TIGHT BINDING BOOK

brown book

UNIVERSAL LIBRARY
OU_204924
UNIVERSAL LIBRARY

ఓంనమశ్శివాయ

శ్రీపట్టమెట్ట సోమనాథ సోమయాజిప్రణీతమయిన

బ్రహ్మోత్తర ఖండము

అను మహాపురాణము.

శ్రీ రాజా వేంకటేశ్వరరావు బహదూర్

దోమకొండ సంస్థానమువారిచే

పోలా వీరన్న అండు సన్సు ఓంకారముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడినది.

సికిందరాబాద్ (దక్కన్.)

1923.

Omkara Press, Secunderabad.

ఓంనమశ్శివాయ

శ్రీపట్టమెట్ట సోమనాథ సోమయాజిప్రణీతమయిన

బ్రహ్మోత్తరఖండము

అనుమహాపురాణము.

శ్రీ రాజా వేంకటేశ్వరరావు బహదూర్

దోమకొండ సంస్థానమువారిచే

పోలా సిరిన్న అండు సన్స్ ఓంకార ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడియె.

సికింద్రాబాద్ (దక్కన్.)

1923.

భూమిక

—— :o: ——

కావ్యం యశసే౽ర్థకృతే వ్యవహారవిదే శివేతరక్షతయే
సద్యః పరనిర్వృతయే కాంతాసమ్మితతయోపదేశయుజే.

అని మమ్మటభట్టు కావ్యమనేక లాభములకొఱకుఁ జెప్పినను ముఖ్యముగాఁ గవియగువాఁడు మొదటిదియగు యశస్సు మాత్రమే కోరఁదగియుం పఁదొడఁగుట శ్రేయము మిగిలిన యర్థాదులు దేహళీదత్తదీపమువలె లభించిన లభించుఁగాక.

పూర్వకవుల వైపునకు మన చూపుఁ ద్రిప్పితిమేని యది స్పష్టమగును. పూర్వకవులలోఁ గూడఁ గొందఱు ధనార్థము గ్రంథములు వ్రాయకపో లేదు అందున వారు కీర్తిమూలక ధనార్థమె వ్రాసిరి కాని యిప్పటికాలములోవలెఁ ముద్రించి దానిఁ ద్రోసిరాజని వ్రాయలేదు. ఇట్లు వ్రాసినవారిలో పట్టమెట్ట సోమనాథ సోమయాజి యొకఁడు.

ఇతఁడు ఎల్లారెడ్డి సంస్థానము నొందిన వాఁడని తోఁచును: ఆతని యాస్థానకవియై యున్నను అచ్చుపోసిన గ్రంథమును ఎల్లారెడ్డి కంకితము జేయక సిద్ధరామేశ్వరున కంకితముఁ జేసి తన జన్మమును సార్థకముఁ జేసికొనెను.

ఈతని కవిత్వము మిక్కిలి సమంజసముగానున్నది. కొన్ని పట్టులయం దీతని కవిత్వము చిన్నన గోపిన వలె సమును జిలికి పులకలు పుట్టించును. మచ్చునకుఁ గొన్ని పద్యములు వ్రాసెదను.

సీ॥ అళివేణి యొక సుమంత్రాం[illegible] సగంతో
నిప్పుటయ్యాని పుష్పదేవెగా న
సాతిన [illegible] సాయక సవాహ్యాళిగా చరించి
[illegible] గుచి గుననికుంజముల దాఁటె
కలకంఠయొక స్తచోకి ఘుఁ గొంజగు రాకుఁ
జపిఁ చిం చమస్వరముపజానె
శుకవాణియొక్క స్తచుంబన చూపంగఁ
జక్క నిఫలశాఖియొక్క మ్రొక్క

గీ॥ రాజబింబాస్యయొకతుకరప్రణాళి
గళితహిమవారిబయలెల్లఁగలయఁజల్లె
గజగమనయోర్తునిజహస్తకాండముఁగని
మెట్టదామరతుటుమనిచుట్టుదిరిగె

చ॥ కొదుకకయోర్తుకుంజగృహగోళముఁజొచ్చికరంబుచాఁచిపై
గుదిపుపుగుత్తిఁగోయనొకకోమలికెంజిగురాకటంచున
మ్ముదితకరంబుగోటికొనఁజక్కనొక్కనఁజేరితిట్టెనన్
మదివెఱఁగందెబూఁబోదలుమాటలనేర్చెనటంచునాకెయున్

ఈపద్యములు వినినయెడల నితఁడెంతరసతన్మయుఁడైరచించెనో తేఁటపడును. ఇదిపురాణ పద్ధతిగాఁగనఁబడదు ప్రాచీనధోరణికిఁ జక్కని వన్నెపెట్టి క్రొత్తక్రొత్త పోకడలుపోయి ప్రకృతిలోఁబొడియాఁదినట్లు కనఁబడును ఐననిట్టి భావములన్నియు సంస్కృత ఘట్టములందు లేవా యందురేమో? ఎక్కడనైననుండవచ్చునుగాని యింత విశేషముగా సంస్కృత పురాణములందుఁ గనఁబడవు. ఇతఁడుమాతృకను మాత్రముదీసికొనెను. మిగిలినదంతయు సొంతకవనమే

ఈతని కవిత్వమును గుఱించి యెంతఁజెప్పినను కొఱవడియె యుండునని నానమ్మిక. అందుచేనేనా కార్యమునకుఁబూనుట నగుబాటు. స్థాలీపులాకన్యాయముగా రెండు పద్యముల జూపితిని.

మాచదువరులు గ్రంథమును బరికించి రసమును గ్రోలుదురుగాత

మహబూబు కాలేజి
సికిందరాబాద్
25—10—1923.

విధేయుఁడు,
సన్నిధానము సూర్యనారాయణశాస్త్రి.
తెలుఁగు పండితుఁడు.

RAJA VENKATESHWER RAO
SAMASTHAN, DOMKONDA

శ్రీ వేంకటేశ్వర రాయప్రశంస

మ॥ కవులై గ్రంథములన్ రచించిరి మహాత్మ్యామండలిం బేలిగా
పావన పండితాళి బుగన్ వచ్చినారయాగ ప్రారంభులి
చ్చి పదాన్యత్వము పొంది స్వారలనార్థ్రిగడ్డి రాజే ముద్రిల
గపితాంభాగ్యముం గ్రిసందులకు కాన్యం గురురావానాత్మక్షేత్ర.

గీ॥ రాజకార్యము నేర్పుంబు రాణ్బునాంగ
నాట్టునడి జేయనున దిక్పట్టాదాని
గూడ పరిణామమే గడ్డగా పని మన్యు
గాన కట్టలు క్షత్రియుల్ గాదలంప.

గీ॥ అష్టైశ్వర్యమహాన్వయాభ వృద్ధి నరోమ
కొండసన్నానస్వనపుడ్డిడయాపుడు
అలసదాశివరాయ దత్తాత్మజుండు
వేంకటేశ్వరరాయండు వెలయుచుండు

సీ॥ పెద్దన్నగారి కీన పృథ్వినేచండ్రించు
స్వదేశ మునిశక్తిర పెకుడుగాంగ
చిన్నన్న సజ్జనశ్రేష్టుండు రాముచం
ద్రిన్నుపుంపుపట్టాకారికుడుగాంగ
సఖుడు శాస్త్రమూర్తానుసన్నాంశనిజ
కార్యనిర్వాహణప్రకారిగాంగ
సూర్యనారాయణసూరి దొకొక్కలంబు
గ్రంథముద్రాసహాకారిగాంగ

గీ|| దోమకొండభూనాథచంద్రుండఘనుండు
వేంకటేశ్వరరావుప్రవీణుఁడగుచు
సకలకల్యాణగుణములార్జనముచేసి
వెలుఁగుచుండెసుగీర్తివెలుఁగుచుండ

చ|| సరసుఁడుసత్కవిత్వనసంగ్రహణప్రవీణుఁ [illegible] సజ్జనా
దరుఁడుసద్వినీతుఁడునుదారుఁడుధార్మికుఁడాశ్రితావన
చ్ఛురతరుఁ [illegible]
శ్వరకృపాంచితుం [illegible]

సీ|| అత్యద్భుతంబుగానశ్వంబునైనెక్కి
స్వారిచేయంగలశక్తినుంతుఁ
డలబాష్పశకటముఖ్యానేకకార్యంబు
లందఖండప్రజ్ఞనందువాఁడు
ఛాయాపటగ్రహసత్కళానుత్కంఠ
దుర్గ్రహామోఘచాతుర్యశాలి
వైద్యుతలోహదివ్యప్రకారంబులఁ
జాలనేర్చినమహాజ్ఞానశాలి.

గీ|| లక్ష్యభేదనకరణవిలక్షణుండు
ఆంగ్లమునునుర్దునార్జించినట్టివాఁడు
లలితసుకుమారమూర్తివిలాసవర్తి
వరగుణుండైనవేంకటేశ్వరనృపుండు.

గీ|| పౌర్వకాచారములకుసొంపునుఘటింప
నూతనాచారములఁజేర్చిశ్రీతలిర్ప

ప్రజలు సంతసమొందనే బాసటంచు
పాలనము సేయు వేంకటేశ్వరనృపుండు.

సీ॥ దేవతాబ్రాహ్మణులయందు దివ్యభక్తి
పాలితులయందు ననురక్తి భవ్యశక్తి
[illegible]టంబు [illegible] సత్క్రి[illegible] ప్రాచుర్యశక్తి
[illegible]లవాఁ[illegible] వేంకటేశ్వరనృపుండు.

ఉ॥ [illegible]ప్రియయుక్త[illegible]త్కర్షి [illegible]
[illegible] దేవ[illegible]యము [illegible] చేసి [illegible] తరి
[illegible] వెలుగొందె [illegible] గాంచె [illegible]
[illegible] మండలమున [illegible] శాశ్వతముగా [illegible] రాజచంద్రు[illegible].

శ్రీ కామినేని వంశవృక్షము.

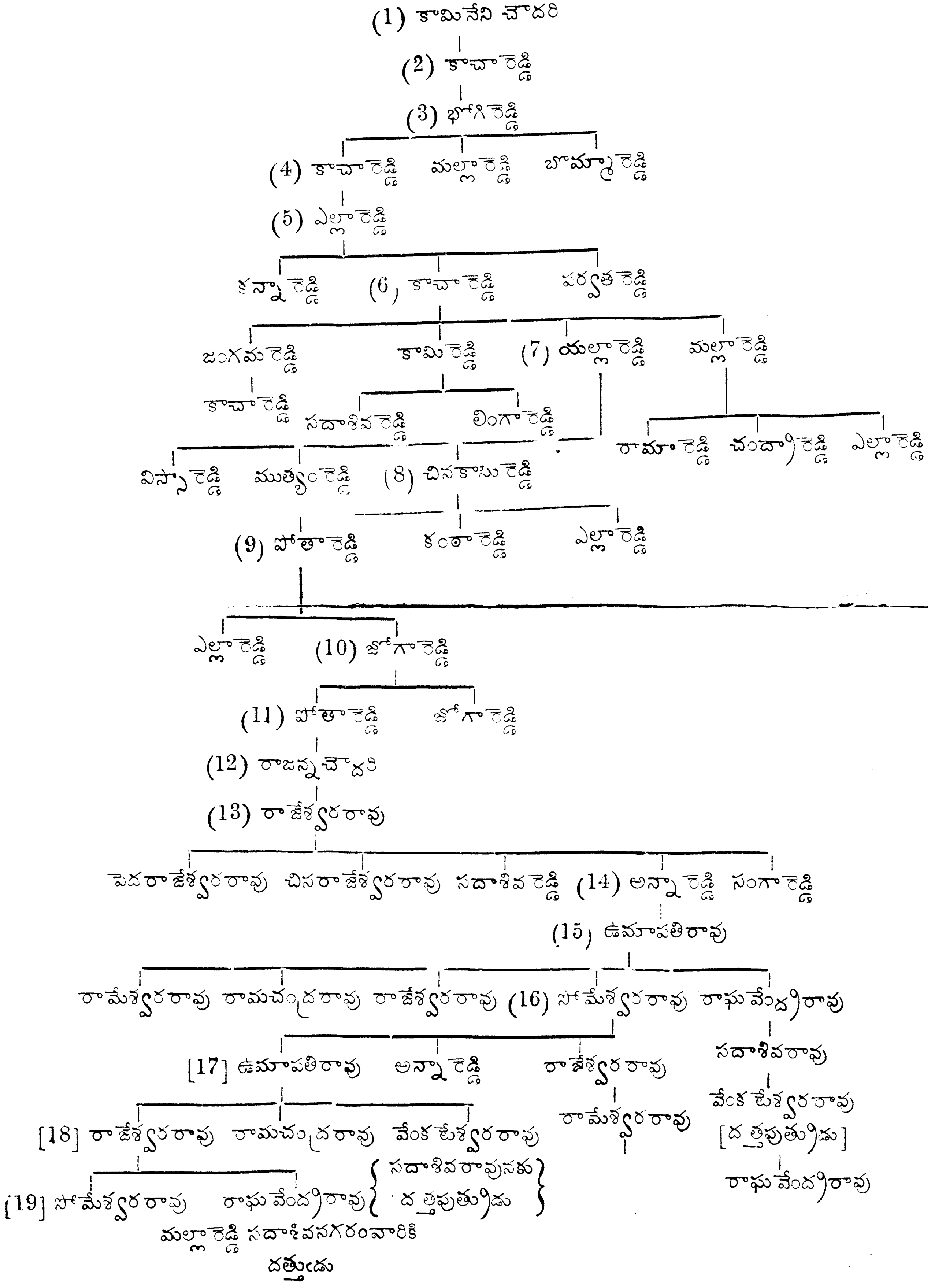

బ్రహ్మోత్తర ఖండము

ఓంనమశ్శివాయ

శా॥ శ్రీరాజీవముఖీధవాదిసుమనోజేగీయమానాత్ముఁడై
ల్లారెడ్డీంద్రమనోంబుజాతమదరోలంబంబు పార్శ్వోల్లస
ద్గౌరీశోభనమూర్తి బాలశశిరేఖామౌళి శ్రీబిక్కనోల్
శ్రీరామేశ్వరుఁడెల్లకాలమును గల్మిన్ బల్మిఁ గాఁ బ్రోచుతన్

శా॥ వాల్లభ్యాచలభక్తిభావనరుచిన్ వర్తిల్లు శ్రీబిక్కనో
తెల్లారెడ్డిధరాధినాథుమదిలో నింపొందు సర్వేశుఁడున్
భల్లంబైన ఘనుఁడై ప్రధానుఁడయి యాప్తశ్రేష్ఠుఁడై భక్తుఁడై
యుల్లాసంబునఁ దేల్చునాఁడు హరిచేయుం గాత లోకస్థితుల్

ఉ॥ మాయయనంగ నీశ్వరు సమస్తమయున్ బరమాత్మశక్తి తాన్
దాయుచు సర్వమంగళ యనంగ సదాశివుఁ బద్రనాఁగనా
రాయణుభామినాఁగఁ జెలురానుఁ గూడి సుఖించుచున్ మరిన్
వేయువిధంబులన్ వెలయు విశ్వజగజ్జనయిత్రిఁ గొల్చెదన్

శా॥ ఆరూఢోత్తమ ధర్మదేశికపరుం డౌదక్షిణామూర్తి శ్రీ
ధారున్ సద్విజరాజశేఖరుని పరాత్మధ్యాననిష్ఠున్ సదా
కారున్ బ్రహ్మనరర్షిగోత్రినుతు గంగాభర్త సర్వజ్ఞులిం
గారాధ్యున్ సుకుమారు నెంతు సఖిలేష్టార్థైకసంసిద్ధికిన్

గీ॥ పొసఁగు వాల్మీకిమునిరాజు మొట్టమొదట
నవ్యపుం దేక్షుమధురపాన్నద్ధమైన
పాకమున రచియించిన శ్రీకరమగు
గ్రంథమునకొనర్తును నమస్కారశతము.

సీ॥ [illegible]యూరుని[illegible]నర్వనిని ప్రాభవ[illegible]
పుటపిచ్చుకొని[illegible]పుంనిక్క మెచ్చి

తనరుబాణుగుణప్రదానతగురియెంచి
　　　　సునిశితోత్పుంఖంబువినుతిసేసి
అలభవభూతిభవ్యాలంక్రియారీతి
　　　　వినుతనిర్దోషసద్వృత్తులెంచి
వెలయుధనంజయువివిధభావంబుల
　　　　రసమనుపాకవిలసనముగని

గీ|| కాళిదాసమనోజ్ఞతాగతిగణించి
అమరశ్రీహర్షపదగుంభనమువచించి
మాఘుధారావగాహనిర్మలతబొగడి
తాదృశకవీంద్రతతికివందనమొనర్తు

ఉ|| చాయలుసన్మణుల్ వెలచుచందమునందఁగభారవంబురా
మాయణముంబురాణములయందొకకొన్నియుఁదగ్రధాంశముల్
పాయకతేనియల్ జిలుకుభవ్యరసధ్వనినీతులొప్పనాం
ధ్రియుతవాక్ప్రబంధములొనర్చినధన్యులసంస్మరించెదన్

మ|| ఇతరాభీష్టపదార్థముల్ గొనుచు నెంతేసద్విజశ్రేణిలో
నతినీచత్వమునొందియొక్కరుఁడతప్పన్నంతనిల్వంగలే
కతిరశ్చీనగతిందొలంగుచువృథావాక్యార్థముల్ గూర్చుదు
ష్కృతులంగాకరచింత్రెకాకవులుతుష్టింగూర్చుసద్గ్రంథముల్

వ|| అనియిష్టదేవతాప్రార్థనంబును దేశికవందనంబును శిష్టపురాతనమహా
కవి జనాఖిలనందనంబును దుష్టకుకవినిందనంబును గావించియెద్దియేని
యొక్కపురాణంబుప్రబంధంబొనర్పవలయుననియున్మీలితమనస్కుం
డనైయుండుతదనంతరంబు.

సీ|| తనకన్నులిందిరాధవళాక్షికినిఁబోలె
　　　　వెలిదమ్మికాఁపుర [illegible]ష్టుగాఁగ
[illegible]సమున[illegible]బం దేవతాసార్వభౌముఁ[illegible]
　　　　శోభనవరత్నసింహాసనముగ.

తనవీనులుపురాణధర్మకథాసుధా
ధారకుస్రోతఃపథమ్ములుగను
తనభుజంబులువసుంధరకుఁగ్రీడాసౌధ
చంద్రశాలాయుతస్తంభములుగ
గీ॥ వెలయుఘనుఁడష్టదిగ్రాజవిహితభూతి
బిరుదనయదర్పజయిశాలిబిక్కనోలి
కామిరెడ్డీంద్రుననుజుఁడుద్దామకీర్తి
యెల్లరెడ్డివసుంధరావల్లభుండు ౧౦
మ॥ మనుతుల్యుండునిజాగ్రజన్ముఁడగుకామారెడ్డిభూభర్తపే
ర్మినిసామ్రాజ్యసమస్తభారభరణశ్రీల్మించగన్ శంకరా
ర్చననిష్ఠాపరతంత్రచిత్తుఁడయిసాక్షాన్మూర్తిమద్ధర్ముఁడై
ననుజండాఢ్యుఁడుయెల్లరెడ్డివిభుడాజ్ఞాయత్తుఁడైకొల్చెదుర్గన్
సీ॥ కాపురంబుండునేకటకంబుచెంగట
నిలువేల్పుసిద్ధరామేశ్వరుండు
క్రీడించునేవీధిగిరివేంకటస్వామి
ప్రత్యక్షమఖిలదృక్పర్వకముగ
యేరాజధానియందిష్టార్థవరదుఁడై
భాసిల్లుశ్రీవీరభద్రమూర్తి
ఉన్నతోన్నతతరుకోద్యానవాటిక
లేపురినల్లడనింపునింపు
గీ॥ అదిగదాకామిరెడ్డిదేశాధినాథ
చారుశుద్ధాంతసౌధోపసౌధయూధ
చంద్రశాలాచ్ఛవిచ్ఛందచరితచంద్ర
ఘట్టనంబగుబిక్కవోల్పట్టణంబు
వ॥ అప్పట్టణంబున సముల్లోలకల్లోలమాలికాడోలికా కేళికాయత్త మ
త్తమరాళసాధకాయమానసమ సృణరాగరాగ విమలకమలకుముదాస

ముదయకువలయ వలయ రంగద్భృంగభృంగీతరంగిత సంగీతభం
గీసుధాసారంబును విమలవాః పూరంబునగు నతిశుద్ధకాసారాతిర
మ్యంబును నభ్రవిహారదభ్రము విభ్రాజమాన గోపురాంచితా కాంగ
మహాప్రాకారంబును రాశీకృతాగరు గుగ్గులు మహిసాక్షప్రముఖ
ధూప వాసనావాసిత భూనభోంతరంబును విహితగురు ఢక్కా
హుడుక్కామృదంగ వాద్యకాహళ ఝర్ఝరీవేణు వీణాదిహృద్యా
నవద్యనినాద పూరితరోద సీకుహరంబును చటులనటీనటత్పద
ఘటిత మండలికా దండలాసక తాండవ ప్రేరణ ప్రేక్షణాచార
నారీముఖ సకలజనాభిముఖబహుముఖనృత్తభేదంబును స్వధర్మసంక
ల్పవిస్తారిత ఫలపానక పాయసాపూప రసాయనోప దంశసమగ్రప్రతి
దిన ప్రతిసోమవాసర ప్రతిసంక్రమణ ప్రతిశివరాత్రి పర్వనిరంతర
భూసురబహు సహస్రాలంకారిత సత్రశాలాభి నవాంతరైక దేశంబు
ను యోగిజనచరితాద్వైత విద్యాధ్యయనాధ్యాపక ముఖరితంబును
రుద్రాప్రితి రుద్రమహా రుద్రాది మహామహేశ్వరారాధనాపాఠనా సక్త
పరమసాత్త్వికవిశిష్టబ్రాహ్మణమణిగణాకీర్ణంబును నగునిజకులదైవతశ్రీ
సిద్ధరామేశ్వర మహాదేవుసదనంబునందొక్క యెమదీయమహా
త్స్వాస్థాన మధ్యంబున నిఖిలవేదవేదాంతరాద్ధాంత నితాంతహర్షిత
శుద్ధాంతఃకరణసులభబ్రహ్మవిద్యాంసులును, బంధురప్రతిభామందాన
వద్యమానబహువిధగ్రంథసింధురాసందితనవ్యకావ్యకవితాసుధారస
ధారాప్రధానవిబుధపరితోషణక్రియాపురుషోత్తములును, సకలశాస్త్రే
తిహాసకథావిధానపూర్వోత్తర సాంగత్య వ్యవస్థావివేచన కళాసమా
నాది చతుర్విధపురుషార్థ రసద్రోణకులగు పౌరాణికులును, శక్తిపూత
చతురోపాయపంచాంగరక్షణాయత్తమంత్రతంత్రులగు నాప్తమంత్రు
లునువిక్రమక్రమాభినవకుమారులగు నిజాగ్రజకుమారులును, తిత్తిల
భరతమతంగ కాహళసమాన గానవిద్యాభిజ్ఞులగు గాయనులును, దౌ
హిత్తమల్లదోహత్త నారాయణబిరుదసముద్వృత్తులగు వీరరాహుత్తు

లునుసరస్వతీనృత్తరంగాయితగళప్రఘణంబగువందిమాగధగణంబులు
సునగ్రమహోన్నతార్థస్థలంబుననఖిల వేద వేదాంతసిద్ధాంతశుద్ధాం
తఃకరణులగు నారాధ్య వైష్ణవ దేశికపదాభిషిక్తులును జెలువొంద నిం
డుగొలువుండినయాసమండపంబున,

సీ॥ ననుభవానీశంకరనితాంతకారుణ్య
పాత్రునాపస్తంబసూత్రహారిత
గోత్రులింగామాత్యపౌత్రుని వేంకట
మంత్రీశ్వరునికిదిమ్మాంబపుత్రు
పునఃభేదిమల్లికార్జునపండితాన్వయ
గౌరిదేశికభవానీరమణుని
పనుగర్భసూక్తిముక్తాయితలింగనా
రాధ్యోపదిష్టచరణపవిత్రు

గీ॥ పట్టమెట్టాన్వవాయవిభ్రాజితాత్మ
నిర్భరానందకారివాణీవిలాస
శుభకృదభినవకృతిరాజిసోమనాథ
సోమయాజికఁ జెల్మిసొంపుకల్మి.

కం॥ పిలిపించిరత్నమయకంబళమధ్యాసీనుఁ జేసిప్రవృద్ధేలా
విలుఠజ్జలధరగర్జా గళగళనినదోక్తిమధురగతినిట్లనియెన్.

సీ॥ ఆదిభవానీశ్వరానుగ్రహముబీజ
మఖిలశాస్త్రపరిచయంబుమూల
మాశుచిత్రశ్లేషహారిధారలుశాఖ
లుపశాఖికలురీతియుక్తివృత్తు
లంచద్ధ్వనిప్రోథిమించునిద్దపుఛాయ
సగుణనిర్దోషముల్ చిగురుటాకు
లభినవాలంకారవిభవముల్ పూగుత్తు
లలరసస్థితిమరందాంబుధార

గీ॥ గాఁగఁదగునీకవితోక్తికల్పతరువు
హితమహీవల్లభాభీష్టతతిఫలించు
శుభమతిసనాథశివబోధసోమనాథ
సోమయాజీంద్ర! సద్యశస్స్ఫూర్తిసాంద్ర!

ఉ॥ స్కాంధమహాపురాణమునఁజ్ఞానమయంబగుసూతసంహితన్
బొందుగనాంధ్రకావ్యముగఁబూనివచించిజగత్ప్రసిద్ధిగా
నందలముల్ హయాదికములందిమహాగ్రజుఁగామిరెడ్డిభ
ర్త్రందగఁబ్రీతుఁజేసితివితత్కృతిశంభునకిచ్చిమెచ్చగన్

మ॥ అకలంకక్రియఁగావ్యముల్ నుడివిభూర్యర్థంబులార్జించిచం
ద్రికళామౌళికినర్పితంబుగజగత్ప్రఖ్యాతిగాయజ్ఞముల్
సుకృతఖ్యాతుఁడ మాకునుంగలుగఁదజ్జ్ఞుల్ మెచ్చఁగాఁజేయవే
సుకవీంద్రాగ్రణిసోమశేఖరకృపాశుద్ధుండవేయన్నిఁటన్

సీ॥ సకలవిద్యలునుభాషాయోగ్యమైతాల్చు
భాషావిశేషముల్ బుద్ధిఁదలఁప
నందుఁబురాణంబులఖిలముల్ కంఠాభ
రణములువానిలోరమ్యపతిక
మరయమహాస్కాంధమందొప్పనేఁబది
ఖండముల్ నవరత్నఖండములుగ
అందులోపలనునాయకరత్నరాజంబు
కరణిబ్రహ్మోత్తరఖండమొప్పు

గీ॥ నమ్మహాఖండరత్నంబునాంధ్రకావ్య
కలితకవితారసంబునఁబులుకడగిన
మేలుమెరుగెక్కజగమెల్లమించుఁగాదె
చారుతరమైననీకావ్యసరణిమహిమ.

శా॥ గద్యంబించుకచెప్పినంతటనె చక్రన్ బాణునిన్ మెచ్చరో
పద్యంబొక్కటిచెప్పినంతటనె యొప్పన్ మల్హణున్ మెచ్చరో

ఉద్యత్కీర్తి నినుమెచ్చకుండెడిని చందోరీత్తంసుఁడాపద్యముల్
గద్యంబుందగుకావ్యమంకితముగాఁ గల్పింపుమా మెచ్చఁగన్.

వ॥ అనియానతిచ్చి కర్పూరతాంబూలంబొసంగి జాంబూనదాంబరాభరణంబులు గట్టనిచ్చిన నేనుసిద్ధరామేశ్వరాంకితంబుగా బ్రహ్మోత్తరఖండంబు తెనుఁగుకబ్బంబుసేయ నంగీకరించితినప్పుడు తదాస్థానస్థితవిద్వద్గణంబు తెల్లారెడ్డిమహీవల్లభునెల్ల శుభకర్మనిర్మాణంబు లీశ్వరాంకితంబులుగాఁ జేయుటకు హర్షించియుత్తరోత్తరాభివృద్ధియగు తదీయవంశంబభివర్ణించుమనిన నిట్లనివర్ణింపఁదొడంగితి.

వంశవర్ణనము

సీ॥ ప్రణుతనానాసువర్ణకిరీటఘృణి
కిణములో యనగుచ్ఛమణులుదనర
సంతతసంసక్తసనకాదిమునిహర్ష
రాగమో యనగళరక్తిమదగ
భజనశీలతమోవిభంగదీక్షాదక్ష
చంద్రులో యననఖాంచలములమర
లావణ్యసింధుసమావిర్భవత్ప్రవా
ళలతలో యనగసంగుళులుదనర

గీ॥ సంద్రమగునాదిపూరుషునంఘ్రియుగళి
దొడరియుదయించిమించుఁ జతుర్థజాతి
సమధికస్ఫూర్తిసవనవాంచద్విభాతి
సర్వలోకైకరక్షాప్రసన్నరీతి.

మ॥ తగునాన్గవజాతియందు మగఁడుపాత్రింబొప్రచారంబునన్
పొగడన్ మించుచుఁ బాకనాఁటికులముబ్భూర్యన్వవాయంబునం
మగరీయస్పాటవిక్రమక్రమకళాదోర్వీర్యనిస్తుల్యదా
నగుణప్రౌఢిమవాసిగాఁగ వెలయున్ రాచప్రగోత్రంబునాన్.

మ॥ రఘువిఖ్యాతుఁడుపూరుఁడున్ భరతుఁడున్ రాజిల్లిరెబ్భంగిని

VIII

త్యఘునస్ఫూర్తినిజాన్వవాయములునన్ సౌఖ్యంబ్రవర్తింపస
ట్లఘుదూరుండగు కామినేనియురుధన్యాత్ముండు పేరొంది వేదా
నఘనుండై నిజవంశకర్తయగు మున్ రాచూళ్ళగోత్రంబునన్

సీ॥ కలిమిమైమిత్రమండలముజీరుమురెంచి
సతతసుధర్మానుషక్తులగుదు
రమరభోగంబులనత్యంతముసుఖింతు
రనవరతసుహర్మ్యలనుండ్రగుదుచు
స్వస్త్రీలమణివిభూషాకోటినెసగింతు
రఖిలసంతానసౌఖ్యములఁగాంతు
రాత్మశాస్త్రప్రౌఢియౌదార్యమొంతురు
బహువిభవసుస్థితుల్ గలిగియుండ్రు

గీ॥ త్యాగవిక్రమనవవిక్రమార్కనృపతి
యైనరాచుళ్ళ శ్రీకామినేనిచేతి
విమలతరవారిధారాతివిశ్రుతప్ర
హారమొందినయట్టిప్రత్యర్థిపతులు

వ॥ తత్సంతానపరంపరాక్రమమున.

ఉత్సాహము.

కామినేనివంశవార్ధికల్పభూరుహంబు శ్రీ
రామభాణసమ్యవాక్పరంపరుండు రెడ్డినాన్
భూమిభరముపూనిమించె బుణ్యగణ్యబుద్ధిసు
త్రామవైభవాభిరామతాపరంపరాకుఁడై

శా॥ శ్రీచెల్వొప్పఁగ రెడ్డిభూభుజుఁడు రాజీవాక్షిలక్ష్మీసనిధిన్
దేచాంబన్ వరియించి కాంచెసుతులన్ దివ్యప్రభావాఢ్యులన్
గాచారెడ్డిమహీశుమల్లవిభునిం శృంగారాబ్ధిబొమ్మాధిపున్
రాచుళ్ళాన్వయరత్నరాజములధైర్యక్ష్మాధరేంద్రంబులన్

శా॥ రెడ్డిక్ష్మాధవుకాచరెడ్డివిభుఁడారే? మానసాంతస్తట

ప్రోద్దీనద్విజశంభుజూటతటసింధూత్తుంగవీచీసము
ద్యద్డిండీరపటీరహారసుచిమత్సత్కీర్తియార్జించిస్వా
రాడ్డం బాపహభోగభాగ్యగరిమన్ రాజిల్లెవరిష్ఠుఁడై
స్రి గ్ధ ర
ఆ కాచా రెడ్డి మేదిన్యధిపతిసతి మాచాంబ సద్ధర్మమర్యా
దై కాంతాసంతశీలం.........గిరిజాధీశ్వరానుగ్రహోర్తిన్
శ్రీ............పట్టిన్ జితమద్దవిమతశ్రేణిశ్రీయెల్లరెడ్డి
త్ర్యాక్షకాంతుంగాంచియొప్పెన్ శశిముఖవిభవ................. ౧౦

సీ|| అంభోజభవునకు నౌపవాహ్యంబయ్యె
దోరికి నాస్త్రీర్థశయ్య యయ్యె
కరకంఠునకు గేలి కైలాసగిరియయ్యె
దైవతపతికిఁ జేదంతియయ్యె
ఆదితేయులకెల్ల నమృతపూరంబయ్యె
మింటికి శారదామేఘమయ్యె
జగతిజనులకెల్లఁ జంద్రనతరువయ్యె
సతులకుము త్యాలసరములయ్యె

గీ|| ననుచు సత్కృపలెంతు రెవ్వని యశంబు
అతఁడు పొగడొందె సేతుశీతాద్రిమధ్య
కటక ముఖ్య ప్రదాతశ్రీకాచవిభుని
యెల్లరెడ్డి క్షమాతలాధీశుఁడార.

మ|| ఘనతన్ మించి బలిత్వ మొప్పఁగ మహాకల్పాంచితాకారుఁడై
ధననాథుండగుచున్ గళానిధియునై ధర్మాధిపశ్రేష్ఠతన్
మనుశ్రీకాచనయెల్లరెడ్డికిని శుభద్రానవిస్ఫూర్తిఁ బే
ర్కొనస్వాభావికమేయటంచు సుకవీంద్రుల్ మెత్తు రెంతేనియున్

సీ|| అందె నెవ్వఁడు కిరాతార్జునీయము బాల
భారతంబ నెడు ప్రబంధయుగళి

నిలిపె నెవ్వండు కీర్తి నిఖిలభూమండలి
నిండుగన్ బండు వెన్నెలలుగాయ
నిచ్చె నెవ్వఁడు సత్కవీంద్రులకర్థముల్
కడు వేడ్కఁ గలియుగకర్ణుఁడనఁగఁ
గట్టించె నెవ్వఁడు ఘనసతటాకశ్రేణి
రాజితాగానమాంభిరామములుగ

గీ॥ అతఁడు మధవద్విరోధిగర్వాంధకార
భంజనప్రక్రియాలోకబాంధవుండు
కాచవిభుమాచమాంబికాగర్భజలధి
చంద్రుఁడగు నెల్లరెడ్డిధాత్రీంద్రమౌళి.

కం॥ ఆయెల్లరెడ్డిధరణీ నాయకునకు లోకవినుతనయవినుతకథా
శ్రీయుతయెల్లాంబికయన్ జాయామణి వెలయు సౌభాగ్యమునన్

ఉ॥ ఎల్లయమల్లమాంబకును మహాసుతులెవ్వరుసాటిసాటివా
రెల్లను మెచ్చఁగాఁదగుమహాసతులేమిరిసాటివారికిన్
భిల్లెసుకాంతిభాగ్యములఁ జేరఁగనా సుచరిత్రపార్వతీ
వల్లభునిచ్చటంగొలుచువర్తనకీర్తనకెంతయుందగున్

శా॥ కల్లోలప్లవమహాంబుఁ గొల్చునిరతోత్కంఠన్ సమస్తప్రజన్
దల్లిం డ్రయ్యుఁ బోలెఁబ్రోచుసుద్దయన్ దానున్ విభుండున్ సము
ద్యల్లక్ష్మీవిభవస్ఫురత్స్ఫురసమృద్ధప్రాజ్యరాజ్యస్థిమై
యెల్లారెడ్డినృపాలుమల్లమయు కేరీసాటిపుణ్యాంగనల్

గీ॥ యెల్లరెడ్డిక్షమాభర్తమల్లమాంబ
కాంచెముస్వసుసుతులవిఖ్యాతమతులు
కన్నరెడ్డిధరాధీశుఁ గాచరెడ్డి
వసుమతీనాథుఁ బర్వతావనిపతీంద్రు

వ॥ అందగ్రజుండు

క॥ కన్నారెడ్డిధరాధిపు సన్నుతి సేయంగఁదగుఁ బ్రసన్నాత్మనట

XI

త్పన్నగకంకణవరయుగ సన్నుతినిర్జిత శ్రీవిశేషసౌష్టవధన్యా

క॥ కాచారెడ్డిధరాధిపుఁ డాచంద్రార్కాభివర్ధితాన్వయనిత్య
ప్రాచీనబర్హిరుదయన మీఁచీనాభ్యుదయభాగిమించుఁబ్రసిద్ధిన్

ఉ॥ పర్వతరాజుధైర్యమునుపర్వసుధాకరదీప్తిలోకదృ
క్పర్వవిలాసరేఖయునుభారతపర్వపురాణగోష్ఠిశ్రీ
పర్వతనాథపాదయుగభక్తివిశేషముపర్వమెచ్చఁగాఁ
బర్వతరెడ్డిభూమిపతిసూనుపర్వపుఁడోయనమించెధన్యుఁడై

గీ॥ తగుప్రవర్తనమునుసుధర్మమునంది
యుర్విధరంబునమిగులవిఖ్యాతిఁగాంచె
సన్నుదమ్ములలోనుసమహానుభావుఁ
డెల్లరెడ్డిపతి కాచావనీశ్వరుండు.

సీ॥ గోసబుద్ధకృపాణిసిచందనంబున
సక్తసంతానసత్రశక్తిఁగాంచి
కరికాసిహోమధనినవలసుముదేవ
పీఠమాహేశ్వరాచారమూని
అనవేమారెడ్డిధరాధ్యక్షుపోలిక
బహుభూమిసదకుటుంబములఁబ్రోచి
రేచర్లసింగధాత్రీవల్లభునిసాటి
సుమహాసర్వజ్ఞతామహిమమెఱసి

గీ॥ తనరుసరకామినేనిరాడ్దయితయనిత్య
సత్యభామాహరిశ్చంద్రజనవిభుండు
ధర్మమర్మవిశేషమేధానిధాన
యెల్లరెడ్డిపతి కాచధాత్రీశ్వరుండు.

శా॥ ప్రాచీనానసిపాలసిర్గయుయశోరాశిప్రగల్భుండునై
సాచారప్రసిద్ధతాగమార్గనిచయవ్యాపారపారీణసా
మీంచీనాద్యదిశినాసనాథసదృశామేయప్రభావాన్యుఁడై

కాచారెడ్డినృపాలుఁ డెన్నఁగఁ దగున్ గాంభీర్యధైర్యంబులన్

సీ॥ పూజించె నెవ్వాఁడు పురవైరిఁ గరవీర
మందారమల్లికాబృందములను
కాంచె నెవ్వాఁడు విఖ్యాతయశంబును
నాచంద్రతారకాయతముగాఁగ
పెట్టించె నెవ్వాఁడు పృథుసత్రములను వి
ప్రులకిష్టమృష్టాన్నములను దనియ
కట్టించె నెవ్వాఁడు ఘనతటాకశ్రేణి
యంభోధిగర్వసంస్తంభకముగ

గీ॥ అతఁడు మానవమాత్రుఁడే యఖిలభువన
మండలాఖండవైభవాఖండలుండు
పాత్రభూసురకవిరాజబాంధవార్ధి
హితకమలహేళి కాచరెడ్డీంద్రమౌళి.

గీ॥ కామినేన్యన్వయాంభోధికల్పతరువు
కాచరెడ్డి వసుంధరాకాంతమౌళి
ధృతివివేకగుణాలంబ తిప్పమాంబ
ప్రమథపతి హైమవతిభంగిఁ బరిణయించె.

మ॥ పదివేలందలముల్ తురంగశతముల్ బల్వీరసాహస్రముల్
బొదిగొల్వంగ శ్రీగిరీశ్వరుని శంభుం గొల్చి యేతెంచి యొ
ప్పదదీయార్ధపురాణధర్మములతోఁ జేర్కొన్న నీఁ జెవ్వగా
సదనోజ్జృంభితలక్ష్మియై పరఁగు కాచారెడ్డి తిప్పాంబకున్

సీ॥ వివిధపుణ్యాచారవిభవంబులకు టెంకి
భోగభాగ్యములకుఁ బుట్టినిల్లు
హితబంధుకోటికి నెనయు తంగేటిజున్ను
గురుబుధశ్రేణికిఁ గొంగుఁబసిఁడి
వినయసంపత్తికి విహరణనాటిక

XIII

సద్గుణసమితికిజన్మభూమి
అభ్యాగతాళికియాశ్రమస్థానంబు
హెచ్చుధర్మమునకురచ్చపట్టు

గీ॥ అనఁగ విలసిల్లి కామినేస్యన్వయాబ్ధి
చంద్రసమకాచరెడ్డీంద్ర సార్థభామ
....
ధృతివివేక గుణాలంబ తిప్పమాంబ.

చ॥ భళియననూయ నా....యరుంధతి నాఁగసర్వమం
గళయన......భామ యనఁగాఁగమలాస్యయనాఁగసచ్ఛవిం
దలియఁగఁగాచరెడ్డి విభుతిప్పమనారిని బ్రొహ్మవేళలం
దలఁచినమర్త్యకోటి సుశృతంబువహింపరె సౌఖ్యమొందరే.

శా॥ ధీరోదాత్తుఁడు కాచరెడ్డి వసుధాధీశుండు తిప్పాంబికా
నారీరత్నముకాంచె పాత్రజులనెన్నన్న ల్వురన్ సద్గుణో
దారున్ జంగమరెడ్డినార్యులకు భర్తంగామిరెడ్డీంద్రునె
ల్లారెడ్డి క్షితినాథశేఖరుని మల్లారెడ్డి పృథ్వీశునిన్

వ॥ అందగ్రజుండు.
లయగ్రాహి.
జంగమసుమేరువు భుజంగకులనాథ నయనాంగవృతలక్ష్మి పరి
తుంగసుకృతశ్రీ । జంగయమరెడ్డి విభుఁడంగ భవగర్వరస
భంగరణ పావకపతంగ శశినేత్రా । భంగసుగుణార్థిజన
పుంగవసమాహిత సుమంగళదడింభకకు రంగశయపాదా
బ్జాంగణ పరిభ్రమణ భృంగమనమించెను దరంగితకళా
బ్జమను సంగతిధరిత్రిన్,

సీ॥ పలుకుపూఁబోణితోఁజెలఁగిముచ్చటలాడు
క్షీరాబ్ధిలోజలక్రీడసేయు
కలహాభుజమ్మనితోగానంబుపచరించు

విబుధద్రుమము చెంతవిశ్రమించు
నమరకల్లోలినీకమలమాలిక దాల్చు
కైలాసగిరిమీఁదఁ గేలిసలుపు
శశిబింబమునముఖచంద్రబింబముగూర్చు
త్రిదశధేనువుపాలఁదృప్తిగాంచు.

గీ॥ నౌర శ్రీబిక్కనోలి పురాధినాథ
జంగమయరెడ్డి భూనాథ సార్వభౌమ
నిర్ణిరోధ నిరాఘాట నిత్యదాన
మందుఁబుట్టెనకీర్తి కన్యాలలామ.

సీ॥ తారాధిపతిచక్కదన మెంత నెల నెల
క్షయముకళంకసాంకర్య మొందు
మేఘుదానం బెంత మెరుపుతో నేకూట
కసరుచుఁగొన్నాళ్లు కానిపించు
శేషాహిమితియెంతశీర్షభాగము లెత్తి
ద్విజరాజు చెంతలఁదిరుగవెఱచు
నంభోధిగాంభీర్యమది యెంతభంగపా
టునునుబ్బుసుక్కులుదినముబొందు.

గీ॥ నిట్టివిధములుగలకీర లెనయెచారు
రూపసంతతవితరణరూపనిపుణ
బుద్ధినిశ్చలగాంభీర్యభూరిమహిమ
జంగమయరెడ్డిభూనాథచంద్రుతోడ.

కం॥ జంగమరెడ్డినృపాలుని యంగన యెల్లాంబపావనాచారమునన్
గంగాభవానిసాటియ నంగాభువనైకకీర్తనంబొగడొందున్.

మ॥ అనసూయాదితిదేవమూర్తులు సహల్యాదేవియున్ దేవతా
వనితారత్న మరుంధతీరతిసతీస్వాహాదిదివ్యాంగనా
జనముల్ సాటియశోదయాధృతివిధాశాంత్యార్జవశ్రీకళా

ఘనతాఱితులఁగాచభూవిభునిజంగంరెడ్డియెల్లాంబరున్.

లయగ్రాహి.

అల్లరజతాచలమునిల్లుగసువర్ణగిరివిల్లుగను జేయుగిరియల్లునికృపన్ శ్రీ
వల్లభునిలీలవిలసిల్లిమనుజంగమయమాల్యయుమయుల్లబుధులెల్లవినుతింపన్
జల్లనికటాక్షములఁబెల్లుగదయారసము వెల్లిగొనఁబుత్రులకుఁదల్లివలెనేం తే
నుల్లములుసంతసిల నెల్లరకుఁబెల్లుగను నెల్లెడసుధాన్నములు గొల్లలుగఁ
బెట్టున్.

ఉ॥ జంగమరెడ్డిభూభుజుఁడునాథుసతీమణియెల్లమాంబయున్
సంగరసవ్యసాచినిభశౌర్యకళాఢ్యునిభీమరూపరే
ఖాంగునిఁగాంచెరెడ్డివసుధాధవుఁగాంచికులాభివృద్ధి మీ
రంగఁదనర్చి రార్జవనిరంకుశధర్మదయాక్షమాధృతిన్.

స్రగ్ధర.

కాచారెడ్డీంద్రుడు..............................
ప్రాచుర్యోత్పాదితవేగప్రముఖగతి.........పాథోధిరాడ్వా
క్యాచీసంఘాతరంగద్విభవుఁడగుచుఁ(?)పృథ్వీస్థలిన్ మించెగాన
ప్రాచీనాత్యంతసద్ధీరయశకుముహేలోదీర్ణదానాభివృద్ధిన్

సీ॥ అకలంకరూపాంకపికచపంకజనేత్రి
లభినవాకారపంచాస్త్రుఁడనఁగ
విద్వత్కవీశ్వరవిబుధబాంధవకోటి
సంపూర్ణపూర్ణిమాచంద్రుఁడనఁగ
ధనధాన్యసామగ్రిధన్యాఖిలప్రజా
సముదాయములజాతశత్రుఁడనగ
పరిపంథిభూమిభృత్ప్రకరంబువిక్రమ
క్రౌంచభూధరరంధ్రకారియనఁగ.

గీ॥ ఖ్యాతివహియించిమించెశ్రీకామినేని
మహితవంశాబ్ధికౌస్తుభమణిసమాన

జంగమయ రెడ్డిరాట్తనూజాతుఁ డైన
కాచ రెడ్డివసుంధరాకాంతమౌళి.

శా॥ అంభోరాశిపరీతభూవలయమధ్యక్షోణిభాగంబునన్
శుంభద్దానకళావిజృంభణగుణస్తోకప్రభావోన్నతిన్
జంభారిప్రతిమానవైభవయశస్సంచారచాతుర్యమున్
గాంభీర్యాంబుధియైనజంగమయ శ్రీకాచయ్యకున్ యోగ్యముల్.

గీ॥ అందుజంగమరెడ్డిధరాధినాథు
ననుఁగుఁదమ్ముఁడునీతివిశాలయశుఁడు
సకలసింహాసనాధీశసమ్మతుండు
కామిరెడ్డివసుంధరాకాంతమౌళి.

మ॥ ధరయాజిహ్మగనాథుభోగమునుమాతంగేంద్రసంబంధమున్
జరఠప్రాక్తనదంష్ట్రివల్లభునితోసాలభ్యసంవాసమున్
సరిగామిన్ నగనాథకూటములనుంజాలించిశ్రీబిక్కనో
ల్పురలక్ష్మీయుతుఁగామిరెడ్డిజనపాలుంజేరెఁబ్రేమంబునన్

సీ॥ ఆందోళికాఘోటకాతపత్రశ్రీలచే
నిండువేడ్కలమీరియుండువారు
ఆహితాగ్నులుసోమయాజులునైపూని
శ్రౌతతంత్రంబులుజరుపువారు
సతతాన్నదానదీక్షాధురంధరతమై
విఖ్యాతసత్కీర్తివెలయువారు
ఒనరనాపస్తంభమునుయాజ్ఞవల్క్యుల
పగిదిధర్మంబులేర్పరుచువారు.

గీ॥ కలరుబిక్కనవోలిశ్రీకామిరెడ్డి
భూమివిభునాశ్రయించిన బుధులునిజము
శాలివాహనశకవర్షసంఖ్యవెలయు
నేటనూర్లైనవర్తమానాబ్దములను.

XVII

సీ॥ ఆరామమైదుచెట్లదియునొండగుటకై
వివిధద్రుమోద్యానవితతినిల్పె
అశ్వమ్ముచైత్రశ్రీవంబదియునొండగుటకై
సాభ్రమాణకతురంగసమితినిల్పె
ఆవెల్లరకునైవనదియునొండగుటకై
బహుగోసమాజంబుబలుపునేసె
మకుటరత్నముచింతామణియునొండగుటకై
సకలరత్నంబులు సంఘటించె

గీ॥ తపసియిల్లాలుగోరినతప్పమూఁడుఁ
దలఁచికరకామినీసహోదరుఁడెఁజెంది
యిట్లుదుఁడవయికామిరెడ్డిధాత్రీంద్రుఁడహహ
నలరబిక్కనవోలితకాభివృద్ధి

సీ॥ అన్నపూర్ణాభర్త్రంగుయ్యెఁగాశీవాసి
భిక్షార్థములబుద్ధిఁబెట్టుటయును
ధర్మవాహనుఁడయ్యెదక్షాధ్వరమ్ముల్ల
విధ్వంసనంబుగావించుటయును
సంతతాహైశ్వర్యసహితుఁడయ్యెఁబ్రసిద్ధి
నాదిభిక్షుత్వంబునందుటయును
అత్యున్నతుండయ్యె....................
నొకవేళఁగన్పట్టియుండుటయును.

గీ॥ దలఁచిశంభుఁడవారితధర్మసత్రి
సవనసంస్థాపనాదానశాలినైభ
వార్జితమహత్త్వములబిక్కనోలికామి
రెడ్డివసుధాధినాథుఁడైప్రభవమొందు

సీ॥ కటకతాటంకకినికరభూషాకోటి
వాటీపుటంబుపైవజ్రపటలి

XVIII

కర్ణాటభామినీకర్ణాగ్రసౌవర్ణ
కర్ణికాతతికిముక్తాఫలంబు
రాధానితంబినీగాఢాయతనితంబ
భవభోగమునకులేఁబట్టువల్వ
ఢిల్లీవిలాసినీహల్లీసకత్కాంతి
గల్లపాలికలపైఁగలికినవ్వు
గీ|| ఔరశ్రీబిక్కనోలిపురాధినాథ
కామిరెడ్డిధరాధిపాఖండచటుల
నిర్ణిరోధనిరాఘాటనిరుపమాన
ధాళధళ్యచ్ఛతరకీర్తిధవళిమంబు.
గీ|| కామిరెడ్డీంద్రుశుద్ధాంతకాంతయొప్పు
సారనియమపతివ్రతాచారధుర్య
లలితసౌభాగ్యయోగ్యలీలాకదంబ
సంగతశ్రీశుభాలంబలింగమాంబ
సీ|| నిరతపాతివ్రత్యనిష్ఠాగరిష్ఠత
పార్వతీకాంతయాపరమసాధ్వి
శైవలక్ష్మాకారపావనత్వంబున
జాహ్నవీగంగయాసత్యవాణి
సౌభాగ్యభాగ్యలక్షణాతిగణ్యతలను
లక్ష్మీపురంధ్రియాలక్షణవతి
పంచలకారపప్రపంచరేఖాస్ఫూర్తి
శారదాదేవియాసదయహృదయ.
గీ|| యనుచుశ్రీకాశిరామేశ్వరాంతరాళ
సంగతసమాగతక్షోణిపస్తుతిప్ర
సమసశ్రీకామిరెడ్డియర్ధాంగలక్ష్మి
మాంగలికరూపసంగదంబలింగమాంబ

మ॥ తలఁపంబంకజసఖ్యముఞ్జపలతాధర్మంబుదోషాకరా
దులతోఁజన్మముఁగాంచియేవడిబంధువ్రాతముంగూడిని
శ్చలవృత్తిఞ్సుకృతాత్మసోదరతహెచ్చంగాంచియాలక్ష్మియే
యలవిఖ్యాతినిఁబుట్టెఁగాచవిభుకామారెడ్డిలింగాంబయై.

కం॥ ఆకామరెడ్డిమణికిశుభాకారకులింగమాంబకాత్మభవులుసు
శ్లోకులుగలిగిరిచి............సదాశివుండులింగప్రభుఁడున్

వ॥ అందగ్రజుండు.

మ॥ అరబీపారసిద్రావిడంబునుదెనుంగాద్యంబునుఞ్మున్నుగా
వరభాషాలిపిభేదముల్ తెలిసిసర్వజ్ఞత్వమొప్పఞ్సుధా
కరరేఖామయనిష్కళంకకళచక్రందాల్చుచుఞ్నిర్జిత
స్మరుఁడైమించెసదాశివుండచలధర్మక్రీడఁజెన్నొందుచున్

సీ॥ ఆశ్రితబుధబాంధవాశీర్వచోరాశి
జోకయావజ్రాంగిజోడుగాఁడ
సద్గురువరముసచ్చరిత.........
తవణిల్లుమణికిరీటంబుగాఁగ
సభ్యవర్ణితనిత్యసత్పాత్రదానంబు
ఘనమైనబిరుదకంకణముగాఁగ
సకలపురాణేతిహాసకథాసితుత్
లలిమించునవకుండలములుగాఁగ

గీ॥ ధర్మసింహాసనస్థుఁడై తనరెనౌర
ఘనబుధార్థనుతాస్థానికామినేని
కామిరెడ్డీంద్రతనయుండఖండకీర్తి
శ్రీసదాశివరెడ్డిధాత్రీవరుండు.

వ॥ అందనుజుండు

శా॥ గాంభీర్యాంబుధికామిరెడ్డివిభులింగారెడ్డిభూభర్తనే
తాంభోజంబులనుండుశ్రీరమసపాత్రత్యక్తంబుగాఁదత్తనూ

శుంభత్కాంతులుభాగ్యరేఖలనితజ్ఞుల్ మెచ్చఁదీనానుకం
పాంభోరాశితరంగరేఖలనియుండన్ధ్రుల్ కృతార్థీకృతిన్

సీ|| శ్రీభవానీశంకరాభయాంఘ్రిమరాళ
మానసంబెవ్వనిమానసంబు
సుందరీమణిస్తృగిందిరాదిరానందదా
గారమెవ్వనిముఖాంభోరుహంబు
వరభాగ్యదేవతావాసంతికాపాధ
సదనమెవ్వానివక్షస్థలంబు
సకలార్థిలోకవాంఛాదానసంతాన
శాఖలెవ్వనిమాజానుబాహు

గీ|| లతలఁబుశ్రీకామినేనివంశాబ్ధినాథ
కామిరెడ్డిధరాస్వగర్భవార్ధి
చంద్రుఁడౌస్వామిగారెడ్డిరత్నభూమిఁ
డఖిలసన్నుతసిద్ధసత్కీర్తి బుద్ధి.

శా|| కామారెడ్డిధరాధినాయకునిలింగారెడ్డికొమరుఁ గుణున్
స్వామిశ్రీచరణాబ్జసేవనమును [illegible] దానమున్
సామీంచిస్వమునర్వలోకహితకృత్సౌజన్యమున్ సత్యస
న్మామాహాత్మ్యముశిష్టధర్మగుణముల్ స్వాభావికంబుల్ గదా

కం|| ఆకామిరెడ్డివరవసుధాకాంతునియువరజుండు [illegible] నిత్య
శ్రీకంఠభక్తికలనా వైకుంఠుఁడు యెల్లరెడ్డినర్గి దగుఁగా.

సీ|| గరళకంధరునిచేఁగనకాచలేంద్రంబు
సింగిణీవిల్లయివంగకున్న
బృందారకులుద్రిప్పమంథరంబబ్ధిలో
దిర్దిరకవ్వమైతిరుగకున్న
కులగిరుల్ పృథునాఁడుగూర్పఁగాఁడుహినాద్రి
లైగయైమహి...గకున్న

XXI

కుంభసంభవుఁడు గైకొన్న వింధ్యాచలం
బడఁగి మార్గంబులనొసగకున్న

గీ॥ కవిబుధార్థినుతాస్థానికామినేని
కాచవిభుతిప్పమాంబకు గర్భవార్ధి
చంద్రుఁడుతో నెల్లరెడ్డిధాత్రీంద్రుతోడ
సాటియనవచ్చు ధైర్యప్రసంగమునను.

లయగ్రాహి

ఖేచరునిఁగర్ణునిదధీచినిసురాధిపతినైచికిని మేఘునివిరోచనకుమారుఁ | వాచకులుగర్వములుచూరిరచియింపవినిలోచనసూపర్వముగఁజూచితి మెత్తా | నాచనముఖ్యుఁడనియూచకులువారు......యిదిదృష్టమని కాచవిభుమెల్ల | త్యాగచతురుమందిరముగాచిఘనవంతులయియేచి గణుతింపుదురువాచగమిరిచ్చఁ.

సీ॥ పుండరీకముమీఁదగండుఁడుమ్రొగ్గపిండు
నిందుబింబమునంటు నెసఁగుగండు
పద్మసంభవుచెల్వపైవాలుజడబిల్ల
బలరాము మెయిగట్టుపట్టుపటము
యైరావణముమేననగుమదంబులసోన
క్షీరాబ్ధి చెంతలక్ష్మీశ్రనియంత
యభవుకంఠముచాయహాలాహలచ్ఛాయ
శేషునొఁదలరచ్చచిన్నిమచ్చ.

గీ॥ కలుగఁగా గాక వారలఁదెలియఁదరమె
యెవ్వనికినైన కామినేనెలరెడ్డి
సార్వభౌమాచ్ఛతరకీర్తిచంద్రికాని
రంతరంబైనత్రిభువనాభ్యంతరమున.

స్రగ్ధర

కాంభోజారబ్ధిసింధూత్కటబలజనకాంఖాణసంపూర్ణసంఘా

రంభంబౌ యెల్లరెడ్డిప్రభుమణిహయసంరంభవాహ్యాళియుద్య
ద్గంభీరాంభోంధిరింఖద్ఘనఘనవిచలద్గాఢకల్లోలకేళీ
సంభారోజ్జృంభణంబౌ సమధికలహరీసంభ్రమం బట్లమించున్

ఆ॥ వె॥ ధర్మ్మవలరిలక్ష్మి స్రతగవరించిన తేవ
యెల్లరెడ్డిధారుణీశ్వరుండు
కలిమిపోచమాంబ గల్యాణమైమించు
మహితభోగభాగ్యమహిమ దనరి.

ఉ॥ కాచనృపాలు యెల్లమహీకాంతవధూమణి పోచమాంబనా
యాచకకోటికర్థిన మృతాన్నము భక్తినొసంగు వేళలం
దేచతురత్వమో త్రైలియదీనకటాక్షసమృద్ధి దేవతా
నైచకికంఠనాదము వినంబడు భోజనవేళశాలలన్

సీ॥ ధరణీపతిత్వమందఱికిని గల్గగదా
కైటభారాతికొక్కనికెగాక
లక్ష్మీపతిత్వమెల్లరికిని గలుగదా
వసుధిజామాతకొక్కనికెగాక
వాక్పతిత్వంబు నెవ్వారికి గలుగదా
కమలగర్భునికినొక్కనికెగాక
గంగాపతిత్వమక్కడలికిం గలుగదా
కైలాసవిభునికొక్కనికెగాక.

గీ॥ ....
....
పార్వతీతుల్యదివ్యప్రభావ......
కాచవిభు నెల్లరెడ్డిశ్రీపోచమాంబ.

శా॥ ఎల్లారెడ్డియుపోచమాంబయు నుపిశ్వేశున్ మహాదేవునిన్
హృల్లో......రత్నకామసురభిన్ హృద్వృత్తి సేవింపంగాం
ఎల్లిలాకృతివిశ్వనాథుండను ముత్యంబున్ మహాభాగ్యభా

XXIII

స్వలక్ష్మిన్ గన్ బినకామిరెడ్డిమణియున్ జన్మించిరభ్యున్నతిన్

మ॥ నవరాత్రాచరణోరుసత్ప్రథవిధుల్ నానావనీదేవతా
ప్రవరానేకవివాహముఖ్యధనసంభారప్రధానక్రియల్
భవతత్త్వానుగచిత్కళానుభవముల్ పాటింపఁగా రత్నజా
లవిభూషావలిచంద్రమౌనునవియెల్లారెడ్డివిస్సయ్యకున్

సీ॥ సితచామరవ్యాప్తిగతిగండమదవారి
  ధారుఁడైనసురేంద్రదంతివిభుఁడు
రోహిణీభామోహగూహనాచ్ఛాదితాం
  తరచిహ్నుఁడైనసుధాకరుండు
మల్లీమతల్లికామాలికావేల్లిత
  వేణియైనవిధాతృరాణివాణి
భోగభోగాభోగభోగీశవేష్టిత
  గళహాలాహలుఁడైనకాలకంఠుఁ

గీ॥ వెన్నసాటికివత్తురీవన్నెతోడ
కాచరెడ్డివసుంధరాకాంతమౌళి
యెల్లవిభువిశ్వనాథురెడ్డీంద్రకీర్తి
ధాళధళ్యాచ్ఛతరకాంతిజాలమునకు.

స్రగ్విణి

....

....

సమానకీర్తియెల్లయప్రభూద్వహుండువి
శ్వనాథరెడ్డికామినేనివంశవార్ధిచంద్రుఁడై.

వ॥ తదనుజుండు,

ఉత్సాహము

మల్లికాప్రసూనహారమాలతీ......స
ఫుల్లశుభ్రపంకజాతపూర్ణచంద్రమోఁ......

వల్లభాసమానకీర్తి వైభవప్రభావుఁడై
యెల్లరెడ్డిముత్యమయ్య హెచ్చుధారుణీస్థలిన్.

సీ॥ తనరూపమిందిరాతరుణీతనూజాత
శశివసంతాదులఁ జౌకసేయ
తనకీర్తికౌముదీ తారాసుధారాశి
హల్లకాష్ఠాదుల నవఘళింప
తనదానముదధీచిఘనఘనాఘనకర్ణ
పారిజాతాదులఁ బరిహసింప
తనధైర్యముసువర్ణధరణిభృన్మంధర
క్ష్మోణీధరాదులజులకఁజేయ.

గీ॥ గణఁకవహింయించెనీధాత్రి కామినేని
కాచవిభుఁడెల్లరెడ్డీంద్రపోచమాంబ
గర్భపటుశుక్తికాముక్తికఁ బనంగ
ముత్తెమయరెడ్డిభూపాలకోత్తముండు.

ఉ॥ ఎల్లయముత్యనామధరణీశ్వరుముత్తెమటంచుబల్కువా
రెల్లనుజాణలేతలఁప నెట్లనసద్గుణయుక్తిసర్వభూ
వల్లభమౌళిభూషణతవర్ణితవంశజతన్ మనోజ్ఞతన్
వెల్లువసుంధరాప్రజలపేర్మి నెడన్ ఘటియింపఁగోరుటన్

వ॥ తదనుజుండు

స్రగ్ధర

పినకామారెడ్డియెంతేపృథుశమదమగాంభీర్యగౌరీశసేవా
మనసధ్యానావధానాములమతియుతుఁడై మల్లికాకీర్తిబీజా
వనిభూమిన్ నిండఁగాఁజల్లి వెసలుబలుహాలిన్ గులాచారముందృ
ప్పనివాఁడై మించెయెల్లప్రభుమణిసదకూపారశీతాంశుభంగిన్

సీ॥ శశిఖండకోటీరసకలచారుస్తోత్ర
పరసనముత్సాహభవ్యబుద్ధి

పరభామినీజాతపరాఙ్ముఖస్వభ్రాత్రి
లక్షణాచర ..లంఘ్యబుద్ధి
పాత్రభూదేవతాబహువివాహనిమిత్త
గుప్తదానక్రియాంకురితబుద్ధి
మనుయుగంధరభట్టిజనకనీతివివేక
చతురిమాభ్యాసవిస్పష్టబుద్ధి
గీ॥ పాటికాఁకటిపాత్రియాంబువాఁటినుండి
తోడనుదయించెఁదనతోఁబుసీడభంగి
కామినేనెల్లరెడ్డిభూకాంతునకును
ప్రభవమొందినకామభూపాలమణికి.
ఉ॥ దీనులపాలికిన్ విబుధధేనువు బంధుజనార్థినుత్యసం
తానముపాలికిన్ ఘనసుధామయమూర్తి బుధాళిపాలికిన్
మానితకల్పశాఖయనిమాన్యులు మెచ్చఁగ నెల్లరెడ్డిభూ
జానితనూభవుండు చిరుచౌదరిమించునుధారుణీస్థలిన్
కం॥ యెల్లారెడ్డిధరిత్రీవల్లభుసనుజుండు జ్ఞానవాఙ్మాత్రకళా
వెల్లనజనకక్ష్మాపతి మల్లారెడ్డీంద్రభూపమణిపొగడొందున్. ౧౪
సీ॥ కేవలశంభుభక్తితటాకములఁద్రవ్వి
తత్కృపారసముదాత్తముగనించి
పాత్రప్రాణ్యంతరక్షేత్రముల్ సమకట్టి
తగినవిత్తములవిత్తనములలికి
గమిగానపూర్వాంకురములఁబైనెసఁగించి
కలుషసంఘాతంబుకలుపుదీసి
నిత్యసత్యాచారనియతులఁగాపుంచి
సుకృతంబుగాసులజోకఁజేసి
గీ॥ వెలయఁదనతండ్రిఁబలెనెయన్నలునుబలెనె
పంటలకువాసిగానట్టిపంటపండు
కాచవిభుమల్లరెడ్డిభూకాంతమాళి

యదికదాకాపుధనమువిఖ్యాతిఘనము

సీ॥ వివిధాభవజ్జటావిహితగోదావరీ
స్వచ్ఛతోయములమజ్జనముసేసి
శంభుకృపారసక్షాళనంబునుబోలె
జిలుగునీర్కావివల్వలుధరించి
ఘనసారమృగనాభిగంధగంధిలమైన
భూతిత్రిపుండ్రముల్ పొందుపఱచి
ప్రత్యగ్రమౌక్తికాపరికరగుంభితములౌ
విమలరుద్రాక్షమాల్యములుదాల్చి

గీ॥ స్వర్ణరత్నోపకరణప్రసన్ననవన
వోపచారంబులనిజాగమోక్తరీతిఁ
బ్రమథపతిపూజలొనరించుఁబ్రమథుఁడట్ల
కాచవిభుమల్లరెడ్డిభూకాంతమౌళి.

స్రగ్ధర
ద్రాక్షారంభాద్రిజంబూరఫలనికరముల్ రమ్యరాజాన్నదం
....చనవఘృతముల్ భక్ష్యముల్ పాయసంబుల్
కౌక్షింభర్యంబుగూర్పఁగణగిమహాసురుల్ కాంతుఁడౌ మల్లరెడ్డి
శక్షోణీసిద్ధరామేశ్వరసికటతటీసత్రయాగంబునందుః .

సీ॥ సకలపుణ్యపురాణసంఘాతశ్రవణరా
ద్ధాంతనిర్ణయకేళిఁగొంతమంది
హఠరాజముఖ్యయోగానుసంధానక్రి
యాంతరాళంబులఁగొంతమంది
ముఖభవాశ్లిష్టోమముఖమఖస్థాపనా
దులధర్మక్రీడచేఁగొంతమంది
[illegible]రబ్రహ్మసద్విద్యాజప
నాంతదేవార్చనఁగొంతమంది.

సీ॥ సంతసిల్లంగదేవతాసదనసత్రి

ఘనతటాక మహాగ్రామఘటనముఖ్య
ధర్మములమించుఁగలియుగధర్మరాజు
కాచవిభుమల్లరెడ్డిభూకాంతమౌళి.

క॥ మల్లారెడ్డిక్షితిపతి సల్లలితములమృతజలధిచంచల్లహరీ
కల్లోలఝల్లరీజము హల్లీ................వెగమున.

సీ॥ ఆందోళికాఘోటకాతపత్రాధిప
మహనీయవిభవసమగ్రులైరి
సకలరాజాస్థానసరసపవిత్వాత్సభా
సమ్మతవిద్యాప్రసన్నులైరి
ఆత్మీయదేశాగతానేకబుధబాంధ
వాభీష్టదానసామర్థ్యులైరి
సంతతాగ్నిష్టోమచయనాదిముఖతంత్ర
దీక్షాగరిష్ఠప్రతిష్ఠులైరి.

గీ॥ మహినిబికన్నవోలికామక్షితీశ
మొల్లభూపాలకాసుఁడమల్లరెడ్డి
భూభుజకటాక్షవీక్షణాభ్యుదయులగుచు
లాశ్రయించినబుధ...ష్టులౌఁజగతి

శా॥ కల్లోలిన్యధినాథసన్నిభమహాగంభీరతాశాలియౌ
మల్లారెడ్డినృపాలశేఖరునకున్ మాన్యప్రతాపాదిస
ద్వాల్లభ్యప్రతిపన్నభర్తృయుతలైనట్టిల్లుతిమాంబయున్
మల్లాంబామణియున్ దనర్తురుసుధామాధుర్యధుర్యాననల్

సీ॥ కలిమిఁబోలంతిపంటలవలంతియుదాన
వారాతిప్రియభామలైనయట్లు
యుఁజనాకలకితియులభారతీనాతి
యునిలవేల్పునిభార్యలైనయట్లు
సంజ్ఞామహాదేవిఛాయయుందిధియు
భానుమంతునికాంతలైనయట్లు

XXVIII

జహ్నుకన్యయుహిమశైలకన్యయుమహే
శాను మోహపుచానలైనయట్లు

గీ॥ ప్రకటసాధ్వీగుణంబుల బ్రబలిశౌర
కవిబుధార్థినుతాస్థానికామినేని
కాచవిభుమల్లరెడ్డిభూకాంతవరుని
వల్లభలుతిమ్మమాంబయుమల్లమాంబ.

మ॥ పురవైరిస్థిరసత్కటాక్షమహిమన్ బూర్ణాన్నదానక్రియా
ధరణీపర్జరపూజలన్ ఫలములుత్పన్నంబులైనట్లుగా
స్మరచంద్రప్రతిమానమూర్తులగు రామారెడ్డియున్ జంద్రశే
ఖరుఁడున్ గల్గిరి యెల్లభూవరునకున్ గంగాతులన్మల్లాంబకున్

వ॥ అనియిట్లు వివిధంబుల పుత్రపౌత్రులంబ చంద్రార్కంబుగా నభివృద్ధినొందు
చు తదీయ వంశావతారం బభివర్ణించి ప్రస్తుతాంత రంగుండనై
యంగీకరించి, షష్ఠ్యంతములు

కం॥ ఏవంవిధవంశోద్భవుఁ డౌవు......యెల్లరెడ్డిపార్థివసుభగం
భావుకు............భావనకలనాతిగుణశుభమయాత్మునకున్

కం॥ యెల్లారెడ్డిధరిత్రీ వల్లభపురవరతటాకసర్గోపవనీ
ఫుల్లాబ్జవివిధసుమనః పల్లవపూజ్యునకు [illegible]భోజ్యునకున్

కం। గౌరీసపరిరంభన కాంతాత్మఫలిత......త్యుల్లసమె
ల్లారెడ్డిక్ష్మాపతివిమ తారుంతుదపూర్త్తముఖశుభారంభునకున్.

కం॥ ఎల్లారెడ్డినృపతిసా త్త్వొల్లసకచిత్తఖుం[illegible]కామల్లునకున్
కల్లోలమాలినీవన భల్లునకున్ శష్పగణకవటభల్లునకున్

కం॥ ఎల్లారెడ్డిధరిత్రీ వల్లభసంధానితోన్నసేనావసరోద్య
[illegible]ల్యగ్రాహ్యనకకాహళ వల్లక్యాదునకుపితత వైశద్యునకున్.

కం॥ [illegible]మల్లింగారాధ్యస్వామికటాక్షాంతసకలవైభవయెల్ల
క్ష్మాధిపుంషలేంద్రసుమనో రామునకునిష్టసిద్ధరామేశునకున్

వ॥ నిశ్చలాంతఃకరణంబున నాయొనర్పంబూనిన బ్రహ్మోత్తరఖండం
బను మహాఖ్యానంబునకు కథావిధానం బెట్టిదనిన,

శ్రీరస్తు

బ్రహ్మోత్తర ఖండము

ప్రథమాశ్వాసము

కథాక్రమము.

పుణ్యంబగు నైమిశారణ్యంబున సూతసంవాదాత్మకంబగు బ్రహ్మ పూర్వోత్తరఖండంబులయందు పూర్వఖండంబు విష్ణుకథాప్రసంగంబు సూతుండు పరమహర్ష సమేతుండై మహర్షులకుఁ దెలిపిన యనంతరంబ

శా॥ శ్రీరమణీమణీధవవిశేషకథాస్థితి సూతుచేతనం
భోరుహగర్భ సన్నిభులు పుణ్యఋషుల్ విని వాంఛదీరన
మ్మేరుకుభృద్ధనుర్ధరుసమృద్ధ శుభవ్రతభక్తి భావనా
చారిపరంపరల్ దెలియ సంతతము వ్రేళులూరనందఱుఁ.

వ. ఇట్లనిరి.

కం. తెలిపితివి మాకునిప్పుడు । కలుషధ్వంసకము పుణ్యగణ్యంబగునా
జలజాక్షుని మాహాత్మ్యము। సలలితముగ వింటిమధిక సమ్మదమయ్యెన్.

ఉ. మామదిసంతసిల్లఁగ సమస్తవిమత్తుమచంద్రశేఖర
స్వామిమహత్త్వముంగలుష సంహరణంబు తదీయమాత్రి వి
ద్యామహిమంబు తచ్ఛుభకథావిభవంబును దత్పదాబ్జసే
వామహితప్రభావమును వాంఛ నెసంగ్గమింకఁ దెల్పవే.

వ. అనిన

గీ. శంకరకథావిశేషసంశ్రవణభక్తి ।

మీఁకు నిర్హేతుకముగాఁగ లోకయయ్యె ।
నిదియొకట మర్త్యులకు నెల్ల నెంచిచూడ ।
నాసనాతనమైన శ్రేయంబు పరము.

కం॥ ఆకల్పాయుష్మంతుండును । శ్రీకంఠుని భక్తి మహిమ చెప్పంగలఁడే
లోకగ సర్వము నైన స । మాకర్ణింపుఁడు వచింతు నల్పంబైనన్.

శా॥ దానంబుల్ తపముల్ మహావ్రతములున్ ధర్మంబులున్ శ్రేయముల్
నానాతీర్థనిషేవణంబులును పుణ్యంబుల్ సమస్తంబులున్
స్నానంబుల్ జపయజ్ఞలేశములు సంహారాఘ్నంబు సత్యోత్తమ
జ్ఞానస్వాస్థ్యయశంబు పుణ్యములలో శైవంబు మూలంబు దాన్.

వ॥ అందు.

కం॥ పంచాక్షరమనుమంత్రము । సంచితపాపౌఘమేఘ ఝంఝానిలమై
పంచాస్యనివదనోదిత । పంచన్యాసముల వెలయు ప్రణవాధికమై.

గీ॥ దేవతుల కెల్లఁబరమమహాదేవుఁడరయఁ
జంద్రచూడావతంసుండు శంభు భవ్య
మంత్రముల కెల్ల వరమయ్యె మంత్రరాజి
యందుఁ బ్రణవంబు వరము పంచాక్షరంబు.

సీ॥ సిద్ధికాంక్షులమును సేవింతు రెయ్యది
సేవింప మోక్షంబు చేర్చు నెద్ది
వేదంబులైన నవ్విధిముఖ్యులైన సం
దోకవర్ణమహిమంబు నోపరెరుఁగ
సర్వజ్ఞుఁడీశుండు సచ్చిదానందుండు
పరిపూర్ణుండెందు పీడ్వడకయుండు
నియములు సర్వోపనిషదాత్మకంబని
ప్రాపించి రేపరబ్రహ్మపరము

గీ. నాది వెలయు నమశ్శబ్దమరయ జీవుఁ
డపల శివనామమది పరమాత్మయందు
నైక్యమొనరించుచు యకారమందు దనరు

సద్దియాత్మైకపరముపంచాక్షరంబు.

మ॥ ఇతరమంత్రములేల తీర్థములేల ధర్మములేటికిన్
క్రతువులేలతపంబులేటికి కాలకంఠకథాసుధా
మతమెఱింగినమశ్శివాయ నమశ్శివాయ యటంచునే
కతమునంబ్రణవంబు పూర్వముగాఁ బఠించినఁజాలదే?

కం॥ కైవల్యమార్గదీపము। పావకమునురాజమ్మౌళిపదరూఢంబీ
శైవషడక్షరమఘవన। దానవమవిద్యాబ్ధికార్పదహనము దెలియన్

మ॥ మున్ను సర్వలోకులున్ విమూఢతన్ భవాంబుధిన్
ఖిన్నులై పడంగవారి నిస్తరించు బుద్ధిమై
ఓన్నమశ్శివాయయంచు నుచ్చరించె సత్కృపా
భ్యున్నతాత్ముడైన శంభుఁడొప్పఁదానయాదృతిన్

ఉ॥ దారుణదుఃఖసంకుల సదాభవతత్త్వసమగ్రమైనసం
సారపయోధిలోమునిఁగి సాధ్వసమందెడు మర్త్యకోటికిన్
దారణకారణంబగుచుఁదార్కొనునావశరింపఁజిత్కళా
పూరము వేదసారమునబొల్చిన శైవషడక్షరంబుదాన్

గీ॥ అందుస్త్రీశూద్రసంకీర్ణకాదులకును
నిఖిలముక్తులునొసఁగుచు నివ్వటిల్లు
సర్వసిద్ధిప్రదంబొద్దజాపకులకు
నక్షరంబుపరంబు పంచాక్షరంబు.

స॥ దీక్షాసంస్కారవేళాధృఢనియమకళా దేశకాలవ్యవస్థా
శిక్షాసంతర్పణాంగోచిత హవనమఖాశేషశాస్త్రోక్తకర్మా
పేక్షల్ పంచాక్షరీజప్తికవలదనియున్, బెద్దలంద్రట్టిసంప
న్మోక్షద్వయ్యాశుదానోన్ముఖమగుశుభచిన్ముఖ్యమంత్రంబుపొల్చున్

శా॥ శాంతుండై దృఢనిష్ఠుఁడై నియమియై శశ్వత్ప్రమోదాయిత
స్వాంతుండై,గతకామలోభమదుఁడై స్వాధ్యాక్షుడై యుక్తుఁడై
శాంతింజెందిన యుత్తముండు గురుఁడై శైవంబుపంచాక్షరం
బంతేవాసికిదీక్షయిచ్చినను సద్యస్సిద్ధిగాకుండునే.

కం॥ గోకర్ణంబు ప్రయాగయు, నా కేదారంబు నైమిశారణ్యమును
శ్రీకంబు పుష్కరంబును, శ్రీకాశియు సేతు వధిక సిద్ధస్థలముల్

గీ॥ ఇట్టి సిద్ధస్థలముల విశిష్ట గురువ
రోపదిష్ట క్రమంబున జాపకుండు
శైవ పంచాక్షరీమంత్ర జపము సేయ
సకలసిద్ధులు నాక్షణం బబ్బు నండ్రు.

మ॥ సతతాభీష్టఫలప్రదంబును సుధీశ్లాఘ్యంబు నేతన్మనో
ద్యతమాహాత్మ్య పరిప్రకాశకమునై ధర్మోపదేశంబునౌ
యితిహాసంబు నొకండు చెప్పెద వినుం డేకాగ్రచిత్తంబునన్
శ్రుతిమాత్రంబునఁ దత్కథాసరణి యిచ్చున్ శంభుసారూప్యమున్.

చ॥ కలదొక పట్టణంబు త్రిజగన్నుత వస్తుసమృద్ధిసీమమ
త్యలఘునిజాధినాథమహిమాభరణస్ఫురణాభిరామము
జ్జ్వలతరసౌధయూథమణి చాకచకీజిత భానుభానుని
ర్మలహిమరశ్మిరశ్మి మధురాభిధశోభితయాఢ్యధారుణిన్

వ॥ అందు.

చ. శతధృతి కొచ్చెమెంతురు నిజంబుగ నీశ్వరు చేతి మస్తక
క్షతియు, రజోగుణంబు జడజాతములో స్థితి పెక్కుపల్కులున్
సతతసృజక్రియారతియు సత్ప్రభుపూజ్యులు సాత్వికుల్ సుధీ
హితులు మితోక్తిశీలురు జితేంద్రియవృత్తులు నా మహీసురుల్.

మ. కరముల్ గూర్చుటకోర్వఁజాలక పగన్ గర్వంబునం బొందున
య్యరులన్ బాయఁగఁ దోలి సద్ద్విజుల నత్యాసక్తిఁ బాలించుచున్,
బరదుర్గాధిపమస్తకస్థలము నొప్పన్ మెట్టి దీపింతుర
ప్పరరాజుల్ క్షితివాహినీపరమసౌభాగ్యోదయోజ్జృంభితుల్.

ఉ. కుట్టిమహర్మ్యఘట్టములఁ గూర్చిన యుజ్జ్వలరత్నరాసులన్
దొట్టిన ధాగధగ్యములఁ దోఁచని యట్టి దివానిశంబులన్
బట్టణవైశ్యవల్లభులు బల్చెరువుల్ పెనుదిగ్గియుం దగన్
గట్టిరి బజ్జకెంపవికాసముచే నెఱిఁగింతు రేర్పడన్

మ॥ బలభద్రుండొకయేరు ద్రిప్పఁగొని యొంబాళింబొసంగించినాఁ
గలితోఁ జోయియువసించి మందపసులంగాఁ జెంగదా వేసవేల్
హాలపాణుల్ బహుదీర్ఘవాహినులసంఖ్యాన్ దీర్ఘవారల్ మహా
ఘ్న్యాలుగోపాలకునాత్మభృత్యులుగనందుండు ద్రిత్తమున్ పాదజుల్.

ఉ। అజఁబుగ త్రయంబునను పాదిమభిక్షుఁడు మాటమాత్రిపుం
దేజులమంటి తేరుపురణించుక గెల్చుటసవ్వి గెల్తురం
దాజగదేకవర్ణ్యధనలా రధికుల్ బహుసంఖ్యవిద్విష
ద్రాజిపురంబులుత్తమ తురంగసువర్ణరధాధిరూఢులై

సీ॥ అప్పరిభద్రినాగముల నభ్రపుమేఘములం దుగోందతె
ల్లప్పడుగంధవారిగురియన్ మరికొందరుజంగమాద్రిలం
దప్పయిబంధుజాలకములయ్యెడ ధాతువులంచుఁబౌరులాఁ,
తప్పలుబల్కెనంతలకుఁ దధ్యముచెప్పదు రొంగదాయనన్

ఉ॥ అయనయుగచ్ఛలంబున నినాశ్వములట్టిటుబారుదత్పుర్
హాయుగతభేదముల్గని యనస్యజవంబులుగాఁ గ్రహించియెం
తయుమదిపంతిసగుకడి తద్వరణావరణోన్నతిన్ స్వగ
త్యయుసనిరోధమాలబలె నట్టివిగాయసముగ్రభావముల్

మ॥ భటులుం ద్రస్ఫుటభేదనంబున మహాబాహాబలప్రక్రియో
ద్భటులుత్పాటితశైలకూట కటకోద్యత్సింహజూటీసటుల్
కుటిలభ్రూకుటిసూర్యరశ్మిచటులున్ గోత్రధార్ష్ట్యటీహుంక్రియా
ఘటనామాత్రవిపాటితారిపటలీగంభీరచేతఃపుటుల్.

సీ॥ మొగముచంద్రుండుగాఁదగునేని జక్కవల్
మోడుగాఁగవగూడియుండు టెట్లు
అలకముల్ మొగులుగాఁదగునేని క్రొమ్మించు
తెలుకుతళ్కనిపోక నిలుచు టెట్లు
అలకొనుబయలుగాఁదగునేని నెలకొని
నిలాహయొప్పఁగా నెగడు టెట్లు

అధరంబుగాఁజిగురాకుదాఁ ద్రగునేని
యొలయుకతేనియల్గలుగుటెట్లు.

గీ॥ అనఁగఁదగుగబ్బిచనుగుబ్బలలఁదిమేను
చెలువనూఁగారుముద్దులకలికిపలుకు
లలరనప్పురిఁగ్రగియుండునతివపిండు
ప్రసవకోదండుగెలపులబారుదండు.

చ॥ గమిఁగొనియుండురాకలనగర్తల మీనములింపుకాంతన
పరిములస్రవించునీటఁబడి పైకెదురెక్కి హిమాంశుబింబముం
గమిచిసుధారుచించెనకఁగా శశిమేనునఁగందుఁజెందెన
ట్లమృతముగ్రోలఁగాననిమిషాఖ్య వహించెనుమీనకోటియున్.

కం॥ అలవిమలజలసముద్రము వెలిలోకాలోకములకు వెలపలదానై
చలముననుండెనోయనభా సిలుకోటయగర్తయందు సేమంబగుచున్.

కం॥ అప్పట్టణేంద్రమేలెడు భూపతియదువంశమౌళిభూషణముమదా
టోపారికంఠలుంఠన చాపాఖండుఁడుద్రశార్హ్వజనపతిపాలుచున్.

సీ॥ ధనురాదిసాధనాదానసంధానావ
దానపరిడానదుర్ధర్షశక్తి
సంగరరంగాదిసంగ వేళాభంగబలతుంగ
చతురంగబలసమృద్ధి
అనవద్యవేద్యచోద్యాతి వైశద్యార్హ సకలవిద్యా
హృద్యసరసయుక్తి
అనివార్యధైర్యమహౌ దార్యగాంభీర్యచాతుర్య
సౌందర్యచారుమూర్తి

గీ॥ అలరజగములనుతికెక్కెనాదశార్హ
ధరణివల్లభుఁడకలంకధర్మబుద్ధి
కుటిలచటులాళిమకుటదోఃకటకఘటిత
రత్నగణరాజిరాజీవ[illegible]ఘ్రి.

శా॥ ఆజానేయమహోజివాజిచయరింఖాగ్రగ్రతుటత్ క్ష్మారజో
రాజీరాజిపరాగచర్చిత దిశారాజౌఘరాజాననా
రాజీవాంచదురోజపాళియగుచున్ రాజిల్లునారాజుసి
రేజాప్రాజుఁడుమాబిడౌజుఁడగు వర్ణింపంగనెవ్వండులన్.

శా॥ ఆరాజేంద్రుడుగాధి రాజసుతశుద్ధాంత్యంతశీలవ్రతా
చారోదారవిశిష్టసద్గుణకళా సౌభాగ్యసంవర్ధనిన్
నారీమూర్ధమణిన్ గళావతియనన్ రాజిల్లుకన్యన్ మహో
ప్రారంభంబునఁబెండ్లియాడెహితదృక్పర్వోత్సవోత్సాహుఁడై.

వ॥ ఇట్లు వివాహంబై కళావతిందోడ్కొని నిజగృహంబున కరుదెంచి
యుండ నంత నక్కాంతామణికి నొయ్యనొయ్యన

చ॥ బెళుకులుచిమ్మఁగన్గొనలఁ బెక్కువగ్రొమ్ముడిగ్రిమ్మనేరుపుల్
పలుకులఁదోఁచఁజొచ్చెకటి భారముహెచ్చెమనోజ్ఞమంజరీ
కళికలగేరెఁజన్నుఁగవకౌనసియాడుచుఁజెల్వమీరెమై
తెలుకులుజేరెజవ్వనము తారొకనియొప్పగనంకురింపఁగన్.

సీ॥ తులకించునిడువాలు బెళుకుకన్నులడాలు
చికిలిచూపొకవింతచెలువుదెలిపె
గ్రొమ్మించుమించులఁ గురిపించుమించుల
మేఁదీగయొకకొంత మఱపుమెఱసె
గటికచీఁటిచాయ నటమటింపఁగఁజాలు
కొప్పుపైనొకవింతకప్పుగప్పె
తోరంపినుకతిప్ప తీరింపెనఁగుగొప్ప
పిరుదుపైనొకకొంతపెంపుదనరె

గీ॥ మదనసామ్రాజ్యభాగ్య సంపదయుఁబోలె
జవ్వనంబవ్వధూటికినివ్వటిలఁగ
నంతకంతకునొకవింత వింతకలిమి
ఘనతిసెమ్మెనుఁ కన్నులపండువయ్యె.

గీ. అట్లుబవ్వసమింతికి నధిగమింప
వల్లభునియుల్లమునఁ బూని వెల్లురేగి
వెల్లుదీపాడఁజొచ్చె జాబిలియల్లుఁ
డుల్లసింపుచుగరిడిలో మల్లునట్లు.

సీ॥ అగరుసాంబ్రాణిధూపాధి వాసితమును
గర్పూరదీపికాగంధిలంబు
చంద్రసద్రవయుతస్ఫాటిక చషకంబు
లసమానహేమకలాచికంబు
వివిధగంధద్రవ్య వృతపేటికాకోటి
ధగధగాయితకోటిదర్పణంబు
పంజరశారికా పఠితమన్మథశాస్త్ర
మభినవకుసుమపర్యంకతలము.

[illegible] యంత్రపాంచాలికావ్యజనానిలంబు
రణితమణివల్లకీ నాదమంజువిశేష
మఖిలరతికాలయోగ్య సమస్తవస్తు
భాసమానంబునగు కేళీ భవనసీమ.

ఉ॥ నిండుముదంబుతోడ ధరణీపతి రెండవయామమంతకో
దండుఁడితండసంభ్రమునదార విలాసవిలాసరేఖక
న్నిండువుగాఁగఁగెందలిరు పాన్పునఁజేరవసించియొప్పెను
ద్దండపయోజషండకలితంబగు రాజమరాళముంబలెన్.

సీ॥ బులువరాయంచల బోదఁదోయ్యాలి
దరిఁజేరుచుకోలనిపిచికలభంగి
జిగిసోగపూఁదిగె నగరాగముంగూర్చు
లలితానిలాంకురావళులపగిది
ఉపమానశుభలక్ష్మి నర్హాలక్షణవంతు
బొందించునుత్తమబుద్ధిగతిని

మహనీయతరదీప్త మణికిరీటంబులఁ
గీలించు నవశిలాకీలకరణి

గీ॥ సఖులు కాంతకళాపతీ జలజగంధ
బుజ్జగింపుచుఁ దెచ్చి పూసెజ్జమీఁద
వల్లభుని బజ్జనిలిపి తాఁ బిల్లనల్ల
పనులు గల్పించుకొని యుండిరొనరుగతుల.

క॥ అంత మహీకాంతుం డా కాంతాంబుజముఖుఁ యుని కాంత కాంతవగేళిన్
రంతుమునసున్ముండఁగుచును గాంతామణితోఁ బమిగులఁ గౌతుక మొదవన్

సీ॥ మృదునుచేతికి టూరి పిదప సిగ్గు మిటారి
సొగసు చూపులఁ దేరి చూడ వేళ
ములుకించు పెన్నెలఁ దళుకించు మన న్నెల
చెలువంపు చిరునవ్వు జిలుకు వేళ
నిపుణాంగ నల్కల నెపుడుఁ బుడంబల్కలఁ
జలిమిపనులు పొందు సేయు వేళ
పగడంపు సరిమించు జగడంబు సవరించు
మొలక మోవిని ముద్దు మోపు వేళ

గీ॥ బాల యీపేరి నీలీలఁ గోలదనము
తేలననవాలుఁజూడు గర్వోలు సేయఁ
గలిసి హైచిడియ్యా బాల గడనచావ
యింటను గులుమనకు సయాపిల్వఁగు నె!

ఉ॥ అని పలికిన మకి మే ప్రపేఁ దనుగ్గోడు పం ఎపచ్చు ధరిణీధవు తో
వనితారత్నము పలికెను ఘనవినాయకనమహారకిలకలక్షణిలిన్

మ॥ అవుగా! మీరుసముస్తము చేసి నాగామూల చూడంబుగా
వివిధాఖ్యానపురాణశాస్త్రంబదివి వేదాంతసిద్ధాంతముల్
భవమాభయిత్ భవరోగివైద్యసభవల్ భాలాక్ష భక్తప్రియుల్
దస్రులంగోరి దవిరామునన్ బ్రమకిరా ఓప్పంబుభామాప్పుడా.

కం॥ అనరాదుగాక మిమ్ములఁ నవరతశివాంఘ్రిభావనాసక్తమతిన్
జొనుపనిపురుషునిజన్మము దనువును వ్యర్థంబు సూవె ధరణీనాథా

సీ॥ స్నానమాడరుగదా జహ్నుకన్యావేణిఁ
బొందింపరేకదా భూతిమేన
ఆదరింపరేకదా యాగమజ్ఞానంబు
పూజసేయరుగదా పురవిభేది
పఠియింపరేకదా పంచాక్షరీమంత్ర
మాకళించరేకదా యభవుమహిమ
రుచిఁదాల్పరేకదా రుద్రాక్షమాలికల్
నిర్ణయింపరేకదా నిత్యపదవి

గీ॥ యెట్లు మిము నంటనాయాత్మ యిచ్ఛయించు
శైవదీక్షాజపక్రియాచారనియమ
ఘటితమతి నన్ను మీరలకే కాంక్ష సేయ
నెల్లధర్మంబులును మీరు నెఱుఁగవలదె.

కం॥ యోగిని గర్భిణి పుష్పిణి రోగిణి సీరాగిణియును రుచియింపుదురే
రాగానుబంధబంధురభోగోద్యోగులగు విరహపురుషులకెందున్

చ॥ లలనలనవ్యపుష్పములలాగున నింపుగఁజాలఁ జేసినన్
వలపుఘటిల్లు దాన ననివారితముల్ మదనప్రసంగముల్
వలవని కాంతఁ బైకొనెడివానికి నేమిసుఖంబు జెందునే
ఫలము ఫలించునే మనసు బంధువశంబ బరికించి చూడఁగన్.

ఉ. కావున శంకరవ్రతసుకర్మవినిర్మలమైన నామదిన్
భూవర! నిన్నుఁ జేర రుచిపుట్టదు శాంభవదీక్షఁ జెందుమిన్
నీవరరూపరేఖయును నీమహిమంబును నీవిలాసముల్
నీవిభవంబుజూడ నతినింద్యతరంబయి తోఁచు నెప్పుడున్

వ॥ అనిపలికి చిలుకలకొలికి జిలుఁగుకలికిపలుకులకుఁ గలకలనగి
నలకుపలుకుతుములుకులకులికిపడుచు నక్కాంతామణి సత్వర

స్వాంతుండై లేచి బోరన నారంభోరు నుడాయం జేరి మిసమిస
బిసకిసలయంబు నెసకంబెసంగు తమ్మిఁగేలు సేయునయ్యంగన
కెంగేలొడిసి రాఁబిగిచియు గాఢాలింగనంబు సేయునంత.

ఉ॥ సుందరిమేనుదీఁగతను సోఁకిన పోద్యము చైత్రమధ్యమ
ధ్యందినభానుభానుశత తప్తవినిర్మలసూర్యకాంతమే
చండమునన్ మహోష్ణత భృశంబుఁ జూపునొ తద్విధంబునన్
జెందినభీతుఁడై యదియుఁ జేర్చునకౌఁగిలివీడియిట్లనున్

ఉ॥ ఎంతమహాద్భుతంబు కమలేక్షణ! యేమని చెప్పఁబల్లవ
ప్రాంతముభంగిరోమలతపాటిలు నీమెయిఁ గౌఁగలింపన
త్యంతము తప్తలోహపుటమట్లు చురుక్కున నన్ను సోఁకెనీ
వింతకు నేమికారణము వేగమె తెల్పఁదగుం దలోదరీ.

కం॥ అనివిస్మయంబుభయమును మానమునఁ బెనఁగొనఁగ నప్పుడు మనుజా
(ధిపుత్రి
వనితచెలియనగవు దేరఁగ వినయముతో నిట్టులనియె విశదమృదూక్తిన్

మ॥ మును బాల్యావసరంబునం దపరశంభుండైన దుర్వాసుఁడన్
మునిచూడామణి సత్కృపానిరతి నన్నుం శైవపంచాక్షరీ
ఘనవిద్యారతఁ జేసెఁ దన్మను జపాగాధప్రభావాప్తి నా
తనువంహంబునఁ బాసి కల్మషులకుం దాపప్రదంబై తగున్

చ॥ కటకట నిచ్చసిచ్చ గణికాకులటాదివధూములన్ సము
త్కటమధుపానలంపటని గాఢమదోన్నతలన్ రమించియాఁ
దటనతిరాజసప్రకృతిఁ దార్కొని యుండెడి నీకు భోగినా
ట్కటక పరాయణావృతవి కల్మషులన్ బయిసోఁక వచ్చునే

ఉ॥ నావిని రాజవర్యుఁడు మనఃపరిశుద్ధి వహించి పావనీ!
శైవమహోపదేశము ప్రసన్నత నాకొనరించి యిప్పుడే
పావనుఁ జేసి నన్ను మఱిఁ బ్రోచెద నాసను కేళిఁ దేల్చినన్
గేవలమైనధర్మమును గేవలమైన సుఖంబు నొంగదా.

మ॥ అనివీర వ్రతదీక్షగోరు పతితో నయ్యంబుజాతాక్షి నె
మ్మనమానందముఁ జెందనో నృపతియాత్మస్వామియాభర్తకున్
మనుదీక్షన్ ఘటియింప భార్యకును ధర్మంబే సదాధ్యానపూ
జనసంతోషితభర్తృగన్ గనికనా సర్వంబు మేలయ్యెడున్

మ॥ భవదీయాన్వయదేశికోత్తముఁడు దభ్ర శ్రీమహాజ్ఞానమం
త్రవిశేషార్థగతిప్రసిద్ధుఁ డతఁడే ప్రార్థించినన్ భక్తితో
శివమంత్రంబును గ్రహించుము సుశిష్యుంబుగా ఘోరదు
ర్భవభావంబు దొలంగు సర్వసుఖముల్ ప్రాపించునో కున్ మృగేక్షా

వ॥ అని పత్రిలిపి విని యతండట్లంగీకరించి మునినాథుఁ జిత్తపరవాటింబున
నాకళావతీసహితుండై చని కాళిందీతటంబున.

స్ర॥ కాంచెం గర్గాశ్రమంబున్ భుజగములహితానుత్తాగాధసారావనాంచ
త్పంచత్పంక్తిగృహోద్యజ్జ్వల బహువిధకింజల్కపుంజ
ప్రాంచద్భావనద్రాకలుపితసికతోత్ఫుల్లరదంగవల్లి
ప్రాంచద్వృక్షకశాఖాప్రఘనరాజిలతావాటికాంతశ్రమంబున్

సీ॥ నెరుకాకులోండొంపు దాయఁజుట్టి పెనంగి
పర్ణశాలలలో నరుచ్చుపన్నగములు
కొమ్ములఁ గుచ్చి యొక్కని తక్కువగనేల
చక్కఁగా నవరించు సైరిభములు
పుష్పనదీజలంబుల పొండుములనాని
కలియుఁ బల్లఁగఁ బల్లు గంధకరులు
పొరలికపెట్టెలంజులు పసునారంచి
పైఁ జక్కఁగా నూఁచు భల్లుకములు.

తే॥ మటిలదంష్ట్రాగ్రకలితుండకచటులపికట
కటపటిఁ బ్రోధనాలఁ ద్రవ్వ కందమూల
భారములు సంఘటించు భూదారచయంబు
లను మునులు నానలను నృపాల వాటు

సీ॥ పద్మాసననివిష్ట పరమశివైకతా
ధ్యానధారాసుధాదానతుష్టు
భాస్వత్కృపాపాంగు భసితచర్చాత్రిపుం
డ్రాంకసంశోభదివ్యాఖిలాంగు
వటజటాకోటీరు ధవళయజ్ఞోపవీ
తాలోలురుచిరరుద్రాక్షహారు
పావనవ్రతశీలుఁ బంచాక్షరీజపా
నుస్యూతసుఖముఖారాస్యగోష్ఠు

గీ॥ కరతలామలకీకృత పరమతత్త్వ
ఫలచతుర్వర్గుతోషిత భర్గుగర్గుఁ
గాంచి సాష్టాంగ మెరఁగి యేకాంత మొఱఁగి
వినయమ్ము మృదూక్తి నిట్లని విన్నవించె.

శా॥ స్వామీ! మౌనికులేంద్ర! మద్గృహపురాజన్మంబునన్ నేమహా
వ్యామోహంబునఁ జేసినట్టి దురితం బజ్ఞాతముజ్ఞాతమున్
సామర్థ్యంబునఁ బాపఁజాలు శివమంత్రంబుం బ్రసాదించి చే
తోమోదం బలరంగ నన్నిపుడు కృతార్థుంగా నొనర్చిం జేయవే.

వ॥ అని బహువిధంబులఁ బూజించుచుఁ దనపూర్వదీనవృత్తాంతం
బంతయుఁ దెలిపి నిటలఘటితాంజలిపుటుండై ప్రార్థించిన సంగీత [illegible]
కాళిందీతటంబున నొక్కపుణ్యాశ్రమస్థలంబున నధివసించి.

చ॥ పరమదయాళుఁ డమ్మునియభంగురనిష్ఠను బోషణంబునన్
సరిదవగాహభూతిముఖసత్క్రియలన్ బరిశుద్ధుఁ జేసియు
త్తరదిశఁ బ్రాఙ్ముఖుం గరుణఁ దాఁ గనిచూచి శిరంబుఁ దలంచి తా
చ్ఛిరమున నాత్మహస్తసరసీరుహముంచి శివాంతరంబునన్.

వ॥ అప్పరమ పంచాక్షరీమంత్రం బుపదేశించిన యనంతరంబున.

గీ॥ అమ్మహీపాలు నెమ్మనమంధకార
కజ్జలములేమి సూర్యోదయకాకములతి

విక్రృతరూపంబు లగునవి వేలసంఖ్య
లద్భుతముజూడ జూడంగనుద్భవించె.

గీ॥ అభ్రవీధికినాకోశ మడర నెగసి
యంతరెక్కలు గమిలిపెల్లఱచియఱచి
యల్లనల్లనయంతంత డిల్లపోయి
ధరణిఁబడిభస్మసాత్కృతతనువులయ్యె.

కం॥ అపుడువసుధాధిపతియును జపలవిలోచనమునాత్మసంచలియింపన్
విపులాద్భుతంబు బెనఁగొన విపరీతంబిదియటంచువిదిస్మితుఁడగుచున్.

ఉ॥ ఓమునినాథ! ఓవరద! ఓకరుణానిధి! ఓమహాత్మ! ఓ
స్వామి! మహాద్భుతంబిది భవత్కరపద్మముమాఁకుఁబూనిస్వ
చ్ఛముఖదత్తమైనమను సిద్ధికృతార్థతఁగన్నమీఁదనే
బూమెలుసంఘటిల్లుటలు బోలునెయొందు దలంచిచూచినన్

వ॥ అనియిట్టివిధంబున నద్భుతభయాద్భుతకంపలంపటులగు నారాజ
ప్రపతులకనుకంపాపరంపరానిత్యముద్రితుఁడగు సమ్మున్నిద్రమహామహిమ
మసృణదరహాస సదమృతరససాంద్ర సన్ముఖచంద్రికుండయి
యిట్లనియె.

సీ॥ నరనాధ!నీవాది జన్మకోటులయందు
నిష్కృతిఁగనరాని దుష్కృతముల
భద్రప్రదములైన బహువిధపుణ్యముల్
గమిఁజేసినాఁడవు సమముగాఁగ
నాపాపపుణ్యంబు లనిశంబుకతమున
మానుషయోనిజన్మముఘటించె
తత్పుణ్యఫలములు దగభుజింపఁగనిట్లు
సర్వసర్వంసహాస్వామివైతి.

గీ॥ వెల్లమహిమంబులునుగాంచి తివుడుపూర్వ
జన్మశతములఁజేసిన సకలదురిత

సంఘములు శైవమంత్ర ప్రసాదమహిమఁ
గాకములభంగి దొలఁగి నంగముల వెడలి.

గీ॥ ప్రతిభవంబునఁ జేసిన బ్రహ్మహనన
కాంచనస్తేయ గురుసతీ గమన మద్య
పానముఖ పాపకోటులు బాసిపోవు.
నాక్షణంబున శైవపంచాక్షరాప్తి.

ఉ॥ కావున జన్మజన్మకృత కల్మషసంఘము రాశి నిష్ఠనే
శైవమనూత్తమంబును ద్విసంధ్యల నర్చలునన్ భజింపుచున్
దేవియు నవ్వునిర్ణయము పెన్ గృహకృత్యము సెంది సర్వల
క్ష్మప్రభవేష్టభోగసుఖ సద్భుద్ధ నవ్యయశాశ్వతంబుగన్.

మ॥ అని మాశంభ్వచనంబు విని ముదానంద కాండమ్ముల్ మాన్పుమం
త్రిని సుమాగ్రక్రియఁ దెల్పఁ బూర్ణకరుణాధారా నేత్రాబ్జుఁడై
మునినాగ్లోచన సుస్తనీగణముల సమ్మోదమ్మునం గావించి తో
ద్దన రూపాత్మవిమానము కన్ని కృతికృత్యాలంబు దీపింపఁగన్.

సీ॥ కాంచన స్యందన ఘంటా ఘణాత్కృతి
గిరితుంగ గంధేభ ఘీత్కరణము
సంగత్తురంగాగ్ర రింఖాచ్ఛటాత్కృతి
ఘనవీర బహుకేటక లకలంబు
భేరీవినిర్గళద్భూరి భాంకారంబు
ఝల్లరీ ఝర్ఝరీ ఝుంకరణము
తాళధ్వజమృదంగ ధణధణాత్కారంబు
కాహళోద్దీర్ణ ఘూత్కారములును

గీ॥ బెరసి రోదోంతరం బెల్లఁ బిక్కటిల్లి
నింగి త్రుంగుణంబది నెరయఁ దల్ప
సకలసన్నాహములతోడ జనవరుండు
దేవియును దాను నగరికేఁ జెనెనంత.

గీ॥ అరుగుదెంచియథోచితంబైనయెడల
మంత్రివరదండనాథసామంతబంధు
వీరభటకోటినంతంత వీడుకొలిపి
సంతసమునఁ బ్రవేశించె నంతిపురము

మ॥ నవశుద్ధాంతసువర్ణమాణిక్యములనన్నాకవిమానంబులన్
నవనీనాథుఁడు సుచంద్రశాలల నరంగాలింగనాదిస్ఫుర
ద్వ్యవహారంబులఁ గ్రీడసల్పుచు మహైశ్వర్యాభివృద్ధిం జెన్నొందెఁ
ఛ్ఛివపంచాక్షరిమంత్రశక్తి మహిమన్ జెప్పంగనేర్వంగనే.

గీ॥ పరమపంచాక్షరీబ్రహ్మవిద్య
సర్వవేదోపనిషదర్థసంగ్రహంబు
సకలధర్మార్థకామమోక్షప్రదంబు
బహుమహాపాతకధ్వాంతభాస్కరంబు.

వ॥ అనియివ్విధంబున నిజమహాసమస్తపూర్వాతిశయంబుగా దొమ్మహోపాఖ్యానంబు
యుద్ధంచితరోమాంచకంచుకితాంగుండగుచు బంచాక్షరీమహిమంబు
వివరించిమహేశ్వరకథాసుధాధారాపూరంబు నిండగు సూతుం డిట్లనియె.

సీ॥ మరియునొక్కటి సెప్పెద మాహాత్మ్యము వినుండు
భిన్నసంశయములు భిన్నములగు
తదధికంబగు కలిధ్వంసకంబొందుచులే
దఖిలమోక్షశ్రీశుభాస్పదంబు
భూరిచతుర్విధ పురుషార్థసాధకం
బాయురారోగ్యవిద్యాప్రదంబు
ఆర్యులునుమున్ను ప్రాయశ్చిత్తశతముల
నైనఁబోయనియట్టియఘసంబాధ

గీ॥ కార్ద్రిశుష్కాదికల్పనానాథులకు
మందుబహుశాస్త్రనిశ్చితానందకంద
వెండుకోటికిపావనంబును నిత్య

పూజనారాధనంబాత్మశోధనంబు.

గీ॥ ఎఱిఁగియొనరింపకున్నఁ గానీ యొకనాఁడైనఁ
దనకుఁదోఁచినరీతిఁ దా నొనర్చెనంబు
శంభుఁబూజింప మోక్షంబు సంభవించు
సకలజీవులకిది వేదసమ్మతంబు.

సీ॥ అఖిలకాలములందు నతిదుర్లభము మాఘ
కృష్ణచతుర్దశి కేవలంబు
ఆనాఁడు దుర్లభం బగునిశావేళ
నావేళ దుర్లభంబభవులింగ
మందాకిని దుర్లభం బగ్గోపవాసమా
సవిదుర్లభంబట్లు జాగరత్వ
మాంతరదుర్లభం బారబిల్వదళం
బానిత్యదుర్లభంబాత్మభక్తి.

తే॥ యున్నియు ఘటించు నెవ్వాని కాకృతార్థుఁ
డమరగంధర్వసిద్ధవిద్యాధరేంద్ర
కోటికోటీరతటమణీకోటిఘటిత
నిజతులాకోటిచకచకోన్మేషధాటి.

గీ॥ స్నానజాగరణోపవాసశుచియగుచు
మాఘకృష్ణచతుర్దశీమధ్యరాత్రి
శంభుబిల్వదళార్చనసలుపునరుఁడు
సర్వతంత్రస్వతంత్రుండు సత్యమిదియ.

మ॥ పదివేలేండ్లనుసువ్రతస్నుఁడగుచున్ భాగీరథీస్నానమా
దిద్ధృత్ప్రీతినిఁగల్పకోటిశతమున్ శివిన్ మహాయజ్ఞముల్
పదివేల్మారులు సేయుపుణ్యమొకలీలంగుండగుచ్ఛంబులన్
మదనధ్వంసినిఁబూజసేయుటకు నూనంబు ప్రబహస్తిదులున్

మ॥ దూరమారసిమాఘకృష్ణచతుర్దశీనిశిశంకరున్

భూరిబిల్వదళంబులఁ గడుఁ బూజసేయుచు వేఁకువ
వ్వారుజాగరణోపవాస శివస్తవంబులమితిఁగో
వారువారిజభూముఖాంబర వర్తనిముఖంబజేరొక్కఁ

వ॥ ఈయనుష్ఠానంబున వసిష్ఠాదిమునిశ్రేష్ఠులు నిష్ఠాప్రష్ఠత్వంబున నధివసించి సకలంబులకెక్కుడని చాటుచుండెట్టి మహాదేవపూజావ్రతమాహాత్మ్యకథాభిధానంబు మానసోల్లాసకరంబునగు నొక్కయితిహాసంబుకలదది సకలలోకాహ్లాదకుండగు నక్షపాణుండు నాకెఱింగించె నదివివరించెద నాకర్ణింపుండు.

కం॥ మిత్రసహాయుఁడునుత్తమ ధాత్రీనాయకుఁడొకండు ధన్యుండుదా
క్షాత్రజయశాలిసద్గుణపాత్రుం డిక్ష్వాకువంశపావనుఁడలరున్

సీ॥ విద్యాసమృద్ధికి విహరణస్థానంబు
శౌర్యసామగ్రికిజన్మభూమి
వినయసమృద్ధికి విశ్రామవాటిక
యఖిలధర్మశ్రేణికాటపట్లు
గురుబంధుబుధులకుఁ గొంగుబంగారంబు
భాగ్యభోగ్యములకుఁబట్టుఁగొమ్మ
కరుణారసమున కగాధసముద్రంబు
సద్గుణంబులకెల్లసంశ్రయంబు

గీ॥ రాజమాత్రుండె సురరాజరాజరాజ
రాజరాజీవబంధువిరాజమాన
భోగసంపత్కళాదీప్తిభోగయోగ
చారుతాహారియమ్మహాచక్రవర్తి.

శా॥ ఆరాజేశ్వరుఁడొక్కనాఁడు మృగయావ్యాసక్తివాహ్యాళిగా
నారూఢాశ్వమహారథుండగుచు బాహాదండకోదండశా
ఖారింఛద్గుణటంకృతీయారభటికాకాంతాభ్రిసర్గాత్రిభీ
తారణ్యస్థరసి ధురప్రముఖ సత్వాళికుద్రై వేఁపుకన్

స్ర॥ కాంబోజాచలకచ్ఛాంతరిమ మృగమదపాళీ ప్రణిక్షిప్తదృప్య
త్పంచాస్యక్రూరనక్రప్రదరనిభనఖ ప్రభ్రష్టగంధాంధకుంభి
ప్రాంచత్కుంభాగ్రముక్తాఫలసికతకృతి ప్రాంతభూపంకనాళీ
పాంచాలీలోలహేలాభసనములనమున్ భగ్నభూపాతనంబున్

సీ॥ శాఖిశాఖాశిఖాసంఘర్షణాత్రుట
ద్ఘనఘనాఘనగర్భగళితమణులు
సైరిభౌఘవిషాణఘర్షణోత్కృతవేణు
కాండప్రకాండనిష్ఠ్యూతమణులు
చంచలత్ప్రౌఢబర్హిచంచూదళితభోగి
భోగభోగాంతరోద్వాంతమణులు
పృథులపాదపపాదభేదనోద్ధతిభగ్న
కిటిదంష్ట్రికాటంకకీర్ణమణులు

గీ॥ రవిరుగనిగూహ్యతాంధకారనిరంత
రాతిసంకీర్ణగుల్మగుహావళులకు
నిత్యయుక్తప్రదీపంబులగుచు వెలుఁగు
నమ్మహారణ్యమధ్యంబునందు నెపుడు

వ॥ అట్టిఘోరకాననంబవగాహించునంత

చ॥ క్షితిపతియాజ్ఞఁ గైకొనియశేషమహాబలవీరవర్యుల
ప్రతిహతశౌర్యులాటవికపంక్తియుఁదానునుజాపశింజనీ
లతికలటంక్రియల్ గళగళన్మదహుంకృతులున్ విశంకతా
యుతభయదాట్టహాసములునార్పులుబొబ్బలునింగిముట్టఁగన్.

సీ॥ తెరలిపాఱియుఁబోక నిలిచిడీకొనితాఁకు
సమదైకిలంబులఁజక్కఁజేసి
అదరిపాఱెదురుగాఁ గదియమేల్కొనిమీఁదఁ
గవియుసింగంబులఁగసిమసంగి
చుఱుకుగ నెమకొని చూపులఁ బైఁబడ

చెలఁగుఁ గాఁగ్రోతులఁ జీరవైచి
బుసగొట్టి మూని త్రాఁపుల నావలింపుచుఁ
బిత్తమ నెలుఁగులఁ బడలఁబఱచి

గీ॥ మఱియు బహువిధ యవనికామాత్రసనక
జాలవాగురికాసూత్రజాలయంత్ర
గర్తముఖసాధనములనొక్కటఁ బెనంగి
యఖిలవిధముల నేచి వేఁటాడి రపుడు

సీ॥ ఒక చక్రరథుఁడైన యమ్ముఖుండిక్రిముఁ డుద్దాతి
నోడియు బల్లత్వంబుగడఁగి ద్రుంచె
నొక రౌద్రిఘనవీరుఁ డుద్ధతిమైఁ బాఱు
ప్రసవభావపుజింకఁ బట్టుకొనియె
నొకశూలపాణి కాన్ముగుఁడు దార్కొన్న
గబ్బిబెబ్బులిఁ జీరికలుఁగఁ జేసె
నొకమండలాగ్రాంకుఁ డొడిసి దూరంబున
సంద్రందుఁగు దేలునందిపట్టెఁ

గీ॥ ప్రబలబలజీవవతూర్కిరభయదభూతి
భల్లసితభల్లదళితాచపల్లమల్ల
చమరఖడ్గలులాయాదిసత్త్వకోటి
విశ్రుతంబగు నొకచాయ వేఁటలోన.

గీ॥ ఇవ్విధంబున నొక్కటి యేఁపుఁ రేఁగి
ఆటవిక నాగరిక బలమాత్మబలము
వేఁటలాడుచుఁ దిరుగి భూవిభుఁడు వేఱె
యొక్క యుచితస్థలంబున నుండునంత.

వ॥ చటులాక్షిక్షేపణోత్థాస్ఫలదనలకణచ్ఛాదితాశాభటుండై
ఘటితాంతర్గాఢదంష్ట్రాక్రకచకటకటాఖండనిర్ఘోషుఁడై యా

ర్భటికావేలాప్రహాసప్రకటకహాకహారావదుర్ధర్షుండై
కుటిలభ్రూభంగుండై పైకొనుమతి నొకరక్షోధముండేఁగుదెంచెన్

ఉ॥ డీకొనవచ్చె నయ్యసురఁ డిగ్గన లేచి నృపాలుఁ డంతలో
భీకరసజ్యచాపమున బెట్టుదనమ్మరిబోసి నిర్భయో
గ్రాకృతిఁ దద్భుజాంతరమునం దగ వేసిన వాఁడు మ్రగ్గెన
న్నాకపహస్నవటుప్రవతనంబున నున్నతశైలముంబలెన్

కం॥ అంతట ధరణీపతి కంతంతటభయమడరియున్న యాత్మబలంబుల్
వింతయిది యనుచు నెంతయు సంతోషముఁ జెందిరధిపు శౌర్యంబునకున్

కం॥ భూదయితుని చేసినగతి నాదైత్యుండధికబలుఁడు మహాత్ముఁడగుటయుఁ ద
త్సోదరుఁ డురకుస్సుండొకఁ డాదెసమతిఁ జింతఁ జేసె నతివిహ్వలుఁడై

ఎ। తనతోఁ బుట్టినవాఁ డపారబలదుర్ధర్షుండు వానిన్ హతా
జనితాహంకృతి నేక హేతిహతిచే సద్యోవినిర్భగ్నుఁగా
నొనరించెన్ ఘనశౌర్యుఁ డా నృపతి నేను గ్రాహవక్రీడఁ గె
ల్వనశక్తుండనటంచు నాత్మఁ గని ఘోరక్రూరమాయారతిన్

ఉ॥ వంటలవాని చందమున వచ్చి నృపాలకుఁ గాంచి మ్రొక్కి యో
కంటకశత్రుభేదక! యగాధపరాక్రమ! నిన్నుఁ గొల్చి నీ
యింట వసించువాఁడ నసి నోఁజను డెంచితి నన్న సిల్పవే
కంటికి నాత్మకుం బ్రియముగా నొనరించెద నెల్లభోజ్యముల్

మ॥ అని మాయాగతి గానకుండ వినయవ్యాపారమింపారఁగా
ననురాగం బెదసంఘటించి తనపై నాసక్తిఁ బుట్టింపఁగా
మనుజాధీశుఁడు నేలె నద్దితిజు సమ్మానించె మాయాతివ
ర్తనకృత్యం బిదమిత్థమంచుఁ దెలియన్ రాఁడొకఁ డాయేరికిన్

గీ॥ కపటమానసుండా నరఘస్మరుండు
గురిమహానసభర్తయై గొలచి రాఁగ
వేఁటఁ జాలించి విపినంబు విడచి యంత
నిజపురంబునకేతెంచె నృపవరుండు.

కం॥ దమయంతినలునకుంబలె మమరంగనవ్విభునకుఁ గానుద్దయంతియనం
దమినుత్తమపట్టపుసతి విమలాశయ మొప్పనతిని వేకాగ్రశయమై

ఉ॥ ఆదయితావతంసము ప్రియంబొనరింపఁగ నవ్విభుండతి
శ్రీదళకోత్తరక్కనకఁ సేయుచతుర్విధభక్ష్యభోజ్యముల్
మేమరషడ్రసాన్నములు నచ్చుమంగైకొనుచుం సమంచితా
హ్లాదముజెందియుం డెఁగపటాత్ముఁడటంచు నెఱుంగఁడాతనిన్

వ॥ అంతనొక్కనాఁడు రాజుపితృవాసరంబున మహామునిశ్రేష్ఠు
నామంత్రణంబు సేసి యథాకాలంబుగాయథావిధ్యర్చనంబుల
నర్చించిప్రక్షాళితగజలిపాత్రంబు ముంగిటఁగు నరించిసూపకారు
నియోగించుటయు.

సీ॥ అదిమున్నెయూనవంచనాచారసక్తంచ
రాగణేయిదిసమయంబటంచు
నేర్పుమైనెవ్వరు నెఱుఁగకుండఁగనొక్క
మనుజునిఁ జమిరించిమధురమాగను
దన్మాంసమునఁ బెక్కుదారలుగావండి
యాంవటించుటయునాయవనిభర్త
కాపట్యమెఱుఁగకకడునిష్ఠనమ్మాని
భోజనపాత్రయుఁబొందుపఱచి.

గీ॥ మంత్రయుతముగగోత్రనామములనుడివి
త్యక్తమొనరింపఁదలఁచునంతట నెమాని
నిండ్యతని మాంసములుగాఁగ నిశ్చయించె
నప్పదార్థంబులనుగొన్నియంతలోన.

వ॥ ఇటనిశ్చయించి॥

శా॥ ఓకేరాజపిశాచమా! [illegible] మోహపున్పంగని
టారంభించితి [illegible] సంబునుమనాహా! మర్త్యమాంసంబునా
హారంబు [illegible] దోషంబునన్

ఘోరాకారవికారదారుణపతద్గ్రైక్రోధమ్మునుఁగోపంబునన్
క॥ శపియించియంతలోనే కపటాత్ముఁడు దనుజుఁ డాపకారాకృతిఁ గ్రీ
విపరీతమనుచు మునులో నపరాహ్నే ఘోరరింగ శాంతుండగుచున్
ఉ॥ ద్వాదశవార్షికంబులమితంబుగఁ జేసనిజోక్తశాపమున్
భూదమితుండు నశ్వధకిఁ బొంకక టా! యుపరాధలేశమున్
నా దెస లేదె కల్గిఁగి మునుసన్నుతిఁ జెట్లు శపంచెనంచుని
వేదనఁ బొంది కోపముఁ విహ్వలితాత్ముఁసితశ్వయాతుఁ డై.
గీ॥ జలములంజలిపుట మున నానఁగ్రహించి
మానిఁ బ్రతిశాపమొసఁగఁ జేయు మతి.గడంగి
నంతసాధ్వీవతంసమానసానిష్ట
మహిమ మెద యంతి నిరుతాత్మ మహింతశాంతి.
మ॥ పతి పాదాబ్జముగఁ బట్టె నారగ మోభదార్శిత్ర! శాపంబునీ
యంతి చూడఁ బుణికీవొనర్గఁగఁ దగునా! యత్న్య గ్రహంజేల! మీ
వితతాచారము లెల్లఁగఁ గస్తునియముక్షేదంబునం జెందినా
డుత మోభానమానుమన్ననువిభుం డున్ శాంతిమత్స్వాంతుఁడై
గీ॥ కలుషశాపార్ధనియమితాంజలిపుటంబు
నల్ల నల్లనవంచిన యతినిజాంఘ్రి
యుగళిపై జారెనది గానసూర్యయందు
నతఁడు కల్మషపాదుఁడనంగ నెగడు
క॥ దనుజుండీగతివాచన జననాథునిమానిశాపసంతప్తునిఁగా
నొనరించి మెచటి నియమఁ బనిగొన్ మాయా బలైకసామర్ధ్యమునన్
గీ॥ బ్రహ్మరాక్షసియమున శాపంబు తలకనొనఁగి
చింతతోడ నిజాశ్రమసీమకరిగె
నమ్మహీముజుండు జూడఁగ నాశ్రమంబు
విస్మృతాకార వేషంబు విభుఁ డొందెనె.
సీ॥ చటచట నాస్థలయాభీల దంష్ట్రా టంక

భుగ్నాస్యభీలుండై బొబ్బరించె
దిర్దిరం దిరిగియుం దేకఘూర్ణితకళా
మదహుంకృతుల మీఁద మల్లచఱచె
వడివడి నడచి దుర్వక్రశృంగకుటిభంగి
భయదఘాలుండుగా బొతలించె
చురచురం జూచి విస్ఫుటిత విస్ఫులింగ
గదుమ్మిఁక కాఁగనుగంట్లఁ ద్రిప్పె

గీ॥ ఏమి జెప్పంగ నప్పుడా భూమిపాలుఁ
డుల్లసన్నరాచకృత్యంబు లెల్ల మఱచి
విస్మృతస్వద్విజాచారవృత్తియగుచు
బాధరాక్షసరూపంబు బరిధవించె

చ॥ భయదవికారవేషమున బంధురసత్త్వముతోడనుగ్రతన్
రయమున నొక్కఘోరవిపినంబున కుంజనుదెంచి యందుకా
లయమసమానుఁడై కవిసి లాఘవమొప్పఁగ వన్యజంతుసం
చయవిహితాశనుండగుచు సంతతముం జరియించుచుండె వడిన్

ఉ॥ సైరిభగండకర్క్షవృకజంబుక బెబ్బులి భల్లుకంబు భూ
దారము నాదిగాఁగలుగు తక్కిన జంతుచయంబునందు సం
చారము నొనర్చునాటవిక జాడలఁ ద్రోవల వచ్చు పాంథులం
జేరి వధించుచు మ్రింగుచు వసించె మదోద్ధతితోడ నంతటన్

మ॥ ఒకనాఁ డవ్వనమధ్యమార్గమున బంధూదిష్టులెచ్చాలను
త్స్నకతన్ భూసురదంపతుల్ హృదితదృష్టుల్ గూడి యేతేరఁగాఁ
గ్రకచాభీలకరాళదంష్ట్రికలు చక్కం గీఱుకొంచున్ భయా
నకమూర్తిం బఱతెంచి పట్టుకొనియెన్ భర్తన్ వడిన్ వారిలోన్

గీ॥ కణఁగి బెబ్బులి బాలమృగంబువోలెఁ
దరిమి పతిఁ బట్టినట్టి యాదైత్యుఁ జూచి
కాంతభయశోకభరపరిక్లాంతివికృతి

జనితహాహానినాదమైజలదరించె.

వ॥ ఇట్లనియె.

శా॥ ఓరక్షోవర! ఓమహాబలనిధీ! ఓపుణ్యచారిత్ర ఓ
కారుణ్యాకర! కోరిభుక్తిఁగొననీకాంతారమధ్యంబునం
గ్రూరప్రక్రమమత్తజంతువులు పెక్కుల్ గల్గఁగానయ్యయో
చేరన్ వచ్చినవిప్రదుర్బలునిఁగాక్షింపంగనీకర్హమే?

గీ॥ నీవుమునిమిత్రసహుఁడనునృపవరుఁడ
వఖిలధర్మస్వరూపుఁడవార్యవినుత
మతివిమదయంతీపతివినీమతముదలఁప
దుష్టనిగ్రహశిష్టసంతుష్టిగాదె.

సీ॥ నాయత్తమామలెంతయుముసళ్లువారి
కితఁడొక్కఁడెకుమారుఁడేడుగడయు
తల్లిదండ్రులునన్నదమ్ములేమనిచెప్ప
నెల్లరునాకుసర్వేశ్వరుండు
తలఁపెల్లధర్మంబుపలుకెల్లసత్యంబు
నిలువెల్లవేదమీనిర్మలునకు
సత్యంబుసహధర్మచారిణినైననా
కీవిభుండేప్రాణమిదివ్రతంబు

గీ॥ జగములెల్లనుబ్రోచుటసహజరక్ష
పురుషభిక్షంబుపెట్టవోపుణ్యమూర్తి
విడిచివల్లభుననుఁజూచివేగయిపుడె
మగుడఁబెండ్లియొనర్పుమోమానితాత్మ!

కం॥ అనియెంతవేఁడుకొన్నను మనుజాశనుఁడింతయేనిమదిఁబెట్టకవి
ప్రునిభుక్తిఁగొనియెనపుడ వ్వనితయుఁగడుఁబలవిపలవివగతోఁగినుకన్

చ॥ రమణులఁబొందునాక్షణమెరాక్షసుఁడుంబతియీల్గునట్లుగా
దమకముతోడసత్యశపథంబునశాపమొసంగిపూనినే

ము మునఁ జితాగ్ని నాత్మవిభు మానసనిధి ఘటించి వొచ్చియు
త్తమగతిఁ గాంచె భర్తయును దాను గృతార్థులుగాఁ బతివ్రతల్

గీ॥ మునియొసంగిన యాశాపమునకుఁ దోసు
విప్రకన్యక శాపంబు విభునకొదవెఁ
దప్పిగొను పాంథునకు దావదహన మట్లు
ఏమనఁగ వచ్చు నహహా సర్వేశ్వరాజ్ఞ

కం॥ ఈపగిది గాంచె సాకృతి నాపది రెండేండ్లు గడపి యమ్ముని మూఁడున్
భూపాలకుండు మిగుడ యథాపూర్వ వసిష్ఠగాఁ దన వుపహించెః

కం॥ వహియించి నిజపురంబున కేగాన మాంగళ్య భవన రామ వాపులు దగ్గ్రెల్
బహుళము నెదురుకొనగా మంగళముం బ్రవేశించె నిఖిలమాన్యుండగు మక్

వ॥ ప్రవేశించిన యంత సామంతనవ సంచయంబున

సీ॥ అంతఃపురంబునకరిగి పట్టపుదేవి
నసమాస్త్ర కేళికిననునయింప
నామదయంతియు నట మున్ను దావిన్న
విప్రకన్యాశాపవిధము దెలుపఁ
దథ్యంబుగఁ దలంచి తద్రీతికి క్రియ మాన్ప
మర్మాఁడు హేతులైన మంత్రివరుల
యనుమతి సివసిష్ఠు నారాధనము జేసి
యతని చే దేవరన్యాయమునను

గీ॥ సారనియమ పతివ్రతాచారయైన
కులవధూమౌళిమణియందుఁ గొడుకుఁ బడసి
పట్టమున నుంచి రక్కసు బాగు నాటి
హనన దోషంబు బాపంగ నాత్మఁ గోరి.

సీ॥ అఖిలధనంబులు నర్థదక్షిణ లిచ్చి
క్రమమునఁ బెక్కు యజ్ఞములు సేసి
సంయమంబునఁ బునశ్చరణపూర్వకముగా

సకలమంత్రంబులు జపమొనర్చి
తాఁ బ్రయోగించితు దప్పకయుండఁగా
యుచ్ఛ్రితములు పెక్కులధిగమించి
త్రిషవణస్నానంబు దీర్చుచు నిష్ఠతో
సకలదేవతలఁ బూజల నొనర్చి
గీ॥ ఎన్ని చేసినఁ బాయక యేచునట్టి
బ్రహ్మహత్యకుఁ గాఁ రాజ్యసంపద విడిచి
మిక్కుటంబైన నియమంబుతో నొక్కనాఁడు
నస్పృహింపల్లవుఁడు దీర్థయాత్రకనియె
ఉ॥ చని నానావిధపుణ్యపట్టణనదీశైలాశ్రమక్షేత్రకా
ననసిద్ధస్థలముల్ చరించుచు నజస్రంబాయకుండై వెంటవెం
టను ఘోరాగపిశాచి యొక్కఁడతిగాఢస్ఫూర్తిచే తేరంగాఁ
జనుచుండా నొకనాఁడు కేవలపరిశ్రాంతాత్ముఁడై చింతతోన్
మ॥ అనఘం బాముని కులాపుగోపనసమధ్యక్షోణభాగంబునన్
ఘనునిం గల్మషదూరుఁ గంజజనిభుం గారుణ్యపాథోనిధిం
గనకస్వచ్ఛజటాచ్ఛటాచ్ఛురదితాఖండాత్మతేజోనలుం
గనకాహ్లాదకళాకళానిధిజగత్కల్యాణసంధాయకున్.
మ॥ ఘనదోస్సంతానముం బ్రకాండహరిణాఖండప్రభాలోకబం
ధునిసిద్ధాగ్రమునోఘపద్మనకరస్తోత్రప్రసన్నాంతరవ
ర్తనశీలద్విజరాజమౌళియగు సర్వజ్ఞున్ మహేశానవ
కనిరూఢావిమలైకమంత్రవరదీక్షాసంస్క్రియాసిద్ధునిన్
సీ॥ త్ర్యంబకాద్రివిహారి తాన్నతిప్రియముఁ బెట్టి
కడఁగి మృకండుసుతునకుఁ గడపె నెవ్వఁ
డబ్జాక్షుధాత్ర్యాఖ్యానమురశోకతో
శ్రీకంఠునకు విందుఁ జేసె నెవ్వఁ
డవనీధరతనూజ యాత్మసంతసమంద

సాపత్న్యశాపంబుబాపెనెవ్వఁ
నడుగుననడుఁగునఁబొడమిద్దర్శనములు
విఖ్యాతములుగాఁగవెలయునెవఁడు
గీ॥ చెలఁగికాలజ్ఞతనుహరిక్షేత్రసీమ
నతఁడుదేవాలయములఁబెక్కునువుపఱచి
నేత్రపర్వంబుగాబోహణించెనెవ్వఁ
డచటఘునపుణ్యగౌతమయతివరేణ్య.
ఉ॥ కాంచియకించిదుత్కళికక్రమ్మఁగభక్తినమస్కరించియొ
క్కించుకఁజేరఁబోవఁదనునెంతయుఁబ్రేమననుగ్రహించినీ
యంచితలక్ష్మికిన్ శుభమె? హా! యిటకొక్కఁడవేమికార్యమే
తెంచితి? చెప్పుమీ! వసుమతీధవ! యన్నమునీంద్రుతోడుతన్
వ॥ అమ్మునీంద్రుతోనమ్మహీనాయకుండిట్లనియె.
శా॥ స్వామీ! మీకరుణాకటాక్షమహిమన్ సర్వంబుకల్యాణమే
భూమీభారముమానియొక్కరుఁడనై భుగ్నాంతరంగంబుతో
నీమార్గంబునఁబూనిరాకకుఁగతంబేమంచువాక్రుచ్చుమీ
శ్రీమత్పాదపయోజయుగ్మముకడన్ సిగ్గయ్యెడింజెప్పఁగన్
సీ॥ ధన్యవర్తనుఁడుమిత్రసహుండునామించి
నిష్కారణముదైవనియతివలన
గురుఁడువసిష్ఠుండుక్రూరశాపమొసంగ
నటవిరాక్షసవేషమధిగమించె
బ్రహ్మహత్యాదికపాతకంబులుదీర్చి
విప్రకన్యాదోషవృద్ధివృత్తి
కులకామినీభోగకలనదూరంబౌట
బాపనాశముసేయఁబ్రతినఁబూని
గీ॥ దానయజ్ఞతపోవ్రతధ్యానవిధులు
పెక్కులొనరించియంతటపేరుధృతిని

బ్రహ్మహత్యకుఁగా దీర్ఘపథముఁ బూని!
యొంటిసిగతినచ్చితినో మహాత్మ

కం॥ వెనువెంటనొక పిశాచము ననుదినమును గూడివచ్చి నదలించుచునో
మునినాథ! యిపుడు మిమ్ములఁ గనుఁగొంటిని మంటిమది వికాసముపుట్టన్

కం॥ గతజన్మంబునఁ జేసిన క్రతుజపదానాదిపుణ్యకర్మలవెల్లన్
సతతము నేఁడు ఫలించెను గృతకృత్యుఁడనైతి నింక గెలిచితి నఘముల్

చ॥ ఇది యిటులుండె నో మునిమహేశ్వర! మీఁదటనుండి రాక మా
మఱియు ధరాధిపత్యోత్సవసమగ్రత గొన్న విధంబు దోఁచెడిన్
సద్ధనవికాససంపదభవాదృశాలంబర మొందఁ జేయునే
య్యదియుఁక మాకు నేది గతి యక్కలుషంబును బారఁదోలఁగన్

వ॥ అనిపలుకు నా నృపాలునకు నా కృపాళుండిట్లనియె

ఉ॥ భయము మనంగుంద నేల? నరపాలక నీమది శంక దక్కియ
వ్యయు నభవున్ సదాశివు భవాంతకుఁ గోరి భజించు మాత్ర మీ
హాయము హరుఁ గొల్చినన్ మరి మహాఘము లేక్రియఁ జెందు? భాస్కరో
దయమయినం దమఃపటలి దార్కొనియున్నె తలంచి చూచినన్

సీ॥ శమియించెనో లేదొ జముప్రోలఁ దనపేరు
వినుమాత్రసంగినువృజినకోటి
హాయించెనో లేదొ? యాహావగ్రోత్తులు
నదిరిపల్కినమాత్రవిదురునఘము
ఛేదించెనో లేదొ శివరాత్రినడురేయి
గనుమాత్ర సుకుమారకల్మషంబు
యెడుగఁగొట్టెనో లేదొ? యొకమారు తలఁచుమా
త్రినమహానందపాతననికాయ

గీ॥ మందటెక్కిఁ బాపనులు బాపునిందుధరుఁడు
శ్రవణకీర్తనదర్శనస్మరణమాత్ర
నమ్మహాదేవుభక్తితో ననుదినంబు

కొలుచువారికి మోక్షంబుకొంగుబసిఁడి

గీ॥ ఆమహాదేవుఁడెప్పుడాహ్లాద మెసఁగ
నెలమి కైలాసమంధరాచలహిమాద్రి
మందిరంబులఁబలెనెశాంభవియుఁదాను
నుండుగోకర్ణమనెడుతీర్థోత్తమమున

మ॥ వినుగోకర్ణమహత్త్వమిట్లనుచుభావింపంగవర్ణింపనా
వనజాతోద్భవుఁడైననోపునెత్రయీవర్ణ్యంబుతత్పార్శ్వధా
త్రినిఁబాషాణములెల్లలింగములుశుద్ధిగా వాఃపూరంబులె
ల్లనుదివ్యోత్తమతీర్థరాజములుకల్యాణప్రదంబెప్పుడున్

సీ॥ వైకుంఠముననుండివచ్చివైకుంఠుండు
ధృఢభక్తిలింగప్రతిష్ఠఁజేసె
సత్యంబునందుండిజలజాసనుఁడువచ్చి
నిలిపెలింగమునాత్మనిష్ఠతోడ
స్వర్గంబునందుండిజంభారిజనుదెంచి
నెలకొల్పెలింగంబునిర్మలగతి
పాతాళమందుండిఫణిసార్వభౌముండు
తాఁజేసెలింగసంస్థాపనంబు

గీ॥ మరియునసలయమప్రసపాంభఃపతిప్ర
భంజనైలబిలేశానభాస్కరేందు
ముఖ్యులరుదెంచిశివలింగములస్వసంజ్ఞ
నిలిపినారలుగోకర్ణనిలయములను

కం॥ అడుగడుగునకుంగోటులు
కడగుఱుతులులేవు దేవగణనిర్మితముల్
మృదులాంగములచ్చోటను
వెడగొందుతదాఖ్యలెంచిపేర్కొనఁదరమే

సీ॥ పాతకంబులుబెండుపడిపటాపంచలై

పంచబంగాళమై పారిపోవు
పుణ్యంబులొక వెంటఁ బొదలి తెందెప్పలై
సయిసయిగ వయుచుచుఁ బారుచుంచు
నజ్ఞానవర్తన సమగిడు నెడఁ దప్పి
దిక్కును దెసలేక తారలిపోవు
పురుషార్థములు నాల్గు పూర్తాకారపుంఖమై
యటు హస్తగతముగ వచ్చి చూపరించు

క॥ నెట్టియు మాశాస్త్రులుంటైన నెట్టకేల
కల్లనల్లన ధనుఁ జేరఁ గనుగునంత
కలనెగోక్షణవాసనంకాళమైన
శ్రీగిరాజంబు చెప్పఁగ దిగ్గనవగల

చ॥ తలఁచినఁ జూచినంగలిపిదారక మేదినిజంబు బ్రహ్మహ
త్యలు మొదలైన పాతకములంటినవైన ననుశంకఁ దక్కిసి
మ్మలమతినాము దెసయొక ధాత్రిఁ బసించినఁ జాలుఁగాలుచేఁ
గలఁగెను వాఁడు తీర్థమునగాక ముక్తికి మరి వేరు లేదుగా!

మ॥ ఇతరక్షేత్రములందు మలక్షణములక్ష్యైకాగ్రనిర్బంధస
మ్మతితోడం జరించి సూచరించిన సామర్థ్యంబుతో నొక్కనాఁ
డటకీయమున లాసిద్ధియై విమల నిష్ఠం జేసి ప్రాపించును
ద్రవతసవ్యస్సకిలార్థసిద్ధులను జేరంగోరు ధన్యుండిలన్

వ॥ అమ్మహాస్థానంబునందు మున్ను రావణుండు అనేక సంవత్సరంబులత పంబు సేసి తత్తపోవిశేషంబున నొక్క మహాలింగంబు నధిగమించిన నదిగణనాయక ప్రతిష్ఠితంబయ్యె నందు మహాబిలేశ్వరుండన మహేశ్వరుండు బ్రహ్మాదిదైవహితంబుగా సన్నిహితుండయ్యె సమ్మహాదేవున గర ప్రాగ్ద్వారంబున బ్రహ్మముకుందేంద్రులును విశ్వేదేవతలును మరుద్గణాదిత్య వసువాస్వశశాంక తారకంబులతోడ సపరివారంబుతో విమానస్థులై యధివసింతురు. దక్షిణద్వారంబున గంగాదినదులతోడ

వరుణుండధివసించు నుత్తరద్వారంబున వాయుకుబేరులును జండికా దిమాతృకలును నధివసింతురు విశ్వావసుచిత్రరథచిత్రసేనాదిగంధర్వులును రంభాద్యప్సరలు దత్తాత్రేయుచతుస్సంబులనాసందింపఁజేయుదురు మరీచినారదాత్రివశిష్ఠసనకాదులును పరిభాగంబునఁగణ్వవిశ్వామిత్రజైమినిజాబాలిప్రముఖులుమానసతయు యధాప్రకారంబుల సేవింతురు దండకమండలువల్కలాజినధారులు స్నాతకబ్రహ్మచారివానప్రస్థయతులును నిత్యనక్తసకలకల్మషులునందరును సవరంగనేవింతురు తక్కినగరుడోరగాదులఁజెప్ప నేల? సభలవిభవసంపన్నమును పుణ్యస్థానంబుసకలముక్తినిధానంబు తపోనిధానంబు మరియును.

గీ॥ తెలిసినారముగోకర్ణశ్రీరసదృశ
తీర్థములునమ్మహాబలదేవులింగ
సదృశలింగంబులునుబ్రహ్మాండమునలేవు
చర్చసేయంగభూరిపుణ్యసత్క్రియమున

కం॥ కృతియుగమునధవళచ్ఛవి
యతిలోహితమూర్తి త్రేతయందునపీత
ద్యుతిద్వాపరమునసీలా
కృతికలివేళలమహాబలేశుండమరున్

ఉ॥ చెంగటఁబశ్చిమాంబునిధిసిద్ధజలంబులనిష్టతోడమా
సంగతభానుచంద్రగురుసేవ్యమహీసురవాసరంబులన్
గ్రుంగుపసండిమోక్షమనికోరిమునింగిమహాబలేశ్వరున్
లింగమునాత్మఁగాంచినవిర్జరవంద్యుఁడగున్నరుండిలన్

సీ॥ సంక్రమవ్యతిపాతసమయంబులఁబ్రదోష
కాలంబులందునుగాశిగలుని
శ్రీమన్మహాబలస్వామినిదర్శించి
మనుజుండునిర్జితమానసుఁడగు
గోబ్రహ్మహత్యాదిగురుతల్పగమనముల్

కాంచనస్తేయసఖ్యములుమద్య
పానశతములాదిబహువిధపాపంబు
నవలీలనదలించియతఁడునగుచు

గీ॥ శక్రముఖసర్వదేవతాచక్రవర్తి
పూజ్యసామ్రాజ్యభోగానుభూతియెల్ల
నఖిలపాపవ్రజోచ్చాటనౌషధంబు
నిర్ణయింపఁదరంబెగోకర్ణమందు

మ॥ వినుమేకాంతముసత్యమేనుడివెదన్ విశ్వంభరాధీశ! ని
ష్ఠనుమాఘాసితపక్షభూతతిథిదోషామధ్యభాగంబునన్
జనుఁడెవ్వాఁడెచటన్ మహాబిలజనస్వామిన్ నిరీక్షించున
య్యనఘుండేరియుఁజూడలేకచనుదుష్టాఘౌఘముల్ ద్రెళ్ళిడిన్

సీ॥ స్నానంబుమాఘమాసముకృష్ణపక్షంబు
నందుఁజతుర్దశియర్ధరాత్ర
ముపవాసముసుశైవజపముసుధ్యానంబు
జాగరణంబుసుశంభులింగ
మభిషేచనంబునుసమితబిల్వదళంబు
లఖిలాంగభసితంబునాత్మయమము
నానందమయముమహాక్షేత్రరాజంబు
గోకర్ణములభక్తకోటికెల్ల

గీ॥ శంభులోకాధిరోహణసాధితాధి
మార్గసోపానములుసూవెమనుజనాథ
నిన్నశివరాత్రిగాపుననిఖిలమునులు
నచటికేతెంచినారుకృతార్థులగుచు

ఉ॥ బాలురువృద్ధులంధులునుబంగులురోగులుభోగులుత్తమ
స్త్రీలుచతుర్థులూరుజులుధీరులుదారులుక్షత్రియద్విజుల్
శీలవరుల్ మహామునులుసిద్ధులుయోగులుసాధ్యదైత్యదై

వాళినమశ్శివాయబయలంతయుఁదారయియుండిరచ్చటన్

క౦॥ ఈగోకర్ణక్షేత్రంబీగతిఁజయులీనినట్లు హేరాజేంద్రా!
ఆగతనానాతీర్థిక యోగంబునఁజూడమిగులనుత్సవమయ్యెన్

గీ॥ అచటనుండియువచ్చుచోనవనినాథ!
మధ్యమార్గంబునందొక్కమహిమగలదు
నద్భుతంబుదలంచినయంతలోన
కాంచితే? యిదిమేనెల్లగగుర్పొడచె

చ॥ అనిమదినిశ్చయంబడరనంజలిమౌళిఘటించిగద్గద
స్వనములమాటికిన్ శివ! శివా! యనిపేర్కొనుమౌనినాథుతోఁ
జనపతిబల్కెనోసఖిలసన్నుత మీమదిచొప్పమాదఁజె
సినయదియెద్దియో తెలియఁజెప్పినఁగారితార్థుఁజేయవే?

వ॥ అనివేఁడినయమ్మహీపతికిమ్మహర్షీశ్వరుండిట్లనియె

గీ॥ అటులచటనుండినిన్ననేనటకుమిథిల
కరుగుఁదెంచుచుమట్టమధ్యాహ్నమవుడు
యలసిచేరికయొకతమ్మికొలఁకుఁజేరి
నందుస్పర్శనమొనరించియత్తటమున

క౦॥ వటవిటపియొకటియుత్కట విటపచ్ఛదశతరవిచ్ఛవిచ్ఛదముగలిన్
ఘటికామాత్రంబచ్చట నటులుండితినంతనచటయాపటిచెంతన్

సీ॥ పూయరక్తక్రిమిపూర్ణమావ్రణములు
మక్షికాతతికినామనిఘటింప
నాసికామలదూషికాసంగములచొంగ
శ్రోత్రరంధ్రంబులజొబ్బిలంగ
విణ్మూత్రపంకసంవీతమౌకటిసీమఁ
గుటిలకంకాళంబుగూడికొనఁగ
గళగళత్కఫపిండఘటితముల్ ఘుర్ఘురల్
మొనయునూర్ధ్వశ్వాసములుపెనంగ

క॥ అధికబాల్యంధురాలు సత్కృతాఖిలాంగి
చాల తప్పులం దిస్పృధ చందాగి యొక ర్తె
మొంటిమారు నిజుని నుకలో నేబు చెప్ప
కాలధర్మము నొంద్వన చటుల గొనబడేను

ఉ॥ ఆ దెసఁ జూచు చున్నపుడు చిమ్మ చెన్నెలం గుచు నుండు నంతలో
మేదుర మైన దీప్తి మిఱుమిట్లు గొనంగ విమానమొప్పఁగాం
భోదపథంబునం దిలిచి పుణ్యాత్మ కరకింకరాశ్రియం
బై దిగి రాఁగఁ గాంచి కనుపట్టెను పతి నెమ్మోమంబునన్

ఉ॥ రాగ గుణాదిపుణ్యశిఖరస్థుల సుజన సట్లు యొప్పడు
త్రుంగ సమానసుధ్వని నఘార్జితకింకరులం దిశ్రేణులన్
ఖ్యాతిగ మూఁషారసము జ్వాలక రాష్ట్రులఁ బాదప్రకశోరమాలికల్
మాంగళికవన్నె ప్రశాలలవ్లుప్పరంగుంద సుధేందువర్ణులన్

శా॥ స్ఫూటదివ్యకుసుమాగురుమాలల కటకగ్రైవేయకనకకంకణకాంచి
నటదాత్మకుటధాంగధగీ కటులొజ్వలమూర్తులైన ప్రమధాధిపులన్

క॥ నిండు వేడుకఁ గన్నులపండువుగను
గదియ నేత్రాంచివారలఁ గాంచి లేచి
దగ్గరకుఁ బోయి సాంత్వోపమగ్గలముగ
నిటలసంఘటితాంజలిపుటుఁడునగుచు

సీ॥ జేజేనిఖిలలోకపూజితమానుల
కభినందనంబు మహాత్ములకును
దండంబు సకలబృందారకాచార్యుల
కఖిలజ్ఞులకును సాష్టాంగవినుతి
శరణు శ్రీకంఠాంఘ్రిజలజాభరతులకు
జోహారు త్రైలోక్యశోభకులకు
వందనంబు హేమేందుకుందాభతనులకు
ప్రణతితతి త్రిశూలాసిపరశుధరుల

గీ॥ కమరగంధర్వసిద్ధవిద్యాధరేంద్ర
ముఖ్యనానాదివిజకోటిముకుటరత్న
దర్పణప్రతిబింబపాదద్వయులకు
మోడ్పుగేలయ్యమీకునా మోడ్పుగేలు

కం॥ అనుచును మ్రొక్కుచువారలననునయవినయప్రయుక్తి నడిగితిస్వాముల్
చనుదెంచుటయిచ్చోటికి పనిఁగలిగియొ కాక మరిస్వభావపుగతినో

కం॥ అనవిని యానందాలినిఁ గొనిపోవ మహేశునాజ్ఞఁ గొని మేమిటకుం
జనుదెంచితిమి విమానము పనివడ దెచ్చితిమటంచుఁ బ్రస్ఫుటఫణితిన్

చ॥ తెలియఁగ నానతిచ్చిన మదిం గడుఁజోద్యము నొంది యమ్మహా
త్ములకిటులంటి నిస్స్పృహ మోహనమూర్తులు మీరలిట్టి యీ
యలఘువిమానమెట్లు బరమాద్భుతమాదురితస్వరూప దు
ష్టులనతిపూతిగంధపరిశుష్క దురాకృతియిట్టులర్హమే

సీ॥ ఆజన్మమశుచివిహార పాపచారిణి
సత్యతపోదయాచారరహిత
పశుమాంసవారుణీపానపూర్ణోదరి
జీవహింసాదిదుశ్శీలనిరత
శివమంత్రమెఱుఁగదు శివపూజసేయదు
భూతిరుద్రాక్షసంవీతగాదు
శైవవాసరములజాగరణోపవా
సార్చనాదులెఱుంగదఖిలనింద్య

గీ॥ యీభవంబున నేకాదనేకపూర్వ
జన్మశతములయందును జాలఁబాప
జాతియగుటకు వివరింపసాక్షి గాదె
యట్టిబహువిధరోగదుష్టాంగవికృతి

కం॥ కావున నీచండాలిక నేవిధమున నీవిమానమెక్కఁగఁదగు నే
పావనతరమగు నధ్వర భూవేదిక శునికి నెక్కఁబొసఁగునె? యకటా

క॥ ఇష్టాపూర్తాధికములు శిష్టజనార్చనము దానశీలత చేత
స్తుష్టియు దీర్ఘము లెఱుఁగని కష్టాత్ములు రాలు శంభుకరుణకుఁ దగునే

గీ॥ సతతదుష్కృతరత[illegible]గణానియతి
మునులు ముదిఁగోసి వట్టి శంభుని కటాక్షు
మమ్ము[illegible]హీన కాలిపై [illegible]
నభవు[illegible] మిత్రమిత్రము[illegible]

వ॥ అని యుపన్యాసంబుఁ [illegible] సంస్కారజ్ఞానోల్లాసుండై యమ
దుగునాతఁడు [illegible] సల్లాపములిట్లనిరి

శా॥ ఈ చందంబున [illegible] దాగినన్! కేకయ
[illegible] భూసుతానికి [illegible]
కాచందా[illegible] కల్యాణశీలుఁడు [illegible]
[illegible]

మ॥ [illegible]
[illegible] నిగ్గైన [illegible]
[illegible] గాని [illegible]
[illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]

కం॥ ఇప్పగిది [illegible] వినవే
యొప్పులకుప్ప [illegible] సవిధు [illegible] లానందించెన్

గీ॥ అంతఁ గొన్ని దినంబులు [illegible]
కాలధర్మవశంబునఁ గిచ్చి [illegible]
జనియెఁ బిమ్మటఁ బిత్రుని వేశంబునందు
మంత్రి [illegible] వసు [illegible]

ఉ॥ ఉండి భరింపరాని ప్రమదోత్కట [illegible]
[illegible] ఖండితాత్ముఁడై

యుండజయూనచేకొనియెనచ్చటనిచ్చటనన్నసాయులన్
మిండలచాటుమాటులను మెల్లన మెల్లనదుష్పథంబులన్

సీ॥ స్నానమాడఁగనంచుఁజని వేగ గట్టిన
సంకేతమున నున్న జారునొకని
తీర్థయాత్రలటంచుఁ దివిరి జట్టులఁగూడి
పోయికన్నిచ్చయుం బొజుఁగునొకని
పతిభక్తిమున్నాపుఁడోనితాఁడించు చ్చట
సలిపి భావజుఁ సరసునొకని
ప్రతిదినంబులఁ జాగరణమంచు వేపించి
సమయంబు దెల్పిన జారునొకని

గీ॥ ఇన్ని పారువులు దెలియఁగ నేరతరము
రతుల దేలుచునుండి విరాళిఁ జెందె
నేక హేళిక నెవ్వరు నెరుఁగకుండ
బవిసి మాలంగఁ జొచ్చెని ర్భాగ్యురాలు

ఉ॥ అవ్విధంతుజారిణీశిఖావతంస మొక్కఁడో
జవ్వనంబు సుమ్మరంబు సంభరింప లేక మై
క్రొవ్వి కల్మిదుష్టజారగోష్ఠి మీరఁ జాలుఁగ కే
అవ్విధంబు సంచరింపనంతకంత వింతగాన్

సీ॥ తనుఁగాంచువారెల్లనొవరింతు రిపియని
తెలుపుకై వడిచిట్టుసాలుఘుటిల్లఁ
దనకుసద్గతిమాటదప్పెనీగతినని
త్రెలిపెడిక్రియ యూనఁ బలుజడిగొను
దనకిట్లుబలసెంబొతక కోటియని త్రెల్పు
కరణి నెమ్మేనితోఁ గర్భమెదుగ
దనకపకీర్తిపైకొనియెనిట్లని త్రెల్పు
కలిమిచన్మొక్కలనబుపులోదవ

గీ॥ దనకులమువారుజూచిలోఁగొఁకవిడువ
దని త్తెలుపుచుండమునవాంతుఁ గలఁగఁగ
నపర్తిక్రియనావన్నెలాడిభ్రష్టు
నుండమోపకిఁజూలయ్యెఁబాపనైలము

ఉ॥ ఆగఁదల్లిదండ్రులును నన్నుబిడ్డమ్ములునిష్టబాంధవుల్
బాగుగఁజూచిచూలయిసభావ గామదనిశ్చయించియా
లాగునహానిపెచ్చెసగులంబునకీపెసుగిఁక నెట్టులే
లాగుభరింపవచ్చునవలక్షణమింటను బుట్టెనక్కటా!

సీ॥ చెనఁటియఁగునీచసేవనుఁ ... అగుబ్రాహ్మణులుభోగకలనన్ మునుఁ బుక్
వనితలుగామాసక్తిని జననాథులుబ్రహ్మదండనరణించెదురఁ

గీ॥ కుష్ఠుపొందిననెమ్మనిగోరులతియు
వారుణీపింపువులుఁబడ్డక్షీరరసము
జారకామినిబుట్టినసత్కులంబు
శునకముంటినయన్నంబుశుద్ధమగునె

ఉ॥ కాపునన్ ద్రాచారిణిఁ బ్రగక్కుననిల్పెడలంగఁగొట్టివే
పావనసత్క్రియానిరతిపాత్రులమైనగులంబుదక్కమే
లీవిధమెంచునాత్మఁగని మొక్కపిచారముసేసితోలిరా
లానరపుంశ్చలింగచకరిగ్రామసిగ్రామపూర్వకంబుగన్

సీ॥ అంటుబడినకడవయట్టియాడుబిడ్డల
వెడలనడచెనిట్టులువిప్రకులము
వంగపరకచాటువదలియాకులటయుఁ
బొందుకొనియెఁబాంతిబొజుఁగునొకని

ఉ॥ దిట్టతనంబుమీఱఁగడ దేఁతుటారిమిటారిబాగులం
జెట్టకనుల్ ఘటించుచును జిన్నెలువన్నెలుజెన్నుమీఱఁగా
మట్టసమంత వేళఁబతిమాలియొకానొక కాఁపుమిండనిన్
చుట్టలికంబుజేసికొనిసుందరివానికిఁదక్కెముక్కువన్

సీ॥ కానికూడుభుజించెగంజాయిసేవించెఁ
గఱకుట్లుకల్లునుగడుపునించె
తలఁపులుబుట్టించెసొలపులుద్దట్టించె
మంహిమంత్రింబులమద్దములెంచె
పల్లగువులుహెచ్చెఁబరయాచకులకుచ్చె
విప్రసంఘాతంబువెక్కిరించె
వలపుటక్కులునేర్చెవన్నెలెంతయుఁగూర్చె
మాయమాయటక్కరిమసలనేర్చెఁ

గీ॥ గానిమిండనికొక్కనికిఁగాఁపురంబు
వేఱకల్పించుకొనినెపీఠగాఁగఁ
జాలసిగ్గొడ్చి ... మనసునఁ బొంగె
పచ్చిపసుపునకోడిగట్టి ...

గీ॥ కాఁపుమిండఁ ... దానిఁ ... కాఁపురంబు
వంశ్యులెల్లను ... వెలిఁగాఁ జేసి
... చటికేని యుండి ...
నడి ... యలయుచుండె

ఉ॥ అంతటనొక్కనాఁడు పిశితాశనహొక్కడు ... కున్న న
క్క్రాంతకృపాణపాణియయి కారొక్కనాఁటి చీకటిరాత్రి వచ్చి ...
యత్యంతికగోష్ఠసీమను ... సదా ... నొక్కధేనువత్సము
గొంతుకఁగోసియు ...

క॥ కొనిచనిదీపమువెలుఁగునఁ గనియాద్విగోవధ్యముగుటఁ గటకటఁబడిలోఁ
బెనుఁగుదయాశివశివా! యనియనియెం బ్రాగ్జన్మకృతమహాపుణ్యగతిన్

క॥ ఈపగిదిసేవగించియు నాపాపినియంత నెద్దియైనం గానీ
యాపోవనాఁగవలెనని గోపసమునసగము భుక్తిఁగొనెన వ్వేళన్

చ॥ కడమసగంబుబైటికడఁ గానొకచోటనమర్చి భీతిమై
కలఁగినయట్టులుంబలెవికారముగారొదఁ జేసివేగన

ప్పుడుపులిఁగట్టినంచు బెనుబొబ్బలు పెట్టుము వాడవాడలం
గడువడివచ్చిచూచిభయకంపవిషాదముఁబొందిరందఱున్

క॥ మగఁడుసమసినాఁడువచ్చియముపసమునిజము
గాఁడ్రలాచునగాదిటుపుణ్యాత్మమోహఁగ
[illegible] స్వభిమానకులటలయాగపంబు
[illegible] నైవ్వాసినయువారు

సీ॥ [illegible] ప్రముఁగొండొకకాలంబునకు
[illegible] కాలనిబుసు [illegible] వండుకుంజనియె
నవ్వు [illegible] గు చిర గు స్తముఘనఘనదులతో యముని
[illegible]

తే॥ [illegible] పల్లవబాలను త్తినప్రతా
[illegible] బునం
[illegible] నియుంచెపాలే
ఘాక మునిరాను [illegible] చుండఁగన్

క॥ మగఁడు [illegible] క్షముకి [illegible]
కన్నఁగాన [illegible] లసమునక్క
సకలమున [illegible] కోటులుసంతరించె
నంటునొక మారుశివశివా! యనియున నేను

ఉ॥ కావునసంతటియఘములు గావించినదనినరకగామిని జేయం
గావలదు [illegible] గుడు పావనముతదీయనామపఠనంబెందున్

క॥ ఇంకనొక పస్తముననైకెననిమ్మగువకు
[illegible] కీర్తిపుణ్యంబునుభవించు
కానని [illegible] నఁగి లెక్కిడ్రగిన
కష్టతను నెత్తం జేయుటకి ర్తమురయు

మ॥ [illegible] చిక [illegible] యుంశైనచండాలజా
లిసినానాపిక్ష [illegible] గి చరమపుంక్వాఁగిగాఁడసిపు

ట్టని యోగింపఁగ నిట్లయాకులటయుం దారొక్కన్న దుష్కర్మతం
జనియించెన్ వికృతస్వరూపమున నీచంబైన యంగంబుతోన్

సీ॥ బండికండెనచాయఁ బడుగు దేహంబుతో
ముదురింగిలికపువాల్మొగముతోడ
జుంజురంటుపల్లజుంజారు వెండ్రుకలతోడఁ
దాకొన్న మరుగుజ్జుతనముతోడ
కిలవులేవనుపాటి కర్ణనాసికలతోఁ
గడుతోఱలగు గ్రుడ్డికండ్లతోడఁ
వడఁబడఁదాకొన్న చిడిముడికాళ్ళతో
బడుగు వెక్కురుగూనిసముతోడఁ

గీ॥ గాకిఘూకరనాదంబుగఁ బలుకొనంగ
వెక్కసవలక్షణములును నొక్కవంక
నెట్టుకొనియున్న మారిచ్చునట్టి కరణి
నొక్కచండాలి కుల్లాలి కుదయమయిన

ఉ॥ భూతపిశాచిచందమునఁ బుట్టినకూఁతుఁ జూచి బంధుసం
ఘాతము పాఱవేయుమనఁగాఁ దలిదండ్రులు ఱట్టిచేఁతకుం
జేతులు రాక పెంచుకొని చీరయుఁ గూడును నేకనొచ్చియుం
పాతకురాలు బుట్టుకనెపంబున గాలము సేసె ద్రుక్కన్

మ॥ తలిదండ్రుల్ చనినం భయంబడరఁగా ద్వాటీనివిష్టాంత్యజల్
కలిరూపంబిది దీని రేపకడలం గన్గొన్నఁ బాపంబగున్
వలదీ వెక్కురటంచుఁ ద్రోఁగడపి రావ క్రొంగికన్ ఘూకఘూఁ
కలుగా నెల్లరు బూచినింబలెనె కాంక్షం జూడనే తేరఁగన్

న॥ ఇవ్విధంబున నవ్వెలివాడవారెల్ల వెడలఁదోలిన నిఖిలజనగర్హితవాక్ప్ర
హారయగుటఁ గరధృతయష్టిపాత్రంబుతో నప్పాపజాతి జాత్యంధ
రాలు దయాశూన్యనోద్దిష్టమార్గంబున నానాదేశచండాలవాటికల
వర్తింపుచు నచ్చటఁ దుచ్ఛంబులగు నుచ్ఛిష్టపూతిగంధకాన్నంబు

బుల నించుకించుక కడుపునించుకొని పెచ్చుపెరుగునాఁకటి చిచ్చుగో
నంతడఁజిక యీవికృతాకారంబునకుఁ దోడుఁ గుష్ఠయక్ష్మాదిరోగంబు
లంబొగులువడుచు నంతట దోడుతోడుత జరాభారపీడితుండయిన న్యా
సయ్యవసరంబున

క॥ మూఁకలుగూడుక వేఁడుక పైకొని శివరాత్రిపుణ్యపర్వంబగుటన్
గోకర్ణక్షేత్రమునకు శ్రీకంఠుబహుబలేశు సేవింపంగన్

సీ॥ స్నానాగ్నిహోత్రసహాధర్మచారిణు
లాయత్తపుబులుగాఁగనాహితాగ్ను
లవరోధవిచయంబుహస్తివాజిరథంబు
లనుపొందఁగాక్షత్రియాధిపతులు
ఉష్ణులావస్తువ్రజంబులభారవహకోటి
నవరించుకొనుచు వైశ్యప్రకాండు
మాస్త్రిగాంధవకోటిననురక్తసంఘంబు
సమకూర్చుకొనిశూద్రసముదయంబు

తే॥ కూడుకొనివచ్చిరెసమిక్కుటముగాఁగ
నాటపాటలునవ్వులునర్మసల్లాప
కథలునానాపురాణాదిగద్యపద్య
భూరిపాఠప్రసంగంబులభోగులకు

శా॥ ఆటేలంచుఁజనుచున్న యనవాఁగాలించియత్యుద్ధచం
డాలీకీటులు వేడుకలొలసి వెంటన్ వెంటనే పంచిచేఁ
గోలన్ సులగిటిమిట్టుల్లపాలునాగుల్ జూచిశోధింపుమన్
గైలాసంపుమియ్యైనయప్పురముగోకర్ణస్థలీవాటికన్

క॥ దైవగతిఁబూనిసుగూడుక యావిధనాపేదవెలయ్ చేసంచిమహా
పావనగోకర్ణక్షేత్రావసథముఁగొన్నినాళ్ళకలయుచుఁ జేరెన్

గీ॥ చేరియొక చెట్టుదగ్గరఁగూరుచుండి
పెగ్గుఁజేతులఁదోసిలినొగ్గికొనుచుఁ

బొగిలివద్దనంబుతిడి లేక పోఁడిపడఁగ
దవిలియిట్లనివద్ద రెనా స్వపులుగొంటి
సీ॥ తొలిజన్మమునఁ జాలదురితముల్ చేసితి
సన్నంబు పెట్టరో యన్నలారా!
దిక్కెవ్వరును లేక పొక్కి వెక్కెదుదాన
ధర్మంబు సేయరో తమ్ములారా!
చలిగాలి వణఁకుచుఁ జచ్చుచున్నగొంటిఁ
బట్టంబు నీయరో బావలారా!
ఆఁకలిదప్పుల నలమిఁ గెందుదాన
నాహారమొసఁగరో యాఁడుస్త్రీలారా!
సీ॥ కడుపుఁజల్లఁగఁ గొడుకులుగన్నవారు
నన్నుఁ గరుణించి చూడరో యన్నలారా!
చెడనిసిరిసంపదల మేలు సేయునట్టి
దానమేమైనఁ జేయరో తండ్రులార!
చ॥ అనుచు ననేకభంగుల దయాపరిపూర్ణసమున్నతిం గనిక్కియున్
వనరుచు వేఁడినాఁ జెనఁటివగ్గున కెవ్వరు నేమి యిచ్చిరో!
కనుఁగొని రోసిపోవుదురె కాని యొకానొకఁడింత మాత్రమై
నన్నొసఁగరైరి యాశివదినంబున నన్నము రేయినెంతకున్
ఉ॥ ఆసమయంబునం దొకకృతార్థుఁడు శంభునిఁ బూజసేయు ను
ల్లాసముతోడఁ బోవుచు విలాసముగా నొకబిల్వపత్రమా
దోసిటిలోన వేసినఁ గనుంగొని వడి నెద్దియొ నబ్బెనంచు న
భ్యాసవశంబునం బుణికి యద్దియు నంతయుఁ జూచి వింతతోన్
కం॥ ఇది భుజియింపఁగఁ దగదని విదిలిన నమడి నిశ్చయించి బిల్వస్తబకం
బది విసరి పారవైచెను ముదిచేతులఁ బట్టి కసరి దూరముగాఁగన్
శా॥ పారన్ వ్రేచిన నస్తరంబుపడెఁ ద్రిప్పెంబు నా శైవయు
త్మారూఢంబయి యుక్తలింగశిరసుందాయెన్ మహావిచిత్రంబుగన్

నాఁ డేమెల్లమ రేమియుం దొరకకే యొంటఁ గంట వేగించెన
స్నానగోగాశ్రియ నెల్లవారుఁ దనకన్ యత్నానులాపంబుతోన్

గీ॥ పశ్చిమాంభోధి తటమున భద్రకాళి
కాముకుఁ జేపి వెనుక చొంగటనొకింత
నుత్తరస్థానమునను నిట్టులుండి వగచి
యెల్లవారిన నెంతయు నడఁగఁపడిసికి

ఉ॥ తనతో నాభామిని నాష్టిభిక్షములకున్ ధన్యాత్ములార్యుల్ దయాం
బునిధుల్ మేలని యెంచి చూచి మరలం బోవన్ మదిం గోరెయో
యన్యనభాగ్యగతిత్తైర్థిక వ్రజముతో సల్లల్ల నేరాచిద
ప్పినిఁ బొల్లాఁకఁటనిద్రలేమిఁ గమరుక్పీడం దడం బాటుగన్

క॥ అడుగునకడుగున కెంతయు వడవడఁ బొరుచును వచ్చి పథమున నిచటం
వడిచెడి పడిఁ గడు వడఁకుచు విడిచెం బ్రాగ్జన్మకర్మవికృతాంగంబున్

సీ॥ గోవత్సమును జంపుకొని భజించిన దానఁ
చండాలజాతి నిజన్మమొందె
అన్నదానాదికం బెన్నఁడుం జేయమి
నాఁకలిదప్పుల నటమటించె
మత్తయై సతతంబు మధువు సేవించుట
జాత్యంధతను యత్న్మజడతనొందె
వైధవ్యమున జారవర్తనసలుపుటఁ
గుష్ఠదౌర్భాగ్యసంకుచితమయ్యెఁ

ఆ॥ కానిమిఁడెనితో నిచ్చఁగలసియుండఁ
బూయరక్తక్రిమివ్రణాపూర్ణమయ్యె
నిష్టమును బూర్తములును విశిష్టసువ్ర
తాదులెఱుఁగమినేకల్మిఁ జంద్రదయ్యె

సీ॥ కుసువనన్నముఁ గట్టుకొనకయుఁ గానక
కడుపేదలై గోడుకుడుచువారు

బధిరులై మూఁగలై పంగులై వృద్ధులై
యంధులై కష్టులై యలరువారు
రాజయక్ష్మాదిఘోర వ్యాధిపీడలఁ
జిక్కుడువడి చాలఁ జిక్కువారు
వర్ణాశ్రమాచారవర్తనంబులఁ దక్కి
మోహాబ్ధిలోఁ బడి మునుఁగువారు

గీ॥ అఖిలభోగంబులను బుణ్యులనుభవింపఁ
గాంచి గుటక్కుటుక్కు మ్రింగుచుఁ గణఁగునాస
వేసరించుచు బతిమాలు విక్రృతివారు
ప్రాగ్భవార్జితపాపౌఘబద్ధులరయ

కం॥ తొలిజన్మంబులఁ జేసిన కలుషంబులు బుణ్యములును గట్టికుడుపుజీ
వుల నెల్ల బ్రహ్మనిర్మితి బలవంతమనాదికర్మబంధముఁ దలపన్

మ॥ ధనధాన్యంబులు బుత్రమిత్రులును గాంతారత్నముల్ రత్నముల్
ఘనసౌధంబులు దాసదాసకులు శ్రీఖండార్ద్రకస్తూరికా
ఘనసారాదిసువస్తుసంపదలు విఖ్యాతుల్ శుభాకారముల్
జనసమ్మాన్యత గల్గు ధన్యులు బురాజన్మాంతపుణ్యుల్ గదా

సీ॥ అదియటులుండనీ యంత్యజురాలు పూర్వ
జన్మంబునం బాపసంఘ మట్లు
చేయుచు నొకమారు శివశివా యని యెనా
నామకామంబున నీ ముదిమినిఁ
గడుపుణ్యమైన గోకర్ణస్థలంబున
జాగరణోపవాసప్రయుక్తి
దైవయత్నంబునఁ దారొక్కన్న శ్రీఫల
దళ మొక లింగమస్తకము గూర్చె

గీ॥ నిమ్మహానిశి శివరాత్రి యిచ్చమైన
తత్ఫలంబున నిప్పుడు తత్సమీప

వసుధననుబంధ మొదవియవార్యశంభు
గురుకృపారససంపత్తిఁ గొల్లఁగొనియె

మ॥ అని యిబ్భంగి సమస్తముం దెలిపి వారా బొందిలో జీవినిం
గొని వేరొక్క శుభాకృతిం జొనిపి చక్షుఃపర్వమౌనట్టుగా
ననురాగోచితసత్క్రియల్ నడుపుచున్ హర్షంబు రెట్టింపఁగ
న్ననఘుం దోడ్కొనిపోయి రాసతియు నత్యాశ్చర్యముం జెందుచున్

సీ॥ సంతానతరుపుష్పసంతానగర్భనిర్భర
మైనధమ్మిల్లభరముతోడ
ఘనసారమృగనాభిఘనసారకాశ్మీర
గంధోత్కమయిన యంగంబుతోడ
భూషాపరంపరాశ్లేషాపరిమితభా
స్వరమైనదివ్యవేషంబుతోడ
నూత్నాంశుకలసమానరత్నాంశుకాంతిసుం
దరములౌ కుచకటిస్థలముతోడ

గీ॥ వెడఁద కనుఁగవతో నరవిందచారు
పాణిపాదద్వయంబుతోఁ బల్లవారు
ణాధరముతోడ ధగధగోద్యత్కపోల
ఫలకములతోడ భవ్యరూపంబుతోడ

మ॥ తనసద్యశ్చ్యుతిఁ దుచ్ఛరూపమున యత్నప్రాప్తమైనట్టియ
త్తనువుం దివ్యవిమానరాజమును నృత్యద్దేవతాభామినీ
జనముం గింకరకింకరోపచరితోచ్చస్వామ్యముల్ దివ్యచం
దనమాల్యాంబరభూషణాలిఁ గని యాత్మం దెల్లపాటొందుచున్

కం॥ అనఘుం బనితరసాధ్యం బనుపమకల్యాణము పునరావృత్తియనన్
వినఁబడు శివసదనమునకుఁ జనియెం బరమాద్భుతంబు సంతత మొదవన్

వ॥ అని తద్వృత్తాంతం బంతయు సవిస్తారంబుగా విని యయ్యక్షపాదు
పాదంబులకుఁ గల్మషపాదుఁ డభివందనంబు సేసి మహాత్మా శివలోక

లక్షణంబెఱింగించి కృతార్థుఁజేయుమన్న నన్నరేంద్రునకు మునీంద్రుఁ డిట్లనియె

సీ॥ బ్రహ్మాదిసురకోటిప్రార్థింతురెవ్వాని
యానందకంద మైయలరు నెద్ది
అమలదివ్యజ్యోతికాశ్రయంబెయ్యది
యపునరావృత్తియైయలరు నెద్ది
జన్మజరామృత్యుజడతలు లేవెందుఁ
గామలోభాదులుగలుగ వెచట
ప్రాప్తిమిన్నగమియితఃపరము లేదను దేని
యోగిసంతతిగోరుభాగ మెద్ది

గీ॥ సర్వయోగమయుండువిజ్ఞానమూర్తి
శంకరుఁడుసర్వమంగళాసహితుఁడగుచు
నెందుఁగ్రీడించుసంతతానందుఁడగుచు
నదియెశివలోకమకలంకమసదృశంబు

చ॥ జనససహస్రసంభృతవిశంకటనిర్మలపుణ్యకర్మవా
సనపురుషుల్ సతుల్ పరమసమ్మదవారధినోలలాడుచుం
ఘనతరదివ్యదీధితియఖండితరేయుబగళ్లుగాఁగ రెం
డునదియెశంభులోకమదిదుష్కరమెన్నఁగమానికోటికిన్

ఉ॥ శంభుకథావిధానమనిశంబువినంజెవియొగ్గిసంతతా
రంభములన్నియున్ శివపరంబులుగాఁగనొనర్చుచుంబరి
స్తంభితకామలోభులగుధన్యులనెయ్యదినిల్పువేదతు
త్యుంభవిజృంభితారభటితోనదిసూవెపరంబుభూవరా!

శా॥ ఆ కైవల్యపదంబుగావలయువారకాంక్షమైవేగమా
గోకర్ణంబునకేపుమైచనియఘూంకారంబులందున్మిసే
వాకాలంబునశ్రీమహాబలశివస్వామిన్నిరీక్షించియు
ల్లోకంబైనసుఖంబుజెందుదురతిస్తుత్యానుభావంబులన్

మ॥ అదిగానన్ మదిశంకఁదక్కి జననాథా! వేగమే వేడ్కమై
కదియంజేరుమహాబలేశ్వరునిగోకర్ణస్థలాధీశున
మ్మదనధ్వంసినిఁజూచునాక్షణమెసిర్మర్త్యావసంపాదితా
తిదురంహశ్శతముల్ దొలంగెడినిసందేహంబులేదెంతయున్

కం॥ అనిబుద్ధిఁజెప్పగౌతమ మునియానృపువీడుకొనిసముజ్జ్వలతేజో
ఘనశిష్యపరివృతుండై చనియెన్ మిథిలకువిదేహజననాథుఁగనన్

సీ॥ కల్మషపాదుండుకణఁగిగోకర్ణప్ర
దేశంబునకువచ్చిదృఢమనీష
ననుదినమఖిలతీర్థాంతరంబులయందుఁ
దానమాడుచుఁబ్రియత్నముననిలచి
శివరాత్రియేతేరసిద్ధసంకల్పుఁడై
జాగరణోపవాసములతోడ
శ్రీమన్మహాబలస్వామినఖండబి
ల్వదళార్చనములచేవాంఛగొలిచి

గీ॥ బ్రహ్మహత్యాదిదోషముల్ బారఁదఱిమి
సకలవిభవంబులలరంగజగతియేలి
యంతశాశ్వతశైవలోకాధివాస
సౌఖ్యసంతృప్తుఁడయ్యెనాశంభుకరుణ

ఉ॥ ఈకథయెవ్వరేనిఁబఠియింతురువిందురువ్రాతురుత్తమ
శ్లోకులుస్వత్రిసప్తకులసూనులతోశివలోకవాసముం
జేకొనువారుమారహరుచిత్రవిశేషములాలకించిస్వ
స్త్యాకలితంబుగావుతసమస్తజనంబునపాస్తదుష్కృతిన్

శా॥ హృల్లేఖామనమూర్తిభాగకలితశ్రీకామిశ్రీకామినే
నెల్లారెడ్డినృపార్పితార్హ్వాకనకాహిస్వామిభూషాస్ఫటా
వల్లీపల్లవశీతరుక్సమచతుర్వర్గేష్టనానాఫలో
ద్యల్లింగాకృతిభక్తికల్పితమహాతాపత్రయీజల్పకా!

కవిరాజవిరాజితము

ఖలమదవారణ దైత్యనివారణగత్యనివారణశౌర్యధృతీ!
జలధరపారణతత్త్వవిచారణసంతతధారణధుర్యగతీ!
హాలహాలమారణహుంకృతిహారణహార్ష్ణకారణకార్యకృతీ!
అలికులచారణసిద్ధసరోరణదబ్జసమీరణచౌర్యరతీ

౩౦॥ ఉల్లాసవెల్లిధామర భిల్లకళాశోభితాంగబిక్కనవోలీ
యెల్లారెడ్డిమనస్సం ఫుల్లాంబుజభృంగ! శైలఘూరామాంగా

గద్య

ఇదిశ్రీమదభ్రవాసీశంకరకింకరతాఖిలప్రియంకరకవితాభద్రిపట్లమోట్ల
వేంకటామాత్యపుత్ర హారీతసగోత్రయాపస్తంభ సూత్రసాధుబుధ
రాజిసోమనాథసోమయాజిప్రణీతంబైన బ్రహ్మోత్తరఖండంబను
మహాకావ్యప్రబంధంబునందు

ప్రథమాశ్వాసము

మాసశివరాత్రి మాహాత్మ్యము

కం॥ శ్రీరుచిరకామినేనిమహారాజకులావతంసయెల్లారెడ్డి
స్ఫూర్తిమణినిర్మలాత్మ ప్రారంభనివేశ! సిద్ధరామమహేశా

గీ॥ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కర్థిఁ బుణ్యకథాఖ్యాతుఁ డైనసూతుఁ
డిట్టులనియెను నానందమినుమడింప
సుఖసుధారసధారాయమానభణితి

సీ॥ మఱియు నొక్కటి శంభుమాహాత్మ్యము వినుండు
పరమాద్భుతము సర్వపాపహరము
బహుదుఃఖవార్ధిలోఁ బడి విషయాంధులై
మునుఁగంగఁ బోరిన జనులనెల్ల
బోరంబు పుట్టించు భాగ్యంబు పేరోడ
శంభుపూజావిశేషంబు దక్క
నన్యధర్మంబుగా వదిగాన నిశ్చిత
మానసులై బుద్ధిమంతులెల్ల

ఆ॥ భక్తి విశ్వాసపరమతాత్పర్యచర్య
బూజసేయంగవలయుఁ బోఁ బురవిభేది
శక్తి లేకున్న నన్యులు సలుపునట్టి
పూజసేయంగఁ జూచినపుణ్యమబ్బు

గీ॥ చేసినను జూచినను నిష్టసిద్ధిఁ జేయు
శంభులింగార్చనము సర్వజంతువులకు
శోకయుగు శ్రద్ధయును భక్తి లేకయైన
పరమపదమార్గనిశ్రేణి ప్రస్తుతింప

ఉ॥ మున్ను కిరాతదేశమున ముఖ్యుఁడు రాజువిమర్దనుండు నా
సన్నుతశౌర్యశాలి కలఁ డొక్కఁడు శత్రువిభేదనక్రియా
ఖిన్నపటుప్రతాపనిధి భీషణసత్త్వసమగ్రమూర్తియు

త్పన్నమదోద్ధతుండధిక దారుణకర్ముఁడతండు బేర్కొనన్

సీ॥ చిత్తజాతాసక్తిఁ జెలఁగి వీడని రక్తి
నాఁడు దానిఁ వీధినైనఁ గవయు
మోరదోఁపుదనంబు మొనయఁగా ననయంబు
నడరి యెవ్వారి యిండ్లైనఁ జొచ్చు
వ్యర్థసంభ్రమలీల వాలవక్రతఁ జాలి
బూని యెప్పటికైనఁ బోవునుఱక
మృగమున వెన్నాడి మిగులనుద్ధతిఁ గూడి
పట్టి వెంటలమున్నె పరువు బెట్టు

గీ॥ ఆత్మసంఘంబు దక్కఁగ సన్యఁ గన్న
చెట్టదలకించుఁ గవయును బెగ్గడిలఁగ
నెల్లమాంసంబులు భుజించు నెచటనైన
నుల్లసింపుచు నాభీలవల్లభుండు

గీ॥ సర్వవర్ణాంగనారతోత్సాహశాలి
సర్వదా మృగయాసక్తచపలబుద్ధి
సర్వభక్షుఁడతిదుష్టచారియయ్యు
నభవుఁ బూజించు భక్తితో నహరహంబు

సీ॥ మలయజాగురుదారుమయసుధాప్రాసాద
కస్తూరికాగోముఖస్థలమున
గిరితుంగతరశృంగసురుచిధాతుశిలాశ
కలచూర్ణరంగవల్లులు ఘటించి
ఫణిఫణాకుంభికుంభస్థలదంష్ట్రిదం
ష్ట్రానతరత్నసింహాసనమిడి
[illegible]క్ష్యఘనసారతరుదళత్వగ్దళాం
తశ్చంద్రగుంభితాస్తరణమునిచి

గీ॥ స్నిగ్ధవిమలైణచర్మభస్త్రీవృతాచ్ఛ

శిశిరహిమవారిధారాభిషిక్తచంద్ర
కాంతలింగంబునిలిపిఁ గుఖండసగాత్ప్మ
ధౌతవల్కలదివ్యవస్త్రములువోదివి
ఉ॥ మల్లెలుకర్ణికారములుమాధవులుంగలిగొట్లుగన్నెరుల్
మొల్లలుపొన్నలున్వకుళముల్ విరిజాజులుచంపకంబులున్
హల్లకముల్ మహోత్పలములబ్జములున్ మొదలైనపెక్కుసం
ఫుల్లనవప్రసూనములుప్రాజయొనర్చితదంతరంబునన్
మ॥ బదరోదుంబరిజంబుమన్మథతుహరీభల్లాతకీగోస్తనీ
కదళీనాలరసాలముల్ పనసముల్ ఖర్జూరముల్ మున్నుగా
మృదులావణ్యాతిలాటుపక్వఫలముల్ మేల్మోల్పదార్థంబులున్
వెదురుంబియ్యపుటోగిరంబులును నైవేద్యంబుసంధించితాన్
కం॥ పలుకుంగ్రపుణగాల్ క్షితిపస్త్రీలత్రాపలునాదుంజెలినాకులురా
జలుకుత్తియఁపుసున్నపుఁ జలువాలం పసుపిడియంబులర్చించుచుదిర్.
శా॥ పంచారించినగుబ్బచన్నఁగవలేఁబాఁగియుంపుశాతోపరుల్
చెంచుంగొమ్మలుగోపుఖంబులునువంశీకాండముల్ తప్పెటల్
కంచుంగొమ్ములుతాళమానములజోకంగూర్పనబ్బోయరేఁ
డంచల్లీలలనృత్యముల్ సలిపిసాష్టాంగంబుగామ్రొక్కుచున్
సీ॥ కరులుతుండములనఖండబిల్వదళంబు
లరసిదూసుకతెచ్చియందియిచ్చుఁ
గాసరంబులుశృంగకాండంబులవెడల్చు
పువుడీగెలంచెచ్చిపొందుపఱచు
భల్లూకంబులవెల్లభవ్యవల్మీకమధ్య
యమృతకుండలుదెచ్చియనవుసేయు
బెబ్బులుల్ దవవహ్నిఁబేరిచిమృగమాంస
మాంసంబులందెచ్చిమారటించు
గీ॥ నిదియునుంగాకయొకయద్భుతమేకలంబు

తేచియనో్యన్యమును మొనరెనయుఁ బెనఁగి
భగ్నకంస్థామణులదీపపటలిఁ గూర్చు
నతఁడు నాశంభుఁబూజించునవసరముల.

గీ॥ విశ్వక ద్రుఁ ప్రియుండై నవిపినశైల
భూధవుఁడు చెంచుతేఁడిట్లు పూజ సేయ
వేదకౌలేయకుండైన వేఁటకాఁడు
మంచుగుబ్బలియల్లుండు మెచ్చుకరణి

కం॥ అటులువిశేషించిమహా నటునుభయచతుర్దశులఘనంబుగవిభవో
త్కటగతిఁబూజనొనర్చ్చునటియించుం బొంగిపొంగి నానాభంగిన్.

కం॥ ఈగతినిక్కిరాతుఁడుదాఁగిరినాథుఁ బూజసేయు చుఁదాఁబో
ద్యోగగతిసర్వభక్షుకతాగుణమును మానకుండె తద్దయుఁబ్రీతిన్

ఉ॥ అంతటనొక్కనాఁడతని యాత్మసతీమణిశీలసద్గుణా
త్యంతవిశేషశోభి గుమద్వతినాఁగసతీలలామ యే
కాంతమునందునిట్లనియెఁగాంతునితో వినయానతాంగియై
ప్రాంతమునందెనిట్లుఁగను బ్రార్థనసేయుచు సమ్మదంబునన్॥

ఉ॥ మీరునిరంతరంబుకడు మీరిన నిర్మలభక్తితోడఁగా
రీరమణాంఘ్రిపూజనొనరింపుచు నిష్ఠనుంచియుండియున్
దారుణలోభవర్తనలఁదాల్కొనిమాకసర్వజాతిరాం
తారతిసర్వభక్షుకవిధానమునన్ విహరింతురెక్కొకో.

కం॥ కటకటతుచ్ఛమునీషాఘటనం బెక్కడ దిశుద్ధకాకోదరరా
త్కటకారాధనమెక్కడ నిటులాశ్చర్యంబు నాకు నెవ్వఁడు పొడమున్.

కం॥ అనియడుగఁగ నానృపతియుఘనుఁడు దిరికాలజ్ఞుఁడగుటఁగడు ద్రడవుసకుం
గనినిశ్చయించెనదిహృద్వనజంబునఁ బూర్వజన్మవాసనగాఁగన్.

సీ॥ ప్రాగ్జన్మమునఁదానుబంపాపురంబున
సారమేయంబునైజన్మమొంది
యొకశివాలయమునవొక చతుర్దశినాఁడు

పూజామహోత్సవంబులు దనర్చ
జాతిసాఫల్యప్రసక్తిమై బడిపిండ
వాంఛ బూనుక బహిర్ద్వారమునను
నటులుండఁగ నుద్దండహస్తులు బెదరింప
సురిగియాగుడికినిఁ జుట్టుజుట్టు.

గీ॥ దిరుగుచును మాటిమాటికి నరుగుదేర
విసిగి తద్ద్వారికులు బాణవిద్ధుఁ జేయ
నచట దేహంబు విడిచి యవ్విశేష
మునను దా నిట్టు రాజునై జననమొందె.

గీ॥ శ్రీమహాదేవపూజావిశిష్టబుద్ధి
ననఘుఁడయి దీపికావళిఁ దగ్ధనగుచు
ధాత్రిఁ గాలజ్ఞుఁ డగుచు నుండెద ద్విజేంద్ర
జన్మవాసన దుర్వ్యాప్తిచారుఁ డగుట

ఉ॥ అంతయు నాత్మలోనరసి యాతఁడు నవ్వుచు నా నృపాలకుం
డింతికి సర్వముం దెలిపె నెల్లరకుం గతజన్మవాసనా
క్రాంతిని బాపపుణ్యములు కైవశమౌను విగానవిస్ఫురత్
కాంత! శివార్చనారతినిఁ గైకొనుము మంచు వచించె నేర్పడన్.

వ॥ అని యుపన్యసించి చెప్పిన మహాద్భుతమందియమ్మహిళాలలామంబు మహాత్మా! మదీయపూర్వజన్మవర్తనావిశేషం బెట్టులుండెనని యడుగుటయు త్రికాలజ్ఞుండగు నా రాజును నంచితమానసుండై తనసతిం గని యిట్లనియె.

సీ॥ పూర్వజన్మంబునఁ బూఁబోఁడి! నీ వాఁడు
గువ్వవై యొకనాఁడు దవ్వు దిరిగి
యొక యెడ దైవయత్నోపాయమున మాంస
పిండంబు చేకొని యుండనంత
నొక గృధ్రమొఁకటి కురవడిఁ దద్వాంఛఁ
ఖల త్రెంచఁగాఁ జూచి భయముఁ జెంది

వడినీయదృష్టంబుబలిమి శ్రీగిరిఁ జేరి
యచ్చటనలసి దేవాలయంబు.
గీ॥ చుట్టుకొనివచ్చి దేవుని మొట్టమొదట
ధ్వజపటీదండమునని ల్వదరిమివచ్చి
నవ్విహంగమమచ్చటకడరిచంపి
గ్రిందఁబడఁజిమ్మెయమ్మాంసమందిచనియె.
గీ॥ భయముతోఁడఁబ్రదక్షిణప్రక్రమమున
వచ్చియాదేవసదనంబువాఁకిఁటికడ
నభవునెదుటశరీరాంతమైనకలిన
రాజవల్లభవైతివోరాజవదన!
కం॥ నావినికుముద్వతీసతి కేవలమాశ్చర్యమాత్మఁగీలుకొనంగా
భూవర! మీఁదటిభవములనేవిధమునఁబుట్టఁగలమొ యుర్వీరమణా
వ॥ అనియడిగినయాత్రికాలజ్ఞుఁడుభార్యవిజన్మప్రసక్తంబులక్షించియిట్లనియె
సీ॥ ఇటమీఁదఁబుట్టంగ నేసైంధవుండను
నీవుసృంజయునామనృపతితనయ
వామీఁదసౌరాష్ట్రభూమిపాలుఁడనేను
నీవుకళింగధాత్రీశపుత్రి
వామీఁదగాంధారకాశీశ్వరుఁడ నేను
నీవుమాగధధారుణీశసుతవు
అటమీఁదటవవంతికాధీశ్వరుఁడ నేను
నీవుదాశారభూనేతమహిత.
గీ॥ వంతనావర్తకర్తనేనతివనీవు
అలయయాత్యన్వవాయకన్యామతల్లి
వగుచుజన్మించిదాంపత్యమధిగమించి
శివునిఁబూజించుచుసమృద్ధిఁజెంద్రగలము
క॥ ఆమీఁదటఁద్రగనేడవజామునఁనేఁజాలమిం

భూమండలిమత్సన్నిభ భూమీశులెఱుంగఁజాలఁబొగడికగాంతున్.

గీ॥ పట్టవర్ణాహ్వయంబునఁబద్మమిత్ర
సన్నిభద్యుతిసర్వలక్షణసమృద్ధి
సర్వశాస్త్రార్థతత్త్వవిజ్ఞానసరణి
సర్వలోకమనోహరోజ్జ్వలతగొందు

కం॥ నీవునువిదర్భకన్యక వైవసుమతిపేరుదనరియతులితరూప
శ్రీవిభ్రమసౌభాగ్యక ళావైఖరిమీరిసర్వలక్షణనిధివై

చ॥ మహిమస్వయంవరంబున సమస్తనృపాలకకోటిలోనను
ద్వాహమొనరింపఁగాఁగలవువారిజలోచన ! నన్నెమత్పరి
గ్రహముసహింపలేనినృపకాండమునెల్లనుదోలినేనునిన్
విహితముగావివాహమయి వేడ్కవహింతుసనూనసంపదన్

గీ॥ నలుఁడుదమయంతినింబలెఁగలసినిన్ను
నఖిలసామ్రాజ్యభోగభాగ్యములఁజెంది
అశ్వమేధాదియజ్ఞంబులాచరించి
దేవపితృభూసురాదిసంతృప్తిఁజేసి.

ఉ॥ శంకరుదేవదేవునిభుజంగవిభూషణులోకనాథునే
ణాంకకిరీటునేమఱకయన్వహమున్భజనంబుజేసిస
ర్వంకషభూతిదెల్పఁగనివార్ధకమంతటఁగూడభూధవా
లంకృతిపుత్త్రుఁజేర్చిపరిలబ్ధతపోనిరతిన్దృఢంబుగన్

వ॥ అంత

కం॥ ఆగస్త్యమునివరోదితయోగజ్ఞానైకనిష్ఠమానిభవత్సం
యోగమునంజెందఁగలను శ్రీగౌరీనాథుపద్దవిసిద్ధముగాఁగన్

గీ॥ ప్రతిచతుర్దశినిరీతిభవునిఁగొలిచి
సప్తభవములయందురాజత్వమొంది
శివునిపరమపదంబంతఁజేరుమహిమ
గతభవమహేశ్వరార్చనేచ్ఛాఫలంబు

ఉ॥ ఈగతిభావిజన్మకథనేర్పడఁజెప్పిన విస్మయంబుతో
నాగజరాజయానకడునాత్మమనోవిభుఁబూజసేసియి
ట్లాగృహిణీగృహస్థులుయథార్థసుఖంబులసప్తజన్మముల్
భోగముజెందియంతమునుబొందిరిశాశ్వతశంభులోకమున్

గీ॥ ఇట్లుశివపూజమాహాత్మ్యమెవ్వఁడేని
శ్రవణమొనరించుఁగీర్తించుసంస్మరించు
నతఁడుశివలోకసౌఖ్యంబులనుభవించు
శంభుసాయుజ్యమందునిస్సంశయముగ.

సీ॥ దేవుండుగురుఁడునుజీవుండునాథుండు
బంధుండుసర్వంబుప్రాణితతికి
శివుఁడేతద్రహస్యంబువివరింపనొండులే
దాసదాశివుఁగూర్చినట్టిదైన
దానంబుజపముసద్ధ్యానమునుహవనంబు
నఖిలాగమోక్తమసత్ఫలము
పత్రంబుపుష్పంబుఫలముజలముగాని
భక్తియుక్తముగస్వల్పంబయైన.

గీ॥ నర్పణముసేసిననపారమదిదలంపఁ
గాననితరాగమోక్తసంకలితధర్మ
కర్మములుమానిపూనిశంకరునిఁగొలిచి
యఖిలపాపవిముక్తుఁడౌనరయజనుఁడు.

కం॥ తనయులపైఁగాంతలపై ధనములపై నెట్టిప్రీతిదగునాప్రీతిన్
దినమున్ శంభునిఁబూజించినఘనుఁడఖిలార్థసిద్ధిఁజెందుటయరుదే.

గీ॥ అదియెకావునదుష్పృథంబైనదేహ
మాదియగుసర్వవిషయంబులాక్షణంబ
విడుతురీశ్వరభక్తికైవిమలమతులు
కొందరుమహాత్ములకలుషానందసరణి.

సీ॥ శ్రీమహాదేవునిఁజింతించునదిమనం
బభవునిఁగీర్తించునదియజిహ్వ
భవకథల్ వినుచుండునవి యొకర్ణంబులు
హరుఁబూజనొనరించునవియొకరము
లాదిదేవునిఁజూచునవియొనేత్రంబులు
మదనారికిని మ్రొక్కునదియొశిరము
భవుఁగొల్వనరిగెడునవియొపాదంబులు
భర్గుభజించెడు బ్రతుకు బ్రతుకు.

గీ॥ నెవ్వఁడఖిలేంద్రియంబుల నేక వేళ
నలమిఁబ్రవృత్తుంజయాధీనమగుటఁజేయు
నతఁడుసంసారదుఃఖంబులటమటించి
భుక్తియును ముక్తియును గాంచి పూర్ణుఁడగుచు.

మ॥ కులమాచారముశీలముంగుణముందక్కుంగల్గుకర్మాంతరం
బులునెంచంజనలేదుభక్తిరతులొప్పుఁదాత్ములేజాతివా
రలుగానీయతులైనమంగళయిసంరంభులైచంద్రమః
కళికామౌళిఁదలంచికొల్చినసుధీగణ్యుల్ ప్రశంసింపఁగన్.

వ॥ ఇందులకునొక్కయాఖ్యానంబుజెప్పెద సావధానమనస్కులరై యా
కర్ణింపుఁడు

(శివపూజామాహాత్మ్యము)

ఉ॥ ముజ్జగముంనుతింపఁదగుముఖ్యతయుంజెలిరాజరాజసం
పజ్జనితాభిరామతయుఁబ్రాభవమైభవధర్మవిక్రమో
ద్యజ్జయనీతిశాలివసుధాధిపరక్షణముందనర్పఁగా
నుజ్జయినీపురంబువరణోజ్జ్వలనూపురముర్వికిందగున్

గీ॥ వరణభుజగేంద్రకాంచికాభరణుఁడందు
నాదిమధ్యాంతభువనత్రయాధివాసుఁ
డై మహాకాళపతిజ్యోతిరాత్మయుండు

సవలయత్రయదీపికా స్తంభమట్లు

క॥ అన్నగరికినధినాథుం డున్నతుఁడొకరాజవరుఁడనూనశ్రీసం
పన్నతరెండవయింద్రుఁడు చెన్నొందుచునుండుఁజంద్రసేనుండనఁగన్.

మ॥ ఘనుఁడాభూపతిసంతతంబును మహాకాళాఖ్యునాత్మాన్వయో
శునసంతున్‌స్థిరనిష్ఠమైఁగొలుచుచున్ శోభిల్లఁగాసర్వలో
కనమస్కార్యుఁడుమాణిభద్రుఁడుసుశ్రీకంఠాంఘ్రిభృత్యుండుత
జ్జననాథాగ్రణికిన్ సఖుండయికడున్ సంతుష్టచిత్తంబునన్.

సీ॥ కౌస్తుభరత్నంబుకరణిసూర్యనిభంగి
దేదీప్యమానమూర్తినిఁదనర్చి
దర్శనాకర్ణనధ్యానమాత్రంబున
నఖిలార్థసిద్ధిదంబగుచుమించి
కాంతిలవస్పృష్టికాంస్యతామ్రాదులు
కనకంబుపై మించుకలిమివెలసి
అవధరించినవారికారోగ్యసౌభాగ్య
హర్షముల్ పెనుపొందనవఘళించి

గీ॥ వెలయుచింతామణీరత్నమలఘుమహిమ
నొక్కనాఁడమ్మహాప్రమథోత్తముండు
స్నేహమిగురొత్తనాచంద్రసేనునకును
కంఠహారంబుసేసియుత్కంఠనొసఁగె.

మ॥ సిరితోవమ్మణికంఠసీమఁదనరన్ సింహాసనాధ్యాసియై
సరసీజాప్తనిభంగిదీప్తిమహిమన్ సర్వాంకషస్ఫూర్తిభా
వరరత్నంబగుచంద్రసేనుఁడునిజావంతిక్షమాభారసం
భరణోజ్జృంభణకీర్తిరింఖణకళాభాస్వంతుఁడై మించఁగన్

కం॥ అమ్మణిదైవవశంబుననమ్మహితాత్మునకునబ్బుటదియెఱుఁగక వే
దిమ్మరిరాజులుగొండ్రఱుముమ్మరముననాశకలిమిముచ్చటపడుచున్.

గీ॥ బలిమిఁగొందఱువెడబాగుచెలిమిగొంద

రడుఁగఁబంపిననేరికినవ్విభుండు
నొసఁగకయునుండెనేభంగియొసఁగువాఁడు
పారిషదదత్తరత్నంబు ప్రాణపదము.

వ॥ అప్పుడుయాచ్ఞావైఫల్యమత్సరంబున

సీ॥ కరహాటమరహాటకర్ణాటసురులాట
భోటభూపతులొక్కపూన్కితోడ
కాశ్మీరసౌవీరగాంధారశకకేర
ళావనీశ్వరులొక్కయనువుతోడ
మత్స్యచోళవరాళమళయాళపాంచాల
గౌళాధిపతులొక్కకడిమితోడ
బర్బరాంగకళింగపాండ్యవంగకుళింగ
కాంభోజవిభులొక్కకడిమితోడ

గీ॥ దొమ్మిమైముమ్మరంబునఁజిమ్మిరేగి
క్రిమ్ముకొంచు నెమ్మనంబునబమ్మినాస
వచ్చియుజ్జయినీపురీవప్రవాటి
వెక్కసంబుగముట్టడివేసిరపుడు.

ఉ॥ ఎక్కడఁజూచినన్రథములెక్కడఁజూచినవారణోత్కరం
బెక్కడఁజూచినన్హయములెక్కడఁజూచినసద్భటవ్రజం
బెక్కడఁజూచినన్ధ్వజములెక్కడఁజూచినపెన్గడారులై
వెక్కసమయ్యెఁగోటననువెట్టపుముట్టడిబెట్టిదంబుగన్.

ఉ॥ ఈగతినాత్మపట్టణమునేకమహాబలశత్రుకోటినా
నాగతిఁజుట్టిముట్టడిఘనంబుగవేసననించుకేనియు
ద్వేగములేకయానృపతిధీరమతిం త్రిపురాంధకారికై
త్యాగమదావపావకకపిరస్తసమస్తభయాస్తికస్థితిన్

గీ॥ కాలకూటచ్ఛవిచ్ఛటాకాలకంఠు
శ్రీమహాకాళుశరణంబుజెందినిరతి

నర్చసేయంగఁదొడఁగెమున్నట్లనియతి
నొందుయత్నంబులవియెల్లనుజ్జగించి.

సీ|| అసమానసర్వంసహామహారథునమ్మి
బంధురస్యందనప్రకరమునకుఁ
గరితుండగణనాథగణవల్లభునినమ్మి
గంధాంధవేదండకాండమునకు
వేదధర్మాకారవృషభవాహనునమ్మి
కాలకంకాళసంఘాతమునకు
నసహాయశూరువీరావతారునినమ్మి
పటువిక్రమపదాతిపటలమునకు.

గీ|| నుల్లముననించుకేనియుఁదల్లఁడిలక
యాత్మతత్త్వబలంబులయ్యలరుమీఁద
దీక్కొలిపిమోహరింపకత్తెరలకుండె
విశ్వసింపంగఁదగుఁగదావిశ్వభర్త.

సీ|| అరుణోదయమునందునాప్లవంబొనరించి
నిత్యకృత్యములెల్లనియతిఁదీర్చి
యమ్మహాకాళుదేవాలయంబునకేగి
సప్రదక్షిణముగాసాఁగిమ్రొక్కి
పద్మాసనస్థుఁడైభవుసన్నిధివసించి
యాయామినీపూర్వయామకముగ
నతిశుద్ధగంధోదకాఖండధారాభి
షేకాష్టగంధచర్చాకురంగ

గీ|| నాభికర్పూరవాసితసవనవప్ర
సూనబిల్వచ్ఛదార్చనాసురభిధూప
దీపబహువిధభక్ష్యమహోపచార
స్తవ్యనీరాజనాదులఁఘటించునిష్ఠతోడ.

శా॥ ఆలీలం దగ పూజ సేయఁ బురివారా బాలగోపాలముం
హాళిం జూడఁగ వత్తు రెంతయును జింతావిష్టులై శాత్రవో
త్తాలస్యందనహస్తివాజిభటసంతానోపకార్యాధ్వజా
ద్వ్యాలోలానకభోం క్రియాశ్రవణభుగ్నాత్యంతలోలాత్మతన్.
ఉ॥ చంచలబుద్ధిగోపకులసాధ్వియనాథయొకర్తు బాలకుం
బంచశరస్మయాకలితుఁ బ్రాగ్భవసంచితకర్మవాసనో
దంచితశంభుపూజనవిధానవిలోకనజాతకౌతుకున్
మంచిగుణంబు ముద్దులకుమారకుఁ దోకొనివచ్చె నయ్యెడన్.
సీ॥ దివ్యతమాదీప్తదీపంబు పైఁ జుంచు
శిఖిధూమరేఖల చెలువు దెలుప
గంరకంబు వునందుఁ గట్టిన సంకుపూ
సలు ముత్తియపు పంట చాయ నెఱప
ఫాలబాలేందు పైభసితపత్రిక సుధా
కౌముదీలసనంబు కలిమిఁ జూప
భుజశాఖ సందున బొదిరత్న తాయెతు
చేరు తీఁగియ చుట్టు తీరు గూర్ప
గీ॥ అంగచందనదారుమధ్యంబునందు
నీలి మొలనాలు నాభిరంధ్రాల యొద్ది
బాలనీలాహివలనంబు లీలనించఁ
దగిన యగ్గోపసుతుఁడు నుదాత్తబుద్ధి.
గీ॥ జనపతి యొనర్చు శంభుపూజావిశేష
మంతయును జూచి యంతయు సంతసమున
దల్లియును వచ్చి భక్తి వందన మొనర్చి
చని మొన పరాహ్ణమున నాత్మసదనమునకు.
వ॥ అట్లు చనిచని
సీ॥ వల్లవీనయుఁడు ఉల్లాసము పొరంగఁ

బొరుగుపాడింటిలోఁ బొంకమైన
యొకనున్న రాయిదాఁచ్చుకొని తద్దేహంబు
చెంగటశ్రీశంభులింగముగను
గల్పించియభిషేకగంధపుష్పాక్షత
ధూపదీపప్రముఖోపచార
హృద్యఫలాదినైవేద్యముల్ ఘటియించి
పూజఁ బొనరుపు పూర్ణముగనొనర్చి
గీ॥ నృత్తమాడుచు మ్రొక్కుచు నుత్తవీధి
నొందెలుంగక శశిఖండమండనాంఘ్రి
నిరతనిష్ఠాసమాసక్తి నెగడియుండ
నంతనపరాద్రిమస్తకంగము ద్యోరవియు
మ॥ చరమాంభోనిధిసద్మమగ్నుఁడగు భాస్వద్బింబముప్పొంగ సాం
ధ్యరుచుల్ కుంకుమపంకపత్త్రములు ప్రత్యగ్గ్రకటీశోభలన్
వరుణాశాగృహవాటికిం బొసఁగుచుం దారత్నకేళీకుభృ
త్పరతః పల్లవితాంకురప్రకటితప్రచ్ఛాదనంబుల్ బలెన్
సీ॥ ఆదిసింధుప్రవిష్టపనటముద్ధూమతతి
కలిమినయొక్కనిశాటుపెంపొ
ఆదిశక్తియబ్బెనుపమనుకాంచనకరండ
మునఁ గప్పిచిననవాఁపనానసంబొ
గగనగోళముచుందాల్చి కాంతుల్లనుపొల్చి
హాహనంపుమ్రింగినమేటిహాలహాలము
మహిపలంపులతొల్క్రమనుమరాలసి చెల్మి
సమలించిపొందవినయాకసంబొ
గీ॥ యనఁగఁ దగనాక్రమించెగాఢాంధకార
మంతయునుమిఱ్ఱుపల్లంబువంతవాయ
బయలుబెట్టనియెందునేర్పఱుపరాక

యఖిలమునుదానయౌపరమాత్మయట్లు

వ॥ అప్పుడు

సీ॥ అభవునోఁదలవేల్పులత్యంతభక్తిమైఁ
బూజచేసినమల్లెపూలనంగ
గాలమన్వృషులుఁడాకసఫుచేనన్వెదఁ
జెట్టినకౌముదీబీజములన
గాంతుఁడౌరాజురాఁగ్గై సేయఁదగినని
శాదేవిపఙ్క్తిభూషణములనఁగ
నంధకారంబనునంబుదౌఘంబుతోఁ
గనుపట్టునవమౌక్తికంబులనఁగ,

గీ॥ అపరసంధ్యావసరతాండవాభసూధ
ఖండపరశుశిరస్సరిత్కాండదివ్య
మండలవికీర్ణనవఫేనఖండములన
తారలంతంతవినువీథదట్టమయ్యె

ఉ॥ ఆప్రాణేశుఁబుత్రికుంబొసఁగబూనెఁకటంకెంబెనటంచువచ్చితె
న్యాత్మైకగూఢమైనతనిమాటికిఁబిల్చుచువచ్చుచుండెఁదా
నాతిరుణోదిమాళిపయిసంపాననిశ్చలభక్తితోఁగదా
పాలాతియుభోజనంబుఁబుయియుంపు నెఱుంగకయుండెబాలుఁడున్

ఉ॥ ఆసవినుండఁజూచిగడుసల్లిఘటాలునవచ్చితద్విధా
నాసహమానమైకొడుకుహస్తముబట్టుకయీడ్చికొట్టియున్
వేసరపూజవేచెరచివేసెనపారఁగశంభులింగముం
గాసిలియర్భకుండుగడగన్నులనశ్రులుగ్రుమ్మరింపఁగన్

గీ॥ ఇవ్విధంబుననప్పావులెల్లఁజెఱచి
జననిరోషంబుతోనిజశయ్యఁజేరె
నతఁడుహాహామహాదేవయనుచునడలి
యంతలోననమూర్ఛిల్లియవనిఁబడియె.

వ॥ ఈక్రమంబునబాష్పపూరపరివృతాక్షుండును బ్రసన్ననష్టసంజ్ఞానుండు
నై ముహూర్తమాత్రంబునకు మూర్ఛఁదెలసి కన్నులుదెఱచిచూచు
నంతనాకస్మికముగా.

సీ॥ మణిమయ స్తంభసంభరణజృంభితమును
గంభీరతరసరోగుంభితమును
హాటకద్వారకవాటతోరణమును
స్ఫాటికసౌధశృంగాటకంబు
సాదితామలవజ్రవేదికాలలితంబు
వేదజాతశిరోమహోదయంబు
కల్యాణతరదివ్యమాల్యాభిరామంబు
కల్యధూపప్రదీపాల్యభినవ

గీ॥ మైనయొకశంభుపురముతద్దంతరమునఁ
గనకపీఠకరత్నలింగంబుఁజూచెఁ
జూచిదిగ్గునలేచియుఁజోద్యమంది
తివిరియానందవార్ధిలోఁదేలియాడె.

కం॥ ఆమహిమమెలసిశివపూజామాహాత్మ్యంబుగాఁగసంతుష్టమన
స్తామరసంబునఁదెలసిప్రణామముసాష్టాంగముగనొనర్చికణంకన్

గీ॥ దేవదేవమహాదేవదివ్యరూప
నన్నుఁగరుణించితేనిఁబ్రసన్నబుద్ధి
నిన్నెఱుంగనినాతల్లినేరమెల్లఁ
దలఁపవలవదుదివ్యచిత్తంబునందు.

చ॥ అనుచుననేకభంగులుగనమ్మణిలింగముమాటిమాటికిం
గనికరమొప్పవేడుకొనికౌతుకమింపెసలారఁగంబునః
పునరభివాదనంబులతిపూతమనోరతిఁజేసియంతటం
దనగృహసీమకుంజనియెఁదద్దయుఁబ్రొద్దుగుటన్రయంబునన్

చ॥ చనితనపూర్ణజీర్ణగృహసంస్థలిఁబ్రాంచితదివ్యరత్నమం

డనగణధాగధగ్యపరిశోకనభూషితభూనభోంతరం
బునుశుభగంధశోభితమపూర్వమనోరథవస్తువిశ్రుతం
బునుబటుభర్మహర్మ్యమరముంగనియద్భుతమావహిల్లఁగన్ 3
ఉ॥ ఆనవభర్మహర్మ్యమున నంచితమౌమణిమంచకంబుపై
మానితదివ్యగంధకుసుమంబులమాల్యవిభూషితాంగియై
మానుగఁబవ్వళించిసురమానినియోయననొప్పుతల్లినిం
పూనఁగవేగఁజేరఁజనియుత్సవమొప్పఁగలేపియిట్లనెన్
గీ॥ అంబ! మేల్కొనుమిదియెశుభంబుగనుము
మనలశంభుండుగరుణించెననుచుఁదెలిపె
దెలిసియగ్గోపవనితయక్కలిమిఁజూచి
యద్భుతానందరసపరీతాత్మయగుచు.
చ॥ తనయునిపూర్వభావమునుదద్గృహసీమయపూర్వభావముం
దనవసపూర్వభావమునుదామరతంపరమైతనర్పఁగాఁ
గనిసుతుచేతసర్వమునుకాళగళార్చనపుణ్యలబ్ధిగా
వినిమదినిశ్చయించిపృథివీపతిసన్నిధికేఁగియేర్పడన్
వ॥ తద్వృత్తాంతంబంతయువిన్నవించిన
ఉ॥ అప్పుడుచంద్రసేనుఁడుశివార్చనమంతయుఁదీర్చియాత్మలో
ముప్పిరిగొన్నమోదమునముఖ్యపురోహితబంధుకోటితో
నప్పసికాఁపుపాపనిగృహంబునకుంజనుదెంచికాంచెనా
యొప్పులకుప్పయొప్పగనుమేలిమిబంగరుచిత్రసౌధమున్
శా॥ ఆబంగారపుమేడచెంగటనురత్నాలంకృతస్తంభవా
టీబద్ధాతివిశుద్ధవజ్రమణికోటీకుడ్యయుగ్మంటప
శ్రీబాహుళ్యసమగ్రభానురుచిరాశిగ్రస్తతారాగణం
బైబాగానొకశైవసద్మముఁబురఃప్రాంచత్సరఃపద్మమున్
వ॥ తత్ప్రాసాదమధ్యంబున
కం॥ ధగధగితదివ్యకాంతిస్థగితాంతస్థలకరండతత్తాదృశమూ

ర్తిగరిష్ఠరత్నలింగముఁజగదీశుఁడుచూచెనాత్మసంతసమందఁగన్

ఉ॥ చూచియుఁగౌఁగిలించుకొనిసువ్రతశీలునిగోపబాలునిన్
లోచనహర్షబాష్పములనూత్నతనూపులకోద్గమంబులన్
వేచితనర్పఁగాన్నృపతివిస్మయమందెనిజాప్తకోటితో
నేచిన వేడ్కఁబౌరజనముల్లసహోళిహోళిసందడింపఁగన్

గీ॥ ఇప్పగిదిరాజుపౌరులు నెల్లవారు
నట్టిగోపాలబాలుశివార్చనమహిమ
మాటికినిఁజూడవారికినాటిరేయి
యొక్కనిమిషార్ధమయ్యెనయ్యుత్సవమున

గీ॥ అసితపక్షత్రయోదశియైననాఁడు
బలుచెలువుమీఱ వేకువఁబ్రకృతియట్లు
కౌముదీసాంధ్యరాగాంధకారములట
పొలిచెసత్వరజస్తమంబులవిధమున

చ॥ అలతొలుసంధ్యఛాయనుదయాద్రిపయింగనుపట్టెఁజంద్రమః
కళపాదపి వెఁగెఁజిగురుగాటపుజొంపములోనిపువ్వునా
వలిపెపుచంద్రికాపినునువ్వలపయిండి వెలందిచంటిపైఁ
జెలువగుగోరుజీరయును జేగురునెత్తపుఁదమ్మితూఁడనన్

కం॥ సారసహితమైజ్యోత్స్నాక్షీరగ్రాహియగుకాలసిద్ధఘటితసిం
ధూరితరసఘటికోయనభూరికరస్ఫూర్తిఁదూరుపునరవిబొడచెన్

స్రగ్ధర
ప్రోద్దీపిసమగ్రాభరణధగధగప్రాంశుశోచుల్ ద్విజౌఘ
ప్రోద్యత్తార్ఘ్యాంబుధారాప్రదరవిదళితోద్వ్యాహమందేహదేహ
స్పృగ్ఘ్రోక్షేపముల్ వజ్రపురదిసముఖాస్తీర్ణరక్తారవింద
స్రగ్ధామాంకధ్వజంబుల్ సముదయద్దరుణచ్ఛాయలింపొందెనంతన్

సీ॥ ఎల్లఁగానీభంగిఁదెల్లవాఱినమీఁదఁ
జారముఖంబన వెరిన్నపతు

లవ్వార్తయెంతయు నరసి యద్భుతమంది
తన్నగరీనిరోధంబు నుంచి
యెడగాఁగ సేనలు విడిచి భయంబంది
సన్యస్తశస్త్రులై చంద్రసేను
ననుమతి నేత్రెంచి యగ్గోపబాలకు
నారత్నశంభులింగాలయంబు

గీ॥ నామహాశూద్రసౌధంబు నవ్విశేష
మంతయును జూచి కడువిస్మితాత్ములగుచు
నంతటను రాజదత్తరత్నాసనముల
నిండు వేడుకతోఁ గూరుచుండిరపుడు.

వ॥ అగ్గోపబాలకు లావిర్భవించి యాలింగనాంకితుల విన్యాసాద్యుపచారంబు లనుసంధించి యుద్యానంబున దాంబరాభరణ గంధసిందూర సైంధవగ్రా ముఖానర్ఘ్యపాత్రదాన దాసీగోమహిష్యాదికంబు లొసంగి యుచితనాత్మ రసనా సాందేహ కులాభ్యంత్రంబుగాఁ జేసిరప్పు డాసంగంబున.

సీ॥ విక్రమంబున నింద్రవిక్రముం బెదురంగ
జలధి లంఘించిన జంఘికుండు
గంధర్వతను వహించి గాంధర్వమొనరించి
ఋషునిఁ జొక్కించిన మేటిగాఁడు
నరుణబింబమటంచు నరుణబింబముఁ బట్టు
నుద్ధగూఁడి క్రుంకిన యురుబలుండు
వాలంబు జిచ్చుల వాలంబుగాఁ జేసి
లంకఁ గాల్చిన నిశ్శంకశౌర్యుఁ

గీ॥ డంజనాగర్భశుక్తి రత్నాయమాన
శాంతనిర్మలతనువిభా చాకచక్య
చంచలాచ్ఛాదితాఖిలచాంచలుండు
వచ్చె నాకస్మికంబుగా వాయుబలుండు

వ॥ అట్లాకస్మికంబుగా నరుదెంచి యచ్చట.

శా॥ ఆరాజన్యులచేతఁ బూజఁగొని మధ్యాసీనుఁడై యుండియా
కారుణ్యాకరుఁ గోపబాలకుని జక్కంగాఁ గౌఁగిటం జేర్చియ
భ్యూరిక్ష్మాధరకోటికిట్లనియె నో పుణ్యాత్ములారా మహే
శారాధంబులు దక్కఁ బ్రాణులకు నవ్యధ్యానముల్ గల్గునే

సీ॥ ఈగోపబాలకుఁ డీశ్వరానుగ్రహం
బున మందవాసరంబునఁ బ్రదోష
కాలంబున సమంత్రికంబుగా నైనను
శివపూజఁ గావించి సిరులఁ దనరె
నసితపక్షంబులో నసితవారప్రదో
షము దుర్లభము సర్వజనులకెల్ల
నీబాలకోత్తముఁ డింతలనుండి శ్రీ
కరుఁడను పేర విఖ్యాతిఁ గాంచు.

గీ॥ నితని వంశంబునందిఁక నెనిమిదిపది
యగు తరంబుల నిటనందుఁడను జనించు
విష్ణుడఖిలేశ్వరుండాత్మరక్షకుండు
అతనికిని పుత్రిభావంబు నధిగమించు.

గీ॥ అనుచు నెల్లరకుం జెప్పి యమ్మహాత్ము
డనుఁగు బాలకు నేకాంతమునకు బిలిచి
పరశివాచారమంత్రము నుపన్యసించి
యందఱును జూడఁగ నదృశ్యుఁడయ్యె నంత.

ఉ॥ ఆజగతీతలేశ్వరుఁడు నప్పుడు ధన్యనిఁ జంద్రసేను నిం
బూజలొనర్చి తారు ప్రతిపూజితులై మగుడంగ నేగిర
వ్వ్యాజమనస్కులై రినగరాలయులెల్లను గోపబాలుఁడుం
రాజును శంకరార్చనపరాయణతన్ సుఖియించి రార్తులై

గీ॥ శ్రీమహాకాళలింగంబు భూమివరుఁడు

రత్నలింగంబు నాఖిలా రాజు గొలుతు
రనుదినంబును వేద వేదాంతబోధ
శుద్ధమతి శుద్ధులైన భూసురులతోడ.

వ॥ తనుకృతియంతం గాలము నిత్యాంతసుఖంబులు భోగభాగ్యముల్
గనిపిదపం దరంబున నగమ్య మహేశ్వరలోకవాసని
త్యనిరుపమాన సౌఖ్యరసతత్త్వముం జెందిరి శాశ్వతంబుగాఁ
దనయులు పౌత్రులన్వయము తామరతాపరులై మహేంద్రగన్

క॥ పరమపవిత్రంబనుని స్మరణంబు రహస్యమీ మహాఖ్యానము శ్రీ
కరము యశస్కర మీశ్వర చరణాంబుజభక్తి వృద్ధిసంధానంబున్

వ॥ అని తెలిపిన రోమహర్షణకిను ద్వైతిలిపసంఘులగు నమ్మహర్షులు మహాత్మా! శంభుమాహాత్మ్యకథనంబు సుమహనంబు కును సరంబగుట మరియు వినన లయినయ్యది ప్రదోషకాలంబునం బరమేశ్వరు నుభజన సేయు భక్తుల కుఫలియించు ఫలమెద్ది నిరంతరంబె తెలిపినినవాసడేర దనియ కుగుటయు నతండిట్లనియె.

చ॥ బళిబళి లోకవిశ్రుతులు ప్రాజ్ఞులు మీరొనరించు ప్రశ్న మా
హాలహాలహారి దక్క మరియన్యుల వేల్పులఁ బూజసేయరా
దెలమిఁ ప్రదోషకాలముల నెల్లసురల్ వినుతింప నీశ్వరుం
డలరజతాచలాగ్రమున నాడును దాండవ మెట్టి వేళలన్

మ॥ అదిగావున్ శివపూజ సజ్జపము తద్ధ్యానంబు తద్గేయముం
ప్రథితంబైన ప్రదోషవేళలఁ దగం బాటింపనా నాఫల
పరిదమత్యూర్జిత నిస్తులోదయ మహాభాగ్యానుసంధాయకం
బది వర్ణింపఁదరంబె యెరికి నివాచాగోచరంబెన్నఁగన్

సీ॥ కష్టదారిద్ర్యాంధకారాంధులకు నెల్ల
నసదృశనిధిదర్శనాంజనంబు
ఋణభారసాగరపరిమగ్నులకు నెల్ల
నాతిరగతిగరీయఃప్లవాళి

అఖిలభయశోక దావార్చులకు నెల్ల
 నభిత నుకూలధారాంబువృష్టి
నిబిడితభవపాశనిర్బంధులకు నెల్ల
 నతిశితక్రూరవజ్రాయుధంబు
గీ॥ కాలదండాహతివ్యాధిగణవిషాగ్ర
పన్నగశ్రేణినాశనిపాపదుష్ట
శాత్రవాదుల కెల్లను చక్రహేతి
కాలగళదేవునిప్రదోషకాలపూజ.
గీ॥ దేవతాసార్వభౌముని దివ్యచరిత
మాప్రదోషార్చనాక్రియాయత్తమైన
సకలుషంబగు నితిహాసమొకటి గలదు
వినుఁడు వివరింతు శివభక్తిఘనులు మునులు
ఉ॥ తొల్లి విదర్భదేశమున దోర్బలసింహుఁడు సత్వసంఘుఁడై
యుల్లసితాత్మభక్తి శివపూజన సత్యరసుఁడనాఁగ సం
పుల్లసమాఖ్యఁ బేర్చి యధిలభోగ్యములందియు నేక కాలమా
పల్లవపాణి మాయగ శుభంబుననుండి ప్రజాళి నేలుచున్
శా॥ దోర్గర్వాఢ్యులు సాల్వమండలపతుల్ దుర్ధర్షనామ్యుల్ మహా
వర్గంబై పరిసంఘులుద్ధతిఁ బలీవారంబుతో వచ్చి యా
దుర్గంబుం గడుఁజుట్టుముట్టుడిగఁ దోర్దండాంకిసంగ్రామసం
సర్గోత్సాహముతోడ నవ్విభుఁడు సంగ్రామశ్రీఁ బోరెంగడున్
క౦॥ పాతాళనిలయుఁడన్న గజాతిమునుగఁ ధర్వవీరసంఘము నందుం
బ్రీతిఁగఁ బోరు ఘటింపన రాతులతో వచ్చి తని సెరథ్యరధుఁడున్
క౦॥ అహమికసాళ్వులతోడను బహుకాలము పోరిపోరి బలమును దాను
సహతుండయ్యె విదర్భుఁడు విహతంబైపోరె బలము విన్నతాకృతులన్
గీ॥ జెగ్గడిలి సర్వజనములు బెదరిపారి
రాజులైరెల్ల దిక్కులకధిపులనఁగ

కొల్లఁబెట్టిరిపురవరుల్ పెల్లురేఁగి
కఠినహుంకారకలకలకలన మొసఁగ

ఉ॥ ఆతరిదైవయోగముననవ్విభుభార్యయొకర్తెగర్భభా
రాతికృశాంగిసాధ్వససమాకులయై యుఁకనింటనుండనే
రీతినొపట్టుకోఁగలరరపరికరంబనిబాఁరిపోయెన
త్యాతురబుద్ధితోఁబెదరియంతటనల్లనతెల్లవారినన్

గీ॥ మెల్లమెల్లనహృదయంబుతల్లడిలఁగ
భూరివేదనతోఁగొంతదూరమరిగి
తెరువుదగ్గరనొకసరస్తీరభూమి
సాంద్రశీతలతరతరుచ్ఛాయఁజేరి.

గీ॥ బెట్టిదపుటెండవడిచేతఁబట్టపగలు
చెట్టుక్రిందఁటదాపంబుబుట్టినిలిచి
యిట్టులటునిండుఁజూలాలుపట్టెఁగనియోఁ
బట్టభద్రునిసతియయ్యుఁబట్టఁబయట.

ఉ॥ ఈగతిఁదన్ముహూర్తముననింతికుమారకునింబ్రసూతియై
బాగయియున్నయాశిశువుబన్ననవేఁజిగురాకుసజ్జలో
యోగముఁజేసిపెట్టియధికోదితదాహభరోపశాంతికిన్
వేగమెతత్సమీపనదినీరముఁగోరికఁజూచిక్రోలఁగన్

కం॥ నకరింబొక్కటిశితదంష్ట్రక్రకచంబులవివృత్తసన్నాహితతుం
డక్రోడంబునమిరిఁగెనతిక్రమియింపంగఁదరమొ? దిష్టంబెందున్

వ॥ అట్టిసమయంబున

సీ॥ బంధుహీనయనాథబాలకునేఁడాది
వానిఁజంకవహించివనితయొకతె
యుమయనబ్రాహ్మణియూరూరనింటింట
ముష్టిభిక్షాన్నమునశరీర
యాత్రసల్పుచుదైవయత్నంబునాఁజాడ

నరుదెంచియచ్చటనట్టియెడల
అచ్ఛిన్ననాభికాండార్భకుఁ బొడఁగాంచి
కటకటయనిచాలఁగనికరపడి
గీ|| యరయువారెవ్వరును లేక యాత్మఁగరఁగి
పెంచుకొనియెదనంచుఁ దలంచితలఁచి
జాతిభేదంబెఱుంగమిశంక దక్క-
గరుణమదిఁ దొట్టఁగడచి పోఁగాలు రాక
గీ|| తల్లిదండ్రియు హితులు బాంధవులు లేరు
శోభ దివిజాతిపడినట్టి సూర్యబింబ
మట్లు చెలువొందు నిబ్బాలుఁ డకట విప్ర
సుతుఁడొ? క్షత్రియసుతుఁడొ ? యేగతి నిద్దలఁతు
వ|| అని యివ్విధంబున
మ|| కడుఁ జింతింపుచునుండ నయ్యెడల సాక్షాదీశ్వరుండట్ల యె
క్కడనుండో యొకభిక్షుకాగ్రణి కృపాకళ్యాణుఁ డేతెంచి యో
పడఁతీ ! సంశయమేల పెంచుకొనుమీ బాలున్ మహాభాగ్యమ
య్యెడు నీకింక నటంచుఁ జెప్పిచని యేన్ స్వేచ్ఛాప్రచారంబునన్
మ|| అటులా భిక్షుఁడు చెప్పిచన్న పిదపన్ హర్షించి యాభామయు
త్కట కారుణ్య మెలర్పగా నుచితకృత్యంబొప్పఁగాఁ జేసియ
చ్చటి బాలుంగొని యేకచక్రమను సుస్థానంబు గ్రామంబులో
పటికిం దెచ్చి నిజాలయంబునఁ గడున్ భద్రప్రయత్నంబుగన్
శా|| స్తన్యాభ్యంగముఖోపచారముల నాత్మప్రోద్భవున్ వాని సా
జన్యంబొప్పఁగఁ బ్రోచి ప్రోచి మరిభిక్షాలబ్ధనానాన్నపా
నాన్యాభీష్టపదార్థముల్ గుడుపుచున్ యాచ్ఞాసిద్ధిం బెంచియా
దైన్యబ్రాహ్మణసాధ్వి యిర్వురకు నంతన్ శాస్త్రధర్మంబుగాన్
సీ|| కణఁగి విసుగక తిరిగి క్రియ కార్య మెత్తి
సరవి నుపనయనాది సంస్కారములను

ద్విజులఁ జేయించె నుత్తమద్విజులచేతఁ
దివ్యవర్చోవిశేషంబు దీటుకొనఁగ.

వ॥ ఇప్పగిది నడ్డదంతుక యప్పాపలఁ గృతోపనీతులఁ జేసి యంతఁ గొంత
కాలంబునకు నయ్యిరువురఁ దోడ్కొని యొక్కనాఁ డొక్క దేవాల
యంబున మహాపర్వంబగుట యాత్రార్థంబు చనిన నచ్చట శాండిల్యుండను
మునివరుండర్భకులఁ దప్పక చూచి యిట్లనియె.

శా॥ ఓహో! దైవబలంబు చిత్రముగ దా యూహింపఁ గర్మంబుతో
నాహా! కూడి ఘటిల్లఁగా నిఖిలభాగ్యాభోగ్యసంసిద్ధికిన్
దేహిశ్రేణికి నీకుమారకుఁడు ధాత్రీనాథపుత్రుండు భి
క్షాహారంబున విప్రసాధ్వికి సుతవ్యాపారముం జెందెడిన్

గీ॥ బ్రాహ్మణీపుత్రికునితోడ బ్రాహ్మణుండు
బలె నేఁ చరియించుచున్నాఁడు భైక్షవృత్తి
హార! హారా! దైవమాయ యేమనఁగవచ్చు
ననుచు వగ జెందు నమ్మౌనిజనవరుండు

ఉ॥ డాయఁగఁ బోయి యాసతిఁ డంగఁగు మారులు దాను మ్రొక్కియో
తోయజగర్భసన్నిభ సుతుండతఁ డొక్కఁడు మున్ను నాకు ధీ
త్త్వాయతబుద్ధి నొక్కముని యానతి నెత్తురుగందు బొడ్డునుం
గోయని దిక్కులేని శిశుఁ గూరిమిఁ బెంచితి వీనిఁ బుత్రిఁగన్

క॥ ఈ పాపని తలిదండ్రులు ఏపగిదిఁ దనర్చువారో? యెట్టిదొ కులమున్
మీ పరమజ్ఞానకలా దీపంబున వెలసి మాకుఁ దెలుపఁగవలయున్

ఉ॥ నావిని యోగదృష్టి మునినాయకుఁ డాపసిబాలు నావిద
ర్భావనినాథుపుత్రియు నవ్విభు శత్రులచేతి హింసయున్
దైవవశంబునన్ మొసలి తల్లిని మ్రింగుట యాదిగాఁగన
చ్చావనసాధ్వి కంతయును బ్రస్ఫుటభంగి వచించె నేర్పడన్

వ॥ అని యానతిచ్చిన యద్భుతం బంది యమ్మౌనిని మహాత్మా! విదర్భుండు
విశ్వవిశ్వంభరాభారం బెల్లను నుజ్జగించి యుద్ధంబున నేకారణంబున

హతుండయ్యె బాలకుండు భిక్షాన్నంబే క్రమంబుననుభవించువాఁడిం
క నెట్లు రాజ్యాభిషేకుఁడగు నాదారిద్ర్యశమనోపాయంబుపదేశింపవలె
ననిసాష్టాంగప్రణామపూర్వకంబుగా నడిగిన శాండిల్యుండిట్లనియె,

సీ॥ ఈబాలకునితండ్రియిటఁదొంటిభవమునఁ
 పాండ్యభూపాలుండుపాత్రబుద్ధి
యుర్విఁబాలించుచునొక్కనాఁడుప్రదోష
 సమయంబులనుభక్తిశంభుపూజఁ
గావింపనవ్వేళఁగలకలారావంబు
 పురినుత్కటంబైనపూజవిడచి
ప్రక్షోభశంకఁజేఁబఱతెంచివీధిలో
 నాప్తుఁడుమంత్రమహాబలుండు

గీ॥ గట్టిపరిపంథిసామంతుఁబట్టితేర
నవ్విరోధినిఖండించియంతమగుడ
రాత్రిభుజియించెనాశివార్చనముమఱచి
యతనితనయుండుమూఢుఁడైయిట్లచేసె

గీ॥ శంకరార్చనకడముట్టనలుపకిట్లు
తండ్రికొడుకులుభుజియింపధర్మమెడలి
నిద్రఁజెందిరియివ్వేళనీచబుద్ధి
కన్నుగానకరాజ్యభోగంబుకతన

గీ॥ అట్టిపాండ్యుండునాతనియాత్మజుండు
నంతనంతముబొందిజన్మాంతరమున
నవ్విదర్భుండునీబాలుఁడైజనించె
మొదలిపుట్టువుశివపూజకొదువకతన.

కం॥ అతఁడురణంబునవడిచెడి హతుఁడయ్యెను నితఁడుకష్టమగుపుట్టువుతో
సతిదారిద్ర్యముగాంచెను గతభవకర్మములుగడువఁగమలజువశమే.

గీ॥ పాపచింతవహించియీబాలుతల్లి

ఛద్మమునఁదొల్లిజామునసవతిఁజంపె
నట్టిదుష్కర్మవశమునగిట్టెనచట
నక్రిశితదంష్ట్రికాటంకవక్రసరణి.

ఉ॥ నీరలజన్మకర్మములఁబ్రీతిఁదలంపఁగనట్టులుండని
మ్మారసిచూడశంకరపదార్చనలేనినటుంకుసంతత
శ్రీరమణీయభాగ్యములఁజెందఁగనేర్చునెకీర్తిఁజేర్చునే?
వైరులనార్చునేనిఖిలసర్గఫలస్ఫురణొందనర్చునే?

ఉ॥ సత్యముజెప్పెదన్నిఖిలసారముజెప్పెదఁబారలౌకికౌ
చిత్యముజెప్పెదన్ శ్రుతివిశిష్టముఁజెప్పెదమేలుచెప్పెదన్
నిత్యముఁజెప్పెదన్వరమునివ్రజగుప్తధనంబుజెప్పెదన్
సత్యముసత్యమెల్లరకుశంకరుపూజయెతత్త్వమెన్నఁగన్

ఉ॥ ఎవ్వరునాప్రదోషములనీశ్వరుపూజఘటింపరిచ్ఛతో
నెవ్వరుతత్కథాకథనమేకమతిన్వినరుత్సవంబుతో
నెవ్వరుతత్పదాబ్జములకెంతయుభక్తినిమ్రొక్కరజ్ఞులై
యవ్వికృతప్రచారులకునబ్బునునిత్యదరిద్రదుఃఖముల్.

గీ॥ శంకరార్చనకడముట్టసలుపకిట్లు
తండ్రికొడుకులుభుజియించిధర్మమెడలి
రట్టిదియకాపయిట్లుదురంతమైన
ఘాతఁబొందిరిపూజార్హకారణమున

శా॥ శంభున్స్వామిఁబ్రదోషకాలములఁబూజన్ జేయుధన్యుల్మహా
కాంభోజాశ్వసహస్రకోటివిలుతద్గంభీరసాదిక్రియా
కుంభవ్రాతముఖాఖిలోత్సవకళాగుంభోర్జితశ్రీలసం
రంభంబొప్పవహింతురూర్జితమహారంభక్రియాత్తంబుగా

శా॥ కైలాసాచలమధ్యరంగమునశ్రీగౌరీమహాదేవినా
త్రైలోక్యైకజనిత్రినాత్మసతిరత్నస్వర్ణపీఠంబుపై
కేళీలోలమనస్కుఁడైకొలువుగాఁగీలించిశంభుండుదే

వాణిస్తుత్యరతింబ్రదోషములనృత్యంబాడునిత్యంబునన్

సీ॥ వాణీమహాదేవివీణవాయింపంగ
నంబుజోద్భవుఁడు దాళంబుదట్ట
వనజాక్షుఁడుమృదంగవాద్యంబువాయింపఁ
బద్మాపయోజాస్యపాటపాడ
జంభారిముఖపీఠిజృంభితంబుగఁజేయ
బాలోమిశ్రితిపరంపరలుగూర్పఁ
గపులాప్తచంద్రిముల్ కాహళుల్ పొసఁగింప
మునివరుల్ జయజయధ్వనులు బెనుప

సీ॥ అఖిలదేవగణంబులందందఁబణవ
పటహఝల్లరిఝర్ఝరీపటుమృదంగ
డమరుఢక్కాహుడుక్కాదికములు నెఱప
నపరసంధ్యలఁదాండవంబాడుశివుఁడు.

కం॥ సురసిద్ధసాధ్యవిద్యాధరగంధర్వాప్సరలుపన్నగోరగకి
న్నరఖేచరేంద్రులీశ్వరు శరణొందుదురాప్రదోషసమయములందున్

గీ॥ శంకరుఁడుదక్కఁగ ప్రదోషసమయములను
శ్రీపతివిరించిముఖ్యులర్చింపలేరు
శివునివిధ్యుక్తనవుడుపూజించుఘనున
కఖిలదేవతలుప్రసన్నలగుదురట్లు!

శా॥ ఈనీపుత్రుఁడుపూర్వజన్మమునసాధ్వీ! బ్రాహ్మణుండయ్యువి
జ్ఞానప్రక్రియయున్ సుకర్మములుయజ్ఞంబున్ కడున్మానిదు
ర్దానస్వీకరణంబునందనరుచున్ దద్దోషభావంబుచే
దీనత్వంబువహించెనీకరణిసందేహంబులేదెంతయున్

గీ॥ అయిననేమయ్యెఁగనుకదైన్యంబువాసి
వర్ణితైశ్వర్యపదవిగావలసెనేని
శంభునిఁబూజసుప్రదోషసమయమునను

పూజనొనరింపుమురుగాతఁబుణ్యబుద్ధి

వ॥ అనియానతిచ్చిన నమ్మునీంద్రునకు నమ్మగువ భక్తిపూర్వకంబుగా సాష్టాంగదండప్రణామంబుసంధించి మహాత్మా! పరమేశ్వరుప్రదోష కాలపర్యర్చనాప్రకరణం బెవ్విధంబానతిచ్చి కృతార్థులఁజేయవేయని యడిగిన నిట్లని చెప్పఁదొడంగె.

సీ॥ ఉభయపక్షములఁద్రయోదశితిథియందుఁ
బగలభుజింపక పద్మబంధుఁ
డస్తమింపకయున్నయపుడె స్నానముదీర్చి
ధవళవస్త్రంబులుదాల్చినిష్ఠ
సంధ్యాజపంబులుసంధించిశివపూజ
నారంభమొనరించియభవునెదుటఁ
బాత్రోదకంబులఁబ్రవిలేపమొనరించి
ధౌతాంబరాదులస్థలమునందు

గీ॥ మంటపముదిద్దిఫలపుష్పమణివితాన
లలితనవపల్లవాదులలంకరించి
పంచవర్ణకములచిత్రపద్మమొకటి
యచటలిఖియించియాచెంతనధివసించి.

వ॥ స్థైర్యాసనుండై.

కం॥ పూజోపకరణవస్తుస మాజంబాయత్తముగనమర్చుకతగన
వ్యాజమతితోడఁబీఠము యోజింపఁగవలయునాగమాచారమునన్

సీ॥ అంతఁగ్రమమ్ముననాత్మశుద్ధియుభూత
శుద్ధియుఁగావించిసున్నలుద్దగు
బీజమంత్రంబులుబెనఁగిప్రాణాయామ
ములుమూఁడొనర్చియవ్వలనుమాతృ
కాన్యాసముఘటించికడఁగిమానసవీథి
పరమశివధ్యానపరతఁజెంది

గణనాయకునకు దక్షిణభాగమున మ్రొక్కి
యుత్తరస్థలిగురునుపచరించి

గీ॥ యట్లమహాస్త్రరువులనుధర్మాదికముల
నయ్యధర్మములనునాభియందుఁ బార్శ్వ
ములననంతాదులకుమ్రొక్కిముదితహృదయ
సిద్ధమంత్రోక్తములవిశ్వసింపవలయు

వ॥ ఆధారశక్త్యాదిగాఁగల యఖిలస్థానంబుల జ్ఞానాత్మకంబగు నాగమోక్తక్రమంబునవిన్యసించి సాంగుబోధితంబును నవశక్తిమయంబుననగుహృత్పద్మంబున

సీ॥ చంద్రికోటిప్రభాచకచకోన్మిషితాంగు
శశిఖండకళికాప్రసన్నమౌళి
పింగజటాజూటరంగన్మణికిరీటు
మిత్రశీతకరాగ్నిచిత్రనేత్రు
గళమూలతలనీలకాకోలమృగమదు
నుజ్జ్వలవ్యాఘ్రచర్మోపవీతు
హరిణీపరశ్వచ్ఛవరదాభయకరాబ్జు
దోరంతరవిలంబితారహారు.

గీ॥ కంకణాంగదముద్రికాకింకిణీక
భాసమానాంగురత్నసింహాసనస్థు
నేకభావంబుతోవేరువాకులుడిగి
శ్రీమహాదేవుధ్యానంబుసేయవలయు.

సీ॥ ఉదయార్కబింబవిద్యుజ్జపాకుసుమసం
కాశలలాటంబుకలిమితోడ
బాలేందుకళికతోనీలకుంచితకుంత
లాలితమణికుండలములతోడ
ధాగధగీరత్నదర్పణాయితకపో

లస్ఫురన్ముఖకమలంబుతోడ
కమనీయముఖచంద్రికరకదంబకగళ
స్యందదస్మితామృతస్యందబిందు
గీ॥ రాజితోడనుదారహారములతోడ
దివ్యచందనచర్చితదివ్యమాల్య
దివ్యరత్నాంబరాదిదేదీప్యమాన
మూర్తితోసంతతానందమూర్తితోడ.

సీ॥ పాశవరాంకుశాభయద్వహస్తములతోఁ
గమలకుట్మలకరాగ్రములతోడ
కంకణాంగదముద్రికాగుళుచ్ఛములతో
దందశూకపరిచ్ఛదమ్ముతోడఁ
గుచకుంభయుగభానకుంచితాంగంబుతో
నుతరత్నమేఖలాలతికతోడ
ససమానవజ్రతులాకోటియుగళితో
కిలకిలధ్వానకింకిణులతోడ.

గీ॥ నాత్మనాయకునర్ధసింహాసమున
నైక్యమైచాలఁజెన్నొందనధివసింప
నమ్మహాదేవసకలసురానుతాంఘ్రి
ధ్యానమొనరింపవలయుఁదాదాత్మ్యబుద్ధి

వ॥ ఇవ్విధంబునసదాశివుధ్యానంబుచేసి న్యాసక్రమంబున నంగంబుల యందుగంధపుష్పాక్షతంబులు పంచబ్రహ్మమంత్రంబులనలంకరించు కొనిమూలమంత్రంబునఁబుష్పాంజలిత్రయంబుహృదయానుబంధంబు సేసి మరియంతట మంత్రరాజంబున బ్రహ్మ్యపీఠంబున లంక రించిపిదపఁగృతాంజలిపుటుండైయమ్మహాదేవునాత్మధ్యానమొనరించి దరిద్రులగువారు ఋణదార్భాగ్యదారిద్ర్య దుఃఖశోకభయపీడాది హారార్థంబునుముముక్షులు మోక్షంబునుయథాభిలషితంబుగాసంక

ల్పించియంతభక్తవత్సలా! భవబంధవిచ్ఛేద! భద్రమయ! భవానీసహితంబుగానరుగుదెంచుమని ప్రార్థించి క్షేత్రేశునీశుఁగోణంబునఁ బ్రార్థించివాస్తుపదివాగ్దేవికాత్యాయనిధర్మజ్ఞానవైరాగ్యంబులనయోక్తంబులుగానగ్న్యాదికోణంబులఁయజించిబంధు విసర కంబులతో నధర్మాదులఁబూజించి మాతృరూపంబులనాలుగుదిక్కుల నుమధ్యంబుననుసతానేకంబును మంత్రంబునుతంతు రూపంబుసనాది గుణంబుల గునూర్ధ్వచ్ఛదంబుల మాయావిద్యాలక్ష్యలఁ బంచాక్షరంబునఁ బూజించి యాచుట్టుమండలత్రియ కళాపద్మ పద్మకేసర కింజల్కంబులఁదారాక్షరంబులఁబూజించి యమ్మండలమధ్యంబుల జ్యేష్ఠలక్ష్మీ రౌద్రులన భగాదులనలుదిక్కులనైనను వామాదినవశక్తులస్వరయుతంబుగాఁబూజించి యద్మధ్యంబుబీజత్రియాద్యంబగు పీఠమంత్రంబుం బూజించి మూర్తిశక్తులణిమాదిసిద్ధుల నింద్రాదిదేవతల వృషభక్షాత్రపాలక చండీశదుర్గాది స్కందనందిగణేశకుమారుల స్వస్వలక్షణలక్షితులఁబంచబ్రహ్మమంత్రంబుల హ్వానుకహ్యాల్లేఖాది మంత్రంబులనంతరంగమంత్రంబులఁ బూజించియంత నుమామహేశ్వరులఁబూజించి యేవంవిధానసంజ్ఞాయత్తుండగు తేజోరూపుసదాశివునుమాసహితునుపచార బులఁ బూజింపవలయు.

కం॥ పంచామృతఘటకలశస మంచితశుద్ధోదకములనభిషేకములన్
మించుగనొనర్పవలెన ప్పంచాస్యునిరుద్రసూక్తపఠనంబులతోన్

సీ॥ వివిధమంత్రాంతరవృత్తితో బీఠార్ఘ్య
పాద్యాచమనమధుపర్కయజ్ఞ
సూత్రవాసనగంధచిత్రభూషణముఖ్య
సకలోపచారముల్ సంఘటించి
కల్హారమందారకర్ణికారపయోజ
మాలతీమల్లికామధుప్రసూన
హత్యపామార్గబిల్వాంకురద్రోణదు

తుమ్మూరాదికుసుమసందోహములను

గీ॥ పూజలొనరించిధూపంబు బొందుపఱచి
దీపమర్పించి మోదకాపూపపాయ
సాన్నదధిమధుశర్కరాద్యములతోడ
హృద్యముగనీయవలయు నైవేద్యమంత

గీ॥ అటహావిస్సునగురుయోజతాగమోక్త
విధినిఁబూజించిదీపాగ్ని వేల్చిమరియు
బురవిభేదికిధూపతాంబూలముకుర
చామరచ్ఛత్రిముఖ్యోపచారములను

కం॥ సంతుష్టినిఁజేయందగు నింతటికినిదానశక్తుఁ డేనిదృఢాత్ముం
డంతటిమాత్రమొనర్చిన నంతటికినిగాచ్చుశంభుఁడతిసులభుండై

గీ॥ ఈవిధంబునఁబూజించియెలమినంగ
భూతగణనాథముఖ్యులభువనపతులఁ
బ్రార్థనమొనర్చియుంతటభవుఁబ్రదక్షి
ణముగసాష్టాంగమెరఁగిసన్నహానబుద్ధి

సీ॥ జయభాలలోచన! జయపాపమోచన!
జయకరుణాపాంగ! జయసితాంగ!
జయశేషభూషణ! జయదైత్యశోషణ!
జయమేరుకోదండ! జయయఖండ!
జయపార్వతీనాథ! జయసంతతోత్సేధ!
జయజగత్ప్రాణేవేశ! జయమహేశ!
జయకోటిరవితేజ! జయభక్తసురభూజ!
జయసర్వధాతేయ! జయఅజేయ!

గీ॥ జయసురాధ్యక్ష! జయపంచజనవిపక్ష!
జయవిరూపాక్ష! జయమౌనిసంఘపక్ష!
జయమహోత్తుంగ! జయసర్వసన్నిషంగ!

జయ మహాలింగ! జయ శ్రితసత్తురంగ!

సీ॥ సకలపాతకకోటిసంక్షయంబొనరించి
దారిద్ర్యదోషంబుదలఁగఁజేసి
భూరిమహాఋణభారపీడనదల్చి
శోకనాగములనిరాకరించి
దుస్తరగ్రహచారదుర్గతుల్ వెడబాపి
సకలసంసారప్రశస్తినన్ను
దయఁజూడుమనుచుఁ బేదఱికంబు బాపియు
నాయురారోగ్యరాష్ట్రాభివృద్ధి

గీ॥ బలసమున్నతిశాత్రవభంజనంబు
సత్ప్రకాశంబుజయలక్ష్మిసస్యవృద్ధి
గలుగునంచునునృపులు మోక్షంబెయొకటి
ధీరచిత్తులుగోరి ప్రార్థింపవలయు

చ॥ తుహినమయూఖశేఖరుఁ బ్రదోషమహాసమయంబులందుని
మ్మహిమభజించి బ్రాహ్మణసమాజసుభోజనరక్షణాదులన్
బహుళముగాయజించిననుఁ బాపపుపేదఱికంబు బాపని
మ్మహికిమహేంద్రుఁడో యనఁగమర్త్యుఁడుగాంచును సర్వసంపదల్

శా॥ ఆలోకించి శ్రుతిస్మృతిక్రియలఁ బ్రాయశ్చిత్తముల్ లేనియు
ద్బాలాగ్రాక్షుధనాపహారజయపాపంబొక్కటిందక్కఁగో
పాలబ్రాహ్మణహింసలాదిగమహాపాపోపపాపంబులం
గూలంగొట్టునుశంభుపూజమహిభృత్కూటాశనిప్రాయమై

గీ॥ సకలజీవులకిదిరహస్యంబు సూవె
యందుసందేహమొకయింత యేమివలదు
తుహినకరఖండమౌళిఁ బ్రదోషపూజ
వివరపఱచితినీకు నో విప్రసాధ్వి!

కం॥ ఈదారకులేఁ జెప్పిన యీదేవుప్రదోషవేళలర్చన సేయన్

శ్రీదనరిసకలసుజనాహ్లాదముగామించఁగలరనంతవిభూతిన్

క॥ అని మూవలె మునిశ్రేష్ఠ సనుసయ న్నృదుమనురభణితినా సాధ్వీపునః
పునరభివాదనపూర్వక మనుమతినిట్లని యెసంభ్రమాయత్తమతిన్

సీ॥ నేను నీ బాలుఁడ నేఁడు కృతార్థుల
మయితిమి మీచరణాబ్జయుగళి
దర్శించుమూలాన [illegible]
సుతుండు [illegible] సువ్రతుండు పేర
నీ రాజదారకుండిట ధర్మగుప్తుండు
[illegible] నా చేతఁ బెరిగినాఁడు
మీకింక [illegible]
[illegible] పోమౌనినాథ

గీ॥ యనుచు [illegible]
[illegible] మోక్ష
[illegible]
[illegible]

వ॥ [illegible] శంకరా
[illegible] దేవా [illegible]
[illegible] దేవసద్మంబునా
[illegible] త్వాహులై

ఉ॥ చే [illegible] లక్ష్మీజగదీశ్వరినా [illegible]
భూర [illegible] నిష్ఠులై
కూరిమి [illegible] ధనసిద్ధిఁగోరుచ
[illegible] నెలల [illegible] రంబునన్

గీ॥ ఒక్కనాఁడు [illegible]
స్నాన మాడఁగ నేఁటికి జనియె చెలును
ఘటితనిర్ఝరఘట్టసంఘట్టనముగ

గొంతయు రలిసత త్తీర కుమారవాటి

గీ|| ఒక్కనిక్షేపమిచ్చిన నుత్సహించి
యుభయపక్షసమాదరంబుగా నాత్మ నెలకొఁగి
తన్మహానిధి కలశంబు దగిన యుక్తి
నింటికినిఁ దెచ్చె నెవ్వరు నెఱుఁగకుండ

ఉ|| తెచ్చినఁ దల్లి సంతసము దేఁగ నునుఁగొని మాటిమాటికిన్
గ్రచ్చిక వృంగలించికొని కూర్మిఁ గుమారు కుశంభపూజకున్
మెచ్చి నృపాలసూనునకు మేలొనఁ గూడదటంచు మోప్పలించి యు
పొచ్చము లేని నూటమినిఁ బంపుల నివ్వఁ బిల్చి యిట్లనెన్

గీ|| పెద్దలార్జించిన ధనంబు పిన్నలకును
బంచికొనుచుం గనచ్చుట పాడిగాన
అన్నదమ్ములు మీరలిద్దఱు గల్ల
నెంచి భాగంబుగాఁ జేసి పంచుకొనుఁడు

గీ|| అనిన భూసురపుత్రకుఁడనుమతించె
క్షత్రియాత్మజుఁడా మాట సమ్మతంబు
గాక తల్లితో నిట్లను గలగభీర
ఘనఘనాఘనగర్జనాగరగళోక్తి

కం|| అన్న తనసుకృతానశము నఁ గన్నధనముఁ బంచనేల? గారీరము నుం
డెన్నఁడును నంగము నం మనో యున్నాటికి నబ్బుఁగాక యఖిలశుభంబుల్

గీ|| అనిజననినన్న నేర్పున ననునయించి
భాగము వరించఁడయ్యె భూపతిసుతుండు
మనుజనాథాన్వయంబు బ్రాహ్మణ్యమునకుఁ
జిన్న మెత్తురు నైన వాంఛించ దెల్లు

వ|| ఇట్లు ధనంబున యథాభాగంబుగా విభాగంబునకు నంగీకరింపకయు జన
నిమనోరంజనంబుగా నగ్రజుండును దానును యథావిభవోచిత గంధ
మాల్యాంబరాభరణ పూజోపకరణంబుగా సంభావించి పుసాంపారెను

మోదంబున నిరస్తసమస్తోపాధిక శ్రీమన్మహేశ్వరారాధన తత్పరుండై
యుండ నొక్కసంవత్సరంబుగడచుటయు

ఆ॥ కట్టెవిరుపుంబుసేయక మట్టసమున
నెట్టుకొని వేశ్యనొకలకుఁ బెట్టఁగుడుపఁ
గట్టఁగా నేర్చెమాసాధ్వి కాపురంబు
సిరులుముచ్చటచక్కఁగ సేయుచుండె

సీ॥ ప్రాంతముల్ గనిపించు శుభసితపుండ్రముల పైఁ
గుంకుమగంధంబు పొంకపఱచి
యచ్చచామురుభాతి హెచ్చుగందంబుబట్టె
వలిపపునీర్కావిదోవతుఁగుగట్టె
వెన్నెలపోరవంటి వెలిపట్టుపచ్చడం
బంగంబుగా మేనహత్తుకొలిపి
కంఠపీఠికలపైకట్టాణిముత్యాల
సవరిగా రుద్రాక్షసరులుదాల్చి

గీ॥ సరసను ప్రవాళదర్పణాంగుళ్లు
లక్ష్మిసేదేవతులపోల్కి నల్లిబిల్లి
చూపఁజూడంగనానాఁటనీసుదేరి
పరమమాహేశ్వరులనే ప్రసన్నుఁజేసె

ఉ॥ అంతవసంతకాలమున నాంతరతాంతల తాంతసంతత
వాంతమరంతగాంతరనిరంతరరంతుమదాళికాంతకాం
తాంతగరున్నిరంతమరుదంతరయాంతగఁగంతువంతిసా
మంతమునంతయాంతరుచిమంతముబొల్చెసమంతకాంతమై

కం॥ మధుపమధుకుసుమవిచకిల మధువాస్తవ్యదుకికిసల కేళిమత్తమరాళి
మధురరసపానమధునైమధురవము ఘనగమున జేసెమతిం గొంగులకున్

సీ॥ గంధంగోళ్లులపూసెఁగమిత్తుమ్మెదలు వెూరిసెఁ
గలయదీవులుపూసెఁగంతుఁడేస

జగముప్పొడి నిండె జనముల చవి నిండె
జలజాతములు బంభరాజి యొండె
ద్రిపములఁ దుర్గిలనుం జెంద్ర దుఫలుఁ జిగిరించెఁ
దగపాంథులగు అంచెంద్రమి గృశించె
నెడ విరహిణి దూలె నిప్పలపూరాలె
నెండమావులు వారిత నెవియుఁ బేర్లె

గీ॥ నవని నెఱవారి సెసిడత్లై యూశవారె
సిద్దరరుగోర్త్స వేడిమి పార్ద్రుమించె
మద్రము మృగమఁ జోందనాయుని జెలంగె
మరియు సతులకుఁ బతులకు మదిగలంగె

సీ॥ వల్లరీరజ్జుసం వల్లితప్లల్లము
పాటలా తాంకుశ పాళిగాఁగ
మకరంద నిష్యంద మదమనుమచ్ఛలకుంజ
వాటికేసరిగర్భ కోటిగాఁగ
గుల్మకీధతిలు కమ్ముసునుగజాంచియ
నిలము తేజో వాజికులముగాఁగఁ
బల్లవ పరిసవసాపి నిర్ఘగ ఖేఖె
తతులు చిత్రకేతుఛవి గాఁగ

గీ॥ పరిసవద భినపకసలచయుగ సలసన
కంతకలకంతకాకలీకాపాకుహూకుహూ
కహూరుసినాద బుప్రాహ కేంబుగాఁగ
విపినములు పాల్చుమునుమాపించు పులట్లు

మ॥ శుకముఖ్యద్విజసంక్తిబాంధగంపోసుప్యక్తనానాగదా
పరికరోచ్ఛేదముగాచో మాఘుకరంచవ్యంబూందోపల్లవ
పరికృతీరాగముజెంచనేకప్రియమహారణ్యానియాంకోమ్మపా
దికనింపేమనువానిగాఁజది వెమొందేతలిర్మియాజాతులక్

ఉ॥ ఆమునిముజ్జగంబులకు నామనియోగతిసొంపుమీఱఁగా
నామనుజేశనందనుఁడు నాథరసాసురపుత్త్రి కుంభునా
గామసిహారవాల్ఛసఫ్రామామునోహరవేష్మలైమనో
గామువ పేర్వరి స్తనుసగాయమానాలైకసుసంభ్రమంబున౯

సీ॥ గోరంగోయిలకూఁతలఁ గింగనాహా
పెంపులతోఁచలాంగుళ్ళచుంచుడ౯
పలయు శాఖాభుజంబొత్తిపనవసంతొ
లక్ష్మిఁ గ్రతముఁ జేసెఁ జేరఁబిల్వంగ నరిగి

సీ॥ మిద్దలోలమ్ముగనాభిమదసంకుమదరేఖ
ఘుమఘుమవాసనల్ గ్రుమ్మరింప
ఘనసారపరాగపుష్కసనానారుకోటి
జలజలనొప్పంపుసలుకులాలుకి
గుజమ్మ్రిమసిఫ్రుపగంజప్పికుంజాళి
బోటబోటుప్రాఁడేనఁసఁగసియు
...లశాఖశాఖాకొక్రేఁ
నిలోధ్యానంబుగులకిరింప

గీ॥ జైత్రనిఘసుస్ర్తసంబిలజలజగన్యుఁ
డాక్కటికనిట్టుల్నదిరిచెనక్కయునఁగ
మిక్కుటపుఁ జక్కఁ ప్రసమున జొక్కమైన
రెయొక్క వనమునకిఁ టింపిబికొక్కమురులు

కం॥ నానానవసూనాసవ ఘానసంధానానిధానతరిశిభ్రమకీ
తానాయితగానామృత పానామృతహాస్థలగుచుజహాపిగతుల౯

వ॥ కొంతదూరంబుచనిచని మున్నట

సీ॥ పన్నీటియగడితల్ పన్నినసునిపొన్న
నున్నపుప్పొడికోటదిన్నెలోన
గంజారముసరంటికంబముల్ నునుపైన

యల్లిబిల్లిగఁదీఁగెలల్లుకొన్న
మల్లెపూఁబొదరిండ్లమరుగులచిగురుసిం
గారంపుమావిబంగారుమేడ
గమిఁజజ్జఁబలుగొజ్జఁగలసమూహముగ్రాలు
దీపైన ద్రాక్షపందిరులలమిన

గీ॥ చాలుసంపెంగప్రాకులచక్కిఁజొక్క
మైనపూఁదేనెమసఁగులఁబసగులయెడ
నిశితకలకంఠకలకంఠనీలకంఠ
శుకశుకీభృంగములయాటపాటయుఁబోటు.

మ॥ గమిగానంపుకుముద్మపువెన్నెలవెఁగాసి ప్రంబుకా తామనుల్
గమనించియూర్పతులేక సింగనుద్భంగారంబువొఁగాంచఁగా
సుమతుల్ గోరుపఁబొంగసాంబొప్పలలఁ దుకా సుంనాన పంబానసుకా
దమితోనాసుపుఁబెంచుంగలకిలప్ప్సారుబుపెట్టి సఁగెకా

సీ॥ అలివే సొనకే సుచుంతొప్రి నసనిపఁఃయోఁ
రిష్పలిలయప్ప సిప్పప్పదేనలాను
పాయనాష్టిరయుకి వవాపవ్యకిగాఁబెనా నుంచి
పఁగుచుంగుసనకి పపులఁ దాఁకె
కెలకిఁనకవెయుకె దుపోక్కఁ కుసఁ నాడగు సాకుఁ
జపిఁజూచిసఁచెసుప్పని ముసఅా
పకవాఁడయెక్కఁ నచుంబసఁజూపఁగఁ
జక్కనిక్కలకొఁస పెక్కమొప్రిక్క

గీ॥ రాజబింబాస్యయుకితుకరపప్రియా
గళితహిమవారిబయలెల్లఁగలయఁజల్లె
గజగమనమొఁరుఁనిజహస్తకాండమునఁగని
మొట్టదామునితొంగమునిచుట్టుదరిగె

చ॥ కొడుకకయోత్తకుంజగృహంగోళముబొద్దిక రి బుహాచిక్కె

గుడిపుప్పుగుత్తిఁ గోయనొక కోమలి కొంజిగురాకటంచు న
మ్ముదితాధరంబుఁ గోటికొనపుక్కున నొక్కి సఖీరతిట్టిసన్
మదనెఱుఁగంబుఁ బూఁబొదలుమాటల నేర్చెనటంచునా కెయున్

శా॥ పుష్పాదిం గెలఁదూఁగుటుయ్యాలలుగాఁ బొందించి బింబాధరో
ష్ఠీవర్గంబులు దూఁగులాడఁ దొడఁగెన్ శృంగారవారాశిలో
నావిర్భావముగన్న యచ్చెలులు తారై ఫేనబంగాళి కే
ళీవాహంబుల నెక్కి యాడుక్రియ నక్కింగోర్కి వాహ్యాళిగాన్

వ॥ మఱియుం దమలోన

చ॥ అనుపమనేకభంగులవిహారము సల్పుచు నామృగాక్షులన్
గనుఁగొని యోగిఁ జూచి వడుఁదుఁగ క్రిక్కిసనాటతనిల్చి ధర్మగు
ప్పసిఁడిబొఁగట్టిపిల్చె ప్రసవాలికలఁ బూచి సేప్రరో
నసితకేగెఁ దెలఁపనీ నార్ద్రమునన్ ధరిత్రి దృష్టాచ్ఛటన్

ఉ॥ కింటపికాళిఝాంకరములు కాంతలునాసనమున్ ప్రపంచబున్
జలములు నస్కఁ జేయుచుఁ జుచుకఁగి నెఁ దొరఁలాగి నైనఁ
తు్, పలికె పాటపాటసుమఘూర్ణసుమంగ గొంజపాటను
ర్మాసఖిమాపాటు పచ్చువుమ్మ గొఁ చేఁకె మెన్ని భంగులన్

కం॥ కావ్యసరసమున పలుకుల సూనెల వలఁ కేసఁ జనుటయనుచితముగ బా
యాపసరోఖాయముకుంఱులు గేవలనాథనమునుబనన్ప్రమయులకున్

కం॥ అని ప్రబోద్ధ్యములుసకలుకఁగ వినిభావిక్రీడగాసుగుంపు వేసుకతోన
న్ననిలఁగసుఁ గొనుచిమునాఁ తనిఁ బ్రసనియుదర్పదర్పకవశుఁడై

ఉ॥ గిప్పిపిఁబిందువాలు కలిగిన్నలుపులైడి మేనుగుత్రుపుం
గుప్పలుదివ్యమోహినునుగొప్పతొఘుక్కసమించుమించుమై
యుబ్బుమిటారి బాగుగలయుగ్రులులక్కటడాసియుంపఁగా
నబ్బురపాటుతోడ నహహా! పరికింపక పోవవచ్చునే

చ॥ అనుచు ననేకభంగులఁ బ్రియంబున వేఁడుక బుట్టనెంతఁజె
ప్పినధరణీసురాత్మజుఁడు ప్రీతమనస్కుఁడుగాక రాకత

క్కననెటులై చేరి పరీక్షించెదఁ గాంతలనంచు వేడ్కనె
మ్మనమునఁ గ్రమ్మ నా నృపకుమారకుఁ డొక్కఁడు వచ్చెఁ జేరఁగన్
ఉ॥ చేరఁగ వచ్చు నా నృపతి చెల్వసుతెస్వక చూచి వారిలో
సారసనేత్రి యోర్తుక ససంభ్రమము మొప్పఁగఁ దోడి కాంతలం
దూరవసీవిహారములఁ దోప్రవలఁ బ్రిమ్మర నెప్పనేసి శృం
గారపుఁ బొంగుతో సెహురుగాఁగ పుద్దగ్గర చూచు వేడుకన్
ఉ॥ కౌనసియాడఁ గొప్పదల గబ్బిచనుంగవ చెంగలింపనె
మ్మేనున నొక్క నిబ్బరపు మెట్టుపిఱుందు నటింపఁ జెక్కులన్
లేనును జెమ్మటల్ నిగుడ లీలఁ దగం జను దెంచె హంసికా
యానపదాగ్రహంసకములల్లన నల్లన ఘల్లుఘల్లనన్
ఉ॥ మందము దేభయాన వలమాన మనోగతి నేగుదెంచి యా
సుందరమూర్తి మూర్తిఁ గని సొక్కవశంబును దక్క మక్కనం
జందురుఁడో జయంతుఁడో? వసంతుఁడో? కంతుఁడో? యంచుఁ జేసునా
త్మం దిలకించి చూచి యతి తత్పరతం గసు హార్ష మొప్పఁగన్
వ॥ చూచి యిట్లని వితర్కించె
గీ॥ అలరు దేనెల నభిషేకమాచరించి
కోనిరమయు మాధవుండు గ్రొన్ననలఁ బూజ
సేయ శంభుండు కరుణించి సిరిక తండు
మగుడ సాక్షాత్కరించిన మన్మథుండు
ఉ॥ చూచితి యక్షపుంగవులఁ జూచితిఁ గింపురుషాన్వయేంద్రులన్
జూచితిఁ బన్నగోత్తములఁ జూచితిఁ జారణసిద్ధపంక్తులన్
జూచితి ఖేచరప్రతతిఁ జూచితి సాధ్యుల నెల్లవారలన్
జూచితిఁ గాని చూచితినె సుందరు నివ్విగ వాని నెందులన్
ఉ॥ కెందలిరాకు పాదములు కేళ్ళులురుల్ నిపువాలుగన్నులున్
కందని చంద్రమామయనఁగాఁ దగు ముద్దుల మోము తేనియన్
చిందెడు కావి మోవియును సింగపు నెన్నడుము ముందళుక్కనం

గుంభనవిరాజమానమెసఁగుద్భుజకోత్తమనోభవుఁడీతఁ డెవ్వఁడో

సీ॥ ఆయందమా చందమా రామణస్పహాసము
నా సింహసంహననా శ్రీగాఢ్య
మా నెమ్మొగ మురఃస్థలియా నెక్కొకెమ్మోవి
యా దీర్ఘదీర్ఘ బాహాద్రిశాఖ
కాంతల్లవాయితకరయుగ్మమా కంబు
కంఠమా భుజమధ్య కనకశోభ
శృంగాయమానాంస శృంగారలసమాన
మా కర్ణపూరనేత్రాంగనా గుణాఢ్య

తే॥ హారావిలాసవికాసమా హాసభాస
లలితవిభ్రమసరసతోల్లాసలక్ష్మి
నలువయవనిజనకై చేసెనొక్కొ
నాఁటివిసకఁగలవె ముజ్జగములందు

క॥ అని యమ్ముని తలఁచుచుండ ననవరతంబున

ఉ॥ గ్రక్కున నక్కుమారుఁడు సంగవమునకై గమనించి నాకునకుఁ
జక్కఁగ నేఁడు చిత్తము వచ్చుచుఁ గనిపల్కుననుబూనిచయ్యనన్
నక్కల నచ్చవాటునమునన్ బలుననూనకదాక్షిణ్యమాలఁగ
ద్రక్కున నేనమస్కరించి కన్యకనాటిచ్చు మునవ్యభూమణిన్

క॥ ఇట్టిగంబునమునను చేఁబుచ్చ నేట
మువ్యభూమాణిముదింజాలనోషనోష్ప
యచటికనుంజులకుంజగేహాంగణమున
నిలచినయట్టుంఁజూచియానృపసుతుండు

ఉ॥ పుత్తికలితఁగెంపు చిగురుఁగోఁడిదియొకెందలినాకుగుత్తియో
చిత్తగుణమ్మనానిక లెలంజెన్నగునిష్వన చైత్రలక్ష్మియో
చిత్తజుముత్తెపంటలతోపుపచిత్రపునిల్కడన్ గ్రక్కుననాతనిన్
ముత్తమయూరమానయసమానసపనకధానిధానతాన్

సీ॥ చెయ్యంటు నెడ నెల్లఁ జిగురుజొంపంబులు
గనుఁగొన్న యెడ నెల్లఁ గల్వకొలను
నడుగిడు నెడ నెల్ల నబ్జరాగపుగనుల్
మెలఁగిన యెడ నెల్ల మించుగములు
జడవ్రాలు నెడ నెల్ల జాతినీలపుసరుల్
వావిచ్చు నెడ నెల్ల వజ్రమణులు
నవ్విన యెడ నెల్ల నవసుధారసఝరుల్
పలికిన యెడ నెల్ల పచ్చితేనె

గీ॥ యీరశృంగారరసము బంగారుకరగి
కాంతగాఁ బోఁతపోసి పైకి సటుదీసి
మెరుగు నొరగిడి జీవంబు మెలఁగ నజుఁడు
జేసెనో యట్లుగాక యీచెలువమెటు

సీ॥ కొమ్మకొప్పు ఘనంబు కురులళుల్ నెలనొసల్
సింగిణుల్ బొమలు శ్రీల్ చెవులు నేత్ర
ములు మీలు నాను పువ్వు ముక్కద్దముల్ చెక్కు
లిగురధరము పల్లు మొగకరతములు
నక్షత్రము నాల్క యాస్యంబు శశి మెడ
కంబు భుజల్ తూండ్లు కెమ్ములు కర
ములు వేళ్ళు పెసరగాయలు గోళ్ళు పూబొరల్
ఘనులు కంకణకదంబకము వెలయ

గీ॥ గిరులు స్తనములు వళులలల్ మరియు నణువు
నడుము నాభి సుడి పిఱుఁదుల్ పుడమి దొడల
నంట్లు పొదులు పిక్కలు మగులంబుజాత
ములు కమఠులు మీఁగాళ్ళు తారలు నఖములు

ఉ॥ ఈగతి నాత్మ సెన్నుచు మహీవరవంశజుఁడేగుదేరగా
నాగజయానపై వగితినంగజమర్వ్రథ చాలనోఁగవే

వేఁగఁగరంబెదుర్కొనినవిభ్రమసంభ్రమకౌతుకంబుగా
నాగమఖేదముందొరుగనర్చనసేయఁదొడంగెఁబ్రీతితోన్

సీ|| నవ్యమగునొక్కపుష్పాసనంబొసంగి
కూరుచుండనియోగించికుశలమడిగి
కాంతునభిరామరూపరేఖాకలనుకు
విగతధైర్యాళివేంద్రియవృత్తియగుచు

ఉ|| ఎవ్వఁడవీవుసీరజదళేక్షణయెచ్చటనుండిరాకనీ
కెవ్వరుతల్లిదండ్రులిటకేమికతంబునవచ్చినాఁడవో
యివ్విధమంతయుందెలుపవేనవమన్మథ! నిండుచందురున్
నవ్వెడునీమొగంబుతపనద్యుతినక్కటవాడుదేరెడిన్

ఉ|| కమ్మనికమ్మపుష్పములుగాడిచురుక్కునఁబొక్కుచుండునే
అమ్మకచెల్ల! నీతలిరుటాకులవంటిపదంబులెట్టుగా
ద్రిమ్మరనేర్చెనిట్టిపువ్వుఁదీవలత్రొవ్వులమేనుగందదే?
తుమ్మెదరెక్కత్రిమ్మరలుదూకొనితాఁకెఁగనివ్వనంబునన్

ఉ|| నావినితావిదర్భనృపనందనుఁడంటయుఁదల్లిదండ్రులున్
దైవపథంబునంజనుటధాత్రియరాతులసంక్రమించుటన్
జేవదొలంగితానువనసీమకువచ్చుటమున్నుగాఁగని
ట్లావనితావతంసమునకప్పుడదంతయుఁజెప్పిక్రమ్మరన్

వ|| సాభిప్రాయంబుగానిట్లనియె

కం|| నీవెవ్వరవెవ్వనిసుత వీవనినొక్కింతవెతిరుగనేకతముననీ
భావముననేమితలఁచితి వేవాక్యముఁబలుకనుత్సహించితివబలా!

గీ|| అనుచునడిగినమగుడనిట్లనియెనతివ
ద్రవిణుఁడనుపేరఁబరఁగుగంధర్వవిభుఁడు
కాలకంఠునిభటుఁడునన్నతండ్రి
యంశుమతియండ్రునానామమవనినాథ!

శా|| ఆనేనిష్టసఖీసమేతముగనీయారామసీమంబునన్

నానాపుష్పలతాప్రవాళఫలసంతానాభిలాషణసము
గ్రానందంబునసంచరింపుచునున్నంతంతటంజూచినీ
తానాథ సుమనాంగనాగోరిసఖులకిడుగాని [illegible] వినోదచ్చి [illegible]

గీ॥ కలయవచ్చితిఁగన్నులకరువుదీఱ
సాక్షిసీచక్రవర్తిన మొల్లఁజూడఁగంటిఁ
గంటిపోపలునోములకలిమిఫలము
మంటిపూవింటిగొరవంటిసుమపసంటి

సీ॥ ప్రాయంబులుడివోని సమాల్లువారితుల
సకలజాత్యులు మాకుఁబ్రియసఖులు
చిన్నక్రొన్నెలపువ్వుసికి నిల్వపెనువేల్పు
నవమాధవియుమాకునాటపట్టు
చివ్వచివ్వనస [illegible] యుటి [illegible] లనానన
పాటలీయుమాకుఁబలుకుదోడు
మాకువేసవియైనమధుమాసప్పగుపుయుగాదు
సంగీతము మాకు హాయి [illegible] దివ్య

గీ॥ చుట్టుపాగండిచెట్టులతోడువుట్టు
[illegible] యున్నతాసలకుపొన్న [illegible] పుట్టు
జాజివారిగట్టుకునుండ్రటిచలుదపట్టు
లాటపట్టులుమాకునోయన్న [illegible] రంగ!

చ॥ సకలకళాప్రసంగములుజాలనెఱుంగులుజేసినాకుమో
మకరపతాకసన్నిభ! సమస్తజనోరితవేదితావిశే
షకుశలచారుబుద్ధిబలచాతురిగల్గిసుదానసప్తసి
హితచమునోభిలాషయుపివేచనచేసినట్టులేర్పడక్

గీ॥ నీకునామీఁదమోహంబునిల్చినిజము
నాకుమీఁదభావంబునాఁటినట్లు
ఇట్టిదైవ్యక్తతాన్యోన్యహితమనిమ

సఫలమగుఁగాక వేవేగ శాశ్వతముగ

కం॥ అనిపలికిసంభ్రమంబునఁ గనచన్గనచికిలిసేయధవళచ్ఛాయం
బనియగుముక్తాహారము జనపతిసుతకంఠపీఠిఁజయ్యనఁగూర్చెన్

సీ॥ కమలాక్షి వైచినకంఠహారముస్వయం
వరణదామంబైనసిరలుగనుపఁ
ప్రణయాకులుండైనఁబరిపూర్ణహర్షుఁడై
యాపెక్కిట్లనియెనృపాత్మజుండు
సర్వజ్ఞవౌదువుసత్యంబుబలికితి
వల్లైననొకయర్థమగుగవలయు
పితృపరాధీనవుపిన్నపాపవుతల్లి
దండ్రిలయానతితక్కి—తిట్లు

గీ॥ సర్వసామ్రాజ్యములుబాసిసకలధనము
లెల్లఁగోల్పోయియున్ననన్నెనయుమంటి
పోలఁగవివేకమెఱుఁగనిగోలభంగి
బాల్యచాపల్యమునబిట్లుబలుకఁదగునె?

కం॥ నావినిచిఱునవ్వడరఁగ నావిచికిలగంధిబలికెనవనీశసుతా!
ఈవైకల్యంబేటికి భావింపకుమన్యథాశుభంబొడఁగూడున్

గీ॥ అనఘ! యీవేళగృహమునకరిగిరేపు
గాకమరునాఁడుప్రొద్దంబుకాలమునకు
మగుడనరుదెమ్ముచూడుముమగఁడవగుచు
నన్నువరియించునాటిసన్నాహమెల్ల

సీ॥ ఇవ్విధంబునవాంఛయేర్పడవివరించి
యవ్విదుప్రమోష్ఠిప్రేయసులుదాను
నాత్మీయగంధర్వగ్రాపట్టణమునకు
నరిగెనిచ్చటభూవరాత్మజుండు
నతిమోదమునశుచివ్రితుఁడుచేరగవచ్చి

యఖిలంబు దెలిపె నయ్యనఘుతోడ
భవనంబు చేరఁ శోభనవార్త యొంతయుఁ
దల్లితో నుడివి మోదంబొనర్చె

గీ॥ కూర్మి దైవారఁ ద్విజపుత్రకుఁడు సుదాను
నాఁడు మరునాఁడు గడపి ప్రాహ్ణంబునందు
యంశుమతియను వ్వరించిన యువ్వనవతిఁ
కరుగు బెంచి తమిత్స్వచ్ఛహర్షపూగను.

కం॥ తనరాక కెదురుజూచుచుఁ జనయంశుమతీబృందంబుతోఁ గూడగ నచ్చియున
వ్వనభూమిని వసియించిన ఘనదర్శిత మవ్వమునిఁ జూచి గంధర్వపతిక్

శా॥ ఆగంధర్వుఁడు నక్కుమారకులఁ దాన న్మెట్టుఁ జూచి వే
రాగం బేర్పడఁ జేరఁ బిల్చి విలసద్రత్నాసనాధ్యాసులం
గాంగారాములరంగఁ జేసి బహుసత్కారంబు నర్పించి విన
మ్రాగంభీరమృదూక్తి నిట్లనియె నారాజన్యుతో నేర్పడన్

శా॥ కైలాసాచలమధ్యరంగమునఁ జిత్రాంగుండు పేర్మితో
నోలీలానిభులార! నిన్ను శివపూజోల్లంఘనంబయ్యెనే
నాలో సేవత్తు సర్పఁగాఁ జనిన నన్నాసన్నమింఁ జేసదే
వాళ్లసన్నిధి నిట్లు బల్కె ననుగ్రహాయుక్తైకచిత్తంబుఁ దై

సీ॥ ధాత్రీతలంబున ధర్మగుప్తుండను
నొక రాజనందనుం డొకఁడు మతి
అహితసంహతిసమాహతికారణ బాహుశ్రీ
పంచసామ్రాజ్యంబు పెకలించు నతఁడు
గురువాక్యపద్ధతిఁ గొంచి యస్మత్పూజఁ
గావించె నుబ్రదోషకాలమునను
దత్ప్రభావంబునఁ ద్రత్పితృవర్గంబు
నిరతంబు జెందును నిత్యపదవి

గీ॥ యతనికిప్పుడు సహాయంబు నై వహించి

సకలశాత్రవసంఘంబుసంహరించి
కొరలుసప్తాంగబలములుగుమురుపఱచి
కలిమినిజరాజపట్టంబుగట్టిరన్న

మ॥ అనిసర్వేశ్వరుఁడానతిచ్చినఁద్రదీయాజ్ఞావతంసంబుమ
స్తనిరూఢంబుగఁజేసిమద్వసతికింతేరాఁగనీకన్యనా
తనయారత్నముసాధ్వియంశుమతి నూత్నప్రేమమించొప్పఁజే
క్కొనవృత్తాంతముచెప్పనింతయుశివాసీనంబుమెచ్చుచున్

కం॥ ఈశిన్యాయుఁడుదోషినావి యీకానకువచ్చినాఁడనిచ్చెదనీకున్
శ్రీసంతుసాజ్ఞనీవు లోకంబుశరణంచినిన్నులోకంబెఱుఁగన్

గీ॥ పట్టమేలింతునిజరాజ్యపదవియందు
రాజనైయుద్వఘాటితారాజసంబు
నన్నమీరంగఁబడివేలువత్సరములు
గడపికడకింపుఘులోకంబుగాంచఁగలవు

మత్తకోకిల
నీలకంఠునిపాదసేవకు నిచ్చజేతువప్పుడే
బాలదివ్యనిజాంగమంగళరాయరోయకయేకడుం
గేళివేడుకతోడనిశ్చలకేవలప్రియబుద్ధితో
శ్రీలనిన్నువరించిమించుమ శేషదేవగణస్తుతిన్

వ॥ అనియుట్టిఫంబున గంధర్వవిభుండు సర్వంబునేర్పరించి యుద్యానంబున నాపద్మనికిసవ్యసుంధరాసంభ్రమునకు నిజనిఖిల గంధర్వలోకసర్వహిత సర్వసన్నాహంబుగా వివాహంబుగావించి వారికర్థంబుగానర్ఘసారం బులగు నమూల్యరత్నభాగంబులును అనేకంబులగు జాంబూనదాంబ రాభరణంబులను మదోద్దండంబులగు నయుతమదోద్రేకమదేభంబు లును గతివిజితమారుతవ్యశ్వంబగు నయుతకాంభోజాశ్వంబులును కనక మణిప్రతిఘటితారుణతామ్రంబులగు మహారథసహస్రంబులును సఫలి తమనోరూఢంబగు నొక్కదివ్య రథంబును ఇంద్రాయుధానురూపం

బగుచాపంబును సంభావితమంత్రశాస్త్రంబగు ననేకశస్త్రాస్త్రంబులును నక్షీణ బాణయుతంబగు తూణీర ద్వయంబును సంపాదిత శర్మంబగు సౌవర్ణవర్మంబును సతతరిపుమర్దనాశక్తియును మరియు దుహితపరిచ ర్యాయుతంబగు కన్యకాదశశతంబును విశేషసాధనంబులగు మహాధ నంబులును చతురంగ బలగంధర్వసైన్యసమేతంబుగా నొక్కగంధర్వ పతినొసంగినయారాజనందనండయ్యంశుమతీసముగ్రుండై విజృంభించెనంత

మ॥ తనయారత్నమునివ్విధంబునను గంధర్వేంద్రుఁడాధర్మగు
ప్తునకుం బెండ్లియొనర్చిసర్వబలసందోహంబునుంగూర్చివీ
డ్కొనినాకంబున కేగియుజ్జ్వలతటీకోటీనటత్కూటసం
జనితంబైనవిమానమెక్కి శివునాజ్ఞాభంగి మోదంబునన్

సీ॥ ఆధర్మగుప్తుండునంశుమతీదేవి
నుద్వాహమైయాహవోగ్రవీర
గంధర్వరథబృందగంధేభసైంధవ
స్కంధసేవకసముత్కరముగొలువ
దృఢశక్తినివిదర్భదేశంబునకువచ్చి
యందలివాహినినడరితురించి
రణవీధిసాళ్వదుర్ధర్షులఁదెగటార్చి
యఖిలవిరోధులనపహరించి

గీ॥ హితపురోహితమంత్రిసంతతులచేత
శ్రీలుదనరంగఁబట్టాభిషిక్తుడగుచు
హర్షమునరత్నసింహాసనాధిరూఢి
గరిమతోనేలెధాత్రినిష్కంటకముగ

మ॥ అనురక్తిందనుఁబ్రోచిపెంచినయుమాఖ్యందల్లివేడ్కల్ మదిం
బెనఁగంబ్రోచుచుఁదత్సుతుండొకఁడుకూర్మిన్ భ్రాతగాసర్వస
జ్జనవర్ణ్యౌదార్యుఁడుధర్మగుప్తుఁడలరాజ్యంబేలెగంధర్వనం
దనదాఁబట్టపుదేవిగాఁగనయుతాబ్దంబుల్ ప్రమోదంబునన్

గీ॥ వైభవంబునఁబదివేలువత్సరములు
కడపికడశంభులోకంబుగాంచెఁగాన
గడఁగిశ్రీకంఠునిస్ప్రదోషకాలపూజ
జనునక్తైహికాముష్మికేష్టప్రదాయి

క॥ ధర్మార్థకామమోక్షము లర్థిగనొసఁగుటకు కరతలామలకంబై
పర్వినపెంచునుసద్గిరిజాధవుసిం బ్రదోషకాలకల్పితపూజల్

శా॥ ఈ మాహాత్మ్యము పుణ్యసత్కథనంబిస్తారసిద్ధిప్రదం
బౌముల్ [illegible] బులకె [illegible] దోషాఘ [illegible] నాంతంబులన్
[illegible] మధ్య [illegible] సంపదల్
పొందూదోయు [illegible] కిసె [illegible] మనిత్యంబుగాన్

శా॥ ఆ [illegible] ! [illegible] చేసెం బెత్తి [illegible]
[illegible] రాజ [illegible] తత్సర్వ [illegible] యుపు
[illegible] లోకంబులు [illegible] ఘ్రిద్వయాంభోజసం
[illegible] జ [illegible] బొ [illegible] గుంగదా

చ॥ [illegible] ! [illegible] గిరి చింతితార్థ! శం
కర! [illegible] సుర! కృత్తివాస! వా
[illegible]
స్వర్గద్వ [illegible] ల్లసత్ [illegible] దేవతా

ఉత్సాహము

చంద్రశైలసా [illegible] గ్రహా
చంద్రచంద్రికా [illegible] గ్రహా
చంద్రఖండసాంద్రజూటశోభమీపంగ్రహా
చంద్రముఖ్యసేవ్యచక్రసార్వభౌమగ్రహా

క॥ శ్రీమద్వ్రత్న [illegible] ! కామక్షితిపానుజన్మకల్పితశైవా
రామ్య [illegible] వేద్యార్చన భూమానందా [illegible]

గద్యము

శ్రీమద్వారాసీశంకరకింకర తాంబిలపల్లియంకరకవితాభ్రమ ... ప్రవే ...
మాత్యపుత్ర ప్రహారీసా గోత్ర ఆపస్తంబసూత్ర ... మేధా ...
మనాథ ... యాణ ప్రణీతంబైన బ్రహ్మోత్తర ఖండంబను మహా
ప్రబంధంబునందు ద్వితీయాశ్వాసము సంపూర్ణము.

—————:o:—————

కం॥ శ్రీకామినేనివల్లభ్యాన్వకాంతాంభితాంన్నసంబద్వాజగా
టోకీ...యమనాసశితసు దాక్షిణ్య ... సిద్ధనామము ...

గీ॥ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కష్టపుణ్యకథాఖ్యానసూతుండు
డిట్లనియెనాత్మనానాస ... వినుచు
మధుసుధారసధారా ... మా ...

సీ॥ ... త్యసంతోషమునుయు ... కల్ప
నాదిమధ్యాంతరహితుఁడుసుమయాతిల్ల
సిశుపరతత్త్వవిభు సర్వరుండుగు వాఁడు
వారుమోక్షపదంబేలువమునవాఁడు

సీ॥ కామభోగవిరక్తిఁగడున హేతుకిభక్తి
శివునాత్మసంధించుశిష్టమతులు
భోగవాంఛలనైనఁబురహరు సేవించఁ
బరమసంతుష్టులౌభాగ్యనిధులు
విషయవాసనలపై వేడ్కయునుబరంబు
గోరిశంకరుఁగొల్చుధీరమతులు
ఏభావముననైన నచంచలబుద్ధిశాంభ
నారాధనముసేయునట్టిఘనులు

గీ॥ అలఘుసంసారమాయామయాప్రపంచ

పుత్రమిత్రకళత్రాదిపుణ్యవిభవ
సంపదలునాయువులతోడఁ జాలఁదనిసి
[illegible]

క॥ [illegible]
[illegible] భాగ్యము గలదే

చ॥ అవనిని [illegible]
గ్రహణవినోదపూజలను మంచిగ భక్తి నిసేయువారలై
సద్భుధమునీశ [illegible] జనంబు [illegible] రించిన భక్తకోటికిం
[illegible]

ఉ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

సీ॥ [illegible]
[illegible]

సీ॥ [illegible]
[illegible] బుద్ధి
ధర్మసేతువునుమార్త్యమునాగిరమూలకు
శాస్త్రవర్ణమునకు [illegible] మూలకును
శరణాగతులకునిక్కంపునేత [illegible]
నిఖిలయజ్ఞములకునిత్యయష్టి
సర్వపుణ్యములకు [illegible] కర్త
దనవర్గములకుఁ బ్రాతాదివదాత

గీ॥ [illegible] హారభక్తుండునైనట్టి భక్త
యుఖ్యమహీపాలమాళి మాంధాతనుకూల
భామినులయందు బహుసుతవ్రాతతిఁ బడసి

కోటికడపటనొక ముద్దుకూతుంగాంచె

కం॥ హిమగిరి పార్వతినింబలె రమణీమణి కూతుంగాంచి రాజంతటబూ
ర్ణమనోరథుండై తానా సుమరప్రభునిక్ నతింబు నామ్నిం దలంచెన్

చ॥ అతిం [illegible] కనాం [illegible] లుర్లో
జతు [illegible] జులను [illegible]
గుణుకమూ [illegible] పరాంద్రనే
గలి [illegible]

కం॥ అనియ [illegible]
కుని తాం [illegible]

కం॥ ఈముద్రియ నామ [illegible]
నా [illegible]

సీ॥ [illegible]
దమయం [illegible]
భారతీ [illegible]
ల [illegible]
అదితి [illegible]
జా [illegible]
చంద్రికి చందాన [illegible] మనోరమ
రవిరుచి కిరణావిరాజమాన

గీ॥ అఖిలనతి సౌభాగ్య భాగ్య భోగ్యముల జెంది
వన్నెమీరంగ బది వేలువన్నె పనులు
బతియుఁ దానాను [illegible]
పరమసౌఖ్యంబులందునొప్పారి పేర్మి

వ॥ అట నిశ్చయించిన

కం॥ ఈపెనమున నేర్పరచిన [illegible] పలుకమ్మ [illegible]
భూవల్లభుండు [illegible] బహుధనములర్పనిచెన్

గీ॥ అట్టియెడ దిట్టయొక విప్రుఁ బుట్టువాఁడొ
తగుననఁగ దనిసభను చిత్తం బెఱుఁగక
కతనని [illegible] సంఘూని స్పట్టిన మున
బెట్టుగానిట్టుల నెగు [illegible] బొట్టుపియుఁగ
వ॥ [illegible] ద్యాల్లవ [illegible] గా సిపోప్తు సె [illegible]
న [illegible] దిస్తై [illegible] గిపకి మో! [illegible] సనక
వ॥ అని [illegible] సశీవ [illegible] బుక ర్త [illegible] లనిఘంస్తై
మానస [illegible] మాన [illegible] ముహూర్త మాత్ర ము
నొలఁగెఁ
మ॥ [illegible] యున్న [illegible] నాఘ [illegible] హ్యా నత్తిల [illegible]
[illegible] ముస్తై [illegible] నిసినా [illegible] ద్రుఘం బు [illegible] యిఁగ
ను [illegible] నియుంగ [illegible] ము [illegible] మాగ [illegible] వనయైన శ్వ [illegible]
త్తా తముసర్వమును [illegible] సనా [illegible] సఖిజనతాముఖాంబు నక
సీ॥ మదిజాలని ర్వేదమొదువంగఁజాలక
వినిశుచిస్త్రితిచయి వేగవచ్చి
యాజ్ఞ [illegible] నిపత్ని మైనమైతేఁయిపా
దాంబుజంబులనుమరంటి ప్రముక్కి
యడిగనోతల్లినీయనుఁగులు శరణాంబు
జొచ్చితిభయముతోవచ్చితిపుడు
సౌభాగ్యసంవృద్ధిసంపాదకవ్రతం
బెయ్యదియదియానతిమ్ము నాకు
గీ॥ ననుచుఁగృపఁబుట్ట వేఁడినయమ్మగువకు
మానిసతిబల్కెనిశ్చితమానసయయి
శరణుఁబొందుముతన్వంగిశంభురాణి
నిత్యకల్యాణిననిశిఖండనీలవేణి
ఉ॥ స్నానముదీర్చిధౌతపరిధానముఁగట్టియు పాసనంబుతో

మౌనముఁబూనినిశ్చలితమానసవయ్యుయథోచితంబుగాఁ
బూనికసోమవారములఁబూజయొనర్చిమహీసురాళిస
న్మానితభుక్తిఁదీర్చిశశిమౌళిఁబ్రసన్నునిఁజేయుమేలగున్

సీ|| అభిషేకమొనరించనఖిలాఘహరణంబు
పీఠపూజనుసింహపీఠపదవి
గంధమాల్యాక్షతఘటనభాగ్యసుఖంబు
లతిసుగంధములుధూపార్పణములు
దీపదానమునఁగాంతిస్ఫూర్తిసామగ్రి
వివిధభాగ్యములునైవేద్యకలన
విపులమహాలక్ష్మికోటీనియోజన
పరిణతిఁజతుర్వర్గఫలవిశేష

గీ|| అణిమమహిమాదికాష్టవిధాసమాన
శాశ్వతైశ్వర్యసిద్ధులుజపమువలనఁ
గామితార్థసమృద్ధులుహోమములకు
భూరిసురతృప్తిబ్రాహ్మణభుక్తినొదవు

కం|| కావుననీగతినిమహా దేవునిదేవాదిదేవుదృఢనిశ్చయమై
సేవింపుసోమవారము లావేల్పులకిష్టతమములతిథులందున్

ఉ|| కోమలిసోమవారమునఁగోరిశివార్చనసేయుమాపదు
గ్రామయఖేదదారుణభయానకదుర్వ్యథలెల్లఁబాపిల
క్ష్మీమదిరాక్షిచందమునశ్రీద్ధళుకొత్తఁవచ్చునేర్పడం
గామునిపత్నితెల్పిచనెగాథతరాధృతిరాజపుత్రికిన్

గీ|| సోమవారంబులందునుమామహేశు
భజనసేయుచుగంధపుష్పప్రదీప
ధూపనైవేద్యముఖ్యాఖిలోపచార
విప్రభోజనపూజానువృత్తిఁబరగె

వ|| అంతనబ్బాలిక నమ్మహీపాలుండును మహోత్సాహంబున వివాహంబు

సేయందలంచె

మ॥ దమయంతీనలచక్రవర్తులకునాత్మప్రోద్భవుండైనయు
త్తమచారిత్రునికిందక్రసేనునకపత్న్యంబైనచంద్రాంగదా
ఖ్యమహీపాలకలోకచంద్రమునకాహ్వానంబుగావించిసం
భ్రమముప్పన్ సుతనిచ్చెగుర్వనుమతిన్ బాంధవ్యభవ్యంబుగన్

మ॥ సిరిచంద్రాంగదరాజపుత్రకునకున్ సీమంతినీకన్యకన్
ధరణీనాథుఁడుచిత్రవర్మతగనుద్వాహంబుసంధించెన
ప్పరికల్యాణమహోత్సవంబుకొలదుల్ వర్ణింపఁగాశక్యమే
ధరనాథుల్ ధరనెవ్వరందఱునుసద్వన్మాంగల్యకాలాగతుల్

కం॥ ఆరాజన్యకుమారుఁడు నారీమణిపెండ్లియయ్యుమనంబలరారన్
గారామునేయుశ్వశురా గారంబుననధివసించెఁగతిపయదినముల్

సీ॥ అట్లుండఁదొకనాఁడానంద మొదవంగ
నతివిభ్రమమునవాహ్యాళివెడలి
సఖులతోఁగూడనుత్సాహంబుతోనర్మ
దాతరంగిణినొక్కతరిఁనెక్కి
అఖిలకల్లోలహల్లీసకావర్త
కుంభమహోగ్రాహఘోరమైన
దొకమధ్యపరివాహయుగయోగసరణిని
దగువేడ్కఁదాటుచోఁదైవవశత

గీ॥ మొనసిసుడివడియోడభగ్నమునుబగిలె
దానభటకేళిసఖులతోఁదత్క్షణంబ
మునిఁగెనారాచకొమరుండుముద్దువాఁడు
దరులవారలునహాహారోదంబులలర

వ॥ అత్తెరి మహీపసుతపరిమితసైన్యకాంతరహాహారావంబులు ద్వీపంబు
లనిడెనప్పుడా నిమగ్నోద్విగ్నులు కొందరప్పరలోకంబు జెందిరికొందరు
కైవర్తాదులు మహాకూర్మనక్రదంష్ట్రా క్రకచాక్రాంతిఁ జెందిరిరాజ

పుత్రాదులు కొందఱు తోడెందుఁ జెందక యుండఁ దనపశ్యులైరి అయ్యవ
సరంబున

ఉ॥ ఆగతి చిత్రవర్మ విని యాత్మవిషాదముఁ జాలఁ బొందివే
వేగ నదీతటంబునకు వేడ్కనతోఁ జనుదెంచి ఖేదమూ
ర్ధాగమనష్టచేష్టుఁడయి హా సుమధేశ్వర! హా మహాత్మ! హా
హా గుణబంధుసత్తమ! కటా యిటులొందితి యిట్టి దుర్దశన్

కం॥ అనుచు ననేకవిధంబుల మనమొఱయఁగ వగచు నట్టి మనుజాధిపుఁ గాం
గని కరము వ్యథవఁ బురోహితజనసామంతాప్తబాంధుజాలము బలసెన్

కం॥ అంతఃపురకాంతాతతి యంతయు శోకించుచుండ నల్లుఁడిట్లగుటకు సీ
మంతినియును విని మూర్ఛాక్రాంతయు గ్రొందరుగ నాతలతిక గతి భువి సోలెన్

కం॥ అప్పురమువాసులగులన్ దుప్పిరిగొను శోకమోహములుగని రటఁజా
జప్పగిది వగచి మెల్లన తెప్పిరిలెన్ వృద్ధపంతులు దీర్పనోకి గదిన్

గీ॥ ఎట్టకేలకుఁ దెలసి ధాత్రీశ్వరుండు
హితులు దోడ్తేరఁ బురమున కేగుదెంచి
యంతిపురిఁ గూఁతుఁ జూచి భగ్నాంతరంగుఁ
డగుచు విలపించెఁ గన్నుల నశ్రులొలుక

శా॥ ఆసీమంతిని భర్తఁ గూర్చి నిజదేహత్యాగముం జేయని
చ్ఛాసంరంభము పూనియుండుటయు నాశ్వాసించి నానావిధ
వ్యాసంగోచితధర్మనీతికథలన్ వైరాగ్యమొందింపన
ట్లాసాధ్వీమణి సమ్మతించెఁ బిత్రవాక్యాయత్తచిత్తంబునన్

గీ॥ మనుజపతి చిత్రవర్మ జామాతకప్పు
డౌర్ధ్వదైహికవిధులు తదనుగతార్థ
గోత్రహితబంధువులచేతఁ బాత్రబుద్ధి
సరవిఁ జేయించె దగ యథాశాస్త్రముగను

సీ॥ ఇందఱిసేనుండు నా చంద్రాంగదుని వార్త
వినిశోకమోహాదివిహ్వలుఁడయి

భార్యాసుహృద్బంధుపరివారకోటితోఁ
గూడియురశ్శిరతాడనాది
వికలక్రియలతోడ వేదననానాఁట
వెఱ్ఱిచందంబునవివశుఁడగుచు
సప్తాంగరక్షావిచక్షణక్రియలెల్ల
నేమఱనంతంతనేపుఱేఁగ

గీ॥ అతనిదాయాదులదియెసమ్మతమటంచు
కపటభేదమహోపాయకలనమెఱసి
యావరించిరిపట్టంబునానృపాలుఁ
బట్టమహిషులతోఁజెఱపెట్టిరంత

మ॥ మునిభామిన్యుపదిష్టమార్గమునసాంబుంగూర్చిసేవించియా
వనితారత్నముసోమవారములనవ్యాజాత్మనిష్ఠాప్రప
ర్తనఁబద్ధాగ్రవయోటఁబ్రాప్తమగువైధవ్యంబుతోమూఁడుహా
యనముల్ నిండఁగసట్టులుండెనటయయ్యబ్జాక్షిపుణ్యంబునన్

సీ॥ చంద్రోపలస్నానవేదిచంద్రాంగణంబును
నల్లనమునుఁగుచునరుగుదేర
దజ్జలక్రీడావిధాలోలనాగక
న్యాచయంబత్యంతహర్షమెసఁగ
పన్నగాలయమైనపాతాళభవనంబు
చేర్పఁగాఁజేరెనాక్షితిపసుతుఁడు
గాంచెనందద్భుతాకస్మికసంతోష
సంపాదిసంపత్పరంపరుండు

గీ॥ చంద్రకాంతావళీరత్నశాతకుంభ
గుంభితమనోజ్ఞతరహర్మ్యకుట్టిమప్రప
ఘాణగోపురవప్రశృంగాటకప్రి
ఘట్టమణిపట్టమొకనాగపట్టణంబు

ఉ॥ తన్నగరీసభాస్థలినిఁ దక్షకపన్నగసార్వభౌమున
భ్యున్నతరత్నవిష్టరము హేూజ్జ్వలుదివ్యఫణాగ్రభాగసం
భన్నమణిప్రభోజ్జ్వలితసర్వదిశాంతరుఁ జారుకుండలో
ద్యన్నవరత్నహారమకుటాంగదకంకణశోభమానునిన్

చ॥ బహువిధనాగకన్యకలు పంక్తిగఁ జుట్టినభావహావదు
ర్వహనవయౌవనోద్ధతలు నన్నెలు మీరఁగ సేవఁ జేయఁగా
నహిపతులాప్తసన్నిభసమంచితవేషులు పెక్కుగొల్వఁదు
స్సహరుచి నగ్నిసూర్యులకు నాటయు సందగు పన్నగాధిపున్

గీ॥ దివ్యచందనచర్చాప్రదీపితాంగు
నతని వీక్షించి వేడ్క సాష్టాంగ మెఱఁగి
ధీరుఁడా రాజతనయుఁడు దా బుద్ధి
లేచి యంజలి మూఁగీలించి నిలుచు

ఉ॥ చక్కనియక్కుమారుని శుభాంగకుఁ దేజముఁ జూచి వేడ్కతో
నెక్కడనుండి వచ్చితివి నీ వెవ్వఁడవో కుమార నిన్నగావలెన్
జక్కఁగఁ బ్రచ్చఁయుఁగ భుజంగము నిస్పృహ లెంతయుఁ దొక్కచో
గ్రక్కున నర్కవరాఁ మునఁగాఁగోనటసేము సానుగ్రహ సల్పుచున్

కం॥ కులగోత్రనామవార్తలు దెలియక యుశను దైవవశత దేవరపాదం
బులసన్నిధానమునకుఁ జెలువుని వచ్చితిని సామి! చిత్తంబలరన్

క॥ అనవిని పాపుఁడు సౌనిం గనుఁగొని నీ వెవ్వఁ డిట్టిఘనులెనయుండవు వా
దునసుండెటుకున్ వచ్చితి వనియడిగిన నిట్టులనియె నన్నికె సోలఁగన్

సీ॥ భూమండలంబునఁ బొల్చునైషధదేశ
మాదేశమునకు రాజలక్ష్మి యొప్ప
నలచక్రవర్తియు జ్జ్వలకీర్తి దనయంతి
నధిపతియై రాజ్య మనుభవించుసూనుఁ
డింద్రసేనాహ్వయుం డేన విభుసుతుండఁ
జూదారిఁగ దుండనుసంజ్ఞవాఁడఁ

గోత్రకోత్రఁగఁ బెండ్లికొమరుండనై శ్వశు
రాలయంబుననుండియు యమునయందు

గీ|| సఖులతోఁ గూడి జలకేళి సలుపుచుండ
నోడతో మునిసీపుప్రభావుఁడులటకు
సన్నిధియఁ దోడితేరసీసన్నిధికిని
వచ్చినాఁడను దైవప్రవర్తనమున

శా|| నాజన్మాంతరసువ్రతాచరణపుణ్యప్రాప్తి చేసి పదాం
భోజంబుల్ గనుఁగొంటి మత్పితృగణంబుల్ స్వస్థమై పొల్చుమ
దారిద్ర్యాగ్నియుఁ బోకయుందగమె నే ధన్యుండ ధన్యుండని
రావ్యక్రజత్వాత్కామనోత్కటాభిముఖవాగ్వార్తాధృతిం బొందితిన్

గీ|| అనుచు నిభృంగి పేరెలంబై యుదార
మయిన సంభ్రాంతి మైనయయ్యనఘు పలుకు
విని మునులు నాత్మ్రగంబున మనుజనాథ
తనయుతో నిట్టులనిరి మోనాలకుఘుండు

కం|| చెదరకు నరేంద్రపుత్ర మదిఁ ధైర్యంబు గోనుము దేవముండలిలోనే
త్రిదశులకుఁ బూజనీయుఁడు సదినాతెంబుఁగంగఁ దెచ్చుము మలవిచారా!

వ|| అనియు నుగ్గి నాతొంగ్లకునకు నా ధరాధ్యక్షపుత్రకుండాక్షణంబున నిర
పేక్షకంబుగా నిట్లనియె

కం|| ఏదేవునితో జోంబా నాదిరజఃప్రకృతితోఁ బ్రజాపతికృతరూ
పోదయమొంగాంచెపికస్వం నారదిమహేశ్వరుఁడు దేవ యొకయుర్చ్వఁడుమాకున్

కం|| ఏదేవుఁడఖిలపొలుఁగమ హాదేవు డనఁగఁబరఁగునవ్విశ్వాత్ముం
డాదికనాదియుమాపతి ఆదేవుఁడు శివుఁడుపూజ్యుఁడభవుఁడుమాకున్

కం|| ఏవిభునిసాత్త్వికాంశం బావిష్ణుపుడాల్చి విశ్వమంతయుఁ బూనున్
గేవలసనాతనుండయి యావిశ్వాత్ముండు శివుండు సనర్చ్వఁడుమాకున్

గీ|| తలఁపఁగవిధాతకెవ్వఁడుదావిధాత
కారణంబులకెవ్వఁడుకారణంబు

తేజములకెల్లఁబరమమౌ తేజమెవ్వ
డట్టిశంభుండెగతిమాకుసన్నిమెడల

ఆ॥ వె॥ అగ్నియందుభూమియందువాయువునందు
నిలుచుజలములందునింగియందు
ఆసదాశివుండెయఖిలాత్మమాకును
పూజనెల్లయెడలఁబూన్పఁడనఁగ

గీ॥ సర్వభూతములకుసాక్షినిరంజనుఁ
డాత్మవాసియెవ్వఁడఖిలజగము
లేమహాత్మునాత్మలేభవ్యశంభుఁడా
శివుఁడుమాకునిత్యసేవ్యుఁడనఘ

సీ॥ పూనియాదిపురాణపురుషుఁడొక్కఁడెయన
గుణవికృతినినన్యుఁడనఁగమరియు
నటులక్షేత్రజ్ఞుండునవలసూక్ష్ముండు
ననలనఁగూటస్థుఁడనఁదనప్పు
బ్రహ్మవిద్యాద్వారపడిపలోపలనెవ్వఁ
డెవ్వనినంటకయెడలతెలఁగు
నాత్మవాక్కులుమనోవ్యవహారవర్తన
లయ్యెఁజింతాత్మతత్త్వాధకుండు

గీ॥ సంతతాపారసత్యదురంతధామ
విశుద్ధిస్వస్వరూపుఁడావిశ్వభర్త
సచ్చిదానందమూర్తియౌశంకరుండు
మాకుఁగలదైవతంబుసమస్తకర్త

ఉ॥ దుష్కరుఁడైననేకమతితోఁదగనెవ్వరుసంస్మరించినన్
దుష్కృతిరోగసంఘములుదూరముగాఁజనువారికప్పుడే
పుష్కలవేదమార్గములగపొల్చిననాహముగల్గుభావనా
నిష్కృతసత్కథాత్ముఁడగువేల్పుగురుండుభజియింతునెప్పుడున్

క౦॥ సురలోకసరిత్పూరము శిరమున జగదంబ యంకసీమను గర్ణాం
తరమున వాసుకి తక్షక పదకంకణములుఁ గల శివుని సుహాస్యుఁ సుమాకున్

ఉ॥ ఆగమమౌళిఁ గోల్చు నజయంబుగ నెవ్వని పాదపద్మముల్
యోగిహృదిస్థలంబున నజస్రము నెవ్వని కీర్తి మించు నా
నాగుణసత్త్వబోధకలనం జను మొంగ యదీయ మూర్తి పెం
పాగుణ సర్గసంస్థితి నశ్రాంత సుపూజ్యుఁ గుమాకు నెయ్యెడన్

క౦॥ అనిపలుకుఁ గొంచుఁ బ్రణుతించిని యమునాపతిపత్నిత్వ విధనము దిహార్ద్ర ముతో
విని సుచ్చిరంభభక్తిం గొనకొని మఱియతని నిట్లు దత్కుఁ డిట్లని యెన్

గీ॥ సంతసించితి మేత్నెలుసంతతంబు
నీకు భద్రంబులగు నయ్య నృపకుమార!
కాలమున్ డవయ్య నిట్టు గొప్పరతరంబు
మన మునైవాది తత్వంబు బలికతిప్పుము

వ॥ యమ ధర్మ నిత్య భోగంబు లనుభవింపుచు శాశ్వతంబుగా నిటు వసియింపుమనుట
యు నావు నసుటల తాలు కులకొంజలిపుటుండై నూతనంబుగా వివాహం
బైన వాఁడ మము యమునతో ధారత్నంబు నిత్యగవార్చనా నియతసుకృత
యదియును గాక మన్వంబుగ నివ్వటిల్లు జన్యనంబున దసరియున్నయ
దియు జేసి పుత్రకులగు తలిదండ్రులు గోత్రోలు జలనిమగ్నుఁ డగు నన్ను
దైవోపహతుం గా నెంచి శోకనిమగ్నులకై ప్రాణంబు వహించియున్న
వారో లేదో తెలియరాబడదు అది గావున నిచ్చటబహుకాలంబు నివ
సింపఁ దగదు నన్నుఁ గరుణించి మనుష్యలోకంబునఁ జేర్పనీ వేయర్హుండ
వని ప్రార్థించుటయు

ఉ॥ తత్తుకపన్న గేశ్వరుఁడు తత్క్షణము మప్పుడ కూర్మి దేవతా
నృత్యవభత్క్యభోజ్యములవిందొనరించి సువస్త్రగంధపు
ష్పాంకితచిత్రభూషణచయంబులు డీ వెనలిచ్చి యద్ధరా
ధ్యక్షకుమారచంద్రు హృదయంబలరంగ మృదూక్తి నిట్లనెన్

క౦॥ ఎప్పుడు నిప్పుడు నప్పుడలఁ జెంద వప్పుడప్పుడతో డున వమునభిముఖమగుచున్

నృపనందన! యని బహుమానపురస్సరముగను మరియు నాఁటిన ప్రేమన్

శా॥ నానాద్వీపసముద్రపర్వతములన్ నాకంబునం దొందుని
చ్ఛానువృత్తిద్గమనంబునన్ గళముగా సంధించి యశ్వంబున
త్యానందంబుగ నాగభూవరుఁడు సాహాయ్యార్థమై దివ్యభూ
షానవ్యాంబరభోగవాహనోరత్నశ్రేష్ఠ నిచ్చెం దయన్

గీ॥ ఇచ్చి యతిభక్తి సంప్రీతి యెనుమడింప
పోయి వచ్చెద నో యన్న పోయి రమ్ము
నన్ను మఱువకు మనుచు సన్మాన మొసఁగ
నని పెద్దతక్షకుఁడా గాఁడతని యట్లు

ఉ॥ తక్షకనామసర్పవిభుదర్శితమార్గము బట్టి యమ్మహా
రాక్షసుఁడంబరాభరణరాజివిరాజముకఁ దోల్చి రాఁగ హా
ర్యక్షము బోలు కామగమనాశ్వము నెక్కి వసుంధరాతలా
ధ్యక్షతనూభవుండతిముదంబలరంగ ముహూర్తమాత్రలోన్

గీ॥ వచ్చి రేవాతరంగిణీవారిమధ్య
లోలకల్లోలడోలికాకేళి కాంత
రాంతరావర్తబిలమున నాక్షణమున
వెడలి తటమునకరుదెంచి విస్మితముగ

సీ॥ హుంకృతిస్ఫురితనాసోద్ధతప్రోచ్ఛ్వాస
మరుదుచ్చలత్ప్రాంతతరులతంబు
రింఖాగ్రసంఘాతరింగణోద్ధూతభూ
ళీచ్ఛటాచ్ఛన్నహేళిబింబు
జంఘాలలంఘనోచ్చలదక్రమాక్రాంత
తరుసరఃపరిసరస్థలనికుంజ
మాహేష హేషామహాఘోషపరిఘూర్ణి
తాబ్జగర్భాండభాండాంతరంబు

గీ॥ నైన యప్పన్నగేంద్రదత్తాశ్వరాజ

మెక్కి చుక్కలదొరకన్న చొక్కమైన
మిక్కుటపుఁజక్కఁదనమున నక్కుమారుఁ
డచటవిహరించిదిగియుండు నవసరమున

గీ॥ సాధ్వసీమంతినియు సాధుసఖులుఁగొల్వ
నచ్చటను సోమవాసరంబగుట నిష్ఠ
నర్మదానదినవగాహనంబొనర్ప
వచ్చి శుభసూచకభుజాక్షి వలన మొదవ

సీ॥ వెడఁదకన్నులవాని విద్రుమాద్యాగ్రగణ్య
తాగుణ్యమడఁగులఁదనగువానిఁ
దళుకుజెక్కులవానిఁ దళితనీలఘనఘనా
ఘనరుచుల్ క్రొమ్ముడికలుగువాని
బెళుకుఁజూపులవానిఁ బృథుసుధాకరఝరీ
మాధుర్యమున మోవిమలయువాని
మొలకనవ్వులవానిఁ ముకురాంబుపస్నిగ్ధ
ముగ్ధబెల్ మొగముపై మెఱయువాని

గీ॥ మిగులఁజక్కనివానిని స్మరలీలఁ ప్ర
భాయుతవిభూషణవిభూషణాయమాను
సమసముచితనవనవాంగములవాని
గాంచె నా రాజతనయ యచ్చంచలాక్షి

ఉ॥ కాంచి తదీయదేహములఁ గ్రమ్మ నలౌకికదివ్యచందన
ప్రాంచితపుష్పదామములఁ బమ్మినకమ్మనితావి తెమ్మెరల్
మించిదిశాంగణంబులను మిక్కుటమైపది యోజనంబు వా
సించఁగ నబ్బురంబడుచు చిత్తమునం దలపోఁత హెచ్చఁగాన్

గీ॥ చక్షురుత్సవకృన్నాగరాక్షసభట
సేవితంబైనయారాజు చెల్వుపూర్వ
భావమునపూర్వభావంబు పరిఢవింప

మదినిభయమందిచాలనున్మత్తభంగి

గీ॥ వెఱఁగుపడియున్న యాకాంతవికలభావ
భంగియును గాంచి సూతప్రపంచసంగ
రాగి తాటంకవీటికారంబునంజ
నాదిరాహిత్యమును గన్గొని యామె యును

కం॥ కటకటయుంగనుఁగొనఁ గను బడుచుండు నదు పుంగంబుజిగ్గిదస్గిన రేవా
తటమునను పవిష్టుండై యిటు రమ్మని యామె కేఁబిలిచె నంత నుతిభయంబుల్

వ॥ ఇట్లనియె

కం ఎవ్వ తెవు సుందరీ! నీ వెవ్వ రికిం బత్నివగుదు వే రాళిం బై
నివ్వటిలు లేంతజవ్వన మివ్వేళలనిట్టిశోక మెట్లుఘటించెన్

మ॥ అని స్నేహంబునఁ బల్కరించు పిభుఁ బల్కరించి యాసాధ్వి లో
చనగోళంబులఁ గన్నుఁ దొరుఁ గలజ్జా పెల్లుఁ గానోడన
వ్వనజాతాక్షియయాగయొక్కరిని తద్వైధవ్యసంప్రాప్తి వే
దనలాదన్నంతము చెప్పఁ దొంచుమరియు దవ్వర్తి నంబిట్లనున్

ఉ॥ అంబుజగంధియీయువతి వారిధి దిగ్గనియాటి వేఁతముద్దు పా
యంబున నిండు భక్తిరతి సాంబుసదాశివ దేవు సోమవా
రంబులఁ బూజసేయఁ దగఁ జొచ్చె విభుండిటు లైన పిమ్మటం
దన్నింబక సేవమానదు సిరంగలిర మొమ్మొద నెద్దినంబునన్

మ॥ అనఘా సువ్రతశీల! యీ చెలియ నేఁడా సోమవారంబుగా
పునసీన నర్మదఁ దానమాడుటకుఁ బుణ్యంబొడ్లముమ్మాప్తులన్
వెను వెంటం గొనివచ్చియున్న దిది తద్వృత్తాంతమీరీతినా
మనుజగ్రామణి యిందిరి సేనుఁడును నోమండా వ్యధాపూర్తితో

మ॥ సుతచింతారతిరాజ్యభారభరణస్తోకప్రభావక్రియో
ద్ధతిచిత్తంబు ఘటింపకుండుటను వృద్ధాయామల త్రిమహో
ద్ధతి తన్నెమ్మదిఁ బట్టిపెట్టి చెఱిఁ దత్ప్రాజ్యసామ్రాజ్యపూ
జ్యత యెల్లన్ వహియించి రేమనదు దైవాధీనమకార్యమున్

కం॥ అనితనవిధమీఁతయుసఖి వినిపించినపిదపవినయవినుతిఁగాసీమం
తినిసేదదేఱిచియపుడ జనపతిసుతునిట్టులనియొసమరస మొదవన్

కం॥ నరుఁడవా? సిద్ధుఁడవా? కిన్నరుఁడవా? నాగాత్మజుఁడవా? నాఁ దెలియంగా
మరుఁడవా? నాపాలిటియాహారుఁడవా నీవెవ్వరయ్యయభినవమూర్తీ!

సీ॥ ఈయలౌకికమూర్తులిద్దఱెవ్వరువీర
లనుఁగులైనీకాప్తులైనవారు
స్నేహంబుతోఁ జేరఁజీరిముచ్చటలాడి
యెఱుఁగుదేమున్న నన్నెచటనైన
నేత్రోత్సవంబుగానిన్నుఁజూచిననాకుఁ
దొలుతగాంచినయట్లు తోఁచెనహహా!
యున్నట్టులుగనుమీయునికిఁ దెల్పుఁడుమాకు
సత్యసంధులుగదా నాథువృత్తు

గీ॥ లనుచుఁ బ్రార్థించుచుండెలోనగ్గలముగ
శోకమునవేడ్కఁదోఁపఁగనాకేకియాన
బాలకిసలరసాయనోత్తాలచారు
కంఠకలకంఠకాకలీకలకలముగ

కం॥ ఏడిచియూర్పుగార్చితని వాపుచుభుపిజారనోరగనగఁజెందిసఖుల్
కూడినయొంచిననుచనోం బాడంగాలేకపివయైసఖియుఁదెక్

ఉ॥ ఉండియునానృపాలకుసరోజముఖ్యంగనుంగొనిమాటిమాత్మకుం
బంధువుగాఁబుటంబునను బోడిసరిగ్రహశంకఁజెందునా
యండజయానఁజూచికనునాత్మఁగలంగియుఘరచిత్తుఁడై
నిండినశోకవహ్నిఁదనరనీటియునర్చుచునాతఁడట్లనెన్

సీ॥ సకలదేశంబులసంచారమొనరించు
సిద్ధులమేముఁరాజీవగంధ
చూచినారముగదాసుందరాలంకారు
నీభర్తనొకచోటనీలవేణి

మాకుసంగడికాఁడుజోకచంద్రాంగదుం
డతనికిమాకైక్యమభినవాంగి
నీసో॥ వార్తనత్రాపక్తికడునొచ్చు
నిటువచ్చునిప్పుడయిందువదన
గీ॥ అతనిచెంగటనుండియీపార్థివార్త
తెలుపవచ్చితినీకునేఁ గలికిఁబోఁడి
స్వామిశంభునిపాదాంబుజములమీఁద
కల్లగాదిదినమ్ముమోకంబుకంఠి!
గీ॥ అతఁడునీతోడఁగలియునాయంతఁద్రనుక
బయలుసేయకుమీవార్తనయభయముల
ననుచుఁదెలిపిననతనివాక్యంబునతికి
నమృతధారాప్రవాహంబునను కేరించె
ఉ॥ కన్నులకర్వ్వదీరఁగుతుకంబునమాటికిమాటికిన్ నహు
త్పన్నమనోమనోజయయిహైఁబులకంబులునంకురింపఁగా
నన్నరనాథనందనప్రియుఁబునఁజూచితదీయరాగసం
పన్నతయున్ మదిందెలసిబాష్పతనుద్రవవిస్వరాదులన్
చ॥ తెలిసివయఃప్రమాణమునుదీనునువర్ణములక్షణంబులుం
గలయఁగఁజూచివేరొకఁడుగాఁడుమదాత్మవిభుండెయంచువి
శ్చలమతినిశ్చయించియునుసందియమొందుస్మృతుల్ ధరిత్రిలో
వలపునరాగతుల్గలుగబ్రహ్మవినిర్మితిలేక యుండుటన్
సీ॥ భాగ్యహీనకునాకుఁబరలోకగతుఁడైన
ప్రాణవల్లభుపునఃప్రాప్తియెట్లు
కలగంటినోభ్రాంతినెలకొంటినోలేక
వలగొంటినోయాత్మఁగలవరించి
కామరూపులుగదాగంధర్వయక్షాదు
లందొక్కధూర్తుఁడోయకటయితఁడు

మానినత్త్వపదిష్టమౌ సేశ్వరవ్రత
ఫలమిట్టు నేఁడునకా బడ్సెక్రొ సనో?

సీ|| అయ్యయో నవ్వి సౌభాగ్య సౌందర్య మానిన్న
మానిన్న పచ్చనౌ పంచనోడ ప్రాంగణమ్మ నెలఁకు
తెధన్ని మానిస్త్ర సౌభాగ్య సనుతోత్తమాయణోఁడు
తెంభుఁడుమ్రిసన్నఁద్రెం ననవాధన్నకాద్రి?

మ|| అనియాత్మేంగిలకాంచి సిగ్గునవినమాత్రిస్నాబ్ధమైయున్నయ
వ్వనితాం రత్నముతోడనాన్నపతి మాపాపాపిశేషంబున
జ్జనయిత్రీజనకుల్ పుద్రంబాలె కొంచ్చానెజైన నే తాంతుని
కునుపెభర్తకునేఁటఁ రేపటనెకల్గుఁ వేపకతోకట్రిమ్మఅా

కం|| అనియాసీమంతినివిడరాన విశాలిగా సమ్రిలనుమౌ మకోరకనురగేం
ద్రనియుక్తరాష్ట్రసమినయుఁడు పనసపటుఁడోలువఁద్రగు వేమకతోఁ

కం|| గ్రక్కున గాఁనుగమాన్వయ చక్కఁగా నెక్కినాఁగెనసంఘులపద్దముల్
నెక్కొనఁ జేసెషూ యనియక్కొలఁదికా నాఁగెసడలనతి వేగముతో

కం|| ఆతఁడాటుసనానిఁటిపమ ధన్నోనుఁటకఁజేటిపొత్పురసికట
ప్రేపుకవనమునానా వృక్షసమూహోపసన్నివిష్టుఁడగుచుఁ

చ|| ఉరగకుమారుఁ బిల్చెగయుక్తులుగొన్నివచించి కార్యసం
భరణము లెల్లఁ దెల్పి పంథులసన్నిధి కేగుమంచును
దురగతిఁబంపెఁబంపనహిధూర్తుఁడుసట్టుల సంభ్రమంబుతో
నురువడివచ్చి దివ్యగతి మాధముకోవ్వానిల్పియుట్నేరా

సీ|| పాతాళముప కేగి ఫణిసామ్రాజ్యము నను
పనుపంగ పమ్మానపదపిఁగాంచి
యింద్రసేనసుతుండు చంద్రాంగదుండువచ్చి
విడిగనుద్యానభూ వేదియందు
నివసించియున్నాఁడు నిత్యకృపాళుఁడై
నీతినాలోకించి నిశ్చయముగ

బట్టంబునందు నెప్పటియట్ల తలిదండ్రి
నభిషిక్తుఁ జేసి సిరియంబు నెఱపి

గీ॥ మొదలవై ఖరిబాంధవ్యపదవియందు
సంతసంబున నుండుడాశంక దక్కి
కాకతత్కారిమృత్యుదంష్ట్రాకరాళ
తీక్ష్ణతరవారిధారచేఁ దెళ్ళువారె!

వ॥ అనిపలికి యతండు నర్మదానదీమగ్నుండయ్యెఁ గా నాగకన్యాప్రియత్నంబునఁ బాతాళంబున కరిగియాందుఁ దక్షక మహోరగాధ్యక్షు శంభుతత్త్వప్రసంగాను ప్రసంగంబున మెప్పించిన సత్వండతనికి మహామైత్రిబలసహాయసంపత్తియుఁ గామగమనంబునకు సామర్థ్యకత్వంబును దాదృశాద్భుతప్రభావయోజనగంధిదివ్యాంగరాగాన్నూన మాలికానర్ఘ్యరత్నభూషణాదులొసంగుటయుఁ దలంచినప్పుడతా సహాయు బగుదుననుటయు నాదిగాఁగల తద్వృత్తాంతంబులెల్ల దేటతెల్లంబుగా నెఱిఁగించుటయును

శా॥ ఉద్దామంబగు నమ్మహాబలసహాయోద్వృత్తికిన్ భీతులై
యుద్దాయాదులు వచ్చి పాదపతితులై యా యింద్రసేనున్ సమ
చ్చద్దివ్యాంబరరత్నభూషితునిగా సామ్రాజ్యసంప్రాప్తిను
న్నద్దంతావళివైఁ పీఠగుసనధ్యాసీనుఁ గావింపుచున్

గీ॥ వినయవినమితగాత్రులై సన్నుతించి
కార్తరక్షకముఁ గాపుశుభయము నొసఁగి
నేఁడు నీపుత్రుఁ డరుదెంచినాఁడు నీకు
అహితబలభంగదుఁడు చంద్రాంగదుండు

కం॥ అనితసయువార్తనంతయు వినిపించిన నింద్రసేనవిభుఁడతిహర్షం
బునఁ బరవశుండై యేమియుఁ దనుదా నెఱుఁగక యొకింత తడవాటులు లేక

ఉ॥ అంతట మంత్రిపుంగవులు నాప్తులు వృద్ధులు బంధులెంతయున్
సంతసమొప్పఁ దెల్పనతిసంభ్రమువిస్మయపూర్ణబుద్ధిభూ

కాంతుఁడు దేరిభూరిరథగంధగజాశ్వపదాతివీరసా
మంతపురోహితాదిహితమండలి గొల్వఁగ శత్రుయుక్తుఁడై
గీ॥ నిజగృహంబునకరుదెంచినిందుకొల్వు
కొంటసైనుండఁగన్నులపండువుగను
హర్షమున మ్రొక్కవచ్చిచంద్రాంగదుండు
తల్లిదండ్రులమనములనుల్లసిల్ల
చ॥ వచ్చినమున్ గ్రహించి [illegible] పవిత్రుఁడనందనున్
గ్రుచ్చి కవుంగిలించి [illegible] ముదాన్వితయై నభా
మెచ్చఁగ [illegible] తాలకిరీటిసేయుచున్
మెచ్చి [illegible] భాగ్యముల్
క॥ పురనారీ [illegible] నాత్మనివాసకౌతుకములతోడన్
బురగోపుర [illegible] యనాదృతిఁగనుచున్
గీ॥ జనకునకుఁగొల్పుగో భాగినాన్య [illegible]
దత్తరత్న [illegible]
నవ్యదివ్యాంబరాభరణంబులెల్ల
నిండుకూరిమి [illegible] వేదించెనంత
సీ॥ ఇంద్రసేనుండు [illegible] మునివార్త
వింతయువినిచూచియుబ్బుచును
నాభాగ్యమంతయుఁ జటఁగోపిలుసల్పు
శంభుపూజావిశేషముగ నెంచి
చారులచేతనుజామాతయొకవార్తఁ
[illegible] త్రివర్మకు వేగఁజెప్పఁగనుప
నతఁడును ద్వేల్లితహర్షుఁడై తద్వార్త
జనులకు నెంత్రనిధన మొసంగి
గీ॥ యంతగూఁతురురప్పించియవ్విశేష
మంతయును దెల్పి కౌఁగిట నంతఁ జేర్చె

కన్నుగవహర్ష బాష్పముల్ క్రమ్ముకొనఁగ
సౌధశుద్ధాంతకాంతలుసంభ్రమింప

మ॥ సతిసీమంతినినంతనుత్సవముతోసంత్యక్తవైధవ్యగా
నతులానర్ఘ్యవిభూషణప్రకరమాల్యానీకదివ్యాంబర
ప్రతతుల్ గట్టఁగనిచ్చిపట్టణమహాగ్రామాదిభూమిప్రజా
తతితద్రాజసుతాశివప్రతిమహత్వంబెంచిరొక్కుమ్మడిన్

చ॥ అతులమహోత్సవంబడరనమ్మనుజేంద్రుఁడుపట్టణంబలం
కృతముగఁజేసిశోభనపరిచ్ఛదసన్నహనంబమర్చివి
శ్రుతముగఁబిల్వఁబంపిజయశోభితమూర్తికినైంద్రసేనికి
ప్రతిమముగావివాహవిధిఁగ్రమ్మరఁగూఁతురునిచ్చెమెచ్చుగన్

మ॥ సిరిచంద్రాంగదభూమిపాలకుఁడునాసీమంతినింబన్నగే
శ్వరదత్తోజ్జ్వలయోజనైకదశకాంచద్గంధదివ్యాంగరా
గరసామ్లానపయోజకేసరసదృక్కల్పద్రుమాల్యాంబరా
భరణశ్రేణులచేసలంకృతిగసంభావించెహర్షంబునన్

గీ॥ మామచిత్రవర్మమహనీయసంపద
భక్తినందఅకునుబహువిధముల
నరణమిచ్చితనదుసతివతోనాత్మీయ
నిషధపురముకేగెనృపసుతుండు

కం॥ నిజనిషధపతికిఁజందన గజహయభటమంత్రిబంధుగణనానారా
జ్యజనులుగొల్వఘటింపఁగ ప్రజమెచ్చఁగయూవరాజ్యపట్టంబేలెన్

ఉ॥ అంతటనింద్రసేనుఁడఖిలావనిభారముపుత్రుఁజేర్చియే
కాంతమనస్కుఁడైగరళకంఠుగుణాంచితపంబొనర్చియ
త్యంతసుఖానుభూతిమునులందినసత్కృతిఁజెందెనిందుసీ
మంతినితోడనానృపకుమారుఁడుమించెనుసార్వభౌముఁడై

మ॥ చెలువొప్పంబదివేలువత్సరములుత్సేకప్రభావంబుతో
ఫలితానోన్యమనోరథంబుగనుసంపద్రాజ్యసామ్రాజ్యని

శ్వలభోగంబులఁ జెందియాసతియు నాచంద్రాంగదుండష్టపు
త్రులతోనొక్కకుమారునింగనిరిసంతోషంబు రెట్టింపఁగన్

గీ॥ భర్తయునుదానుభావంబుపదిలపఱచి
సోమవారంబులందునుమామహేశు
దేవులనుగొల్చిసీమంతినీవధూటి
సకలసౌభాగ్యములఁ జెందెసరవినిట్లు

కం॥ ఇదిసోమవాసరవ్రత మదనహరార్చనవిశేషమహిమమువినినన్
జదివిననిహపరసుఖములు సద్విమలమతులకునొసంగుశంభుఁడుకరుణన్

కం॥ మరియుంబూర్వంబుగమీ కెఱిగించెదసోమవాసరేశ్వరపూజన్
తొరలినమాహాత్మ్యంబిది నెఱినద్భుతకరమువినుఁడునిశ్చలమతులై

వ॥ అనిపలికిన మహర్షికి మహర్షులు మహాత్మా!యుత్తమ చరిత్రంబానతి
చ్చితిరి మరియుఁ జిత్రంబగు నాఖ్యానాంతరంబుఁ దెలియవలయునని
ప్రార్థించుటయు నట్లయతండువారలకిట్లనియె

ఉ॥ భాస్వరమూర్తులుత్తములుపాత్రవిచారులుదేవమిత్రసా
రస్వతసంజ్ఞలందనరుబ్రాహ్మణులిర్వురఖర్వగర్వసా
రస్వతులేకదేశనగరస్థులుమిత్రులులోష్టదూషితా
స్యస్వులుముఖ్యవిదర్భవిషయాశ్రయులుల్ గలరర్హవర్తనుల్

వ॥ అందువారిలోన

గీ॥ దేవమిత్రవసుంధరాదేవమణికి
నలఘుబుద్ధిసుయోధనుండనెడువాఁడు
ప్రబలసారస్వతుండుసారస్వతునకు
సామదంతుండునసుతుల్ జననమైరి

సీ॥ సమకాలనిర్వృత్తచౌలోపనయనాది
సంస్కారదివ్యతేజఃప్రనిధులు
సమవేషకాంతిపరిసారవయోరూప
సాంగవేదత్రయాభ్యాసకృతులు

సమనిరూఢన్యాయసకలాగమపురాణ
సంహితాధర్మశాస్త్రప్రవిదులు
సమనిర్మలాచారసారదీక్షానూన
విజ్ఞానవాసనావిష్కారిణులు

గీ॥ సకలలోకైకపూజ్యులు సామవిత్తు
మేధసులు దక్షిణాగ్రహులు మెచ్చులంగు
తోడివసగులు నానాటనీదేలి
పదియునాగ్వాప్సగంబుల ప్రయాసులను

సీ॥ భాలభాగములఁ దాభసితత్రిపుండ్రంబు
లంసాంతరములఁ గృష్ణాజినములు
కటిదేశంబులఁ గటిపాలంబులు
గళమున రుద్రాక్షమాలికాసరులు
హస్తాంగుళులయందు సములఁ బవిత్రముల్
కటిపటంబులకాషాయకాభరణములు
పాణిపద్మంబుల పాలాశదండంబు
లాస్యగోష్ఠిములఁ బాంచాక్షరములు

గీ॥ సొంపుచెలువొందఁ దసాక్షాత్సుకులనంగఁ
బరమశుద్ధాంతరంగులై బ్రహ్మచర్య
నైష్ఠికత్వంబు విఖ్యాతి నడపుచుండ
నంతఁ దలిదండ్రులాచిత్యమాత్మఁ దలఁచి

వ॥ ఒక్కనాఁడు చేరంబిలిచి యిట్లనిరి

ఉ॥ యౌవనమంకురించినది యధ్యయనంబును సాంగమయ్యెఁగా
వావిరి బ్రహ్మచర్యమును వాసిగ నడ్పితిరేకదా యిఁకన్
పావనవృత్తులై సకులబాలికలన్ వరియింపధర్మమా
గావునఁ బెండ్లివెచ్చములు గావలె నందులకిప్పుడిర్వురున్

ఉ॥ వేగమునన్విదర్భపృథివీపతిసన్నిధి కేగి తత్సభా

భాగమునన్ నిరూఢిగను బాడిపదక్రమచర్చలాదిగా
నాగతులంతరంగకధనంబునఁ బెంపొనరించిచాలద్రి
వ్యాగమమందిరావలయుహర్మ్య మెలర్పఁగమీఱరలి త్తర్తిన్

కం॥ అనిపలికియనిచెఁబలికిన జనకులయానతిమహించిసంభ్రమమొప్పన్
జనియువ్వటువులుగాంచిరి ధనవితరణశీలునవ్విదర్భనృపాలున్

కం॥ కాంచితదాస్థానమునన వంచితముగవేదవిద్యయువఘుళములుగ
న్వించిబళీబళియన మెప్పించిమహీనాథుతోడఁ జేరలఘుతతిన్

వ॥ ఇట్లనిరి

గీ॥ బ్రహ్మవత్సలధర్మాత్మబ్రహ్మచర్య
మెల్లశాస్త్రోక్తగతిసల్పియుప్పుచుచిత
మగుటఁగల్యాణవాంఛఁగల్యాణమునకు
వచ్చినారముకొనిపవలయుమమ్ము

కం॥ అనియడిగినఁద్రవదంపతి ధనమిన్నోసంబడియులోకతత్త్వవివక్షన్
జనపతిబిరునవ్వడరఁగ ననునయముగనట్లులనియెనవ్వటువులతోన్

సీ॥ నిషధదేశంబేలునృపునిపట్టపురాణి
సీమంతినీదేవిశిష్టబుద్ధి
నియమంబుతోభవానీశంకరులభక్తి
బ్రతిసోమవారంబుభజనఁజేసి
బ్రాహ్మణదంపతిప్రతతినర్చనసల్పి
సారచతుర్విధాహారములను
దనియించియీప్సితద్రవ్యదక్షిణలిచ్చు
నదిగానమీరునాయనుమతమున

గీ॥ ఒకరుస్త్రీవేషముధరించియొకరుభర్త
యగుచుజాయాపతిత్వంబునధిగమించి
నాకెగృహమునకేగియంకిత్సితులయి
యిష్టమృష్టాన్నసంతుష్టి నెనఁగపొసఁగి

క॥ భూరిన్ భూరిధనంబులు కోరినకొలఁదిం గ్రహించి గొబ్బున మగుడం
గారండు నా యెడకునని యంరాజేంద్రుండు పలుక నా ద్విజపుత్రుల్

క॥ మదిఁగలఁగి యిట్టులనిరో సద్ధమలవర్తనవివేకసంపన్న! కటా యిదియు
చితమె బ్రాహ్మణులకుఁ గోదవులుగద యిట్టిపనులు గూడవు మాకున్

గీ॥ దేవతయుఁ దలిదండ్రుల్ దేశికుండు
రాజకులముకు వీరలారాధ్యులెందు
వారి యెడ వంచనము మొనర్చువారలహహ!
నాశమొందరె తలఁప సాన్వయముగాఁగ

క॥ కాపట్యంబున నిట్లు మహీపతి యంతఃపురంబు కేగఁగ వచ్చున్
గోపితమయ్యును గపటం బాపదలకు మూలమగుచు నంతబయలగున్

క॥ మును సాధించిన శీలం బును విద్యాచారముఖ్యపూజ్యత లెల్లన్
జనునప్పుడె కౌటిల్యం బున వర్తింపంగ నెట్టిపురుషులకైనన్

క॥ కాపట్యమార్గపరులం బాపము వైరంబు తృష్ణ భయమీనాల్గున్
బ్రాపించును నిత్యంబును దాసంబును జెందుమిగుల దైన్యము బొందున్

ఉ॥ కావున సత్కులీనులమకల్మషకర్ములమిట్టి ధూర్తదు
ర్భావవికారవృత్తులకుఁ బాత్రులమా యిది మాకుఁ జెల్లదో
భూవరచంద్ర! నా పుడును భూపతి పూనిక మానకిట్లనుం
గేవలనీతిభీతిపరికీర్ణవచోరచనాచమత్కృతిన్

సీ॥ పితృదేవదేశికపృథివీపతులయాజ్ఞ
లపియలంఘ్యములుగా నాత్మ దెలసి
అశుభమైన శుభంబైన నెయ్యదివార
లాదేశమొనరింతురదియవశ్య
కర్తవ్యమని మేలు కాంక్షించు నప్రమ
త్తులు భీతిఁ జేయంగవలయుఁ గాన
మేము రాజులము గామీరలు ప్రజలుగా
రాజాజ్ఞ వర్తించుఁ బ్రజలకెల్లఁ

గీ॥ గలవభద్రింబులన్యథాకరణమునను
భయముసిద్ధంబుగావుననయ మఱింగి
మీరుమావచసమునకు మేరమీర
కేపుఘగద్రలంగవలయుమాకిష్టముగను

క॥ ఈరీతిఁదెలుపవటువులు భూరమణులుసమ్మతించిపురికొల్పితగన్
సారస్వతునికుమారుని నారీవేషమునఁజక్కనగఁబొనరించెన్

సీ॥ గబ్బిగుబ్బలుగాఁగఁగందుకంబులొనర్చి
గుత్తంబురవికపైగుస్తరించి
నెరుపునొయ్యారులసీటుపైఁటముసుంగు
రంగుగాఘాతాంతరంబుగట్టి
శ్రీవణభూషాకోటిసంస్థాపితంబుగా
నయనాబ్జములనంజనంబుదీర్చి
నీలచామరవాలనిచయం బమర్చిన
ధమ్మిల్లభరమువింతగఘటించి

గీ॥ కంఠసూత్రనిజాంగరాగపరిసార
కాంచకంకణముఖ్యవేషోచితార్హ
వస్త్వలంకారములుగూర్చివరుసనాఁడు
బూమెసంధించెనప్పుడాసామదంతు

వ॥ ఇవ్విధంబునసవ్విదర్భనాథునాజ్ఞ సామదంతుండుకపటవనితావేషంబు
నుసుమేధసుండు యథాపురుషత్వంబునువహించి కృత్రిమదంపతులై
యప్పుడు లేనడనసుగుడుగునకుగదిసి చిడిముడిపడుచు బెగడుచుఁజని
మణిగణశిరణావరణస్ఫురణ కల్పితారుణ కిరణబింబఘట్టనంబగు
నన్నిషధ పట్టణంబున కరుగుదెంచియందు సోమవారసరోత్సవంబునను
విప్రదంపతీసహాయంబుగాఁజంద్రాంగదునంతఃపురంబుఁబ్రవేశించిరంత

సీ॥ తళుకువన్నెలచంద్రకళలీలమెయినిండ
డాలుహారంబట్టుపుట్టంబుఁగట్టి

కుంకుమగంధలేపాంకంబు పొంకంబు
రహింగ సూర్యపటంబు రవికె దొడఁగి
కటికచీఁకటిపోఁతఁగాఁ బోసినట్లుగాఁ
గుంతలబంధంబుఁ గుదురుపఱచి
చిగురించి పూచి కాచి ఫలించు లతలీల
నవరత్నమయభూషణములు దాల్చి

గీ|| భ్రమరపుంజంబు నారామరమయుఁ బోలె
విప్రదంపతీసంఘంబు వినయపరత
నెగడి కొలువంగ సీమంతినీవధూటి
హర్షభక్తులు మనములో నగ్గలింప

కం|| ఆకృత్రిమదంపతులా జోక నెనసియుంచియుండఁ జూచి మనములోఁ
దాకితపులని యెఱంగియు గైకొని యనొకింతనవ్వి గౌరీశులుగాన్

మ|| సకల బ్రాహ్మణపూరుషప్రతతియున్ శంభుండుగా బ్రాహ్మణీ
ప్రకరంబెల్ల భవానిగా మనసునన్ భావించి యావాహనం
బకలంకస్థితబుద్ధిఁ జేసి మది నష్టార్ఘ్యంబు సంధించి చం
ద్రికళా ఖండననామజాలమును మోదంబొప్ప వార్చుచున్

సీ|| హైమాసనంబుల నధివసింపఁగఁ జేసి
పట్టాంబరంబులఁ గట్టనిచ్చి
కుంకుమపంకంబు పొంకంబుగ నలంది
పుష్పమాల్యంబులు పొందుపఱచి
కస్తూరికాముఖ్యగంధంబు సంధించి
నవరత్నమయభూషణముల మర్చి
తోడ్తోడ సామ్రాణిధూపంబు లర్పించి
కర్పూరపీఠంబు లేర్పరించి

గీ|| వినయవినమితగాత్రులై వేడ్కలలర
నేకమతిఁ దడ నర్చించి యెల్లరకును

గనకపాత్రింబులఁ గభాగమునఁనుంచి
అంబువుల జల్కి పరిక్షాళనంబొనర్చి

వ|| అందు

కం|| మిలమిలనై ఘలఘలనై జలజలనై బిరుసుగాక సమపాకంబై
నెలిజిమ్మ కమ్మతావుల సలలితమగ నేమ్ర బాలశాల్యన్నంబుల్

సీ|| సింగారసంబుతో హేమాసనాసీనఁ జేసి
మిరియంపుధూపాన మెళవించి
అల్లంపునజ్జుతో నల్లిత్రిప్పించి
కారాంబుపుసుగులతోఁ గరఁగలించి
నూటిపసుపుతోఁ దనర్పనై ద్రాక్షపసుపుఁజేసి
వేపుడుపిండితోఁ బరిక్రమించి
లవణఖండములతోఁ బసపుపాత్రలముంచి
పసుపుతోఁ దోలుతోఁ జెంబడింపించి

గీ|| యుచితపరిపాకవస్తుసంప్రయుక్తమగుచుఁ
బొల్పుతాలింపువాసనల్ బుగులుకొనఁగ
బచ్చగందక యుచ్చగమొప్పెసర్చు
బహువిధశిలాటుఁగణశాకపాకములును

సీ|| మంచిపెంగనలచప్పకమంచిపెంగలప్పముల్
వడియంబులును బాలకడియములును
బుగ్గిలుపేణీలుబూరెలుగారెలు
నున్నబల్లెములుమనోహరములు
చాపట్లునెంత్రిలుచంద్రికాంతంబులు
సరిసెలునొబ్బట్లునంగరొల్లె
లడియానములునుగోర్వడబునుదధివడల్
కర్కరీలిడ్డెనల్ ఖండములును

గీ|| పారిసత్తులుమణుగుబూల్ చక్కిలములు

యేనికడుగులులాలీలు తేనెతొలలు
నట్టుదోసెలు మోరుండలప్పడములు
లాదిగాఁగల్గువివిధభక్ష్యములుమరియు

గీ॥ అమృతరససారసంపత్తినవఘళించు
సన్నసేవెలుబొటినెలుసర్పిణీలు
గరిజలునుసొజ్జమొద్దలుగాఁగలత్తెరఁగుల
పలువిధంబులఁజేసినపాయసములు

గీ॥ గోవజవ్వాదికస్తూరితావులకును
బొమ్మగట్టినగుమగుమల్ గ్రమ్ముకొనఁగఁ
గమ్మఁదనమునఁనమృతపురమ్ముఁబోలు
నప్పుడటువెన్నఁగాచినయాల నెయ్యి

ఉ॥ తేనెలునొప్పుపప్పులునుతియ్యనిచారులుడిమ్మనంబులున్
పానకముల్ రసావళులుచప్పిడులుంగిలివంటకంబులున్
మానితగంధతోయములుమించిసలంబులుదియ్యబాలికిన్
దానకమైనకొత్తిబెగుమిడ్డియునుండగుమూరుగాయలున్

వ॥ మరియుఁ బెక్కుభంగుల లెక్కకుమీరిన నానాపదార్థంబుల నియోగించి భవాని శంకరార్పణంబుగా ధారవోసిన యథేష్టంబుగా భుజియించిలేచి యాసనాసీనులైయున్న యెడ యథార్థంబుగా ధేనుహారణ్యదానికన్యాస్వర్ణాసనాది దక్షిణలొసంగి నమస్కరించిపనిచినఁ ద్విజాసురులు యథాస్థానంబుల కరిగిరప్పుడు ఆకృతిమహాంతులుచితదక్షిణలందిచనునవసరంబున

సీ॥ హైమవతీబుద్ధినర్చితుండైనట్టి
యావిప్రవరువటువాంఛనంబె
తనయథాపూర్వపుం స్త్వముఁబాసియింద్రజా
లపుమాయబన్నినలక్షణమునఁ
బీన స్తనాభారభీరుసూక్ష్మవిలగ్న

ఘనజఘనాభోగగౌరవాది
మందమందస్ఖలన్మదహంసకాయాన
ధమ్మిల్లభరహస్తతరుణకంఠ
సీ|| కంబుముఖపూర్ణసౌందర్యగరిమంబూని
తిరుఁగమైయొప్పోల్చు వేషంబుదప్పకుండ
నహాహాశివభావనాపరాయణులమహిమ
తలఁచిచూచినమిగులఁజోద్యంబుగాదె
కం|| ఆవెలఁదియువిష్ణ్వతిపుం భావనయున్మత్తయగుచుఁబతివేషపుభూ
దేవకుమారకుతోడన్ భావభవవ్యాప్తిఁగవయుభావముతోడన్
వ|| ఇటనియె
చ|| నిలునిలుసుందరావయవనీరజపత్త్రనిశాలనేత్రకం
దళితలతాంగిసూనవితతంబగుముంగిటిపావనంబునం
గలయికలోననిల్చిబిగికౌఁగిటఁజేర్చిసుఖింపఁగోరితిన్
వలపులఁగొల్పిమోహ్వాదయావల్లభ! యెందులకేగెదియ్యెడన్
కం|| అనుచువిరికిఁదిద్ధాకృత్తము వినిపం[illegible]శక్తిగాఁగవివరించిసుఖే
జనమునుమోహముఁజేయుచునను యుచనుచుండె మొవలియట్టుల నెనుటన్
గీ|| మగువకనక్కఁటతఁబట్టనునుగుడపయ్య
నెచటికేగెదనని నిలుమెలచలము
శాంతిచేతోభవేశసంఘాతఘాత
భీతినన్నిట్లుదగునెయుపేక్షఁజేయ
ఉ|| నిండుమిఱుఁగుఱుప్పెదనిల్పికప్పఁగిటఁజేర్చిపెర్చుపు
లండమువంటిమోహపుఁబుటికల నొనుచున్ వలరాజుకేళికం
తాండవమాడఁగోరితిమదబుద్ధి వంచనకట యెందుఁగామినుల్
నిండినకోర్కెఁజెల్పఁగనునెమ్మిఁబ్రియుల్ కలయందలంపరే?
వ|| అనుచుబహువిధంబుల
కం|| ఇప్పగిదినప్పుడంతుక అప్పటికప్పటికిఁబలుకనతఁడునుశంకన్

డెప్పరముగ ముమ్మరమునఁ దప్పక యిటుతిరిగిచూచి తద్విస్మితుండై

ఉ॥ ఈకమలాయతేక్షణము లీవలిగుబ్బ పిఱుందుపోయుగం
బీకృశమధ్యమీమదగజేంద్రపురాశిసమంసమంసమీ
కోకయుగానుకారికుచకుంభములక్కట యీసుపోఁడిమిం
బ్రాకటలీలఁ దోఁచెడిని ప్రాణసఖుండితఁడెట్లుమెట్లకో!

వ॥ ఆసందేహంబడి గెడఁగాకయు నియిట్లనియె

ఉ॥ ఏమియపూర్వభాసమున నిట్టివనస్థుఁడు దాకులాత్రియా
కామినియుంబలెంబలికి కారిస్వహారములింగ్గ్గనక్కఁగా
భూమిసురాన్వయుండవను బూతమునోపపడే దిప్రియుండవుక్
నేమము బ్రహ్మచర్యమునసల్పినవేఁపురాణవేత్తవుక్

కం॥ సారస్వతతనయుండవు నారస్వతనిధిసిలోకసమ్మతమతివీ
వీఁగతిఁబల్కఁజెల్లునె? మాఁగకులవృత్తిఁబనికిమాలినపలుకుల్

వ॥ అనిసనయ్యతనికినప్పలోఁదఁడియిట్లనియె

చ॥ పురుషుఁడఁగాను నేను స్వరపూర్వమనోరథభర్త వెసన్
సురతివిశేషచాతురిని సొక్కఁగరించిసుఖంపనున్నయ
త్తరుణినిఁ బేరసామవతి తథ్యము నీమది సంశయించెనా?
కరమనురక్తి మత్తనువుఁ గన్గొనుమా యనుమాన మేటికిన్

వ॥ అనిపలికినరహస్యంబున నతనినిఖిలావయవంబులుబరికించి యకృత్రిమయట్లధమ్మిల్లఘునజఘనస్తనశోభినియగు నక్కాంతాకాంతత్వంబంతరంగంబునఁ జింతించి కొంతకొంతసంతాడితస్వాంతుండై యంత ధర్మబోధుండగు సుమేధుండుబ్రియత్నంబుననణంచి యాచింతయావంతయుం జెందక ముహూర్తమాత్రంబు విస్మయావిష్టుండగుటయు నతనితోఁ నమ్మగువయిట్లనియె

ఉ॥ తీరెఁగదయ్య సంశయము తెల్లముగానిఁక నాకు మన్మథ
కూరిరనిశాతహేతి యెడఁగూర్పక కేళికసందమైనయీ
చారువనీనికుంజములఁ జక్కఁగ నన్ రతిఁ దేల్చుమన్మనో

ధీరశిఖావతంసుఁడుమదింజలియింపక యిట్లనుందగన్
సీ॥ మర్యాదదప్పియీమాటలాడెదవెట్లు
సకలశాస్త్రంబులుచదివియుండి
సత్కులాఢ్యయునశాస్త్రవివేకసంపత్తి
కలవారికినిజాంగకలనదగునె?
ఆత్మలోనిన్నునీవరయుమింతివిగావు
చదివినిపురుషుండవిదియుమేలె?
…నుచితభర్తృరాజానుశాసనముసఁ
పెంపుసలనంచించితగనికార్య
సీ॥ మాచరించినయున్మలంబెట్లనీకు
మునసిద్ధాశ్రమాచారములనుఁగోరతి
తగనికర్మంబుగొంటివివాహవైతి
నిత్యాచారవిపత్కులపాపంబులుఁదవు
ఉ॥ తిన్నవిప్రులోనఁబోసిననిత్యస్త్రీవాంఛలుకంటుకామహతిన్
ఖిన్నతఁబొదిపోనసకమ్మగసమ్మగకోటులనొప్పఁగాంతుదే
యున్నయమూర్తిలోసెలఁగిరేఁచమనునిప్పథగామిగాకస
త్పున్నతనైతినప్పలుగునభ్యనకాంచలొందవెంతునన్
…టుసమిత్రిణిపోపరం గావలెనగు కాంచుమింటికేఁతకచొచ్చటం
జేసిన్వాజులపరీసాదముచే వేగముపిల్లుమిట్టప్రాగ్భవంబున్
వ॥ అనిప్పోపినయంగీకరింపక యయ్యాగనయంగజాయత్తచిత్తయై తన
కంబు గమికంబుగాఘలంబున
ఉ॥ చక్కఁగఁగేలుడామునలుజాచిచనుంగవపెన్నురంబునం
గక్కరియుంగఁగాఁగిటబిగించితటాలునమోవియానినం
గ్రిక్కుఁగనమాకృగింబులుఘరాసురపుత్రుఁడుమాముహేశ్వరా!
యెక్కడికర్మమంచుఁదరిశేషణపాయఁగనూకెఖేసుఁడై
సీ॥ అట్లుపాయంగనూకిననామృగాక్షి

మొనసి పైకొని రతివాంఛ ముమ్మరమునఁ
బేర్చి యేకాంతమగుటను బెచ్చుపెరిగి
మోహమంతయు నేర్పడ మోహరించు

సీ॥ అంసపీఠికల పైఁ గల్లలఁ జెయి చాఁచి
చెవిచెంత మణితంబు సేయఁబూనుఁ
చెక్కులఁ జేదోయి నొక్కి మోవియు మోవిఁ
బెనఁగుసఁగవిసి చుంబింపఁబూను
గరమృణాళంబులు గంఠంబులఁ దవిల్చి
యెదగబ్బిగుబ్బల నదుమఁబూను
నడరి గోప్యాంగంబులం గంధరంజిల్లఁ
బెల్లుగా నందఁ దాఁ బెనఁగఁబూను

గీ॥ మీఁదిమీఁదికి వచ్చును మేను విఱుచు
చెయ్యిఁ జేబట్టి లాగంగ జేసుకడకు
నన్ని మదనవికారంబు లెచ్చరింపఁ
నగులుపడిన నుతలఁ కాఁ డాధన్యబుద్ధి

మ॥ తగుధర్మంబులుఁ జెప్పుచున్ బదివదిన్ గాఁదన్నులం గాంచుచున్
మిగులన్ గోయుచు నొప్పఁ బల్కుచు సహానికక్రియల్ దెల్పుచున్
నగుఁ బాటీపనమానుమానుమనుచున్ నానాప్రయుక్తంబులన్
స్వగృహస్థానముఁ జేరెనా సలియు నా సద్బ్రహ్మణుండో యనన్

వ॥ ఇవ్విధంబునఁ దోఁ తెంచి నిజజనకులకు మిత్త్రసారస్వతుల కెఱింగించిన నారు కోపశోకవిహ్వలులై యక్కుమారులతోఁ గూడ విద్యున్నాస్థానంబునకుం జని యచ్చట సారస్వతుండు వసుంధరానాథునితో నిట్లనియె

మ॥ నరనాథా! విను దేవమిత్రసుతుఁడున్ నాపుత్రుఁడున్ వీరలి
ద్దరు మీయాజ్ఞన దంభదంపతులు దుర్ధర్షుల్ దురాచారులున్
దురహంకారులు నైకణంగి చనిచందోభిత్తంస నేనావ్రత

స్థిరచంద్రార్కముగ భూమిపాలసతి యా కాసీమంతినీ దేవిచేన్

మ॥ నిజమాతద్వ్రతనిష్ఠసత్త్వమున నెంతే వింతగా మోసపో
యిజనుల్ నవ్వఁగ వచ్చినారు దగునే యీ చేఁతనిట్లేన్ మదా
త్మజుఁడొక్కండుడ యితం డువీనికిని స్త్రీత్వంబెట్లు సిద్ధించెనో
యజనాద్యుత్తమకర్మఁ జెల్లదుగదా యాజ్ఞ్యుల్ నినున్ మెత్తురే?

వ॥ అదియునుంగాక నేఁడిట్లు నా సంతతి నష్టంబగుఁ బిత్రువర్గంబు నిరాశం
బగు శిఖాయజ్ఞోపవీతాజినమౌంజీదండ కమండలు ప్రముఖ బ్రహ్మచ
ర్యోచిత చిహ్నంబులు విడిచి గాయత్రీ స్నాన సంధ్యా జప హోమాగ్నికార్యం
బులుడిగి యాశ్రమంబున వర్తించిన యతనికి నా కాత్మజుండవగు తనకు
శాస్త్రగతి యెద్ది మదీయాన్వయంబు చేనంద బు నష్టంబయ్యెఁగదా
యని పలుకుచున్న యాసీమంతినీ వాక్యంబులు విని యమ్మహీంద్రపుంగవుఁడు సీమంతినీ
పరిభవంబునకు నలిగి యాత్రాంతిపాప్యయము నిగ్రహానుగ్రహ
సమర్థులగు మహర్షుల రావించి వారలం దొడ్డి నిర్విఘ్నంబుల్లఁ దేట తెల్లంబు
గా నెఱింగించి యాయాచార్యోత్తమ కుమారునకుఁ బూర్వపురుషత్వంబుఁ
బ్రసాదింపవలయునని ప్రార్థించిన నమ్మహర్షులు నిట్లనిరి

క॥ పార్వతీదేవి శివుఁడును దక్షక్షయులు
ఎద్ధిసంకల్పమొసఁగుదురేక బుద్ధి
తలఁపఁగా సద్గురుఁ డన్యథాకరింప
నాప్యయసమర్థులిశ్వాలార్ప నెట్టులనిన

తే॥ అనవినియయ్యనృపాలుఁడు మునిచూడామణులు నైనమఖ్యభరద్వా
జులఁబిల్పించియూతని యనుమతంబున ద్విజయుగంబులొంబుపిలానన్

సీ॥ ఆదిమహాశక్తి యాలయంబున కేగి
యందతిసిద్ధమహానిశలను
ధ్యానజపార్చనా స్తవనమస్కృతులతో
నుపవాసనియతి మైనుండనంత
నతిభక్తినిరతుఁడై యతనికి మూఁడురా

త్రులఁజాలసంతోషమెలమినొంద
నమ్మహాదేవినీహారాంశుకోటి
పరిభాభాసమానరూపంబుతోడ

గీ॥ నాదరంబుననెదుటఁబ్రత్యక్షమగుచు
నిటనిమెనేమిగోరితివెట్టులైన
నెద్దిమద్భక్తులొనరింతురద్దిచెలువ
నయుతవర్షంబులకునైననలవియగునె?

వ॥ అనిననారాజనందనమ్మహాదేవితోనిట్లనియె

కం॥ ఏకాత్మజుఁడీవిప్రున కాకొమరుండెట్టులైననకాలమరణం
బేకొలఁదిఁబొలసుఁదాదృశుఁ డాకొమరునుబాసియెట్టులానందించున్

సీ॥ నావుడుదేవయోనరనాథసుప్రసా
దంబునఁ వేరొక్కఁడైనయుండితని
సకలవిద్యలునుదీర్ఘాయుష్యసంపత్తి
గలధన్యుఁడుదయింపఁగలఁడుసోదర
నీనాఁటిసానువతినామవిఖ్యాతి
నాసుమేధసుభార్యయైనసస్ప్రు
నిష్టభోగములసంతుష్టిచేఁబ్రవరాదు
పనియానతిచ్చినసకలజనని

గీ॥ నంతనంతర్హితాకృతియయ్యెఁబిదప
విప్రవర్యులునారాజువేడ్కలలర
స్వస్వగృహములకేఁగుచుశంభురాణి
నూజనస్తులపట్టించిరాదరమున

కం॥ సారస్వతునకుసంతతిఁగు మారుఁడుఁవేగంబెకలిగెమార్తాండనిభో
దారుఁడుధీరుఁడుసద్గుణ సారుఁడువిమలప్రచారుఁడంబికకరుణన్

గీ॥ తివిరి సారస్వతుండను దేవమిత్రు
డమ్మహాదేవి యనుమతి నాత్మజులను
బ్రాపితులఁ జేయ నాసుమేధసుఁడు సాను
వర్తియుఁ జెలువొందిరి యభీష్టవైభవమున

వ॥ ఇది శివభక్తిసిద్ధమగు సీమంతినీప్రభావంబును శివమాహాత్మ్యంబు మరియు విస్మయావహంబును శోభనంబు మంగళాయతనంబగు శివభక్తిమాహాత్మ్యంబు వచియించెద సావధానులరై యాకర్ణింపుఁడు

క॥ శివమాహాత్మ్యము చిత్రము శివభక్తుల చరితమధిక చిత్రము మరియున్
శివభాషితంబు చిత్రము నవజపమును గల్పితైహికాముష్మికముల్

ఉ॥ పరగు నవంతిరాజ్యమున బ్రాహ్మణుఁ డొక్కఁడు సుమందరుండనన్
ఉరుధనధాన్యవస్తునిచయుం డతఁ డాత్మకులోచితక్రియా
నిరతులు గట్టిపెట్టియు వినీతమతిన్ సతతంబు వారసుం
దరులకు లోలుఁడై తిరుగు దర్పకసర్వవశంవదాత్ముఁడై

చ॥ తళుకులు గుల్కు కొప్పుజల తావులు మాలు కురంగనాభికా
తిలకము దివ్యహారముల తీరు గుతాయితు చేరు జాళువా
నొలుసులు రత్నకుండలికలు కుంకుమగంధపు బూఁతయుచ్ఛ్వ
ల్వలు బలుసోఁకు గానతఁడు వాలు మిటారి విటావతంసుఁడై

సీ॥ స్వాధ్యాయచర్యము చచ్చినత్రోవ దిగనాడి
మఱి తానధానసామగ్రి నేర్చె
వహ్నిహోత్రోపాసనాదులు ద్వాసించి
యొంటియు విరహాగ్నిహోచ్చరించె
నాత్మతత్త్వవివేకమహిమ పోలుగఁ జేసి
మదనశాస్త్రవిధవిశేషములు వెదకె
సితభూతిపుండ్రాదిచిహ్నముల్ దెగఁ ద్రోసి
కస్తూరిగీర్బొట్టు కైపుసేసె

గీ॥ సారవేదాంతసిద్ధాంతసాధుబోధ

వివిధవిద్యాప్రసంగముల్ వీటఁబుచ్చె
యహరహంబును గోకర్ణ మభ్యసించె
మంద్రరుండుదురాచారమందిరుండు

గీ॥ కుత్సితస్త్రీసమాసక్తి కుపథవృత్తి
యయ్యజామిళుఁడెట్లు మున్నట్లయతఁడు
జాతివర్తన లెంచక నీతిఁదప్పి
ప్రతిదినంబు దురాచారపరతనుండు

ఉ॥ శ్రేయుబగళ్ళ దుర్మదను రేగిమనోజుని బారిఁజెందియ
న్యాయపువృత్తి పింగళ యనందగు నొక్క మిటారిగుబ్బెతల్
రోయి వెలందిఁ గూడుకొని రొక్కము లెందని యింపుచున్ దదీ
యాయతనంబునందును బ్రియంబున నుండెను గాపురంబుగన్

వ॥ ఇవ్విధంబున నవ్వేశ్యాసదనంబున నహరహంబు వసియించియుండ నంతనొక్కనాఁడు

సీ॥ ఆపాదమస్తకంబఖిలాంగములభూతి
దీప్తియకాలచంద్రికలసీన
మస్తాగ్రరుద్రాక్షమకుటంబు ముఖపద్మ
లోలభ్రమరపుంజలీల నెఱప
హస్తాంతర స్ఫాటికాక్షమాలికలల
చక్కని పూగుత్తిఛాయ నెరప
నైణేయమైన యొడ్డాణంబు యోగవి
ద్యాలతావరణబంధత నిగుడ్పఁ

గీ॥ బాదుకలు లాతమును యోగపట్టె కంథ
దండమును గక్షపాలిక మండలువును
నందమొందఁ యదృచ్ఛగా నరుగుదెంచె
వృషభుఁడను పేరి శివయోగి వృషభుఁడటకు

ఉ॥ వచ్చిన శైవయోగికులవల్లభు దవ్వులఁ జూచి యంత్ర్మలో

నచ్చెరుపందియాద్విజుఁడునావెలయాలునుసంభ్రమంబునం
బొచ్చెములేనిభక్తిమదిఁబూనియెదుర్కొనితత్పదాబ్జముల్
గ్రుచ్చినమస్కరించినిజకేళిగృహాంతరహర్మ్యవేదికిన్

సీ॥ భయభక్తివినయతత్పరతదోడ్కొనిపోయి
కాంచనపీఠికాగ్రముననుంచి
పాదపద్మంబులుప్రక్షాళనమొనర్చి
యజ్జలంబులుమౌళినవధరించి
పుష్పగంధాదులుపూజార్ఘ్యముఖ్యముల్
సకలోపచారముల్ సంఘటించి
యిష్టమృష్టాన్నంబులెల్లభక్తినెసంగి
తదనంతరముసంస్తరణరమ్య

గీ॥ చారుపర్యంకతలముపైఁజక్కఁజేర్చి
మంచికపురంపువిడియముల్ మడిచియిచ్చి
యడుగులొత్తుచుశుశ్రూషలాచరించి
యాదరంబుమనంబులోమేదురముగ

వ॥ ఇవ్విధంబున నాశివయోగి వృషభుండుమూర్తిమంతంబగు భక్తియుంబోలె సరుదెంచి దైవచోదితులగు వారలచేఁబూజితుండై తదీయగృహంబున నారాత్రి శయనించి మఱునాఁడెందేనియుం జనియె స్వేచ్ఛాపరిచారంబున

ఉ॥ అంతటఁగొంతకాలమునకాధరణీసురవంశజుండున
క్కాంతయుదైవయోగమునఁగాలవశంబునఁదోడుతోడదే
హాంతముజెందిరందువసుధామరవర్యుఁడుదాదశార్హ్ణభూ
కాంతుఁడువజ్రబాహుఁడనఁగాఁదగువానికులాగ్రభార్యకున్

గీ॥ సుమతియనుపేరిసతికిగర్భమునవిలచె
నిలిచినానాఁటనభివృద్ధిదొలకరింప
సవతులీక్షించిసహింపఁజాలకఱత

గరళమిడిరన్వ్యథూటికికి పటకతన

ఉ॥ నాఁటివిపాకభుక్తివలనన్ భవితవ్యతకారణంబుగా
నాతఁడెఁ జావుఁ జెందక యెనమ్మరణవ్యథనన్ ఘోరమా
నాతతదుష్టవృశ్చికసహస్రసముద్ధురపుచ్ఛకంటక
స్ఫూర్తినిదాహహేతుకృతశోషణఁ బొక్కుచునుండ నంతటన్

కం॥ తొమ్మిదినెలలున్ గడచఁగ నవమాసప్రసుముహూర్తినొక్క యూర్మ్యుజంగానెన్
గ్రమ్మినగరళజ్వాలిక యుమ్మలికఁ గ్రాఁగిపొక్కుచుండె తనువానిన్

వ॥ అంతట

సీ॥ ఆతల్లియును బాలుఁడవ్విధంబునఁ జాల
సర్వాంగనిర్వ్యాప్తఘటులగుచు
దహనదాహాతిశోభిస్సన్నపిండోత్థిత
నిస్సారదుర్గంధనీరపూర
సంక్లిన్నమంచకాస్తరణాభిశస్తులై
పుంగుడువంగుపెఁజిపోరలుచుండ
సజ్జిబాహుంపునెక్కునెమ్ములఁ దెప్పించి
యఖిలంబులగుచికిత్సాంతరంబు

గీ॥ లెన్నియైనను జేయించెనంపపలను
శాంతిగాదయ్యెఁ దద్విషజ్వాలివిషము
దుర్విదారుణతాపంబు ఖర్వమగుచు
బమ్మినంతంబునంగాన్వదృష్టిముమ్మరముగ

కం॥ తానవ్వసమగుదోషగుణ దనయుని వేదనకుఁ గాలఁద్రహతాహాపసుచున్
వనితమొఱలిడుచు నెవ్వాఁడు కనికరముగనిద్రలేక కలఁగుచునుండెన్

గీ॥ ఆగతినిఁగొన్నిమాసంబులయ్యె నపుడు
ఘోరముగ మొట్టుఁ బెట్టుచు గోఁడుగుడన
సఖులజీవన్మృతప్రాయులగుచునుండ
విసికివేసారియారాజువిహ్వలించి

కం॥ ఇన్నాఁటికినీశిశువున కెన్నాళ్ళకుఁ జావు బ్రదుకు లేర్పడవయ్యో
మిన్నంటమొఱఁబెట్టుచు నున్నారలు నిద్రలెఱుఁగ మొకనాఁడైనన్

వ॥ పాపవిశేషంబు ననుభవించుటకుఁ బ్రాణంబు విడువలేక యున్న యప్పా పజాతుల శీఘ్రంబె వెడలనడచుట యుచితంబని తత్సపత్ని తనకూటంబుతో నాలోచించి నిశ్చయించి సూతుం బిలిచి నియోజించి యా యిర్వురు రథయానంబున ఘోరారణ్యంబున విడువం బనిచె నట్టు విసృష్టులగు నమ్మాతృకా శిశువులు నవ్విహీనజన ఘోరాటవీ వాటికన విషద్దహనంబునకుం దోడాఁకటిదప్పులు ప్రవర్తింపుచుండె నప్పుడు

సీ॥ బెబ్బులులొక్కచోఁ బెల్లుగా ఘోషింపఁ
బెంజిల్వలొక్కచోఁ బెనఁగొనంగ
నొకచోఁ బిశాచంబులొక్కమ్మడిని మొఱియ
రక్కసులొక్కచో ధిక్కరింప
గూబలొక్కొక్కచో ఘూత్కృతుల సలుపంగ
నెలుఁగులొక్కొక్కచో నెమరి నడవ
సివ్వంగులొక్కచోఁ జివ్వనేగి చలింప
కార్చిచ్చులొక్కచోఁ గ్రమ్ముకొనఁగ

గీ॥ కంటకోగ్రాగ్రిస్త్రకుట్టనఘట్టనమున
సమరియడుగులు భిన్నభిన్నములుగాఁగ
నాత్మఁదలఁగుచు నిజసుతుల నలముకొనుచుఁ
దిమ్మగుచు మనుఁగఁబోకుచు నమ్మృగాక్షి

కం॥ తినక గ్రుమునిడుపుచు బెనుపగు నిట్టూర్పులడరఁ బెనాకటితో
వనములనిటునటుఁ దిరుగుచు వసరుచునంటను దైవవశమున నొకచోన్

మ॥ సరగోరాజిపవిత్రంబయిన సన్మార్గంబు వీక్షించియు
న్వారమార్గంబున జాలదూరమునుగ న్వావామాక్షి యేతెంచి సు
వరనానానరనాథసౌధధనధాన్యశ్రేణిశోభిల్లి
స్ఫురణం జెందిన యొక్క వైశ్యనగరంబుం గాంచె నాదప్పులన్

కం॥ అన్నగరమునకునధిపతి కిన్నరపతిసాటిలోకకీర్తితఘనసం
పన్నతఁ బద్మాకరుఁడనఁ జెన్నొందిన వైశ్యవరుఁడు శిష్టత వెలయున్
శా॥ ఆవైశ్యోత్తమునింటిదాసికయొకర్త్యంతవిజ్ఞాతనా
నావృత్తాంతపురపరిఘూర్ణమునఁ నంతటన్ క్ష్వేళసంతాపచిం
తావేశంబునవాంతఁ బొక్కుచునురోగార్తన్ శిశుంగూడి పె
ల్లావిశ్రాంతిసవచ్చుభూమిపతిభార్యంజూచె వేగంబునన్
గీ॥ ఇంటికేతెంచి యొలికకేర్పటించె
తేట తెల్లముగాఁగ దాఁ దెలిసినట్లు
వినికిరాటుండుజాలపి వేకిగాన
తోడితెప్పించెనారాజతోయజాక్షి
వ॥ ఇవ్విధంబునఁ దోడితెప్పించిరోగార్తయగు కష్టపుత్రయగు నారాజప
త్ని నేకాంతంబునఁ దద్వృత్తాంతంబడుగుటయు నప్పడంతి నిజాశేష
వృత్తాంతం బెఱింగించిన విని యవ్వణిక్పతి విశ్వాసపూర్వకంబుగా దైనా
బుమారుచుఁ జింతించి దయార్ద్రహృదయంబున
సీ॥ నిజగేహసన్నిధినిర్వాతమగునొక్క
యేకాంతవాసంబుఁ జోకఁ జేసి
మజ్జనభోజనాంబరమంచకాస్తర
ణాద్యుపచారంబులనువుపఱచి
తల్లినింబలెఁ జాలఁ దాత్పర్యమొప్పంగ
సకలప్రయత్నముల్ సంఘటించి
తగినపాటునఁ జికిత్సాక్రియల్ ఘటియించి
యెంతఁ బోషించిననేమి జెప్పఁ
గీ॥ గొన్ని దినములకాసతికొడుకు బాలుఁ
డుగ్రవిషదుర్బలవ్యాప్తి యొరలియొరలి
విధిబలంబుననిర్ఘాతవిగతధైర్య
సత్వుఁడై యొక్కనాఁడు పంచత్వమొంద

కం॥ తనయుఁడటులైన విధమును వనితవిని హేమేంద్రభగ్నవల్లరియ పటన్
ఘనమూర్ఛ భూమిఁబడియె య్యనసంజ్ఞవహించి శోకమగ్నయగుటన్

శా॥ హారాజాన్వయచంద్ర! హాతనయ! హాహాపన్నరోగాతురా!
హారాజీవదళాక్ష! యుంచుఁగమతో నాలాపముల్ సేయఁగాఁ
జేరన్ వచ్చినరోగ్యభూతములు వర్యా స్నేహార్ద్రసత్యోక్తిచే
నూరార్చన్ విలపించె నెవ్వరితరంబూరార్చ నయ్యంగనన్

వ॥ అయ్యవసరంబున

కం॥ మును జెప్పిన బుషభుఁడను ఘనుఁడగు శివయోగి యధికకరుణానిధియ
య్యనితయతిపుత్రశోకంబునకుంజిక్కినకుఁ జూచ్చెబు న్యోంవెలమిన్

ఉ॥ వచ్చిమునీంద్రచంద్రముఁడు నై ఘ్యనిచేనవుడర్ఘ్యపాద్యముల్
మెచ్చుగఁగాంచియంతమతి బాఁకిన వేదననేర్చుపుత్రికాం
పచ్చలితాస్త్రమైననృపభామినిదగ్గరఁబోయినిల్చియ
మ్మచ్చయసత్వబోధమగుసూక్తులనిట్టనియెన్ ప్రియంబునన్

సీ॥ ఏలయేడ్చెదవమ్మ యింతి! తెలియవుగా
నెవ్వఁడు మనుజనియించెనంత
నెవ్వఁడు మృతుఁడయ్యె నీదేహసుఖభావ
ములునీరుబుడగులంబోలుచుండు
నొకపుడు పొడఁజూపు నొకపుడుఁ బొలియించు
నొకయవ్విడఁడుగునుద్ధతగతి
నదిగానఁదోయబుద్బుదతుల్యమగు దేహ
మంతమైనను బుధుల్ వంతఁగొనరు

గీ॥ త్రైలియగుణముల చేభూతములుసృజింప
బడుచుజీవుండు ప్రాక్కర్మభాగవశత
వాసనలయందునిలుచు పోత్పాప్రసముగను
గడనుగాలవినాశనఘనతఁ జెందు

సీ॥ సకియ! మాయనుబుట్టు సత్వాదిగుణములు

దేహముల్ వానిచేఁ దెల్లమగును
దల్లక్షణాశ్రియత్వములు జంతువులకు
సత్వంబు దేహాత్మసాధనంబు
రాజసంబు మనుష్యతాజనకంబు తా
మసము తిర్యక్త్వసంపాదితమగు
నిట్టి సంసారంబు పేరాశమై యుంట
జంతువుల్ కర్మానుమార్గులగుచు
గీ॥ అఖిలసుఖదుఃఖగతులెల్లననుభవింతు
రరయునాకల్పజీవదేహములకైన
పోష్యములు ప్రాయములు కర్మబద్ధులైన
మనుజదేహులఁ బొందరే? మరణపిపాసులు

వ॥ కొందరు దేహంబునకుఁ గాలంబె కారణంబందురు కొందఱు కర్మంబె కారణంబందురు కొందఱు గుణంబె కారణంబందురు కాలకర్మగుణదుఃఖ పుణ్యపాపశీలధనంబుల వహించి జంతుప్రచయంబులుద్భవించు కర్మంబుల విలంఘ్యంబులగుటయు భావంబు ననిత్యంబగుటయుఁ దలంచి శోకంబు పసంహరింపుము స్వప్నశరీరస్థితంబులక్రియ కళేబరంబుల స్థిరంబుగాఁ దెలియుము

మ॥ మును నీకన్నిభవంబులెన్ని గడచెఁ గామోత్తంబుగా నెవ్వనె
వ్వనికిం బుట్టితి వెవ్వరెవ్వరికి సుబ్రాహ్మణప్రేమ నెవ్వనె
వ్వని నాత్మప్రవృత్తి గాంగఁ గంటివి యెవ్వాంబుల్ నుదికి నీకుఁ దోఁ
చనె? యీపుత్రమోహమేల జన్మము సుచిత్తంబునన్ నిల్పునే
ఉ॥ మున్ను నమిన్నగా యునుమంటయు నీకు నగుండ నైననేన్
బన్నగఁ దోలు పెట్టుచును మానసములున్ మొదలె మృత్యులున్ గన
బన్నరముల్ తథా గలము సూత్రము నించిన సంచిగా మఁడిన్
ఎన్నకె యిట్టి కాయము సుఖమయిన్ మరఁ ప్రేమఘటింపఁ జెల్లునే?
గీ॥ ఇమము పిప్పయము బుద్ధాంత్రములు నె ప

ధమురసాయనసేవయుద్ధగనొనర్చి
కొందఱుందుఱునొకలీలఁగొంతకాల
మట్టివారికినైననిత్యంబెతనువు

కం॥ పులిపొంచియుంట నెఱుఁగక పొలమేయుచునున్న పశువుపోలిః దేహుల్
ప్రిళియముమృత్యువుఁబెనఁగొనవలివర్తిల్లుదురు త్రైలియక హరహా మెందుర్

వ॥ అదిగావున నిజదేహాద్భవుండైన తనయుని శరీరాంతరంబుగాఁద
లఁచి దుఃఖంబుపసంహారింపుమని మఱియును

ఉ॥ జన్మజరామృతివ్యధలశంకవహించితిరేనినమ్మికన్
సన్మతిఁజంద్రశేఖరునిశాశ్వతునీశ్వరుఁగాలకాలునిన్
మన్మథవైరిమృత్యుముఖమార్గసమగ్రిచపేటధూర్జటిం
జిన్మయుదేవదేవునిభజింపుము త్రెంపుముకర్మబంధముల్

ఉ॥ అప్పటిదాఁకజన్మభయమప్పటిదాఁకజరాదిపీడనం
బప్పటిదాఁకమృత్యుభయమప్పటిదాఁకనుదుఃఖసంశయం
బప్పుడునిర్మలంబుమనసప్పుడుతత్త్వవివేకచింతనం
బెప్పుడుశంభుశ్రీచరణమేశరణంబుతలంపదేహికిన్

సీ॥ ఘోరమైనట్టిసంసారంబునన్ నిల్చి
యఖిలదుఃఖంబులునపహరించి
ఎప్పుడాత్మవిరక్తి నెసఁగునప్పుడెమది
ధ్యానింపవలయునవ్యయుమహేశు
దన్నిశ్చలధ్యానధారాసుధాస్వస్తి
సంసారవిషయతృష్ణలునశింప
సర్వసంగవిముక్తిసవినయవైరాగ్య
యంత్రితంబైనట్టియాత్మయెపుడు

గీ॥ శంభుపాదాబ్జయుగళనిశ్చలతఁజెందు
నపుడుజన్మజరామృత్యుహరణమగును
గానహృదయంబుఁదద్ధ్యానకలనఁబెనిచి

యభవుభజియింపుశోకమోహములువిడిచి

వ॥ అని

కం॥ ఈవిధిగాసునయంబుగ శైవమహాయోగిదెలుపసతితత్పదరా
జీవంబులకుఁబ్రణామము గావింపుచునిట్టులనియెగద్గదగళయై

శా॥ స్వామీ బంధువిదూరనై విషరుజాచ్ఛన్నాంగినై యిప్పుడీ
భూమింబుత్రకుఁగోలుపోయియిఁక నేబుద్ధింబ్రవర్తింతు నే
నీమాయాసుతుతోడనీక్షణమునందేవిడఁగాఁగోరెమి
మ్మోమానీశ్వర! కంటినీయెడనె నేనోహాకృతార్థంగదా!

మ॥ అనిపల్కన్ శివయోగిశంభుకరుణాయత్తైకచిత్తాబ్జుఁడై
తనతోల్పాముననొక్కనాఁడతఁడుప్రీతస్వాంతుఁగావించియా
త్మనుభావించినదంతరంబునకు సంతన్ వచ్చిభక్తార్తిభం
జనుమృత్యుంజయునంతకాంతకుశివున్ సర్వేశుఁజింతింపుచున్

గీ॥ శైవమంత్రప్రమంత్రితస్వచ్ఛభూతి
తద్విదీర్ణాస్యగోళమధ్యమునజల్లె
బాలుఁడప్పుడుసంగతప్రాణుఁడగుచు
తెలివిమీరంగఁగన్నులఁదెఱచిచూచె

గీ॥ స్తన్యకాంక్షతోడంగేలుసలుపఁజొచ్చె
సరవిసర్వేంద్రియబలంబుసంఘటించె
నప్పుడేమందుజనులెల్లనబ్రపడుచు
సంతసమునొందిరత్యంతసంభ్రమమున

ఉ॥ తల్లియునంతఁబుత్రకుఁదత్క్షణమాత్రనఁబ్రాప్తజీవుఁడై
యుల్లనదేరిచూడఁగనియాకుతుకంబునమేనెఱుంగక
త్ఫుల్లనిజాంతరంగయయియొప్పగగౌఁగిటఁబుత్రుఁజేర్చితాఁ
బెల్లుగఁబాష్పముల్గురియఁబ్రేమసుషుప్తిఁబలెందనర్పఁగన్

చ॥ విలసితపుణ్యకర్ములకువేలుపుపెద్దరికంబుజెందనె
ట్లలరుసుఖంబుతత్క్రియయశతాధికమైనప్రమోదమందియు

చ్చెలువనిజాంఘ్రిపద్మయుగసీమనుమౌళిఘటించినం దయా
జలనిధిశంభుయోగినృపసాధ్విఁబ్రియంబున లేపియిట్లనెన్

మ॥ పడఁతీ! నీతనయుండులోకగురులలోభద్రాయుఁడన్ పేరిటం
గడువిఖ్యాతివహించియాత్మవసుధాకర్తృత్వలక్ష్మిం గడం
గెడుదీర్ఘాయువుఁజెందునీకునుసుభాగ్యత్వంబునుం గూడగ
లైడిజీవంబుకలంతకాలముజరాక్లేశంబునాశంబగున్

వ॥ అనియాశీర్వదించి యీప్రకారంబున భస్మంబునఁ దల్లికొడుకులగత రోగుల దీర్ఘాయుష్మంతులం జేసి మునినృషభుండు శివయోగి యెందేని యుంజనెనంత

కం॥ మునుజెప్పినయప్పింగళ యనువేశ్యయుయోగివృషభునర్చనపుణ్యం
బునదేహాంతమునందున ఘనరూపవిలాసరేఖకళలుప్పొంగన్

గీ॥ అలనిషధరాజ్యమేలుచండాంగదునకు
సోమవాసరనిష్ఠాపరిస్ఫూర్తిబుద్ధి
జెందిసీమంతినీదేవియందుఁబుట్టె
వినుతగుణములఁగీర్తిమాలినియనంగ

మ॥ ఇటభద్రాయుఁడువైశ్యునింటశివయోగీంద్రప్రసాదోద్భట
స్ఫుటవృద్ధిందనరారెఁబాలశశియుంబోలెంగళాస్ఫూర్తిను
త్కటుఁడైనాఁటికినాఁటికిన్ నిఖిలసంస్తవ్యప్రచారంబులం
జటులప్రక్రియనెల్లవారలకునానందంబునొందింపుచున్

కం॥ సునయుండగునవ్వైశ్యుని తనయుండునుదానుగూడితరుణక్రీడం
గనకాభరణవిభూషిత తనుఁడైవర్తించునధిక తాత్పర్యమునన్

శా॥ ఆవైశ్యోత్తముఁడంతనాత్మసుతుతోనాక్షత్రియీపుత్రుతో
త్తోవిధ్యుక్తముగాగసద్విజవరస్తోమంబుచేసత్క్రియన్
వేవేగంబొనరించినేర్పువెలయన్ విద్యాపరిజ్ఞాతగాఁ
గావించెన్ సతతంబుఁబైనరయుచుంగారుణ్యవారాశియై

వ॥ అవ్వైశ్యతనయుండగుసునయుండు అతివినయుండు ఆత్మసౌఖ్యాను న

యుండుగానున్న ద్రాయుండగు నాభద్రాయుండు దినదినక్రమంబునం
బెరిఁగెనంత

సీ॥ ముఖసుధాకరబింబమునకుఁ జిహ్నముఁ బోలె
నూనూఁగుమీసముల్ నూలుకొనియె
భావిసామ్రాజ్యలక్ష్మీవ్యవస్థిత్యాస్తీర్ణ
సాధనం బాయురస్థలము మించె
ధీరతానుమితాత్మ మేరుశైలేంద్రశృం
గములననున్నతాంసములు బొలిచె
నిరతసాక్షాత్కారికరుణారసంబునఁ
గన్నుఁగ్రేవలఁ గెంపుకళవనర్చెఁ

గీ॥ జూడఁ జెలువొందనానాఁటనీడు దేరి
పదియునార్వత్సరంబుల ప్రాయమునను
నతులభద్రాయుఁడైన భద్రాయువునకుఁ
దల్లి కాకానందలహరిపై వెల్లిఁగొనఁగ

వ॥ అయ్యెడఁ దత్ప్రాణదాయకుండగు శివయోగినాయకుండొక నాఁడు తద్గృహంబునకు మగుడ సరుదెంచి యా రాజవల్లభయు నా రాజకుమారుండు పునఃపునఃపూర్వకంబుగా గంధపుష్పాక్షతల నర్చించి యర్చితుండై సంతసించి కరుణాకందళిత హృదయుండగుచు నా రాజన్యవృషభునుద్దేశించి యిట్లనియె

ఉ॥ తల్లికి నీకు సేమమె కదా! నృపనందన! సర్వవిద్యలం
దెల్లముగాఁ బఠించితివె తెల్వి ఘటించి గురుప్రియంబు రం
జిల్లఁగ నీకు బాల్యమున జీవము సంగు ననుండ లంతువే
వల్లెగ నీతికన్యమగు వర్తనమానుదె? ధర్మబుద్ధితోఁ

క॥ అని యిట్లాదరంబున

౬౦॥ ఈగతి నడిగెడు నా శివ యోగీంద్రుని పాదయుగళికొప్పఁగ సుతునిన్
సాగిలఁ బెట్టించి యా భాగముసుతుఁ బిమ్మట మగుడఁ బణఁతుక బలికెన్

తృతీయాశ్వాసము

గీ॥ స్వామి! గురునాథ! కారుణ్యజలధి! వీఁడు
నీవు చేపట్టి ప్రాణంబు నిలిపినట్టి
ధర్మపుంబట్టి యనదయాదారకునకు
బుద్ధి వచియించి కరుణించి ప్రోవవలయు

వ॥ అనిన నట్లయగుఁగాక యని యతండతనికిట్లని చెప్పందొడంగె

కం॥ వర్ణాశ్రమానుగుణముగ నిర్ణయము శ్రుతిన్ స్మృతులఁ గణించిన యాస
ద్వర్ణితముగ ధర్మము సంపూర్ణమతిన్ వెలుఁగవలయుఁ బుణ్యాత్ముఁడవై

వ॥ అదిగావున

సీ॥ గురుదేవభూసురగోకులంబులయెడ
సంతతంబును భక్తి సంఘటింపు
మార్యుల సన్మార్గమరసి సచ్చరితంబు
సొప్పుకయుండు వర్తనము సలుపు
మంత్రజ్ఞుఁడైన నభ్యాగతుండయ్యెనా
సంభావనమొనర్పు సమ్మతముగ
దైవజ్ఞులను దేవతాకోటిఁ జేగడకు
మార్దవంబు వహింపు మహారహంబు

గీ॥ విప్రగోప్రాణరక్షణవిధికిఁ దక్క
ప్రాణసంకటమైన యెప్పటునందుఁ
దప్పకుము సత్యము స్వకాంతాధనముల
కాసఁ జేయకు స్వప్నంబునందునైన

గీ॥ దుర్లభములైనయట్టి వస్తువులమీఁద
విప్రధనములపైఁ దృష్ణ విడువు మెపుడు
సత్కథాభాగమున వ్రతాచారధర్మ
సంగ్రహముమీఁదఁ జూపు తృష్ణాబలంబు

శా॥ స్నానంబున్ జపమగ్నిహోత్రవిధయున్ స్వాధ్యాయమున్ దేవతా
ధ్యానంబుం బితృతర్పణాతిథిసపర్యల్ సల్పు మాలస్యముం

బ్రహ్మోత్తర ఖండము

లోనంబూనకు క్రోధరోషజడతల్ లోభంబు పైశున్యము
జ్ఞానంబుల్ కుటిలత్వదంభములు దూరత్వ క్రమాల్ జేయుమా
కం॥ అతిభోజనమతినిద్రయు నతిమాత్సర్యంబతిశ్రమాతినమ్రాం
రతులత్యాలాపంబులు సతతంబును విడువవలయు సజ్జనులెపుడున్
కం॥ అతివిద్యాగర్వంబును బలిమిన్ దుర్గుణబలిపతీర్థములెల్ల దైన్యగుణం
బతివిఖ్యాతియుతియ్య సతతంబును బూనవలయు సజ్జనులెందున్
శా॥ జ్ఞానాపాతమునర్థనాశ ... సల్ జూదముల్ సర్వదా
పానస్త్రీరతులన్ దూషణము ... మానుమా
ధ్యానంబుగ ... వైయుండుము
జ్ఞానింగూడి కుమైత్రి చేయుము ... శ్రోత్రీ
సీ॥ కామంబు నిజకుల స్త్రీ సేవనమున నడంచు
క్రోధంబు దుష్టనిగ్రహములయందు
లోభంబు నతిపుణ్యలాభ కాంక్షలయందు
నభ్యసుండైన ... యందు
ద్వేషంబు దుర్జ్ఞాన ... యందు
రాగంబు సజ్జన ప్రశస్తియందు
మదోద్బోధము లోక్తి ... యందు
... భాగమునను
గీ॥ సలిపనేర్చిన గ్రహవిధి శాస్త్రములను జయించుని
బహిరంతర్ స్థితిజన ...
మోహనమున నేసి ... జెను
తప్పదానెంచ్చు నకయు త్తముడు నతడు
కం॥ ధనముల పైఁ గాంతల పైఁ దనయుల పై సఖుల పై దగులక నుండున్
జననీజనక సుతుల్ జననాంతరగుణులు ... లయున్
గీ॥ అన్నిటి ... నన ... ముత్తె
డగుచు నమ్మిన వారల నడపుకెప్పుడు

కలుషములు లేనియెడల శంకాపరిసక్తి
జోలపడి హితంబు దప్పక మెలఁగవలయు

క॥ తనబుద్ధికిఁ గీడలమిన నను శక్తిం బోఁద్రోవవలయు ననవరతము స్త్రీ
లసిదాగసులఁ బ్రవృద్ధుల ననాథులం గృపణులను బ్రోవఁ బరవశుఁడై

ఉ॥ కీర్తినిలక్ష్మి చేకుఱుఁ గనుం గీర్తిని బుణ్యము సంఘటించు స
త్కీర్తి నిలోకమాన్యతలు కేవలముబ్బున జందిరకాపరి
స్ఫూర్తి నిజంబు ప్రబలమౌ లెన ఘూపవర్గ్యము సన్మతిపియుం
గీర్తి నిమింగఁబోటగుటఁ గీర్తి వహించుట యొప్పు యోరికిన్

సీ॥ పాత్రమైననుగాని యపాత్రమైన
సేచుఁడైన విభుఁడు నయుంచకునకు
నివలయు నిప్పి లార్థంబు లొట్టిరాడల
శరణంబుఁ బొందినఁ బ్రన్నైనఁ గావవలయు

క॥ జనకీర్తి వలసిన చెప్పడు ననిదమిాసన్మార్గధనము లది నిభంబై
దిపులమగు లైనఁ గానీ యపుడు వంగవలయు నార్యుల కెంపున్

ఉ॥ సాటిగుణుగ్ర్యులై నన్నుగ సద్విజకోటిని మాదరించిని
శ్లోకితనట్లిభూమినుర సంక్షమమున నన లిచ్చునట్లునా
తానె సుగారఁగ మగ్రణి విశిత్యాతి మర్త్యయముక నన్నింపుచున్
బోంతుమఁ బాతిస్థుల ధనకుంపమతిన్ భూయుంపఁగాఁ దగున్

క॥ గురుజననిజకులకుం బరిచర్యయు సుతుల యెడలఁ బరిపాలనముం
బురికోటి ప్రియముసమ్మతము లసినిపంచంగవలయు సతిపత్నులుఁడై

శా॥ ఆయుఃకీర్తి బలంబులున్ ధనము భాగ్యంబుల్ ప్రజావృద్ధులున్
శ్రేయస్సుల్ ఘటియించునిందువలనన్ సిద్ధించుఁదత్కార్యముల్
పాయుంగోలకు సల్పఁగావలయుఁగాలంబున్ బలంబున్ స్థలం
బాయుంగాని సుకార్యముల్ దెలిసి చేయం జెల్లు నం తేనియున్

కం॥ బరులకు బాధ నొనర్చక పరబాధల మాన్చి చోరవారాదిమహా
పరదుష్టకోటి నప్పుడు పరిమార్పఁగవలయు నాజ్ఞబలమేర్పడఁగన్

సీ॥ స్నానంబుజపమునుసంధ్యయుఁబిత్రుదేవ
తార్చనల్ చేయుచోఁ దత్పరుఁడయి
శయనభోజనములసత్క్రియుఁడయియనే
కార్థముల్ సాక్షిరమైనపలుకుఁ
బలుకుచునాపద్విపక్షసంకటవేళ
భీతిఁజెందక బ్రహ్మజాతియెడను
గురువులయెడఁ గృపానిరతులయెడఁ బ్రీతి
గలవాఁడియెంతయునాదరమున

గీ॥ జ్ఞాతిబాంధవసఖసతిసమ్మతముగ
మెలఁగుచుస్వపంక్తిభుజులతోఁ గలకొలఁదిని
సమముగాభుజియించుచుజరుపవలయు
సత్కథార్ద్రహితోపదేశములఁదవిలి

కం॥ గణికాకులటలుకాముకగణమెచ్చనుండునచటఁగనుపస్త్రీదు
ర్గుణులుండుఁనెచటనచటన్ క్షణమాత్రమునున్వసలదుసజ్జనులెందున్

గీ॥ సాధువిఖ్యాతమయిబ్రహ్మసంకులమయి
శివమయంబయిశుచియైవిశేషపుణ్య
జలమునైయొప్పునిర్మలస్థానములను
శాంతమతినుండుటొప్పునుసజ్జనుండు

వ॥ అదియుఁగావుననిట్లుప్రవర్తింపుమరియును

గీ॥ శర్వశాశ్వతదేవతాసార్వభౌము
నిర్వికల్పునిరంజనునిరుపమాను
శంభునొక్కనినమ్మియాశ్రయమొనర్చి
పట్టియొప్పట్టి! యతనిఁజేపట్టికొనుము

సీ॥ తత్పార్శ్వదేవతాతతినుపాసింపుము
సర్వదాశుచితయుక్షమయుశాంతి
స్థైర్యంబునాంతరషడ్వర్గవిజయంబు

నేకాంతమునుగల్గియెల్లయెడల
వేదశాస్త్రజ్ఞులవిప్రులశాంతుల
సంగాస్పృకరతులౌనట్టిఘనుల
పుణ్యవృక్షంబులఁబుణ్యతీర్థంబులఁ
బుణ్యనారంబులఁబుణ్యనదుల

గీ॥ నిర్మలపతివ్రతాచారనిరతులైన
యువతులనుగోవృషంబులభవనదేవ
తలనుగాంచితటాకవందనమొనర్చి
బ్రాహ్మ్యసమయంబునను లెమ్ము ప్రతిదినంబు

కం॥ లేచివిశుద్ధముగాఁగా లోచితకృత్యములుదీర్చియుక్తంబుగశు
ద్ధాచమనంబొనరించిశు భాచారుగురుందలంపనగున వ్వేళన్

గీ॥ దేవదేవునిశ్రీమహాదేవుసాంబు
నిందిరాధవువిష్ణువాణీశుబ్రహ్మ
గణపతిస్కందులమహర్షిగణములోక
పాలుఁదలఁచిభజింపుముభానునంత

కం॥ లలినోష్ణప్రియమోక్స్వాదు ఫలపీఠీగంధపుష్పపత్రాదికముల్
హాలహాలహారకనస్త్రాత ములుగాపించియునుబిదపభుజయింపఁదగున్

కం॥ జపములుధ్యానములివులు తపములునతనముస్పృశతులుతత్సర్వంబుల్
త్రిపురారి ప్రీతంబుగ నుపయోగింపుముక్రియాస్వయుక్తంబొనఁగన్

కం॥ నడచుచునునుండఁజూచుచునునుచుచుచుఁబల్కుచునుబుచ్చుకొనుచునో
నఁగుచుకు । పడుకొండుచుఁచూర్పుచుచుఁ గడువేఁడుకనెవుడునీల
గళునిల్పుమదిన్

గీ॥ కరయుగంబునరుద్రాక్షకంకణములు
ఫాలఫలకస్థలంబునభసితరేఖ
ఆస్యమునమంత్రరాజపంచాక్షరంబు
నాస్వశివుపాదయుగళంబుఁ లవదింపు

వ॥ అనిసంక్షేపరూపంబునఁ గొంతధర్మంబుఁదెలిపి మఱియు నితరపురాణ ముఖంబుల సవిస్తారంబుగాఁదెలిసి ప్రవర్తింపుమో వత్స! ఇంకనొక్క విశేషంబు నీమీఁదివాత్సల్యంబునంజేసి సర్వపురాణ గుహ్యంబును, సకలపాపనాశనంబును, బరమజయప్రదంబును, సమస్తవిపద్విమోచనంబును, శైవంబునగుకవచంబు నీకుహితంబుగా నుపదేశించెద తద్విధానంబిట్లని చెప్పందొడఁగె

ఋషభ ఉవాచ

నమస్కృత్వామహాదేవంవిశ్వవ్యాపిమహేశ్వరమ్
వక్ష్యేశివమయంవర్మశుచౌదేశేసమాహితః
యథావత్కల్పితాసనః; జితేంద్రియోజితప్రాణః
చింతయేచ్ఛివమవ్యయం
హృత్పుండరీకాంతరసన్నివిష్టః
స్వతేజసావ్యాప్తనభోవకాశం
ధ్యానావధూతాఖిలకర్మబంధ
శ్చిరంచిదానందనిమగ్నచేతాః
షడక్షరన్యాససమాహితాత్మా
శైవేనకుర్యాత్కవచేనరక్షాం
మాంపాతుదేవోఖిలదేవతాత్మా
సంసారకూపేపతితంగభీరే
తన్నామదివ్యంవరమంత్రమూలం
ధునోతుసర్వమఘంహృదిస్థం
సర్వత్రమాంరక్షతువిశ్వమూర్తి
ర్జ్యోతిర్మయానందఘనశ్చిదాత్మా
అణోరణీయానురుశక్తిరేక
స ఈశ్వరఃపాతుభయాదశేషాత్
యోభూస్వరూపేణబిభర్తివిశ్వం

పాయాత్సభూమిం గిరిశోష్టమూర్తిః
యోఽపాంస్వరూపేణ నృణాంకరోతు
సంజీవనం సోఽవతు మాం జలిభ్యః
కల్పావసానే భువనాని దగ్ధ్వా
సర్వాణి యో నృత్యతి భూరిలీలః
స కాలరుద్రోఽవతు మాం దవాగ్ని
ర్వాత్యాదిభీతే రఖిలాచ్చ తాపాత్
ప్రదీప్తవిద్యుత్కనకావభాసో
విద్యావరాభీతికుఠారపాణిః
చతుర్ముఖస్తత్పురుషస్త్రినేత్రః
ప్రాచ్యాం దిశో రక్షతు మామజస్రం
కుఠారవేదాంకుశపాశశూల
కపాలఢక్కాక్షగుణాన్దధానః
చతుర్ముఖో నీలరుచిస్త్రినేత్రః
పాయాదఘోరో దిశి దక్షిణస్యాం
కుందేందుశంఖస్ఫటికావభాసో
వేదాక్షమాలావరదాభయాంకః
త్ర్యక్షశ్చతుర్వక్త్ర ఉరుప్రభావః
సద్యోఽధిజాతోఽవతు మాం ప్రతీచ్యాం
వరాక్షమాలాభయటంకహస్తః
సరోజకింజల్కసమానవర్ణః
త్రిలోచనశ్చారుచతుర్ముఖో మాం
పాయాదుదీచ్యాం దిశి వామదేవః
వేదాభయేష్టాంకుశటంకపాశ
కపాలఢక్కాక్షకశూలపాణిః
సితద్యుతిః పంచముఖోఽవతాన్మాం

మీశానమూర్ధాపరమప్రకాశః
మూర్ధానమవ్యాన్మమచంద్రమౌళిః
ఫాలంమమావ్యాదథఫాలనేత్రః
నేత్రేమమావ్యాద్భగనేత్రహారీ
నాసాంసదారక్షతువిశ్వనాథః
పాయాచ్ఛ్రుతింమేశ్రుతిగీతకీర్తిః
కపోలమవ్యాత్సతతంకపాలీ
దోష్ణౌమమావ్యాన్మమధర్మబాహు
ర్వక్షస్థలందక్షమఖాంతకోవ్యాత్
మమోదరంపాతుగిరీంద్రధన్వా
మధ్యంమమావ్యాన్మదనాంతకారీ
హేరంబతాతోమమపాతునాభిం
పాయాత్కటింధూర్జటిరీశ్వరోమే
ఊరుద్వయంపాతుకుబేరమిత్రో
జానుద్వయంమేజగదీశ్వరోవ్యాత్
జంఘాయుగంపుంగవకేతురవ్యా
త్పాదౌమమావ్యాత్సురవంద్యపాద
మహేశ్వరఃపాతుదినాదియామే
మాంమధ్యయామేవతువామదేవ
త్రియంబకః పాతుతృతీయయామే
వృషధ్వజఃపాతుదినాంత్యయామే
పాయాన్నిశాదౌశశిశేఖరోమాం
గంగాధరోరక్షతుమాంనిశీథే
గౌరీపతిఃపాతునిశావసానే
మృత్యుంజయోరక్షతుసర్వకాలే
అంతఃస్థితంరక్షతుశంకరోమాం

స్థాణుస్సదాపాతుబహిస్థితంమాం
తదంతరే పాతుపతిఃపశూనాం
సదాశివోరక్షతుమాంసమంతాత్
తిష్ఠంతమవ్యాద్భువనైకనాథః
మార్గేషుమాంరక్షతువీరభద్రః
శైలాదిదుర్గేషుపురత్రయారిః
అరణ్యవాసాదిమహాప్రవాసే
పాయాన్మృగవ్యాధఉదారశక్తిః
కల్పాంతకాలోగ్రపటుప్రతాపః
స్ఫుటాట్టహాసోచ్చలితాండకోశః
ఘోరారిసేనార్ణవదుర్నివారః
మహాభయంరక్షతువీరభద్రః
పత్త్యశ్వమాతంగఘటావరూథినీ
సహస్రలక్షాయుతకోటిభీషణాః
అక్షౌహిణీనాంశతమాతతాయినాం
ఛింద్యాన్మృడోఘోరకుఠారధారయా
నిహంతుశత్రూన్ప్రళయానలార్చిరు
జ్జ్వలత్త్రిశూలంత్రిపురాంతకస్య
శార్దూలసింహర్క్షవృకాదిహింస్రాన్
సంత్రాసయత్వీశధనుఃపినాకః
దుస్స్వప్నదుశ్శకునదుర్గతిదౌర్మనస్య
దుర్భిక్షదుర్వ్యసనదుస్సహదుర్యశాంసి
ఉత్పాతతాపవిషభీతిమసద్గ్రహార్తిం
వ్యాధీంశ్చనాశయతుమేజగతామధీశః

ఓం నమోభగవతేసదాశివాయ సకలతత్త్వాత్మకాయ సకలతత్త్వవిదూరాయ సకలలోకైకకర్త్రే సకలలోకైకభర్త్రే సకలలోకైకహర్త్రే

సకలలోకైకగురవే సకలలోకైకసాక్షిణే సకలలోకనిగమగుహ్యాయ సకలలోకవరప్రదాయ సకలలోకైకదురితభంజనాయ సకలజగదలంకారాయ సకలలోకభయంకరాయ శశాంకశేఖరాయ శాశ్వతనిజావాసాయ నిర్గుణాయ నిరాభాసాయ నిరామయాయ నిష్ప్రపంచాయ నిష్కళంకాయ నిర్ద్వంద్వాయ నిస్సంగాయ నిర్మలాయ నిరుపమవిభవాయ నిత్యశుద్ధబుద్ధపరిపూర్ణ సచ్చిదానందస్వరూపాయ పరమశాంతప్రకాశాయ తేజోరూపాయ తేజోమయాయ మహారౌద్రభద్రావతార! మహాభైరవ! కాలభైరవ! కల్పాంతభైరవ! కపాలమాలాధర! ఖట్వాంగఖడ్గ చర్మపాశాంకుశ డమరుశూల చాపబాణ గదాశక్తి భిండివాల తోమరముసల ముద్గరముసుండిశతఘ్నీ చక్రాయుధ పాశపట్టిసపరిఘపరశుభృశుండీభీషణ! కరసహస్రముఖ దంష్ట్రాకరాళ! వికటాట్టహాస విస్ఫారితబ్రహ్మాండమండల! నాగేంద్రకుండల! నాగేంద్రహార! నాగేంద్రవలయ!నాగేంద్రచర్మధర! మృత్యుంజయ! త్ర్యంబక!పురాంతక!విశ్వేశ్వర!విరభద్ర!విరూపాక్ష! వృషభవాహన! విశ్వరూప! విశ్వతోముఖ! సర్వతోరక్షరక్షమాం ప్రజ్వలప్రజ్వల మహామృత్యుభయంనాశయనాశయ రోగభయముత్సాదయోత్సాదయ విషసర్పభయంశమయ శమయ చోరాన్మారయ మారయ మమశత్రూనుచ్చాటయోచ్చాటయ శూలేనవిదారయ విదారయ కుఠారేణభిందిభింది ఖడ్గేనఛిందిఛిందిఖట్వాంగేనవిబోధయవిబోధయ ముసలేననిష్పేడయ నిష్పేడయ బాణేనసంతాడయ సంతాడయ రక్షాంసిభీషయభీషయ భూతాన్ విద్రావయ విద్రావయ కూశ్మాండభూతబేతాళ మారీగణబ్రహ్మరాక్షసాన్ సంత్రాసయ సంత్రాసయ మమాభయంకురుకురు విత్రస్తమాశ్వాసయాశ్వాసయ మహానరకభయాన్మాముద్ధర సంజీవయసంజీవయ క్షుత్తృడ్భ్యాం మామాప్యాయయాప్యాయయ దుఃఖాతురంమామానందయ నందయ శివకవచేనమామాచ్ఛాదయ ఆచ్ఛాదయ శివశివనమస్తేనమస్తేనమః

ఇత్యేతత్కవచం శైవం వరదం వ్యాహృతం మయా
సర్వబాధాప్రశమనం రహస్యం సర్వదేహినాం
యస్సదా ధారయేన్మర్త్యః శైవం కవచముత్తమం
న తస్య జాయతే క్వాఽపి భయం శంభోరనుగ్రహాత్
క్షీణాయుః ప్రాప్తమృత్యుర్వా మహారోగహతోఽపి వా
సద్యస్సుఖమవాప్నోతి దీర్ఘమాయుష్యమంచతి
సర్వదారిద్ర్యశమనం సర్వమాంగల్యవర్ధనమ్
యో ధత్తే కవచం శైవం స దేవైరపి పూజ్యతే
మహాపాతకసంఘాతైర్ముచ్యతే చోపపాతకైః
దేహాంతే ముక్తిమాప్నోతి శివేన సహ మోదతే
త్వమపి శ్రద్ధయా వత్స శైవం కవచముత్తమం
ధారయస్వ మయా దత్తం సద్యః శ్రేయో హ్యవాప్స్యసే

సీ॥ అనినిదికవచమే నభివచించితి నీకుఁ
పరమరహస్యమాపదలుమాన్ప
సర్వదేహులకును శైవముత్తమమౌను
నీకవచమెవరే నేకబుద్ధి
ప్రబలితాయుష్కుఁడు ప్రాప్తమృత్యుండైన
బహుమహారోగసంబాధుఁడైన
పాపపుంజుండైనఁ బావనమూర్తియై
భక్తితోఁ నిరతంబుఁ బరనఁ జేయు

గీ॥ నాయువెక్కంగి సౌఖ్యంబులనుభవించు
సర్వదారిద్ర్యదమనంబు సర్వభాగ్య
వర్ధనంబు మహాఘౌఘవర్గభేది
యుక్కవచరాజమపవర్గమిచ్చుఁగాన

క॥ ఈకవచము ధరియించుము నాకృతాగ్ర
పరమసంతోషిచేనై ననర్చితుండ

కాననేనిచ్చునిది పేర్మిమగలిగిదాల్చు
మెల్ల శ్రేయస్సులును గాంతువీవు నెపుడు

కం॥ అనితెలిపిమరియుంబ్రౌఢిన దనయునకొక ఖడ్గమరివిదారణముమహా
ధ్వనియైనయొక్కశంఖం బును నొసంగి దయారసాతిపూరితమతియై

చ॥ మగుడ నృపాలసూతికభిమంత్రితభూతిసమస్తదేహసం
ధిగముగఁజిల్కఁగాసముద్ధతద్రవగజద్విసహస్రషట్కశ
క్త్యగణితశోభనూనిశరదర్కుఁడువోలెవెలింగిపొంగబా
లగతకరాంజలిన్ వినయలక్షణలక్షితలక్షణంబుగాన్

వ॥ మరియున్నృపభుండు రాజకుమారునితో నిట్లనియె

సీ॥ మాతపోమంత్రసామర్థ్యంబుచేతసీ
నిశితఖడ్గంబునిర్ణీతమయ్యె
నేవైరియీహేతినెదిరించియనిఁజూచు
నతఁడుసాక్షాన్మృత్యుహతుఁడుసత్య
మీశంఖనిర్హ్రాదమే శత్రులాలింతు
రపుడమూర్ఛలఁబొందియస్త్రశస్త్ర
తతులెఱుంగకవిచేతస్కులైనశించెద
రీశాతఖడ్గంబులితరసైన్య

గీ॥ భంగనిజసైన్యబలవృద్ధిభద్రదములు
నేతదురుశక్తిమన్మంత్రభూతమహిమ
ద్వాదశసహస్రనాగసత్వమునశైవ
కవచరక్షాబలంబునఁగలిమివెలయు

కం॥ అహితులనెల్లంగెలిచెద వహిమకరప్రభవహించియాత్మజనకసం
వహాసింహాసనపతివై మహినేలెదవీవునిత్యమహితవిభూతిన్

వ॥ అనియివ్విధంబున సమాత్యకుండగు భద్రాయువునకుఁదెలిపిబోధించి
వారలచేఁబూజితుండై యమ్మహాయోగివరేణ్యుం డెందేనియుంజనెనంత

ఉ॥ సిద్ధతరంగిణీవిమలసిద్ధరసస్థలఫుల్లహల్లకా

సద్ధసహస్రపత్రపదనామసహస్రశివాహ్వయార్చనా
భవ్యధురీణ ప్రసిద్ధగాన్యవరామోల్లస పల్లవపాలసత్కళా
బుద్ధివివిధభాషణసబుద్ధసుబుద్ధదాంబుసద్వ్యవా

మాలిని: అమితశుభలింగా! అద్వితీయానుషంగా
సమితసహితలింగాసంగసీమానుషంగా
ప్రమితమహితరంగాభంగసింధూత్తమాంగా
సమలభుజగసంగా! విష్ణుమాయాభుజంగా

గ॥ ఎల్లాగడ్డిత్రికటితట వేల్లద్రోమాసుపంక్తి వేదీవిలుఠ
త్కల్లోలసిద్ధసరసిజ పల్లాంబుజహల్లకాత్మ్రపూజాలోలా!

గద్య

శ్రీమన్మహాసిరశంకరకింకర తొంగల ప్రియాంకర కవితాభద్రపట్టమెట్టవేం
కటామాత్య పుత్రపాదితసగోత్రఆపస్తంబసూత్రనాథునిచే ధవిరాజిత
సోమనాథసామయాజప్రణీతంబైన బ్రహ్మోత్తరఖండంబను మహా
కావ్యప్రబంధంబునందు తృతీయాశ్వాసము

కం॥ శ్రీలలితయెల్లధరణీ పాలకసత్కీర్తిజాలపరిపూర్ణమహా
త్రైలోక్యభరాభరణ ప్రాలంబనివేశ! సిద్ధరామమహేశా!

గీ॥ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కష్టహాపుణ్యకథాఖ్యాతుఁడైన సూతుఁ
డిట్లని యెనాత్మనానందమినుమడింప
మధుసుధారసధారాయమాణభణితి

శా॥ ఆభద్రాయునితండ్రి శూరుని దశార్ణాధీశ్వరుం డుగ్రదాం
ధీభూతాత్ముఁడు వజ్రబాహుఁ మగధాధీశుండు శస్త్రాస్త్రవి
ద్యాభూరిప్రతిభుండు హేమరథుఁడన్ ధాత్రీశ్వరుండాహిత
క్ష్మాభంగోత్కటసైన్యబాహుబలబాహావిక్రమోత్సాహుఁడై

కం॥ విజయేచ్ఛఁ గోరి నానా ధ్వజినులతో వచ్చి పొదవి తద్రాజ్యంబుం
బ్రజనితభయకంపముగా గజిబిజి సేయించె స్వభటగణములచేతన్

సీ॥ పట్టణంబులు గొందరట్టిట్టు చేసిరి
కొందఱు విత్తముల్ కొల్లఁగొనిరి
గృహములఁ గొందరు దహియింపఁ జొచ్చిరి
కొందరాఁ గిరిమహాగోధనముల
గొందఱు ధాన్యముల్ కొల్లలు బెట్టిరి
కొందరు చెఱబట్టి రిందుముఖులఁ
గొందఱు సస్యముల్ చిందువందాడిరి
గొందరారామముల్ గొట్టివైచి

గీ॥ రేచి సాహసమదురంగ నేపు రేఁగి
మగధసైనికసంఘంబు మచ్చరమునఁ
గకవికలుగాఁగ గగ్గోలుగాఁడు చేసి
రచ్చపడ వాని భూమి సప్పచ్చరముగ

కం॥ ఇవ్విధమున నీరాజ్యం బవ్వైరులు గలఁపవిని మహాబలములతో
నవ్వజ్రబాహుఁ డప్పుడు చివ్వకుమార్కునియె భగ్నచేతస్కుండై

ఉ॥ స్యందనభద్రమత్తగజసైంధవవీరభటాళిబంధురా
మందమహాబలుండును సమగ్రముమైఁ జనుదెంచివచ్చియా
జిందములంబుగాఁగ విసిచిత్రగతిన్ మగధేంద్రసైన్యముల్
చిందరవందరైపడఁ జేసె హటాహుటనొక్కఁబెట్టునన్

వ॥ అంతనమ్మగధనాథుసేనానాథులు ప్రాలియుద్ధసన్నద్ధులై కవిసిన సయ్యిరువాగువారును రథంబు రథంబులను దంతావళంబు దంతావళంబులను తురంగంబు తురంగంబులను కాల్బలంబు కాల్బలంబులను దలపడి క్రొత్తనమ్ములఁ గ్రుచ్చియు ఖడ్గంబుల ఖండించియు ముద్గరంబుల మొత్తియు గదలఁ దాడిచేసియు కరవాలంబులఁ బిలుకుమార్చియుఁ బాశంబుల బంధించియుఁ బట్టిసంబుల బొడిచియు బాణంబులఁ బ్రయోగించియు ముసలంబుల మోఁదియు శకులఁ బఱచియు చక్రంబులఁ జక్కఁజేసియుఁ దోమరంబులఁ దూలించియుఁ బ్రాసంబులఁ బరిమార్చియు నారసంబుల నాటించియుఁ బోదివిని శిథిలంబులగు శిరంబులును కంఠంబులును మోఁకాళ్లగు ముక్కులును చెక్కులును విచ్ఛిన్నంబులగు వీఁపులును మూఁపులును భగ్నంబులగు ఫాలంబులును వాలంబులును ఖండితంబులగు కంఠంబులును వక్షంబులును వికలంబులగు వ్రేళ్ళును గాళ్ళును దునిగిన తొడలును మెడలును ద్రుగ్గిన మర్మంబులును వర్మంబులును స్రుక్కిన శోత్రంబులును నేత్రంబులును నడిసిన మడమలును నడుములును బగిలిన పక్కలును బిక్కలును నికటంబులగు వెన్నులును జన్నులును నాదిగా వ్యక్తంబులగు నఖిలాంగంబులు శల్యకలాపజంబూద్వీపంబుగా హతరథికరథ్యారథఖండంబులు యానపాత్రికాండంబులుగా నిర్భగ్నగంధసింధురవ్రాతంబు నిమగ్నభూధరజాతంబులుగా నిస్సరత్ప్రాణోచ్ఛ్వాసనాశ్వకోటి నానావిధ సత్వవాటిగా నితస్తతస్థలద్భటకబంధపాళితరంగాళిగా వికీర్ణకేశజాలంబు శైవానలంబుగా నారక్తాంత్రప్రవ్యూహంబు పరివాళసందోహంబుగా మహారథమకుటతటవిఘటితప్రకటరత్నోత్కట కోపాటోప పరితాపంబు జ్వాలాభీల

పరివాళబాడబానల సుమహంబుగా నాదిక్రాంతప్రత్యాహారంబై నిశాత
నానాప్రచండ ప్రహరణ సలాలాహాలాంఛితంబయి యుగవిగము సము
యకుపిత విపుల హాలాహల జటిలచాల నటత్పురహర కహకహాకరింపు
డమరుగధిమిధిమిధనధణనిసని ఘగుభఘుభధ్వానఘూర్ణితంబై మహార్ణవం
బునుంబోలెం గోరఘోరంబయ్యె నయ్యనాగంబున

ఉ॥ ఆతఱిమాగధుల్ బలము రాక్రమమొప్పఁగఁగ్రద్ధియోధసే
నాతతి నెల్లవీగ్రఁ దెచినప్పకుభజబలనిక్రమక్రియా
చాతురిమించిచూచియతిసాహసుఁడగు నవక్రిగాహుధా
త్రీతలనాథుఁడొక్కఁడు ప్రతిస్తురతానసముప్ప్రికర్షుఁడై

ఉ॥ స్యందనమెక్కి వజ్రకవచంబుదొడించిమహాధనుస్సుఁజే
నందినిషంగయుగ్మమున నమ్ములుతియ్యటనాఁగఁసూర్చియో
చంద్రమెఱుంగుసుడుఁదమాన్యసైన్యముపైనిగుడింపనప్పుడా
యందఱుమాగధుల్ బోదిపినవ్విభునొక్కఁడు నొక్కఁడొక్కఁడై

సీ॥ ఖండించెగోదండదండంబునొక్కఁడు
ఛేదించెనొక్కఁడు చేతిహేతి
నురువడిరధ్యంబునొక్కఁడు ద్రుంచె
సారధినొక్కఁడు చదిపివైచె
బిరుదుమైనొక్కఁడు బిరుదధ్వజముఁదుంచె
స్యందనంబొక్కఁడు జక్కఁజేసె
బెట్టుగాఁగవచంబుఛేదించెనొక్కఁడు
పోకార్చెనొక్కఁడు బోమిడికంబు

గీ॥ ఎల్లవారునునిబ్బంగి నేకహేళి
పొదవిరణసాధనములెల్ల మొదిపివైచి
వికలహృదయునిఁగావించె విక్రమమున
నేచిజృంభించి దాసిపెల్లేపుదేఁగి

కం॥ అవ్విజబాహుఁడొక్కఁడొ జవగ్రాహంబుగాఁగఁ దోకొనిచుంబెఁ

వావిరిఁదత్పట్టణసౌధావసథముజొచ్చివిక్రమాభీలముగా

చ॥ అతనికులాంగనాసమితినర్మ్యమణీనికరంబుగన్యకా
వితతిసమగ్రకోశగృహవిస్తృతపూర్ణసుహర్మ్యరాశిదం
తితురగగోకులంబునతిదృప్తకులోద్ధతిఁగొల్లఁబెట్టియ
ప్రీతిహతవృత్తిగాన్నృపతిఁబట్టుకకట్టుకయేగనంతటన్

వ॥ ఇట్లవైశ్యగృహంబున శివయోగిచంద్రకరుణాకటాక్షవీక్షాసుధాప్రాప్తపునరుజ్జీవనుండును తదనుగృహీతమనుభవిత వికరణగళితగరళ వికృతియు ద్వ్యాతశతసహస్రదంతావళబలలక్షితుండును శైవకవచాభిరక్షితుండును మహాఖడ్గశంఖసాధనోన్నిద్రాయుండగు భద్రాయుండివ్విధంబునఁ దండ్రిమాగధులచేఁ బట్టువడుటవిని సంరంభవిజృంభణంబున

గీ॥ తల్లికినిఁబద్మకరునకుఁదగ్గఁడివార్త
యంతయును జెప్పి వారలయనుమతమున
నునయుతిగొన్నినైనికులఁదోడ్కొనిపోకయ
[illegible]

శా॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

గీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

వ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]సైన్యము[illegible]

నిలిచెనుభేరిభాంకరణనిర్దళితాష్టదిశావకాశుఁడై

వ॥ అప్పుడాభద్రాయుధుండు

సీ॥ గబ్బిబెబ్బులిలేళ్ళకదుపుఁబైకొనుభాతి
సింగంబుకరిఘటల్ చెనకురీతి
వజ్రాయుధుఁడుకుభృద్వ్రాటిఁ ద్రుంచునిరూఢిఁ
బవనుఁడభ్రంబులబఱపు ఠేవ
దవవహ్నినీరసాటవినేర్చుకరణినిఁ
గలభంబుమడుగులఁగలచుకరణి
భానుఁడుచీఁకటిభంగించుకరణిని
గరుడుండుపాములఁగదియుబల్మిఁ

గీ॥ గదిసినిష్ఠురదోర్దండఘటితచండ
మండలీకృతకోదండదండగళిత
కాండకాండంబులంపియుద్దండలీల
చెండెనరికోటిలయకాలదండిపాటి

వ॥ ఆసమయంబున

చ॥ మగిడినయవ్విరోధులునుమానుగవిక్రమమొప్పమేఘముల్
నగముపయిన్ నిరంతరగళజ్జలధారలుకప్పుమాడ్కి న
మ్మగనిపయిన్నిశాతములమార్గణసంతతినించియొక్క పె
ట్టుగఁబలుఁదట్టుకొన్ననతఁడుంగనలొందుచువాల్మగంటిమిన్

గీ॥ శంభుయోగివరేణ్యప్రసాదమహిమ
నందఱికిన్నిరూపంబులైనయట్ల
యడరితునముచునొకయోధుననువుఁబాపి
యతనియందందుఁగొనివిక్రమాభిరతిసి

ఉ॥ మేటికిరాటనందనుఁడుమెచ్చఁగసారథికృత్యముల్ క్రియా
పాటవమొప్పఁజేయఁగనపారబలోద్ధతవైరివాహినీ
కూటమునిట్టునట్టుగసఖుంతపరాక్రమమూవహిల్లము

స్నిటఁగణంగుమంథధరణీధరమట్లకలంచెనుధ్వతిన్

క॥ అహితులను బాహుబలమున రహిశస్త్రాస్త్రిమిగులరభసంబునదు
స్సహమగునహమికతోనాగ్రహమునఁబోరాడిరంతరాజతనయుతోన్

ఉ॥ చుట్టుగఁబైఁబయింగవయుశూరవహారథమాగధాళిఁబె
నట్టముఁజూచి కేలఁదగుతెచ్చినమోగినరాంతఖడ్గముం
బెట్టుగనిట్టులట్టుజళిపించిననేమనిచెప్పనప్పుడ
స్పట్టునశాత్రవుల్ వికలభావమునుందలితప్రభాహతిన్

గీ॥ కొంద ఱదిరించియగ్నియందుందనఱికి
యందుశలభప్రతానంబుచందమొప్ప
గీటడంగిరిపుప్రభాకీర్ణదివ్య
ఖడ్గధారాకరాళతాఖండవిక్రృతి

ఉ॥ అంతటనంతటంబలియులాహవదోహలచిత్తవృత్తులై
పంతములాడశాత్రవులుపైకొనిరానుతుఁడంతలేచికా
లాంతకుసట్టహాసనినదార్భటిఁగేరిణియొనర్చునాదముల్
వింతగశంఖమొత్తవిచలీకృతభూర్యచలవ్రజంబుగన్

సీ॥ ఆఖడ్గధాళధాళ్యమునుగఠోరశం
ఖాధ్మానరవముబిట్టలముకొనఁగ
గన్నులుచెవులుచికాకయిరథికులు
హాస్తికులాశ్వికులంఘ్రిచరులు
సజ్జలఁబెడఁబాసిసంభ్రాంతోజస్కులై
శస్త్రాస్త్రతుతులుహస్తములవదలి
పడిరిభూమినిమృతప్రాయులైయప్పుడా
ధర్మజ్ఞుఁడవ్విచేతనులనెవరిఁ

గీ॥ దునుమఁబూనకసేనలోనెమలినెమలి
తల్లిదండ్రులమంత్రిలఁదత్తనయుల
బంధములనూడ్చిమరియుశీర్ష్బాలగోధ

నాథులమరల్చెయాత్మభయంబుఁ బాఁపె

వ॥ మరియుసౌవర్ణమయంబులగురథంబులునుమహాగిరిసముత్తుంగంబులగు మాతంగంబులును గతివిజితమాతరిశ్వంబులగు నశ్వంబులగు రుచిర విలాసికలగు దాసికలును మొదలుగాఁగల నిజజనంబులు తదీయ బహువిధధనంబులు గైకొని మంత్రిసైన్యపాలక ముఖ్యనాయక సహితంబుగా నవ్వుగధుండగు హేమరథుని బంధించికట్టి తోడ్కొనిబలంబుమెఱయ నతిత్వరితంబుఁబురంబుఁ బ్రవేశించెనంత

కం॥ మునుమరణంబునభీతిం జెనఁకువచెడిదిసలఁ బాఱిప్రిదిలినవారిల్
మునువీడ్కొనిమంత్రులనాజనములుజను దెంచిరంతసంభ్రమమొప్పన్

ఉ॥ అందఱుగూడియట్టివిజయాఢ్యకుమారకుఁజూచియద్భుతం
బందుచు నెంతభాగ్యఫలమబ్బెనహారిపువిక్రమంబునన్
మ్రందినవారిసందఱనమర్త్యసుధారసగుట్లజీవితం
బొందఁగఁజేసితామగిరెసూనుహాయొనర్పనితంబునుముద్యఁజే

మ॥ మనలంగావఁదలంచిదేవతయొయిమ్మార్గంబునన్ వచ్చెనో
యనుకంపారతిరాగసిద్ధుఁడొ తిసిస్వార్ధఘ్నుఁడో కాక యీ
యనముందిట్టియమానుపోన్నయముఁజేయంబూనునే? సత్యవి
ఘనుమాతాపితరుల్భవానియునుబ్రోవంగాఁబోలునన్

గీ॥ కాక యుష్మోహనపనిఁబునోనెఁచె
యివ్విధంబుననిజ్ఞంపనెట్లునేర్చు
ననుచునాశ్చర్యహర్షంబులఁగ్రమ్మఁగమురి
సిగిరి[illegible]ధానులసునాముహ్లాయములు

మ॥ అటఁ[illegible]సన్గిరిదత్తా[illegible]త్యాన్ప్[illegible]మాద బునన్
[illegible]వాసిగఁజూ[illegible]ముల[illegible]ముకాళ్ళనన్[illegible]రయ
[illegible]ప్లింపఁ[illegible]సుఁరాగంబుతో
[illegible]నే[illegible]చినమున్క్రించినసా[illegible]బోరిత చెనన్కుఁడై

వ॥ గాఢాలింగనంబొనరించి ప్రేమకౌతూహలంబుగానిట్లనియె

సీ॥ అన్న! దేవుఁడవొ? విద్యాధరుండవొ? మను
ష్యుఁడవొ? యేధన్యునిసుతుఁడవరయ
ఏదేశ మేమిపే రెయ్యది మమ్ముల
నుద్ధరించుట నింతయొప్పెనయ్య
ఈశౌర్యమీధైర్యమీబలోన్నత్యంబు
త్రైలోక్యమును గెల్వఁదగు నవయ్య
ఈయుంద్రమునుజన్మాయుతంబులనైన
నీఋణంబీఁగంగ నేర్తుమయ్య

గీ॥ ఇట్టిసుతులను సతులను మహాధనముల
నన్నియును బాసి నిన్నె నాయాత్మదగిలె
నున్నరూపంబు జెప్పవే యోమహాత్మ
నీవశంబయ్యె నింక మాజీవితంబు

వ॥ అనియడిగిన నతనితో భద్రాయుండిట్లనియె

కం॥ ఈవైశ్యసుతుఁడు సునయుఁడు భూవరనాకాత్మసఖుఁడు పుణ్యుఁడితనిస
ద్భావమునన్ వసియుందును పావనమతిఁదల్లిఁగూడి భద్రాయుఁడనన్

కం॥ అన్వయకథయంతయు నీ కున్వినిపించెదను మగుడఁగా వచ్చినకళ
తాన్వితముగ నిర్భయవృత్తిన్వాహింపుము సమగ్రధృతిహర్షమునన్

గీ॥ మగుడ నేవచ్చుదనుక నామగధపతిని
విడువవలదని చెప్పియప్పుడమిఱేని
వీడుకొనివచ్చెనిజవైశ్యవేశ్మమునకు.
దల్లియానందరసవార్ధి వెల్లిఁగొనఁగ

ఉ॥ వచ్చినయక్కుమారకుని వైశ్యుఁడు దల్లియుఁ జేరి వేడుకం
గ్రుచ్చికవుంగిలించుకొని కోరికలీరికలెత్తఁ దజ్జయా
త్యుచ్చయవార్తలెల్లఁ దనయుండు వచింపఁగ మాటిమాటికిన్
మెచ్చుచు నంతయున్విని సమీహితమోదముఁ జెందిరయ్యెడన్

వ॥ వజ్రబాహుండును నిజావరోధ పుత్రామాత్య సహితంబుగాఁ బ్రహ్మా

ష్టాంతరంగుండై నిజమందిరంబునను నంత నాఁటిమరునాఁడు
మ॥ హితబుద్ధిన్ శివయోగిమానివృషభుండింపొందు సీమంతినీ
పతిఁ జంద్రాంగదుఁ జేరియవ్విభునితో భద్రాయుజన్మంబుఁ ద
ద్వితతాలౌకికవిక్రమక్రమము నొంతే వేడ్కనేకాంతస
మ్మతి సర్వంబును దెల్పి వానికిఁ దదామ్నప్రోద్భవం గన్యకన్
గీ॥ కీర్తిమాలిని యనుపేరఁ గీర్తనీయ
నొసఁగ నొయ్యన బోధించియుచితసరణి
యమ్మహాయోగి యెటకేని నరిగె నంత
కోర్కెఁ జంద్రాంగదుండును గొనలుసాఁగ
మ॥ తగుసామంతుల నాప్తమంత్రులఁ బురోధశ్రేష్ఠులన్ వైశ్యరా
ణ్ణాగరశ్రేణికిఁ బూఁచిపద్మకరునిన్ భద్రాయునిన్ మాతృకన్
నగతుంగేభశతాంగకేతుభటసన్నాహంబు శౌర్యప్రభమున్
బుగఁ దెప్పించి సమస్తబంధుజనసమ్మోదంబు రెట్టింపఁగన్
మ॥ నిజశుద్ధాంతమునం దదీయజననిన్ సీమంతినీదేవి చే
భజనం బొందుచునుండఁ జుల్లుగను సంభావించి దన్మిత్రునై
శ్వజనోత్తంసము ధన్యఁ బద్మకరునన్ స్థానసంస్థాయిఁ జే
సి జగద్విశ్రుతిమించు శోభనముకై సెంతల్ పురింబెట్టుగన్
సీ॥ ఘనవితానవిలంబికమ్రముక్తాగుళు
చ్ఛములు విలాసహాస్యములు గాఁగఁ
దోరణాంతస్యూతచారునీలోత్పలా
ఘములు లీలాప్రేక్షణములు గాఁగ
రంగవల్లీపద్మరాగరత్నావళీ
ఘృణము పాదాంబుజారుణిమ గాఁగ
బ్రతిగృహాలంకృతబహుశాతకుంభకుం
భాభ సుందరతనుశోభ గాఁగ
గీ॥ భవ్యఘంటాపథోభయభాగబద్ధ

తరళమణికేతనంబులు తళుకుఁ జెన్ను-
టద్దముల బెంచు బెళుకుఁగా నప్పు డొప్పె
నప్పురీలక్ష్మి క్రొమ్ముప్పులకుప్పయనఁగ

ఉ॥ కొట్టపునుంగుగంధములధామతలంబులగోమయంబులన్
హట్టనముల్ మృగీమదహిమాంబువులం గలయంగ లంపిరుల్
కుట్టిమభేదసంధిశశికుంకుమలేపములప్పుడొప్పెఁద
న్పట్టణసీమఁ దానసకదాసగ గంధపవిత్రమొందుటల్

సీ॥ నగరనమ్మృషఁజెలరేఁగునాట్యరంగఁ
వేణువీణామృదంగాదివివిధవాద్య
ఘుమఘుమధ్వానము ... సముద్భూతలంగ
గా ... బ్రగుణాంచ ... గిగిన ... ములు

వ॥ మంయయుసవ్వారంబున బహువిధసవ్విహారంబగుచు నయ్యువనరంబున [illegible]
[illegible] రాజపుత్త్రిక [illegible]
... రోచనాగిరంతా

గీ॥ పత్త్రభరావళీ సొంపలించి కపి కెనూత్న
... లుప్రగద్ధమముఁచివేవలిసవల్చి
సొమడళి తాంకొన్న కొంగ్రొత్తగులే తివిచి
నునుపునొసలనిగిచ్చదీపనంబొసంగి

సీ॥ చందుపైఁగురియుమరంద మోయనగంధ
శైలంబు మొగమునంగీలుగొలిపి
కరటికరాల్ తమ్మికి వతుమ్మెదలఁజోపు
గతిఁగరద్వయి నెరుల్ గలయనంటి
గాలివాల్చిగుబులగతి నెమ్మిపురిఁబోలె
ముసివేశ్శనొయ్యనొయ్యనఁగముడ్చి
రాశిగాహరిణీలరత్నముల్ గూర్చిన
భాతిఁ గ్రొమ్ముడిగాఁగఁబన్నిలపఱచి

గీ॥ కాంచనమణీశలాకఁ బుల్కడిగినట్లు
తళుకునెమ్మేనఁగలయంగ నలుగుఁబెట్టి
క్రమగంధామలకి పూర్వకంబుగాఁగ
జలకమాడించి రక్కన్యఁ జెలిమి చెలులు

కం॥ జిలుఁగుంబావడ మొలుపున నలిరుంబోఁడికి నొకర్తు తలపడియొత్రొం
జెలియొక్కతె ప్రకటించెను గలకంఠికిఁ బలఁజెలఁగు కనకాంబరముల్

చ॥ గుమగుమవాసనల్ గురియఁ గుంకుమగంధము లందిఁ గస్తురా
గమనుల దేరుముత్తియపుకాంతుల భూషల లంకరించియుం
గొమరంగఁ జిల్కడాల్ పవికెఁ గోమలికిం దొడిగించెనొర్తుప
శ్చిమదిశకింద్రచాపరుచి చెల్వముతోల్కరకూర్చు పోలికన్

ఉ॥ వేసలిదిద్దెనొక్క యరవిందదళేక్షణకున్ బువ్వులా
లోనఘటింపఁ దేటులకులోకువ గ్రాసముగూర్చితెంచున
బ్జాననయోర్తు మెచ్చి తగనప్పుడు ముత్యపుకుచ్చుఁ గూర్చినన్
మానినియొప్పెఁ జంద్రకళమాపిపపం చినయుం డిదిక్కనాన్

ఉ॥ ఆననచంద్రబింబమునునంటిదరస్మితచంద్రికారసం
బానెపదృక్చకోరయుగమాచవిఁ గొన్నెశంకధాంతిలో
నానవలాయొకర్తు మణినవ్యశలాకకతోడఁ జెక్కకో
గానుగుణంబు వ్రాసె సరసాంజనలేఖిని నుజ్వలాక్షికన్

కం॥ చలువకుముత్తెపుముక్కర కలకంఠియొకర్త నాసికం బొసఁగించెన్
లలినత్తరినాసుందరి కలపుంఖకహేమశరముగతిఁ జెలువొందెన్

శా॥ శ్రీబీజద్వయియందుఁ జెందిడుమణీశ్రీచక్రయుగ్మంబున
ట్లాబింబోష్ఠికి నొర్తుకర్ణయుగళిన్ హత్తించెఁ దాటంకముల్
జాబిల్లిన్ నగు తళ్లుముత్తియపుభూషల్ గూర్చెనమ్మోఁదఁ దంబూ
జాబద్ధాంజలిఁ బుష్పగుచ్ఛములటన్ గ్రంథించి చిన్నిటన్

మ॥ ఘనవేణీస్తనభారభారనములభంగంబొందునోకంఠముక్
సాను లేఁగనునటంచుమేలి మెయి రెంపుగట్లుగాఁ బొన్నిక

ట్లొనరఁ జొక్కపుఁ గెంపుఁదీఁగెయు నవ్రజోత్థ్యాణముం గూర్చిర
వ్వనజాతాక్షికి నిర్వ్యరంగ నలు భావం బేక భావంబుగాన్

కం॥ వదనేందుబింబసీగళ స్వ్రుహాసనుధాకరములు మొదలశంఖమనన్
మదిరాక్షికంఠపీఠిని సదమలముక్తాగ్రహారసంతతి యొప్పెన్

ఉ॥ హల్లకపాణులొత్తసఖులందనుగాఁ బొసఁగించు చారుసం
వేల్లితభూరిరత్నఘృణిపిస్ఫుటకంకణభూషణంబులం
బల్లవమాత్రపుష్పఫలభారవిరామములైన శాఖికా
వల్లరులట్లయొప్పె నిటు వాణికరంబులు శ్రీకరంబులై

మ॥ మృదుశాంఘ్రిద్వయి తమ్మినోయిగ నటన్ మిగాఁగాళ్లఁ తాఁ బెళ్లుగాఁ
దదుదంచన్నఖకాంతిపూర్వనగలోఁ ద్రిక్కించి యొక్కర్తదాఁ
గదియంగే క్రియులీనమాణికములగ్రిస్వర్ణరత్నప్రభా
చ్ఛదముల్ పొందిన [illegible] గూర్చెనో ర్తంటటన్

చ॥ చెలువగుఁబచ్చలున్ [illegible] నిభాషికంబనె
[illegible] ముగా నయనాగ్రిపక్షద
[illegible]
[illegible] గ్రుద్దటన్

సీ॥ ఇట్లు [illegible] లక్ష్మి [illegible] నాలంకృతభూషా
[illegible] చిత్రించెచారి కా
[illegible] బులనన్ని దాని
యుండుగుభద్రాయి [illegible]

చ॥ ఒనరఁగ వ్రేళ్లనుంగరములూడ్చి పయింటఁ బెనంగు కొనుసం
దునఁ జిగిజిల్కుఁ గంకణము [illegible] మెరుగుల్ ఘటియించుచుండఁగా
లినడలు తమ్మి మొగ్గకవలీలఁ గుచంబులు సంచలింపఁగ
జ్జనపతి [illegible] నానియనం గుఁ జెంగటన్

కం॥ అంగోద్వర్తనమాడ్చి పొసంగఁగ గంధామలకము పంగించితగన్
బంగారు కలశములతో నంగనలు హిమోష్ణజలక మాడించిరటన్

కం॥ నైషధభూమీనాథ ప్రేషితనుతగంధవస్త్రమృదులసమంచత్
భూషణధామవిశేషవి భూషితుఁడై యాన్నృపాలపుత్త్రుం డెసఁగెన్

వ॥ తదనంతరంబ

శా॥ తారాభ్యంచితమై పరిస్ఫురితచంద్రజ్యోతియై మధ్యసం
చారారూఢజనాభిరామమయి భాస్వత్పూర్తిఁ జెన్నొందుచున్
మేరల్ మీరి యనంతమై యెదురుకోల్ మించెన్ లగజల్లరీ
భేరీకాహళకోణమర్దళముఖాభాభిన్నధ్వనిస్ఫారమై

స్రగ్ధర
శ్రీరంజిల్లంగ సంతోషక్షితిప [illegible] కీర్తిమాలిన్
స్మేరాస్యం గూర్చి భద్రాయువు [illegible] భాత్యుచ్చలగ్నంబు సంధున్
స్ఫారోద్యద్రీతిఁ బెగా తత్పు [illegible] మిశ్రితాంచ
[illegible] కల్యాణగానాకలనఘనమహా [illegible] నంబు మించెన్

ఉ॥ [illegible] ముల్
తేజి వా [illegible] ముడాసదా
సజనముల్ సువస్తువులు [illegible] ఘనా
వారిజముఁ జిన్ని పెండ్లికుమారునకున్ [illegible] బులప్పుడున్

వ॥ ఇట్లు వివాహంబున కీర్తిమాలిని భద్రాయువునకు [illegible] వరియించి
శు [illegible] వృషభాసన [illegible] శుభ
ముహూర్తంబు [illegible] కీర్తి [illegible] బ్రతి
కంఠోద్యానవచ్చి యథోచితంబున

ఉ॥ [illegible] వహుసిం
ప్రీతిఁ గిరీటంబు [illegible] భూపాల
గౌతుక [illegible] నెదురుగా [illegible] వచ్చి యా
భూతలనాథుఁ [illegible] సంభ్రమంబునన్

శా॥ పాదన్యాసమునం దె మొక్కుడిన యా భద్రాయునిం గుర్చి
పుత్రుం బోల్పఁగఁ గౌఁగలించి మనో నియో భూపాల! యీ దివ్యశ

రోద్దారుండు విరోధిభంజనుఁడు మమ్ముం గాఁ బ్రహావక్షోణిలోఁ
బ్రాదుర్భావముఁ జెందఁ దీర్చె మరలం బ్రాణంబుల త్యాదృతిన్

సీ॥ ఈయసంతపరాక్రముం డెచటివాఁడొ
నీకు జామాత యైనయీ నిరుపమాన
బలునికులగోత్రజన్మముల్ పలుకవయ్య
శ్రవణపర్వంబుగాఁగ నైషధనృపాల

వ॥ అనియడిగిన చంద్రాంగదుం డేకాంతంబున నగు మొగంబుతో నిట్లను నీతనయుండు దైవవశంబునఁ దల్లియుం దాను నీచేత విసర్జింపఁబడి వనంబున కేఁగి దైవయత్నంబున నొక్క జనపదంబుఁ జేరి యందొక్క వైశ్యగృహంబున నతని యాదరంబున నధివసించినంత విషదాహంబున వ్యాకులుండై ఋషభుండను శివయోగీంద్రుని కటాక్షంబునఁ బునర్జీవితుండయ్యెఁ దల్లియుం దానును విషవ్యాధినిర్ముక్తుండై దేహదృఢోత్సాహంబులు వహించిరి ఆయోగివరదత్తంబులగు ఖడ్గశంఖంబులును దైనికవచంబును ద్వాదశసహస్రనాగబలంబులును సకల విద్యాశాస్త్రపటుత్వంబును వహించి రణాంగణంబున భవత్ప్రతిపక్షుల ననాయాసంబునం గెలిచె మఱియు నిప్పుడు మదీయజామాతృత్వంబున నధివసించియున్నవాఁ డనిన గాన

కం॥ ఈకొడుకు నితనితల్లిం దోకొని చని రాజ్యమున నునుపుమంచితలీలన్
శ్రీకస్థిమించి వెలుఁగుము చేకొంటివి మహాఫలంబు శివయోగిదయన్

కం॥ అనిపలికి కొడుకుఁ బ్రోవఁగ వనితాయుతుఁడయ్యె నృపాలువరసతీసీమం
తిని చేఁబూని సుభాష వనితోఁ బల్లుచు ననుసుపతివరశీలతనన్

సీ॥ పిలిపించి సంభ్రమంబుల వేడ్కలిగురొత్త
పనియుఁ జూచియుఁ జాలవిభవమునను
దనప్రోవ్వఁబుష్కలతిఁ దలఁచి గణించుచు
సతినుసొగాంచినయతిముద్దముసర
బులకముల్ హర్షాశ్రుపులు గ్రమ్మనిరుప్రుడు

నాలింగనమొనర్చియనునయించి
చంద్రాంగదుఁడుసేయుసత్పూజఁ గైకొని
యంతకంతకు మోదమాత్మఁ జెందఁ
గీ॥ గూర్మివియ్యంబుబనుపంగఁ బేర్మిమిగుల
గొడుకుఁగోడలిసతిఁదోడుకొనుచునాప్త
మంత్రిసామంతబలముతో మహిమనాత్మ
పట్టణముఁ జేరెనవ్వజ్రబాహునృపతి
మ॥ పరమోత్కర్షముతోడఁ దండ్రిగొనరాభద్రాయుఁడాత్మీయసూ
పురికిం జేరజనాక్షిపర్వముగ సంభోగంబుతో వచ్చియు
ద్ధురశక్తిం దగయౌవరాజ్యపదవిన్ ధుర్యత్వముం జెంది హే
మరథాఖ్యున్ సుతుగాఁ గ్రమించివిడిచెన్ బ్రహ్మర్షిరాట్సన్నిధిన్
మ॥ శివయోగీశ్వరుఁడొంటిజన్మమునఁ బూజింపంగఁ జేకూరుటన్
వివిధాపత్పరిహారదివ్యమహిమావిర్భావముల్గాంచి శా
స్త్రవభేదంబొనరించితండ్రిపిదపన్ ధాత్రీతలంబేలెను
ద్భవమొప్పన్ నృపసూతియై సుధసుతాసౌఖ్యాప్తినోలాడుచున్
గీ॥ అలరసీఁకీర్తిసింహాసనాధిరూఢుఁ
డగుచుభద్రాయువాఁకనాఁడుమహర్షి మాసఁగి
మహిమఁబ్రియభామయగుకీర్తిమాలినియును
[illegible]
సీ॥ నానాలతావృందసూనాళిమకరంద
పానాలసమిళింద్రదానకంద
హేలావతీలోలడోలావ్రతతివేల
కేలాపహారసాలసాలజాల
మాలినశుకశారికాలీనతవిసారి
పాళీనదన్నారికేళహారి
అతిఘోరకలితసారరతికోపరివిహార

కృతికోకిలకుమారరుతిగభీర

గీ॥ మసమవిశిఖయశఃప్రతాపాయమాన
వికచవిచికిలకుటవకవకులరుచక
విసరవిశ్రమకిసలయఘుసృణమసృణ
రాగరుచిపేటియైనయారామవాటి

వ॥ అమ్మంబ్రిఫుల్లమల్లికావల్లికావేల్లనోల్లాసి భ్రమద్భ్రమరసంకులంబును సకలవికసనలసితకుసుమ విసరవిసృమరమధురస ధారాధోరణియును రసాలనవపనకిసాయ రసగ్రసనల సనకలకంఠ కలకంఠ పంచమారావముఖరంబును ఖద్రుమలతానిల పరంపరా కంపమాననికుంజ పుంజమంజుల పరాగచ్ఛాదితాఖిలావకాశంబును గోరకితకురవకంబును బుష్పిత పున్నాగంబును గంధలిత కాంచనంబును వికలిత వికలనంబును బల్లవితపక్షంబును ఫలితపనసంబును వివిధతరులతారామంబునగు నొక్కయెడయథేష్ట విహారంబులవిహరించు నయ్యవసరంబున

కం॥ ఒకబెబ్బులితఱుమంగా వికలాకృతి మొఱలువెట్టుచు బెగడొందుచుం జే
రిక నొక్కవిప్రదంపతు లుకరుణముగవచ్చివివిధలోలాత్మకులై

వ॥ వారిట్లనిరి

కం॥ అడెగబ్బిబెబ్బులిమముఁ గదుముక మొసఁగంగవచ్చెగదుభీషణమై
సదయుఁడవైమముఁగాపుము మదిక్షత్రియధర్మమూనిమనుజాధీశా!

సీ॥ అనుమొరలియంతయువినిరాజువిల్లంది
పట్టెత్తుచినంతలోపలనుమరియు
హానాథహానాథహాశంకరమహేశ
యనుచునాక్రందనమాచరింప
బ్రాహ్మణభామినిఁబట్టిపట్టుటఁజూచి
రాజునువిశిఖపరంపరలను
గప్పెగప్పినదృష్టిగదరఁగనిగుడించి

యుక్తిప్రవణాంగమైయుమ్మహోగ్రి

గీ॥ సత్యమావిప్రపవల్లభిఁజదిపిప్పైచె
నావిధముఁజూచిభూసురుఁడధిక దుఃఖ
వికలభావంబుతోఁబెక్కువిధములుగను
సతికివిలపించివిలపించిచాలరోసి

శా॥ హాహారాజకులేంద్ర! నీధనువునీయస్త్రంబు నేమయ్యెనీ
బాహాశక్తిద్విపద్భుహాస్త్రిగజకుంభత్సత్వ మేమయ్యెన
య్యోహాస్త్రంబులశంఖఖడ్గముఁలమాత్రోగాత్రద్రదివ్యప్రతా
పాహంకారముల్లెల్ల నేమవులిటుల్ వ్యర్థంబుల య్యెంగదా

సీ॥ ఒకదుష్టజంతువునుఁబట్టణాపంగ లేవు
నీబలంబంతియుఁశిష్టులంబు
క్షుతము వల్లనురక్షసలుపుటక్షత్రియ
జాతిధర్మంబునంజనండు కేల
రాజధర్మంబునందినమునందునని
వాదులుదితమేలవాండునందుఁడే?
యాత్మనిపతివ్రతాధర్మంబులును బ్రా
హ్మణులన్ ధర్మంబులే భూపాలకాంతమ

గీ॥ కాన నాయందుసుకృతసమృద్ధిగలిగిని
జీవితముకంటెమానంబు మిన్నమేలు
కృశియించెదనన్న నాయీసత్యదీక్ష రయ
సన్నినుతాంగనియమవ్రతాచారమేలు

వ॥ ఇవ్విధంబునవిలాప ప్రాదుర్భూతంబుగా డనవహరిశ్చంద్రుము గర్వించు నీతి
నికలుకులుసని యాత్మవాలుఁ సంబ్రరింపుచుచు ధైవగతింబయ్యె
నేడుకునొనుమానుక్షేత్రంకాలమయ్యె నుత్కృష్టంబగుమఁ శాపంబుప్రా
ప్తంబయ్యె మానవధర్మం గుఁ నాకుఁ గాలోచిత ధర్మంబుగడచె
సత్యంబునందుమ నాయుష్యంబెట్టునిలుచు సంతానోత్పత్తి పుత్రదారా

ధనంబులు దైవబలంబున నొద్దనుండు నగుంగదా యదియిట్లుండె
హానిదాయకుండగు మఖాధ్యక్షుండగు నీ బ్రాహ్మణునకు నతిప్రియంబులగు
ప్రాణంబులైన నొసంగి శోకంబు మాన్పవలయునని నిశ్చయించి యతని
నిహాదంబుల కెనఁగి హాత్త్రిగ్రంబుగా నిట్లనియె

కం॥ కరుణింపుము వ్యాధాసుర పరమాత్మ తేజస్కు నన్ను నగఁబొందకునీ
పరయంగవాంఛించినయ ప్వార్థన మునఁగూర్తునిపుడవశ్యముగాఁగన్

కం॥ ఈరాజ్య యాకధేబా మీరాజ్యము సర్వముగా మహీసురవర్యా
వారిలుమీ స్వాధనము కోరితి వేయిష్టధనముఁగూరుతునికన్

వ॥ అనిన బ్రాహ్మణుండిట్లనియె

సీ॥ అంధునకు నేల? యాత్మప్రదీప్యంబు కలిమి
బధిరు [illegible] నేటికిక పద్మగృహము
పుత్త్రకం [illegible] బుద్ధి హాహా
[illegible] నష్టైనా [illegible]?

ఉ॥ [illegible] చన్న [illegible] గు వేదన [illegible] కుచున్నా
[illegible] జేసిన
[illegible] నాల! యన్నా
[illegible] బుద్ధిగన్

మ॥ అ [illegible]! [illegible] గాంచితే
[illegible] బా
తకములు [illegible] దానార్థములు [illegible]
[illegible] గానాసిత పాటిల్లునే?

కం॥ పరదారా [illegible] బాపమునకుఁ బ్రాయశ్చిత్తం
బరయఁగ నేమిగలుగును ధరణీసురవర్య! యీయధర్మం బేలా?

ఉ॥ నాన్ప [illegible] పుత్రి [illegible]! [illegible] బ్రాహ్మణ [illegible]
[illegible] బొరచూచిన
బీవిధ మొంతయిమ్మునలిసిన మొ [illegible] పార్థచిత్తుని

గావక యున్న నీకు నరకంబు ఘటిల్లదె? యెన్ని భంగులన్

సీ|| అని యేర్పడంగఁ బల్కి విని రాజు బ్రాహ్మణుఁ
 గావకుండినఁ బాతకంబు వత్తి
నిచ్చ యిక్కాలుష్య మొదలఁ గ్నిప్రవే
 శంబునో నర్చి యశంబుఁ గాంతు
ననినిశ్చయించి చిచ్చగ్ని పూజనఁ జేసి
 మజ్జనం బాడి బ్రాహ్మణుని బిలిచి
ధారాంబుయుతముగాఁ దన్వినో సంగిను
 ద్ధాంతరంగమునను యజ్ఞకుండకఁ

గీ|| దలఁచి ముమ్మాఱు ప్రదక్షిణములను జేసి
దేవదేవుని శివుని మహాదేవు నజు
వేదవేదాంతవేద్యు ననాదినిధను
ధ్యానమొనరించె నప్పుడే కాగ్ర బుద్ధి

వ|| అప్పుడు

సీ|| మూఁడుకన్నులు నొప్పు ముఖపంచకము తోడఁ
 జంద్రికళావతంసంబుతోడఁ
బింగజటానద్ధ గాంగాతటినితోడ
 రవిశశిదశశతప్రభలతోడఁ
గుండలీశ్వర హారగుళికా కిరీటకం
 కణకాంచి నాగకింకిణులతోడ
ఖట్వాంగ మృగపినాక కుఠారశూలాసి
 చర్మాది యోగివేషంబుతోడ

గీ|| వృషభవాహనుఁడగుచు సర్వేశ్వరుండు
గరుణఁ బ్రత్యక్షమయ్యె నాథరణిపతికి
దివ్యదుందుభినినదంబు దివ్యకుసుమ
వృష్టియును దేవగానంబు విస్తరిల్ల

ఉ॥ అలరుచు నారదాదులు మహర్షులు బ్రహ్మమునుల్ మహేంద్రము
ఖ్యులు పరలోకపాలకు లనేకులు మొగిం జనుదెంచి నల్దెసల్
గొలువఁగఁ జంద్రశేఖరుఁడు కుంతకన్యపారస మొప్పు వేఁడుకం
గొలువయి యుండ నా నృపతికుంజరుఁ డుత్కటహర్షచిత్తుఁడై

క॥ నిటలతటంబున నంజలి ఘటియించి ప్రహర్షరోమకలితాంగంబు
త్కటబాష్పపూరజలలం పటముగ గద్గదిక నిట్లు ప్రస్తుతి నొనర్చెన్

ఉ॥ దేవు ననాది నవ్యయు నతీంద్రియుఁ గారణకారణంబుఁ జి
ద్భావము నస్వప్రకాశునిఁ బ్రధానునిఁ గారణు నమ్మహాత్ము నిన్
నే వినుతించి మ్రొక్కెద మునీశ సకలంబునకీవె కర్తవున్
నీవె సమస్తసాక్షి వని సెప్పఁ దిఁబూటగ నుండు వాఁడవున్

ఉ॥ కావునఁ బెక్కురూపముల గైకొని చిత్తము నిల్ప నిమ్మహిం
బ్రాపఁ జూమ నేకముగ నట్లు దలంచినఁ బోల్పు వేకతన్
నా పరిభేదబుద్ధులకు వాలను నట్లయు నేకమూర్తిభే
ద్రావృత్తితో నతీంద్రియుఁ డనస్ఫుటవిభ్రమమూర్తిసంగతిన్

తే॥ సునసుజాడలఁ ద్రగి సెప్పుమలయు వాఁడ
వాంఛసంబును బుద్ధియు సంతతేవ
నిన్ను నేమని వాక్రువ్వ నేర్చువాఁడ
మోహదూర అజ్ఞానసమ్మోహనిపుణ

తే॥ అయిన భక్తైకదోరకోనియంఘ్రిపద్మ
మానతార్తిపిభంజనంబహోహిహంబు
ఘోరసంసారతాపాగ్నిఁ గుతిలపడెడు
నే భజించెద భవభీతు లెల్లఁ దొలఁగ

సీ॥ దేవదేవ! మహాదేవ! త్రిగుణకలిత
మూర్తిస్వపిపిత్రిలయూన మోదపిశ్వ
రూపపిశ్వైకసాక్షి యురూపబోధ
శర్మఘనతరసన్మాత్రసర్వదేవ

సీ|| క్షితిభిన్నాత్మశక్తికినిఖిలక్షేత్ర
మయునకుఁ బదసత్త్వమహత్త్రశ్రుతికి
నిత్యనిరాభాసనత్యవిజ్ఞానాంత
రాత్మకుసుదునకతీపిదూరు
నకువికృతిసకలకృత్యనకు వే
దాంతగుహ్యునకు వేదాధివాసు
నకు ననంతునకు శాశ్వతునకుఁ బరమాత్మున
నతిఘోరునకును ఘోరాఘభేది
గీ|| కఖిలకల్యాణమయునకు నవ్యయునకు
నఖిలకల్యాణఫలదాయికి బ్రహ్మమునకు
నకు నఘోరునకు నకలుషానందనిధికి
నీకు శరణంబుఁ జొచ్చెద నీలకంఠ!
మ|| భవబీజాపహ భవ్యభాసురగుణాభాస్వత్ప్రభాభాసమా
నవిరూపాక్షశశాంకశేఖరజగన్నాథాంబమహేశానరు
నత్రిప్రేశధ్వజశాంతశాశ్వతపురప్రత్యయాంతకాదంతిదా
నవవిధ్వంసహలాలనేత్రగిరిజానందా! గిరీంద్రప్రియా
క|| అని ప్రణవపూర్వకంబుగా
ఉ|| ఈవిధి సంస్తుతింపఁగ మహేశ్వరుఁ డిట్లను నో నృపాల! నీ
పావనసంస్తవంబునకు భక్తికి సంతసమందితే భవ
ద్భావపరీక్షకై యిపుడు బ్రాహ్మణవేషము దాల్చితే యమా
దేవభవానినిన్నిలను దేహినిగా సృజియించి రంధ్రితాంగ
కం|| నామాయ సుమ్ము బెబ్బులి సీమంతినికీర్తిగోనకి సిరి చిన వారా
నీమది ధైర్యంబును నీ భావము నింపరయనిట్టిపనిఁ గైకొంటిరా
కం|| మెచ్చితి నా మది నీ పవిత్రమాసమునకు భక్తిని నేనిప్డు నీ
ఘృచ్ఛ్వాదాపాదేనా మెచ్చులు మిము గెల్చి మునుసనిరంజిలు
ఉ|| నన్నును మత్ప్రియాంగననునాకు ముఖ్యవైశ్యకుమారునైన నీకు

సన్నిధి నుండువారలుగ సత్కృపఁ జూడుమటంచు వేఁడినా
పన్నగకంకణుం గృపను భాముకులాంగన కీర్తిమాలిని
కిన్నరకంఠి మ్రొక్కి దయఁగల్గ ననిట్లని విన్నవించెఁ దాన్

సీ. చంద్రాంగదుండును జనకుండు మాతల్లి
సీమంతినీదేవి స్వామి మిమ్ము
భజియించుచుండువారి పార్శ్వస్థులుగఁ జేసియు
మునివిన్నవించినయాత్ర మెచ్చి
యట్టులఁ దగుననియాభక్తవత్సలుం
డంతర్హితుండయ్యె నాక్షణమున
భద్రాయుఁ డును వెయ్యిఁ బదివేలవర్షముల్
కీర్తిమాలినిఁ గూడి కీర్తిమిగులఁ

గీ. పుత్రపౌత్రాభివృద్ధిని భాగ్యములఁ దనర్చి
యంత రాజ్యంబు పుత్రునందుఁ జేర్చి
భార్యయును దాను సుయంబు పద్మకరుఁడు
సంగతుండై శంభుసన్నిధానముఁ గనిరి

క. సీమంతినియును సత్వరమున భూమీశ్వరుని హృదయము సుధాంశుధరుపదలిర్పన్
సోమునిఁ భాస్కరు శోభిల్లు ధామముఁ జేరెను శుభవ్రతస్ఫుటభక్తిన్

తే. ఈ సీమంతిని యాఖ్యానము నెవ్వరైన వ్రాయుకొని చదివి యుపభక్తిపరతఁ గ్రమముగ
వ్రాయుటఁ జేసి యెవ్వరైన వినఁగా యుపస్థితియుఁ జనుల్ వినుటఁ జేయుఁగా చన్

వ. ఇట్లు సీమంతినీ చరిత్రము సకలపాపభూయిష్టములను శ్రీయునొక్క శివభోగంబుల సిద్ధిప్రదంబును పిమ్మట సత్యంబును జెప్పెద నెద్దియేని యును విని చాలఁ బ్రసన్నులై కృతార్థులగుదురు ఇట్టిది సావధానులరై యాకర్ణింపుఁడు

సు॥ సీ భూపాలుని యాపోపిలు వుకలుషా గవాక్షమధుమాసుంగుహ
సభ్యలఁ దైవజ్ఞసోమనిష్టలఁ గ్రహయుక్తనిత్యకల్లోల కన్ నామదే
వుఁడ సంగాశివయోగియొక్కఁడు దివ్యులఁ మెచ్చఁగాయుజ్ఞాన

ర్వపలోకంబుననుగ్రహింప నొద్ద మొప్పన్ ధాత్రిఁ గ్రీడింపు మన్

మ॥ అతిఘోరంబున మానుషంబునగు క్రౌంచారణ్యభాగంబునం
దతిస్వేచ్ఛాచరణంబునం దిరుగుచుం దన్మధ్యభాగంబునం
దతిఘోరాకృతి బ్రహ్మరాక్షసుఁ డొకం డాకంటఁ బెన్నప్పిచేఁ
గుతలంబాడుచునుండఁ గాంచె నతనిన్ ఘోరప్రకారోద్ధతిన్

గీ॥ బ్రహ్మరాక్షసుఁ డొకఁడును బారుదెంచి
ఘోరదంష్ట్రాకరాళమౌ నోరఁ దెఱచి
కదిసి తనుఁ గబళింపంగఁ గదియునప్పు
డమ్మహాయోగి యచలుఁడై యచట నిలిచె

ఉ॥ ఆతరిఁ బ్రహ్మరాక్షసుఁ డనాశినయోగినిఁ జూచి పెల్లుగాఁ
జేతులఁ బారఁ జాఁచుచు మనుష్యగుఁడై పొడువంగఁ బట్టినా
నేఁతఁడు యోగిభీతి మదిఁ జెందక తత్తనుసంగమంబునన్
బాతకముల్ దొలంగి మదిఁ బర్విన తెల్వి దనర్ప నాతఁడున్

సీ॥ నరయ లోహారయనన్ నెలయైననుం దేవ
రత్నాప్తి నేలోహరాజియైనఁ
గనకమై యెంచెనుకటణమున స్సరో
వరమున నెలకొన్న వాయసంబు
కలహంసమగు భంగిఁ గణఁగి సుధారసం
బానిన నరుఁడైన నమరుఁడగు
నగు లీల సజ్జనదర్శనస్పర్శనా
దులఁ దెల్వి దగు నెట్టి ఖలునకైన

గీ॥ కానదుర్లభ మార్యసంగతిఁ దలంప
మున్ను పెనుదప్పి నాఁకటఁ జిన్నఁబోవు
నట్టియూథపనేచరుఁ డమ్మహాత్ము
దేహమంటిన మాత్రనే తృప్తిఁ జెందె

మ॥ శివయోగీశ్వరు దేహభూతిరణసంఛిన్నస్వపాపౌఘుఁడై

నిషిద్ధాన్నదేశపు గాథ సస్వరాణమగు విస్తారసమ్మార్తి సా
ధనవిధానంబునుగాంచి ధనస్వాసమియును ద్రవ్యదానభోజనముచే
అవలకా ము విశ్వటిం చిన్నఖ్యాపించనద్య పుణ్యవిజ్ఞానముచే
క॥ ఏగాంచుపుడుకు గుణాధ్యుడు శరణంబు మహాత్మ్య విభాగిడునవల్లభసి
చరణము శ్రీధాత్రులకును గిరిజా గృహాలంగసత్కార్యంబులకున్
ఆ॥ ఆ జలపాప్రుంపు లోకభయంకర మింప
నే ననే నెకట్టేమునకే! వారాణసియు
వని లను గాంచు టెక్కడి భాగ్యమొ నవె
ఉభయ వాంబుధి మగ్ను నన్నుద్ధరింపు
వ॥ మాయ నీసన్నిధినగుటం బూర్ణానందుండ నైతినని మహాహర్షమునం జెందు
నవ్వానేచరునితో నవ్వాక్యము దెప్పింపు నీ వెవ్వండవు పాపనంబున నతిఘోర
రాక్షసుండవై యున్నవాఁడవు ఈ వికారాకారంబే మువలన ఘటిల్లెనని
యడిగిన బ్రహ్మరాక్షసుండు ఆ మహాత్మునితో నిట్లనియె
సీ॥ పంచమనామనాన బ్రాహ్మణ్యమున నేను
యౌవనరాజ్యంబెలునధవరుండను
మాన్యవంబునజహాస్త్రతెయుం బాలపంబును
స్వైరవృత్తియు దురాచారమధిక
మదమునవయము దుర్మానంబు పెంపయు
బ్రజనేచుటయు దుస్స్వభావములును
నలఘుకామాసక్తి నజితేంద్రియుండనై
యొకచండపాపపూనికనహించి
గీ॥ పితృగ్రహంబును బ్రవాసు బాగిజిక్కి-
విగతసత్కృత్యముఖుండనై వివిధవేశ్య
కాంతలను గూర్చి రమియించుచుంగదిసిసట్టి
కాంతగవియను వేరొక్క కాంతగాని
క॥ పొందినకాంతల నెవ్వరు పొందకయుండంగ సంతపించు మునసిపింపన్

సుందరులందఱునావార్తందమలోశోకవిక్రుతిందరిలుదురాత్మలన్

సీ|| బ్రాహ్మణక్షత్త్రియవిట్పదజనిస్త్రీరాజి
నపహరింపఁగఁజూచివిపులభీతి
దారయుక్తమ్ముగధరణీసురులుబారి
రన్యకాంతలనుజారలనువిధవ
లనురజస్వలలనుమనసువచ్చినవారి
రమియింతువిప్రభార్యలందిశతము
క్షత్త్రియులనుజదుశ్శతమువైశ్యస్త్రీల
నార్యూరుశూద్రసహస్రంబు

గీ|| శతముచండాలికలసహస్రముపుళింద
సతులశైలూషలనుబంచశతముఁజాక
తలనునన్యాటివారకాంతామణులను
వేయిమందినిఁగలిసితివిడచెప్పితి

ఉ|| ఈవిధిపారదారికలనెంతయుఁబాపరతిందనర్పఁగా
యావనమందుఁబైకొనిక్షయాదులురోగములావరించ[illegible]
ట్లావలనుగ్రపీడితుండవై యనవద్యతభృత్యబంధుసం
భావనఁదక్కిశత్రుఘలబారికిలోఁబడితింగ[illegible]దుడక్

గీ|| ఆయువునశించునకీర్తి యడఁగిలించు
భావ్యమూదోలంగుదుర్గతిప్రాప్తమగును
స్వర్గమునకుండిఁడుపిత్రుజనముక్రింద
సత్యధర్మంబులోంపినావిఁటంబుగాదె?

సీ|| అదియునుఁగలుం[illegible] జేసాంగెంబుసాఁదున
నంతికదూరలత్యాగప్రమాణ
యమునిసన్నిధిఁజేర్చిగమా[illegible] సుక్షణం
డంబునఁబడ[illegible]చెదంశఁదరు[illegible]
వివిధబాధలనందివేగుచుఁబడివేలు

సంవత్సరంబులు సంకటపడి
యాశేష పాపంబుల ననుభవింపఁగ నంత
నాఁకటం బెను దప్పిన లమరుగుచు
గీ॥ ద్రశశతచ్ఛిద్రములతోడఁ ద్రగుపిశాచ
గతిని దివ్యశతాబ్దముల్ గడపి యంత
రెండవ భవనంబునందుఁ బ్రచండభయద
పుండరీకాకృతి వహించి పొలసి యంత
సీ॥ తోడ్తోడఁ జిలుకయుఁ దోఁడేలు గ్రిమభూ
దారమూసర వెల్లిసారమేయ
పునునక్ర గిరి మేషమును లేఁడి క్రోఁతియుఁ
గ్రద్దయు ముంగిస కాకి యెలుఁగు
తామ్రచూడము గాడిదయు పిల్లియును గప్ప
కమఠంబు మీను నెల్కయును గూబ
యుడు విసేనుఁగును నంద్రాదసీగతిఁ
బాధలం బడుచు నిర్వేదియునాల్గు
గీ॥ భవములందు దొలిస్వర్గంబుఁ జవిచెఱ
లెమభవంబున నాఁకలి దప్పులడర
నమ్రగుచుఁ బ్రిమ్మరాశి సత్వమ్ముతోడ
మోసపోయి యుంటిమి నేఁడు చేసినాము
గీ॥ ఇప్పుడీ నమ్మనన గాంచి విద్యా చెమ్రిగాఁ
దలఁచియొడి సలిపిన మనుష్యులిలికి
గతిభవస్మరణంబును గలిగె నిప్పు
సన్నము యొక్కనమాటిదు స్వామి మహిమ
ఉ॥ ఇట్టిమహానుభావపుణ్యు మీమఁట సేకుఁదలంపు యోగపుం
బట్టునవారి పారతిని! మంత్రిసిరాసినో! యోగవిద్యచే
పట్టి యనేకతీర్థములు భక్తి మొయించరయించు పాటినో

యెట్లుఘటిల్లెఁ దెల్పఁగదవే? శరణాంబుజ యోగివల్లభా

వ॥ అని ప్రార్థించునతనితో వామదేవుం డిట్లనియె

కం॥ ఏవంవిధమగు మేటిపవిత్ర భావము మద్గాత్రభూతిఁ బొటిలునది తత్
త్పావనసంపర్కంబునఁ గేవలకల్మషమనస్కైనఁ గలుషబణాఁగుఁ

గీ॥ భవుఁడు దక్కఁగ నెవ్వండు భసితమహిమ
మెందు నిదమిద్ధమని నిర్ణయింపఁగలఁడు
శంభుమాహాత్మ్యమట్ల భస్మము మహత్త్వ
మరసిచూడంగ దుర్విభావ్యంబు గావె?

సీ॥ మున్ను ద్రావిళభూమి నిన్నుఁ బోలిన యొక
బ్రాహ్మణుం డఖిలకర్మములఁ బాసి
చోరుండు విటుఁడునై జారత్వమునఁ జచ్చి
గ్రామబహిర్భూమిఁ గాల్పలేక
తచ్ఛవంబుండఁ డన తటశశకము భూతిఁ
బొరలి త్రొక్కనఁ దద్విభూతిచిహ్న
మరసి యంతకకింకరావళి విడిచి
నరకస్థుఁడైన యద్ధరణీసురుని

గీ॥ ఫాలవక్షోగ్రదోర్మూలఫాలభస్మ
చిహ్నములు దెల్పి యమునితోఁ జెప్పి శంభు
దూతలర్విమానసంస్థునిఁ గాఁ జేసి
యతని శివలోక మందించి రద్భుతముగ

కం॥ అదిగాన సకలపాతక విదళనము విభూతి మదనవిధ్వంసికి స
మ్మదకరమైన విభూషణ మది తాలుతు నిత్యమేను హర్షం బెసఁగన్

వ॥ అని చెప్పిన వామదేవయోగీంద్రునితో బ్రహ్మరాక్షసుండు లెస్స లెస్స యోగివల్లభా! భవద్వాక్యంబున ధన్యుండనైతి కరుణించి నన్ను ఘోరజన్మంబునఁ నుండి బాపుము మత్పూర్వపుణ్యంబు కించిత్తుగల దేనియుంబోలెఁ గాని పింప నీ ప్రసాదంబున బంధవిమోచనమయ్యెద నే నెట్టి పాతకజన్మంబున నా

విప్రోత్తమునకు నస్వారామశాలినీయగు క్షితి దానంబు సేసియున్నందున యముండును బాచవిం శద్భవంబున నొక యోగపుంగవు సంగసంగమంబునం గృతార్థుండవగుదువని యెనది నేఁడు ఘటియించె నిర్మనుష్యంబగు ఘోరారణ్యంబునకు మీరిరుగు రేంచుట. క్రూరకర్ముండగు జన్ముండనగు నన్నుఁ గృపాబుద్ధి భవదీయ సమంత్రభస్మంబున ననుద్ధరింపుము.

ఉ॥ ఎట్టులు దాల్పఁగావలయు నీభసితంబునకున్ విధానమె
ట్టెట్టిది కాలమెద్దితగు నెవ్వఁడు ధీవరుఁ డల్లజూడయున్
గట్టిగఁ జెల్ప వేయనఘ కల్పితరుప్రీతిముల్ దలంపమీ
యట్టిమహాత్మకుల్ పరహితార్థియులాత్మహితైకలోకులున్

కం॥ అనియడుగ యోగిశేఖరుఁ డనఘుం డవ్వామదేవుఁ డా ఘోరాకా
రునితో భసితమహత్త్వము వినిపింపఁ దొణంగె నిట్లు విశ్వాసముగన్

దండకము

శ్రీమించు నానావిధానేక ధాతుప్రభాచిత్రమై యొప్పి నానా మహా సిద్ధ సంకీర్ణమై మించి నానాలతానోక హోత్తాలమై పొల్చు నమ్మందరాగ్రిస్ఫురత్కందరాసీమఁ గాలాగ్నిరుద్రుండు సుపైశ్వైకవద్యుండు విశ్వేశుండాభ్యుదయైశ్వర్యసంపన్నుఁ డేస్వామి స్వేచ్ఛారతిం గోటికోటుల్ మహారుద్రులు చోప్చెటనం గొల్చియుండంగ దన్మధ్యభాగంబునన్ నిండు గోల్వుండు నవ్వేళ నిండుప్రేమ సప్తర్చివై వస్వతుండంబునా సుండు వాయుండు సప్తేస్వర్గుడున్ మునుల్ గాలోక పాలుల్ బురౌషుండ్లు తోడాయనంతు నాటుఁ జెల్లిసనాది గంధర్వులుం గిన్నరుల్ సిద్ధసాధ్యోరగానేక విద్యాధరానేకముల్ గుహ్యకశ్రేణియుం బూనిక ల్ చారణుల్ భక్తియుక్తిన్ ననిష్ఠానహానాహితక్రమాస్త్రు నాయిదానాల్ సుబద్ధుల్ సప్రజాపతిపుత్రులుం ఋషుల్ నెప్పైనోన్న సమాన్వేషయంఘుల్లా నసర్గకాంతిలున్ మహాత్మకుల్ చండికాపుల్ గుసుల్ దస్రులున్ విశ్వాలాదిత్యులుం దక్షునుం గల్గులోకైక శిక్షాపరుల్ భూసురుల్ పార్శ్వభాగంబునందున్ మహాకాళిఁజున్ నందియున్ వీరభద్రుఁడుఁ శంఖు

కర్ణుండు ఘంటాశ్రవోభద్రులుఁ మాణిభద్రుండు కుండోదరా
ఖ్యుండు కుంభోదరుండుఁ మహాకుక్షియుం గర్ణధారుండు కేతుండును
భృంగిరిట్యాదులుఁ భూతనాథుల్ మహాకాయులుం దత్ప్రభుల్ స్వే
ష్టకృష్ణాకులుల్ బింగ ధూమ్రాకృతుల్ చిత్రప్రకారుల్ మహాకారు
లాభీలనానావిధోద్యత్కరుల్ దివ్యలీలామహావాహనానర్ఘ్య భూషా
విశేషుల్ మృగవ్యాఘ్ర సక్రిశ్వభేరుండ సింహోష్ట్రగోమాయుగృ
ధ్రియతాసుల్ బకస్తబ్ధరోమాస్యులవ్యక్తహస్తుల్ సహస్రాంఘ్రు
లేక శిరోఽనేకకర్ణైకనేత్రుల్ చతుర్నేత్రు లేకాస్యులుం ద్విత్రిజి
హ్వాస్యులుం దీర్ఘదీర్ఘాకృతుల్ కుబ్జకుబ్జాకృతుల్ చుట్టువేష్టింప నవ్వేళ
బ్రహ్మసత్యసంభూతుఁ డానాది మాహేశ్వరుండా జగన్నాయకుం దేవదే
వుఁ మహాదేవు విశ్వేశునిం గోటిసూర్యప్రభాభాసమానుఁ మహా
కాలుఁ గాలాంతకుం బ్రస్ఫురత్పార్శ్వవిద్ధసంవర్తకాలాగ్నిప్రభాంచజ్జటాశోభి
నక్షీణఫాలాక్షిజాజ్వల్యమానోజ్జ్వలజ్జ్వాలికామ్లాన చారుప్రభుం జా
ద్రిఖండావతంసోజ్జ్వలుం దక్షుకుఁ వామకర్ణంబునం దక్షిణశ్రోత్ర
సీమంబునన్ వాసుకిం గుండలిద్వంద్వంబుగాఁ గాఁబొసంగించి శేషాహిక
ర్కోటకాదుల్ మహాసర్పముల్ హారకేయూరముద్రాంగదోద్యన్మ
ణీకింకిణీమేఖలాకంకణచ్ఛన్న వీరాంగదాంఘ్రిద్వయీనూపురాలం
కృతుల్ గావిజృంభింపఁగా దివ్యతేజోవిలాసంబు మైనొప్పునా నీల
కంఠుఁ మహాబాహు నిందోమరప్రాస ఖట్వాంగటంకత్రిశూలోరు
కోదండహస్తుఁ మహారత్న సింహాసనారూఢ సత్యప్రధర్షుఁ నవ్య
క్తునాయీశ్వరుం జేరి సాష్టాంగదండప్రణామంబుగావించి వేదోదిత
స్తోత్రముల్ చేసి నమ్రోత్తమాంగంబుతోనంజలిన్ మోళిఁగీలించి ధ
ర్మంబులెన్నే నిమోక్షప్రదంబుల్ సమాసక్తి యాచించి స్వల్పంగ సంతు
ష్టచేయంతసద్యో మహామోక్షదంబైన ధర్మోత్తమం బానతీ వేమహా
దేవ యన్యంబులౌ ధర్మముల్ పెక్కు శాస్త్రప్రసిద్ధంబులయ్యున్ సదా
యాససిద్ధంబులై యుండు వేగంబె సిద్ధింపవే కావునన్ భక్తిముక్తి ప్ర

బైమహాగోప్యమై సర్వలోక ప్రియంబై ఖలాధిక్యముఁ సల్పుప్రియ
త్వంబునుం గల్గునద్దానినేర్పాటు గాఁ దెల్పి రక్షింపవే యన్న నమ్మౌని
కిఁ స్వామి యిట్లానతిచ్చెఁ శ్రుతిప్రోక్తమానంతస్మృతి ప్రోక్తమాను
త్తమంబైన ధర్మంబు భస్మత్రిపుండ్రాంకమే యన్న నాపూనిదేవా త్రి
పుండ్రంబు దానెట్టి దేదివ్యమే శక్తి జెన్నొందునే దేవతం బోల్చునే
మానమెవ్వం డుకర్తవ్యమొచ్చో ధరింపందగుం దద్బలం బెద్ది యో తెల్పవే
యన్న నాయమునీంద్రాగ్నేయమా గోమయప్రోద్భవంబైన భస్మంబె దివి
వ్యంబసంగంత్రి పుండ్రసంధానంబు సద్యోముఖబ్రహ్మమంత్రంబులై
దింటిచేఁ బూనియుఁ యజ్ఞచిత్యాదిమంత్రంబులన్ మూసిమంత్రించి
మానపరియుక్తఁ విమర్దించి మృత్స్నాజయోఖ్యంబుఁ మస్తకా
గ్రంబునం దిర్యంబ నాదిఁ లలాటంబునన్ ఫాలనేత్రాఖ్యచేస్కం
ధదేశంబునన్ నీలకంఠోక్త మంత్రియుక్తంబుగా మూఁడు రేఖల్ ధ
రింపంబునన్ ఫాలభాగంబునన్ మున్న భ్రూమధ్యముం జేర్చి నేత్రద్వయా
యుగాంతంబుగాఁ గూర్చి పొందంగఁ మధ్యమానామికాయుక్తి స
వ్యంబుగా రెండు రేఖల్ ప్రసంగించి తన్మధ్య భాగంబునం బెల్చనంద
ష్ఠానామసంబంధంబునుం గాని యోగించు నంతం త్రిపుండ్రంబుగా
జెల్లునందాదిరేఖా రేఖకుంగార్హ పత్యంబకారంబు సర్వాత్మభూ
తుల్ రజంబుఁ గుణంబుం గ్రియాశక్తి ఫాలాస్యకం బగ్రివేదంబు
శ్రీమన్మహాదేవుఁడున్ దేవతల్ తద్ద్వితీయాంక మౌ రేఖకున్
దక్షిణాజాతవేదుండు కారంబు నభద్విజంబన్య కంబిచ్ఛయుఁ శక్తి
సత్వంబునాఁగా గుణంబంతరాత్మంబు మిన్నుఁ యజుర్వేదముఁ శ్రీ
మహేశుండునుం దేవతల్ తత్తృతీయాంకమౌ రేఖకుం బోల్చఁగా గ్నే
యమబ్న్వాసనంబుల్ మకారంబు విజ్ఞానశక్తిద్యుతిఁ సామవేదో
త్తమంబుంద నుణుంగుణంబుక్ శివాత్మేశ్వరుండున్ దేవతల్ గాఁగని
భ్యంగి యారేఖకున్ వేరువేఱ్మన్మ ముద్రైపనంబులా రూపులై యుండుఁ జ
ద్దేవతాకోటికిన్ మొక్కిఁ యుద్ధూళమౌ భూతిం త్రిపుండంబుగాఁ దాల్చు టె

స్నంగమాహేశ్వరంబన్న మోక్షస్థలైకైక సంసేవ్యమైయొప్పు శైవ పవిత్రంబన్నిధానంబునకు నిత్యభూతింద్రిపుండ్రంబుసంధించి యీబ్రహ్మచారుల్ గృహస్థుల్ వనస్థుల్ పరివ్రాజకుల్ బ్రాహ్మణక్షత్రివిట్ఛూద్రనారీజనంబుల్ మహాఘోరపాపోపపాపంబులంగోధరాదేవహత్యాదులున్ భ్రూణహత్యాదిహత్యాదులన్ నాయువారల్ విశేషపరిహారంబు మాత్రిక్రియాజ్ఞానముం గూడితామాత్రిపుండ్రంబు ఫాలంబునందాల్చు కేదారలో యన్యవిత్తాపహారాన్యకాంతాభిమర్శన్యానిందాపరివృత్తిప్రస్త్రీహాదులాగామనాహ్యాసహారక్రియాగేహదాహాది దుష్కర్మముల్ సంతతాసత్యవాప్రోక్తుడై శూన్యదోషంబులుంగూటసాక్షిత్వకృతిత్యాగముల్ చదక్రమ్ము నీచసంసేవనగోభూహిరణ్యాన్నదానాస్థిలా గోమహిష్యాద్యయముల్ నీచుచేఁగొంటదాసీ భుజంగీనటీవారభామాధవాకన్యకోద్దక్యలంబొందుటల్ మాంసచర్మాస్థిదాహక్రియంబాదిగానెల్లపాపంబులున్ గాయువారెప్పనిష్ఠల్ ప్రవర్తించినం బాయవెంచుక శివద్రవ్యభోగాపహారంబునాశంబు తద్భక్తులకు నిందగావించపాపంబులెవ్వాని నెమ్మేనబద్రాక్షముల్ ఫాలభాగంబు నంమునంత్రిపుండ్రంబుజెన్నొందు నోనారకేళాంతి పాలైనంబూజ్యుల్ ధరంగల్గుతీర్థంబులుం జాహ్నవీముఖ్యనానానదీకోటులుఁగ్రతుకుల్ శంభునకున్ [illegible] ముఖ్యప్రదానేకసంతర్పక్రియానిష్ఠదక్షంబు [illegible] లు పుణ్యంబుచేకూర [illegible] బునం [illegible] సం బుద్ధు [illegible] లం [illegible] మును [illegible] చేసి [illegible] యాపవర్గ [illegible] క్రేరని [illegible] యామింపఁటః నూరుకల్పంబులా బ్రహ్మసంస్థానముండెదిము స్నాన [illegible] హ్రకల్పంబులకు విష్ణులోకంబునందుండి యంతం తలక సమ్యహాదేవలోకంబునకు శాశ్వతంబైనస సాయుజ్యముంబొం

దు నీధర్మమాద్యంత వేదాంత సిద్ధాంతసారంబు లేర్పాటుగాఁ జేసియున్
మాటికిన్ మాటికిన్ నిర్ణయంబైపరంబైన శ్రేయస్సుగాఁ జెప్పితిన్ నీకు
సంక్షేపరూపంబుగా గోపనీయంబునుమిమ్మా విధానంబు మానీశ్వరా
యంచు సర్వంబునుం దెల్పి నంతర్హితుండయ్యెఁ దానంతటన్ శ్రీమహా
దేవశంభో నమస్తే నమస్తే నమః.

వ॥ ఇవ్విధంబున సకలపురుషార్థంబుగాఁ దెలిపిన సనత్కుమారుండును బ్రహ్మలోకంబునకుఁ జనియెఁ గావున

సీ॥ నీకునుమందాత్మ నిర్మలభసితపు
సర్వంబుచేఁ దెల్పఁ బరిఢవిల్లె
శ్రద్ధతోఁ బ్రభస్మముఁ ద్రిపుండ్రము దాల్చు
మునియమ్మహామునియాతనికిఁ బ్ర
డభిమంత్రితముఁ జేసియనఘభస్మ మొసంగి
యటఁ ద్రిపుండ్రముగ ఫాలాగ్రవీధి
ధరియించినప్పుడే తత్ప్రభావంబున
[illegible]

గీ॥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క॥ [illegible]
[illegible]

కం॥ [illegible]
[illegible]

ఉ॥ ఎవ్వరునిచ్చనిచ్చఁ బఠియింతురు శంకరు పుణ్యసంస్తవం
బెవ్వరు మొక్కువారు మును లెంచినతత్పదపద్మమూర్తితో
నెవ్వరు ఫాలవీథిఘటియింతురు భూతిఁ ద్రిపుండ్రకంబుగా

సద్విమలాత్ములన్ మగుడ సంటవు జన్మజరామృతివ్యథల్

వ॥ అని పలికిన మహర్షులు మఱియు నిఖిలకథాఖ్యాతుండగు సూతుని మహా
త్మా! వేదవేదాంతతత్త్వజ్ఞులగు బ్రహ్మవేత్తలకును గురువులచేఁ గృత
శిక్షులగు నరులకును సర్వసిద్ధిదంబగు నెయ్యది కోవిదులు గాక యన్యజన
మాన్యులగు గురువులచే నుపదిష్టులగువారికి నెవ్విధంబున సిద్ధిఘటిం
చునని యడిగిన నమ్మహాత్ముండు వారలకిట్లనియె

క॥ జననివలెఁ బెంపొనర్చును మనుజులకున్ శ్రద్ధ యలయు మనమున నిడిచే
కొనను భయలోకమూలం బనఘుండై శ్రద్ధతోడ నొనరుపు సిద్ధిన్

క॥ ఫలమొసఁగు నమ్మి కొలచిన శిలయైనం గాని శ్రద్ధ చేశిష్యుండై
కొలఁది గురుఁడైన వేడ్కం గొలచిన ఘటియించు నెట్టి కోర్కెలైనన్

గీ॥ నీచునకునైన ఫలసిద్ధి నిగుడఁ జేయు
దైవమును మంత్రములు శ్రద్ధధానుఁడైన
శ్రద్ధ లేకున్న హుతము పూజయు వ్రతంబు
దానము తపంబు మధ్యపు మాని పువ్వు.

క॥ దైవము మంత్రము తీర్థము దైవజ్ఞుని మందు గురుని ధరణీసురునిన్
ఏవిధమున భావించెనో నావిధమున సిద్ధిఁ గాంచు నయ్యైయెడలన్

క॥ కావునఁ బుణ్యము పాపము భావమునన్ సంఘటిల్లుఁ బనులవి రెండున్
భావవిహీనునిఁ జెందవు భావమయంబిదియు నెల్లఁ బరికింపంగన్

గీ॥ సర్వదా దుఃఖదము మనశ్శ్రద్ధలేమి
నిందులకు నొక్కయాఖ్యానమే వచింతు
వినుము పాంచాలవల్లభ తనయుఁడొకఁడు
సింహకేతుఁడనఁగ మున్ను క్షితిఁ దనర్చు

శా॥ ఆ రాజన్యుఁడు గొందఱాప్తులు భటుల్ హర్షంబుతోఁ గొల్వ ఘో
రారణ్యంబున వేఁటలాడఁగ ననందాక్రీడ వర్తింపఁగ
చ్చారుండొక్కఁడు శంకరాహ్వయుఁడు స్వేచ్ఛం బోరఁ గాఁ జెంతలిం
గాగ్రూపంబు వహించియున్న నిజభాగ్యంబుం బలెం గన్పడెన్

మ॥ గతపీఠంబగుశంభులింగమును జక్కఁజూచిప్రాక్పూర్వసం
గతతద్వృద్ధిపరిగ్రహించికడువేడ్కన్ సింహకేతుక్షమా
పతిచేరఁ జనిశంభులింగమిది సంప్రాప్తంబునాకయ్యెనో
క్షితినాథా! భజియించెదన్ సతతమున్ శ్రీభవలింగాకృతిన్

గీ॥ మంత్రవిధిఁబూజ సేయునేమనుజుఁడైన
భక్తిశాలి యగుచుఁ గలిమిచ్చుభవుఁ డవలియ
నైనఁ ద్వైతపూజాక్రమాదిఁ బూను
పరానతివ్యర్థఁబరిహాసకముగ.

వ॥ ఇట్లనియు

సీ॥ సంకల్పమువచించి స్వచ్ఛోదకంబుల
నభిషిక్తమొనరించి యమ్మహేశు
నుత్తమాసనసీమ నుచితగంధములంది
యక్షతంబులను బుష్పావళులను
బూజించి ధూపంబుఁ బొసఁగించి దీపముల్
గల్పించి యతిభక్తి కలనమిగులఁ
బ్రథమంబుగాఁ జితాభస్మోపహారంబు
యోజించి యాత్మోపయోగమైన

గీ॥ పాటనైవేద్యమొసఁగియు నవ్వలను విహిత
నృత్యగీతనమస్క్రియల్ నెరపవలయు
ఉత్తమంబు చితాభసితోపహార
మభవునకు వేడ్కఁ ఘటియించునదియు మిగుల.

కం॥ పరిహాసకంబుగానా ధరణీవరుఁడిట్లు పలుకఁదగవినియా శం
కరుఁడను శంబరుఁడిట్టులఁ బరశుద్ధిగ నాత్మ నమ్మఁ బ్రాముఁడగుచున్

వ॥ నమ్మి యంతర్గృహంబునకరుగుదెంచి పతివ్రతామణియగు నిజపత్ని
దాను నమ్మహేశ్వర లింగంబును యథోచితాభిషేక గంధమాల్య
ధూపదీపంబుల నారాధించి చితాభస్మోపహారంబు నవశ్యంబుగాను

న్నొసంగి తదనంతరం గాయభీష్టాన్న పాకంబుల నైవేద్యం బొసంగి
యదియుపభోగించుచు నిబ్బంగిఁగొన్ని వత్సరంబులు నడప నాశంబర
పుంగవునకంత నొక్కనాఁడు

శా॥ పాత్రాత్రిః పరిపూరితంబగుచితాభస్మంబుతత్పాత్రికం
జిత్రం బేమియు లేక పోయినమదిం జింతింపుచుంతంతన
త్పాత్రాంతికరముం బుత్రదిమ్మరియొద్దస్ఫారమ్మెయెల్లెడ౯
యాత్రాయాసమొకానిచేకుఁబడదయో! ఆభూతియొంతేనియు౯

చ॥ అలసియులబ్ధకాముఁడయియాత్మఁగలంగుచువచ్చియింటిలో
కులసతిఁబిల్చియిట్లనియెఁగొమ్మ! చితాభసితంబుచిత్రమే
పొలములయందులేమిశివపూజకునేఁడిక నేమిసేయుదుం
గలుషుఁడనైతిఁ బ్రాణములకాంక్షయిఁకేందిగనాఁడుఁగాదగు౯

గీ॥ సకలఫలదాయియగుగురుశాసనంబు
గడవవచ్చునె? పూజలోపకరణనాకె
మరెవ్వనే నెట్టిభరియింపఁగలను భోగులు
నాథుతోనిట్లనియెనన్నలినాయతాక్షి

కం॥ పలావగ చెదుబసరుకాలకాలుఁడు మహాగ్రహంబున చేసి శిఖ
జ్వాలఁదరికొల్పిమగ్గెడి నాలయమునభస్మమాకరించ్చియును రక౯

వ॥ అనిన నాథుండిట్లనియె

ఉ॥ ఆకటనాహ్వయంబున వదనానఘానిం త్రిభువనసాధని౯
చక్కని దేహమిట్లుగంధ్రములనుసుఖచ్చేదభోగభాగ్యముల్
పెక్కువిధంబులందయిఁ బరయువడిపూజలబ్బిలే
పక్కనిఁబూని యట్లు హాపనయొక్కయించుసుఖంబెల్లనే

వ॥ అనవినియుకాంతయుయ్యయోనేఁడుగదా నాజన్మసాఫల్యంబుగలిగె
నని మరియును

సీ॥ పగలకై కొంకక పాత్రమిచ్చుటమేలు
అభవునకిచ్చుటయాదరింబు

పూర్వజన్మంబునం బూనికనిసీ వెట్టి
తపము నరించితోఁ దలఁచి చూడ
నా తల్లిదండ్రి యోరీతిఁ గృతార్థులో
శిశువునికై యీ మేను సరివడలేద
యని నిశ్చలాత్మయై యాయమ శివను శబరుండు
సంకల్పసిద్ధికి సంతసించె
గీ|| ధవునితోఁ గూడి వేగంబ దాన చూడి
శుద్ధియును నలంకృతి మీర శుద్ధబుద్ధి
యిట్లు వదికొల్పఁ దలకొని యీశుఁ దలఁచి
యంజలి ఘటించి యయ్యెడ నభిముఖముగ
వ|| అంత నా శబరపురంధ్రి యిట్లనియె
ఉ|| పూవులుగాని నీ చరణపూజకు నా యశుభేంద్రియంబులుం
గావుత ఘోరవిమోహితావృత మపుడీసురుగాత నాత్మపాత్రి
కావ దెహాలీపత్కర స్తూపముగాత నవాంఛిదాత్మకృతిక
కేవుడు బోల్పుగా నరసమునికి యెట్లాఁ గూర్చు మహేశ్వరా!
గీ|| సర్వసుధాధిపత్యంబు శివపదవి
బ్రిస్సుడ నైన నోల్లనో పార్వతీశ!
సకలజన్మంబులను భవచ్చరణకముల
మఘుకరీమూర్తినై సంగిసిన్మనుపవయ్య
ఉ|| పాయక పెక్కుజన్మములు పాపిష్ఠములై యలరొందఁ గాపుతక
మాయ యెలోభహేతువది మన్మతి మీరక యుండఁగాత నెం
దే యెడ నక్షణంబును మహేశ్వర నిమ్మెడఁ బాయకుండ వే
కాయము నీకు సర్పణముగా నొనరించెద చేష్ట మీరఁగన్
వ|| అనిపలికి ప్రదీప్త జ్వాలాకరాళ చ్ఛటచ్ఛటాయమానవిస్ఫులింగం
బగు నగ్ధహనంబు బ్రవేశించి భస్మసాత్కృతమయ్యె నంత
సీ|| శబరుండు తద్భస్మసంచయంబు బ్రియత్న

ముగసంగ్రహించియిమ్ముగమహేశుఁ
దద్ధగగృహముచెంతనునిష్ఠపూజించి
తదుపహారమొసంగితలఁగసపుష
సన్నిధియందునంజలిప్రసాదపరిగ్ర
హార్థమైచాఁచిభక్త్యానతాంగి
యగుచుగేహినిపూర్ణహర్షాంతరంగయై
తనవెన్కనచ్చియంతటనిల్వఁ
గీ॥ గాంచివెఱగందిమరియుఁజెంగటనుదగ్ధ
గృహమున్నెట్టులట్టులకీలుకొనుట
కబ్బురముజెందిస్వప్నంబొ? యనుచుమాయ
యోయనుచునాత్మఁదలపోసియువిద్ధతోడ
వ॥ మరియునిట్లనియె
గీ॥ అకటయోభామయీయగ్నినాహుతివయి
యిప్పుడుమగుడంగవచ్చితివేవిధమున
దగ్ధమైనట్టిభవనంబుతత్క్షణమున
బొలిసెనెట్టుల్లుదగెయథాపూర్వముగను
సీ॥ అనవుండువినుమ! యంచనెఁగొర్రిణనాయక!
దరికొల్పివేగఁదద్వహ్నియందు
సంటిప్రవేశించినంతదావముదక్క
యమృతపుపూరమట్లదిఘటిల్లె
సిదురమేల్కనినట్లనిమిషమాత్రంబున
మగుడమున్నట్టులమందిరంబు
గనుఁగొంటినిప్పుడుగౌరీమనోనాథు
మీరుపూజింపఁగాఁజేరెవేడ్క
గీ॥ కొనలుసాఁగఁబ్రసాదంబుగొనఁదలంచి
సన్నిధినిగోరియిచ్చటనున్నదాన

ననినశబరుండువిస్మయుంబొవహిల్లఁ
గౌతుకముఁజెందెనంతనాకస్మికముగ

చ॥ నలుపురుశంభుకింకరులునవ్యసితామృతదీధితిప్రభా
మలతరభాసితానొకవిమానముదెచ్చిప్రియాననందున
య్యలఘుద్విజవరిత్రుధులవనాటకదంపతులంబ్రహర్షచి
త్తులఁబొసఁగించియాదరముతోఁగడునద్భుతమావహిల్లఁగన్

గీ॥ ఆత్మకరతలసంస్పర్శనానుభావ
లబ్ధదివ్యాకృతులఁజేసిలలితమహిమ
యపునరావృత్తిశివలోకవిపులనిత్య
సౌఖ్యములఁజెందఁజేసిరిశాశ్వతముగ

కం॥ అదిగావునవెవ్వారికి మదిశ్రద్ధాభక్తిపటలయుమానకదానం
బొదలుకొనికాదెశంకర పదమొందిరినీచశబరభార్యాపతుల్

గీ॥ వేదశాస్త్రపురాణాదివిద్యలేల?
సకలవర్ణోత్తమంబైనజన్మమేల?
ఎవ్వఁడాత్మమహాదేవునెనయుభక్తి
నతఁడుధన్యుండుత్రిభువనాభ్యంతరముల

వ॥ ఇట్టిది విభూతిమాహాత్మ్యంబుదీనిధరించిన సకలపాపక్షయ కరంబు
నగుఁ మఱియు రుద్రాక్షమాహాత్మ్యంబు సావధాన మనస్కులరై
యాకర్ణింపుఁడు

గీ॥ భక్తుఁడైననుగాకయభక్తుఁడైన
నీచుఁడైనను గేవలనీచుఁడైన
నెఱిఁగిరుద్రాక్షములుదాల్చునెవ్వఁడేని
నతఁడఘంబులఁబాసిసద్గతిఁబడయు.

శా॥ అక్షీణవ్రతుఁడెవ్వఁడేమునివరౌఘాభీష్టముల్ పుణ్యరు
ద్రాక్షంబుల్ నిరతిన్ సహస్రికమునాత్మాంగంబునందాల్చునో
మోక్షంబొఘనుఁజెందునట్టిసుకృతిన్మూర్ధంబులన్ వంచిని

త్యక్షేమంబగునంచు మ్రొక్కెడుదు రాత్మానందులోమహానులుఁ

సీ॥ సికనొక్కటియుఁగంఠసీమ ముప్పదిరెండు
బన్నెండుపన్నెండు పాదయుగళిఁ
బదియారుపదియారు బాహుదండంబుల
నలువదిమస్తకస్థలమునందుఁ
గర్ణరంధ్రంబులఁగడునొక్కటేసియు
నారుతోమ్ముదులుదోరంతరమున
నూటయెన్మిదియును నుపవీతి నెవ్వండు
రుద్రాక్షములుదాల్చుఁగుమ్రెఁపట్లు

గీ॥ యతఁడుపుణ్యాత్ముఁడాల్చుసహస్రకంబు
దాల్పనాతండుశివుఁడౌటతథ్యమరయ
నతనిఁజెందదుపాపౌఘమహామభాను
నంధకారంబుచేరనిచాట్టిభంగి

కం॥ పుత్తడివెండియుస్ఫటికము ముత్తెముపగడంబుఁగూర్చిమున్నమునమరిన
త్యుత్తమరుద్రాక్షంబులు హత్తించినమేనువాఁడుహరుఁడుదలంపన్

కం॥ కేవలరుద్రాక్షంబులు భావింపఁగఁబాపహరణపారీణంబుల్
పావనతరకరజపమాలావర్తనములుసమగ్రముగఫలమొసఁగున్

గీ॥ భూతిధరియింపఁడేనితౌపుండ్రకముగ
నుత్తమంబైనరుద్రాక్షమొకటియైన
నంగమునదాల్పఁడేనిసయ్యమరవరుని
జన్మమునిరర్థకంబౌటసత్యమరయ

గీ॥ మాళిరుద్రాక్షమువహించిమనుజుఁడెందుఁ
దానమాడినమిన్నేఁటితానమదియ
నట్లురుద్రాక్షపూజయునభవులింగ
పూజయనుబోలెసంధించుఁబుణ్యమహిమ

కం॥ ఏకముఖపంచముఖములు ఏకాదశముఖయుతములనేకముఖములుం

జోకఁ జతుర్దశముఖములు నైకడఁ జెన్నొందునవిశివాకృతులగుచున్

వ॥ శ్రీకంఠాత్మకంబగు రుద్రాక్షము పూజింపంబడిన దారిద్ర్యంబుపసంహరించి మహైశ్వర్యాస్పదసమృద్ధినొసఁగు పరిణవకీర్తనంబుల మహాపాపక్షయకరంబగునది వినిపించెద సావధానమనస్కులై యాకర్ణింపుఁడు

సీ॥ జగతిఁ గాశ్మీరదేశంబులో భద్రసే
  నుఁడను నానొక భూవరుండుగలఁడు
తత్తనూసంభవుఁ డుత్తమాచారుండు
  తగు సుధర్మాఖ్యుండు ధన్యుఁడతఁడు
తారకుండను మంత్రితనయుతోఁడ సుబుద్ధి
  సఖ్యంబుఁ జేసి నిశ్చలముగాఁగ
సుందరాకారులుఁ శుభగుణుల్ వితతవి
  ద్యాభ్యాసపరులునై యహరహంబు

గీ॥ హారకుండలకటక కేయూరముఖ్య
హేమరత్నాభరణరాజి నెల్లవిడిచి
పొసఁగ రుద్రాక్షభూషాదిభూషితులయి
యుండుదురు పూర్వజన్మాభ్యాసముచితసరణి

కం॥ భసితత్రిపుండ్రకంబులు పొసఁగఁగ రుద్రాక్షమయవిభూషణములతో
వసుధాధవమంత్రిసుతులు సుసఖులు జెలువొందిరధికసుకృతాకృతులై

గీ॥ ఎట్టివారలో దల్పని హేమరత్న
ముఖ్యములు లోష్టపాషాణములుగఁ దెగడి
పూనిక దప్పక రుద్రాక్షభూషణములె
సంతతంబును దాల్తురా సామ్యమతులు

వ॥ ఇవ్విధంబున నిరసనయుండును పరిధానపరాయుండును బరివర్తింపన క్కాక్రొన్నిదినంబుల్లు నొడను భద్రసేనుని గృహంబునకు నొక్కనాఁడు [illegible] మునీశ్వరుండు వచ్చిన చెంచి నరాజు మునీంద్రుని యథావిధ్యభ్యర్చనంబుల నర్చించి సుఖాసీనుం

డును సుముఖుఁడునునగు నాత్రికాలజ్ఞునితోఁ బ్రసంగంబుననిట్లనియె

శా॥ ఈనాపుత్రుఁడుమంత్రిసూనుఁడునుస్వామీ! స్వర్ణమాణిక్యభూ
షాసీకంబులుదాల్పనొల్లకయు రుద్రాక్షంబులాకల్పముల్
గానెమ్మెనఘటింతు రెవ్వరును దత్కార్యంబుబోధింపరున్
నానాభంగులనెంతమాన్పినను మానంజాలరెప్పట్టునన్

గీ॥ ఇట్టిస్వాభావికప్రవృత్తియీకుమార
కులకునెట్లుఘటిల్లెనో తెలుపవలయు
ననిననాభూవరునితోడనప్పరాశ
రాఖ్యుఁడుత్రికాలవేదియిట్లనియెఁ దెలియ.

మ॥ జననాథావినుమిక్కుమారులపురాజన్మప్రసంగంబువృ
త్తినితాంతాద్భుతమొప్పుమున్ ఘనుఁడొసందిగ్రామమున్ బట్టణం
బుననొక్కండుసుకౌపటిమునిమహాభాగ్యార్హశృంగారవ
ర్ణనిగాఢాకృతిశోభితుండునిమహానందాఖ్యుఁడొప్పుంగఁగున్

సీ॥ చంద్రమండలతుల్యచామరయానంబులు
చామీకరోద్దండచామరములు
చిత్రవిచిత్రాతిచిత్రాంబరంబులు
బంగారుచిలుకలపాదుకలును
చంద్రికాధవళముల్ శయ్యాతలంబులు
సలక్షణమాణిక్యపర్యంకములును
నవరత్నమయభూషణవ్రాతసామగ్రి
గోమహిషమృగస్తోమసమితి

గీ॥ దాసికాజనంబులునుదాసజనమృగమద
గంధకాశ్మీరచంద్రకపూరాగరుచయంబు
బహువిశేషధాన్యసంపూర్ణభవనగాని
గలిగిచెలువొందెనగ్గణికాపఘోటి

గీ॥ అమ్మహానందయానందమావహిల్ల

నొక్క శాఖామృగంబొక్క కుక్కుటంబు
బెంచి రతాళగీతముల్ ప్రీతి నెఱపి
సరసినాడించుచుండునా బతుకులను
గీ|| చెలువమీరంగ మర్కట శ్రేష్ఠమునకు
గొప్పరుదార్క్షములు కర్ణకుండలములు
హస్తకంకణములు గాఁగ నమర్పఁజేసి
సఖులు దానను నాడించు సంతతంబు
కం|| కుక్కుటము మహాళిఁ గెలక్కునఁ జక్కని ముదార్క్షు మొకటి సంధించి ముద్దా
బెక్కుపనులాట నేర్పుచు నక్కపితోఁ గూడంగ లనవఘళము బుగాన్
ఉ|| ఈపనిఁ గుక్కుటంబు మగిపిం దొసఁగన్గొను నాఁడు కబ్బురం
బొప్పఁ గలంగి పద్మనాలాంతంగ నేఁడు నంభ మంబుతో
నానెలతూలు వేఁగగ తనోనా నాఁ సశంభొస
వాసిగ శీఘ్రముగ వెస్నఁ దాడు దానిచే యస్సన్
కం|| జటిలునిఁ దృప్తి పఱిచి సటలు నాందార్క్ష భానని యామిత కోష్ఠ
ర్కటకాంతారాభరణ స్ఫురిత దాగమనిఁ బూచెఁ బ్రీతిం దలిర్పన్
ఉ|| అతని మోదమున్ప్రవిసయంబునఁ బూజనొసచ్ఛవానివుం
జేతిమహామణిగణ విచిత్ర కాంచన కంకణంబు సం
ప్రీతిగఁ జూచి యానఁడే పన్ని నకోరె మీఁదనిట్లనున్
నాఁటికిఁ గొప్పరత్న సదనంబునఁ గంకణమిట్టిదుండినన్
కం|| కావున నాకునొసంగవె? దేవ నై శ్యకుమారయుపిననొసపరిఁ గవిం
పావహిలనతెఁడు వేఁడుక నా వేశ్యకునిట్టులని యొనాంచర మొసఁగన్
కం|| ఈడన్న కంకణము నో వారిపఘంటి పఁతంస! వలసిటి వైనన్
భారపుమూల్యము సాగిను నొరిధనసంసిద్ధి నింగొన మూతరళాక్షీ
ఉ|| నాప్రు నవేశ్యయిట్లనియె నప్పుచుమామిడుధర్మమెన్నసి
చాపరసంగమంబు వ్యభిచారము నంగలుపంబు లేదు వరా
కీవరరత్నకంకణమునిచ్చితి వేని దినత్రయంబునీ

సేనఘటింతుఁబత్నినయి చెల్వుగ రేయుఁబవళ్ళు వేడుకన్

మ॥ అనినన్ వైశ్యుఁడు వేశ్య! నీపలుకుసత్యంబేనినీరత్నమం
డనరాజంబునొసంగెదన్ నలయు వేడ్కంబత్నివై నాకువ
ర్తనముందప్పకుమీ త్రిరాత్రములుసత్యంబిట్లుసత్యంబుసు
మ్మనినన్మ్రొక్కినుసాక్షులిందులకుసూర్యాచంద్రముల్లాఁదగన్

వ॥ అనిన

గీ॥ నాథుఁడవునీవునాకుదినత్రయంబు
నేనుసహధర్మచారిణినీకునట్లు
అనుచుఁదనుముట్టినమ్మిగఁ జెనంతనతఁడు
రత్నకంకణరాజంబురమణికొసఁగె

సీ॥ ఇట్లిచ్చియవ్వైశ్యుఁడింతిఁజేరఁగఁబిల్చి
యొకరత్నలింగమత్యున్నతంబుఁ
దత్కరంబునఁబెట్టితివ్వియీలింగంబు
శైవంబుమత్ప్రాణసన్నిభంబుఁ
దగుప్రయత్నంబుతోదాఁచుమెచ్చట నైన
నందుసకొకహానిచెందనేని
తనువేనువిడుతుఁదథ్యముసుమ్మనుచుఁజెప్ప
మగువయునిజనాట్యమందిరంబు.

గీ॥ నడుమనొకచోటసుప్రయత్నమునఁ దాఁచి
యతనితోఁగూడి కేళిగృహమునకరిగి
మృదులతల్పంబుపైభోగమేళనమున
శయనమొనరించెనత్యంతసమ్మదమున.

వ॥ అంతనర్ధరాత్రిసమయంబున నాట్యమంటపాంతరంబున నాకస్మికంబుగా ననలంబు ప్రజ్వరించి విజృంభించి యంతయుంజుట్టుకొనిన మాటుపంబొగపుత్రియుగు సంస్థపసంబున నతిభయసంభ్రమంబుల సన్వోలందిలేచి యాచెంతనమ్మర్కట కుక్కుటబంధనంబులు బాపనవియుఁ

జైఁబడునగ్నికణంబులవిదల్చుచు దూరంబుగం దెగంబారె ఇటఁదన్నా
ట్యశాలామధ్యగుప్తంబగు రత్నలింగంబును దగ్రిజాజ్జ్వల్యమానజ్వా
లావలితంబై శకలీకృతంబయ్యెనయ్యెడ.

కం॥ వారవధూటియు వైశ్యకు మారుఁడు నట్లగుటఁజూచి మదిచలియింపన్
భూరివిషాదమునొందిరి యూరసిమిగులంగ రాటుఁడాత్మవిరతితోన్

గీ॥ ప్రాణమయమైనలింగమప్పగిదిఁబోగుల
నహాహా! మే నెట్టుభరియింతు ననుచు మరణ
మునకు నిశ్చితచిత్తుఁడై వనటఁబొక్కు-
వేశ్యతో నిట్టులనియె నిర్వేదమొంచి

మ॥ శివలింగంబిటులయ్యెఁగాన నిఁక నేజీవింపనో కాంత! యు
త్సవమొప్పన్ భవదీయభృత్యతతిచేఁజాలంజితాభారముల్
సవరింపన్ సమకొల్పు మందు ననలజ్వాలాచ్ఛటామధ్యనా
శివునాత్మన్ ఘటియించి చొచ్చి విడుతుం జీవంబు సత్యంబుగాన్

గీ॥ బ్రహ్మవిష్ణ్వాదులై నను బాఱుడెంచి
నన్ను మాన్పింపఁజాలరో నలినగంధి!
కాన నిపుడె క్షణంబు చితానలమున
నుఱికి ప్రాణంబు శివునకు నొప్పగింతు

చ॥ అనిదృఢనిశ్చయుండయిన యవ్విభుపూన్కి నెఱింగి చాల వే
దనపడి భృత్యులం బనిచి తన్నిజగేహబహిస్థలంబునన్
ఘనచితిఁ బేర్పఁజేసి శిఖిగాఢముగా దరికొల్పె వారభా
మినియును నక్కుఱాటుఁడును మేరకుమీఱిన సాహసంబునన్

గీ॥ ఎల్లజనములు జూడంగ నేకబుద్ధిఁ
బేర్మిశ్రీశంభునామముల్ పేరుకొనుచుఁ
దక్షిణంబున నగ్నిఁ బ్రదక్షిణించి
యమ్మహాజ్వాలకాహుతియయ్యెనతఁడు

సీ॥ అట్లు వైశ్యుండౌట యవ్వారసతి చూచి

నిర్మలధర్మంబు నెమ్మిఁదలంచి
తనబంధుజాలంబు గనికరుణంబుగా
నిట్లనునిశనిచే నేఁడురత్న
కంకణంబు గ్రహించి కడఁగిదిన శ్రియం
బితనికిఁ బత్నినై యేఁ దనర్తు
ననిసమ్మతించితి నంతమత్కార్యంబు
చేనాశివవ్రతుండే నిధనముఁ

గీ॥ జెందెఁగావున నేను నీశిఖిఁ బ్రవేశ
మిపుడు సేసినఁ దగుధర్మమెడలకుండు
సత్యమును దప్పకుండుఁ దత్సత్యమునను
దృప్తులౌదురు దేవతల్ త్రిభువనముల

కం॥ సత్యాశ్రయంబు ధర్మము సత్యంబున ధర్మముం బ్రకాశ స్థివహించున్
సత్యమున స్వర్గమబ్బును సత్యంబున మోక్షమబ్బు సత్యముగాఁగన్

వ॥ అసత్యంబున సద్గతి పాటింవనేరదుగావున సత్యంబవలంబించి యాహుతాశనుఁ బ్రవేశించెదనని బంధువులచేత బహువిధంబులచేత వారింపంబడియు సత్యలోపభయంబునఁ బ్రాణంబుఁ ద్యజింపమనంబున నిశ్చయించి సర్వంబును భూసురులకు నొసంగి మహాదేవుం దలంపుచు నగ్నికి మున్మారు ప్రదక్షిణించి యభిముఖియై ప్రవేశింప నూహించు సమయంబున

మ॥ శశిసూర్యానలకోటిభాస్వత్తనుచ్ఛాయావిడంబంబుతో
శశిరేఖామకుటత్రయంబకుఁడు సాక్షాత్కారముం జెందె దు
ర్దశ వారించి భయాతివిహ్వలపరిభ్రష్టాత్మనాకంపమా
నశరీరన్ ఘనసాంద్రబాష్పచయనన్నారీమణిన్ మెచ్చుచున్

గీ॥ ఊరడింపుచుఁ దత్కరంబొడిసిపట్టి
నిజపదార్పితచిత్తయా సరోజాస్యఁ
గందళితహర్షనమ్మహానందనప్పు

డిట్లనియెనాత్మనానందమినుమడింప

సీ॥ నీసత్యధర్మముల్ నియతస్థైర్యంబును
మద్భక్తినిశ్చలమతము దెలియ
వైశ్యుండనై వచ్చివరరత్నలింగంబు
నీచేతఁదాపించినిక్కమట్లు
మాయచేజాజ్వల్యమానాగ్నిఁబుట్టించి
యన్నాట్యమంటపంబట్లులింగ
మునుబొగిలించియట్లనలంబుఁజొచ్చితి
వైశ్యులుకైతవవర్తకులును

గీ॥ జగమువంచించువారునుస్వైరిణులును
గాదునానీవుసత్యంబుగడువకగ్ని
నుఱికఁబూనితివనుఁగూడనుత్పలాక్షి
సంతసించితినేనునీసత్యమునకు

కం॥ ఆరోగ్యముదీర్ఘాయువు నారయసురదుర్లభంబులగుభోగంబుల్
కోరిన వెల్లనొసంగెద వారవధూటీవతంస! వాంఛింపుమనన్

వ॥ మహానందంబున నిట్లని విన్నవించె

శా॥ పాతాళంబుననైనస్వర్గముసభూభాగంబునందైననా
చేతోవాంఛఘటింపదేసుఖములన్ శ్రీకంఠ! నీపాదకం
జాతస్పర్శయెతక్కనొండొకటిమచ్చాగుల్ హితుల్ బాంధవ
వ్రాతంబెల్లనుమిమ్ముజూచుటనువారల్ గాననాపై కృపన్

కం॥ ఈయందరునాతోసుతి మీయాదిమపదమునేయ! మేలుగజేరం
జేయుముపునరుత్పత్తిమహాయాసభయంబుఁబాపియభవమహేశా

గీ॥ అనుచువిన్నపమొనరింపనమ్మహేశుఁ
డాత్మకరుణాతరంగితంబైతనర్ప
నాకెకోరినయందఱినవ్వధూటి
నాత్మపరమపదంబందననుమతించె

గీ॥ అమ్మహానందశివభక్తియట్టిదరయ
నపుడురత్నమంటపంబనలమొంద
నొక్కవడిమర్కటంబునుగుక్కుటమును
హరికాలవశంబునఁబ్రాణమెడలి

సీ॥ రుద్రాక్షధారణాప్రోద్భూతపుణ్యాప్తి
సత్కులపరిభవప్రశస్తిఁగాంచి
యాకపిశ్రేష్ఠంబునాకుక్కుటంబును
నీకునీమంత్రికినేకబుద్ధి
తనయులైయుదయించియునికిపూర్వాభ్యాస
వశమునశుద్ధాత్మవర్తనులయి
తలఁచిరుద్రాక్షైకధారణాసక్తితో
నీబాలురిటమీఁదనిండుమాళిఁ

గీ॥ బ్రిత్యహంబునుబూజించిపరమమైన
తత్పదంబందఁగలరనిత్యంబుగాఁగ
నిట్టిసఖులద్వయులభాగ్యమెంచిచూడ
నట్టిదావారభామశిష్టాత్మనిష్ఠ

వ॥ అనివిన్నవించిన నప్పరాశరముని వతంసంబు నమృతసమ్మితంబగు వాక్యంబునాకర్ణించి యాభద్రసేనుండు పరమహర్షోత్కర్షుండయ్యె నని సూతుండు చెప్పిన నమ్మహర్షులు తదనంతరవృత్తాంతం బెట్లుండె నని యడుగుటయును.

శా॥ శ్రీమద్బిక్కనవోలిపట్టణపదశ్రీసంతతోల్లాసస
త్కామారెడ్డినృపాలసంభవమనఃకాసారచిద్భావనా
సామగ్రీలహరీముహుర్ముహురుదంచత్కేళిహంసా! మహా
స్వామీ! చిన్మయశిష్టశాశ్వతమహాసామ్రాజ్య! అత్యుత్కటా!

పంచచామరము

మరాళసూర్యపూర్వగర్వమర్మవర్మభిత్కరా

సరాళహారనీలకంఠయచ్ఛకాంతికుంఠితాం
తరాళలోకలోలబంధుదామశేషభూషణా
ధరాళనూత్నరత్నధాగధగ్యమండలావృతా

తోటకవృత్తము

భిల్లరూపధర! బిక్కనవోలి
యెల్లరెడ్డినృపహృదయసుకేళీ
ఫుల్లపద్మపదబోధమరందా
తుల్యలసత్సుఖసముత్కమిళిందా!

గద్యము

ఇదిభవానీశంకరకింకరతాఖిలప్రియంకరకవితాపట్టభద్రపట్టమెట్టాన్వయవేంకటామాత్య పుత్రహరితసగోత్రాపస్తంబసూత్ర సాధుమేధావిరాజితసోమనాథ సోమయాజిప్రణీతంబైనబ్రహ్మోత్తరఖండబను మహాప్రబంధంబునందుఁ జతుర్థాశ్వాసము

సంపూర్ణము

బ్రహ్మోత్తర ఖండము

పంచమాశ్వాసము

కం॥ శ్రీమహిత! యెల్లభూరమ ణామలచేతోనివేశ! యానందోద్య
ద్వామార్ధభాగకల్పిత రామాసంవేశ! సిద్ధరామమహేశా

గీ॥ అవధరింపుము శౌనకాద్యఖిలమునుల
కర్హపుణ్యకథాఖ్యాతుఁడైన సూతుఁ
డిట్లనియె నాత్మ నానంద మినుమడింప
మధుసుధారసధారాయమాణఫణితి

గీ॥ భద్రసేనుండు తనయుని భాగ్యగరిమ
బలము లెట్లుండు ననియాత్మఁ దెలియఁగోరి
యప్పరాశరమునితోడ నధికవినయ
సన్నుతినొనర్చి యిట్లని విన్నవించె

వ॥ మహాత్మా! సత్సంగతి మనుజులకు నశేషార్థసాధనంబును గామధేనువు
పగిది నభీష్టదోగ్ధ్రియు శ్రీయుఁ గదా నేఁడు నీదర్శనమాత్రంబున మా
యాతమంబు నష్టంబై జ్ఞానదృష్టి ప్రకాశితంబయ్యె ఈ బాలకుల పూర్వ
జనితంబు లెస్సగా నానతిచ్చితిరింక నుమత్కుమారునకు నాయుర్విద్యా
కీర్తిశ్రద్ధాభక్తిభాగ్యంబు లెవ్విధంబునఁ బ్రవర్తింపంగలవో సర్వంబును
మునీంద్రా నిన్ను శరణొందిన శిష్యుండ భృత్యుండఁ దెలుపవలయు నని
యడిగిన నతండును సవిశేషంబుగా భావించి యిట్లనియె

ఉ॥ ఏమని పల్కువాఁడ! ధరణీశ్వర! పల్కిన నెట్టివారలున్
వేమరు నాత్మలోనఁ గడు వేదనఁ జెందుదురైన నిర్వ్యళీ
కామలవృత్తితో నడిగెదట్లగుటన్ వచియింతు నీయెడన్
బ్రేమ ఘటిల్ల నాకుచితమే? యిఁకఁ దాపఁగ హేయవాచ్యముల్

గీ॥ పదియు రెండేండ్లు గడచె నీపట్టి కింక
నహహా నేఁడవదివసంబునందుఁ బెద్ద
నిద్దురనుఁ జెందఁగలఁడిది నిశ్చయంబు
కాలధర్మంబు లెవరికిఁ గడవఁదరమె?

కం॥ అని తెలుపు నమ్మునీంద్రుని సునిశితవచనంబు కర్ణసునిశితమగుచున్
మనసు దరికొల్పన నప్పుడు మనుజేంద్రుఁడు మూర్ఛఁ జెంది మహిపై వ్రాలెన్

కం॥ అంతట ముని కరుణార్ద్రస్వాంతుండై మూర్ఛఁ దేర్చి జననాయక! నీ
సంతాపమెడల నొకయత్యంతహితం బాచరింతు ననియిట్లనియెన్

సీ॥ మహిమ చిదానందమయము స్వర్గముకంటె
బరము కేవలమాదిపరమశివుఁడె
తొలుత నద్వైతుండు వెలయు రజోగుణం
బున బ్రహ్మఁ బుట్టించె జనకకృత్య
మతని బాల్పెట్టియు నామ్నాయములొసంగి
వెండియు జగదీశ్వరుండు నిఖిల
వేదాంతసారంబు విమలాత్మతై్వక
సంగ్రహంబు ముముక్షుజప్యము నగు

గీ॥ శ్రీమహారుద్రమును నిచ్చె భూమినాథ
అందు సవ్యయ మేకంబు నప్రమేయ
మును సనాతనమును బ్రహ్మమును బరంబు
నైనయుమ్యాదిశివతత్త్వ మధివసించె

ఉ॥ అంతట నవ్విధాత యునిజాస్యచతుష్టయి నేర్పరించె న
శ్రాంతము నాశ్రుతుల్ నిఖిలసమ్మతి నాలుగు సందు దక్షిణా
స్యాంతరనిర్గతంబయిన యట్టి యజుస్సున కుద్భవించె వే
దాంతనిగూఢసారమగు నట్టిది రుద్రియ మధ్యయాత్మమై

శా॥ ఆరుద్రాధ్యయనంబు పూర్వులు మరీచ్యత్ర్యాదిమహానుల్ మహా
ప్రారంభంబున నాల్గువేదములతో నభ్యాసముం జేసిరి

ష్యారూఢంబుగసంఘటించిరితదీయభాగ్యపుత్రులుక్
వారున్నెక్కిరితిక్రమక్రమమున త్రైలోక్యభాగంబునక్

క॥ రుద్రాధ్యాయంబిట్టిది । రుద్రాత్మకముఖలవేదరుచిసారముని
ర్ణిద్రముపద్రవనాశము భద్రము కైవల్యమొసఁగుఁబఠనమొనర్పన్

క॥ రుద్రాధ్యయనజపంబుల భద్రంబులుగాంచినిఖిలపాపప్రయో
పద్రవముఁబాసికాంతురు రుద్రాత్మకపదవిజనులురూఢముగాఁగన్

వ॥ ఇదిరుద్రాధ్యాయ ప్రభావంబు మరియు సవ్విధాత దేవతిర్యఙ్మను ష్యాదుల విచిత్రయోనుల సృజియించి వారలకు నాత్మానుగుణంబులు కర్మంబులుఘటించి తత్కర్మబద్ధులంజేసి యెల్లజగంబుల నియోగించెనిదిప్రపంచప్రకారము.

గీ॥ లోకబుద్ధిప్రభావార్థమేకబుద్ధి
నాప్రజాపతితనయుఁడోభ్యాంతరమున
ధర్మమును వెన్నునందునధర్మమునుస్రు
జంచెఁదానైననినిఖిలప్రపంచమునకు

సీ॥ అందుధర్మముఁబూనునసఘులుతత్ఫలం
బైనపుణ్యముగాంతురయ్యధర్మ
మవలంబనముసేయునజ్ఞులుతత్ఫలం
బైనపాపముగాంతురరసిచూడ
నాగలోకంబుపుణ్యఫలంబునరకలో
కమునుఁబాపఫలమౌకమలభవుఁడు
గల్పించునదిఫలకర్మముననింద్రుని
యమునిని రెండులోకములకరయ

గీ॥ కామమునులోభమోహంబుగతియుమదము
మానమునుమచ్చరముమున్నుగానధర్మ
మునకుఁదనయులుపెక్కులుజననమొంది
నరకలోకైకసర్వస్వనాథులైరి

సీ॥ గురుతల్పగమనంబుసారిదిరజస్వలా
గమనంబుపుత్రిలోఁగామమునకు
పితృమాతృభూసురప్రతతిసతీహత్య
యునుసూనులలక్రోధమునకునట్ల
సురభూసురద్రవ్యహరణముల్ స్వర్ణముల్
దొంగిలుటలుమహాదోషములగు
వీరితోమ్మండ్రినుఘోరచండాలురఁ
ఘాతకనాథులఁబ్రేతభర్త
గీ॥ పిలిచినిరయంబునిండించఁబెట్టిపనిచె
నాధిపత్యంబునొసఁగితదాజ్ఞనట్లు
వారునుపపాతకులుభృత్యవర్గములును
బంపినరకంబులెల్లనిండింపుచుండిరి
మ॥ అవనింగేవలమోక్షసాధనమురుద్రాధ్యాయమాపూర్ణమై
యవిశంకంబుగఁబర్వియుండఁగభయాత్యంతాకులస్వాంతులై
వివశత్వంబునువిక్రియంబొదవనావిఖ్యాతఖేదంబుతోఁ
జవమొప్పంబఱతెంచిదండధరునాస్థానంబునందుందరుల్
సీ॥ అవధారుదేవమహారాజ! జయలోక
నాయక! నీయాజ్ఞనారకముల
కేమునాయకులమైయెల్లెడవర్తింతు
మంకిలిలేకమీకింకరులము
వశముగాదెప్పుడేవంకనుసంచార
మాచరింపంగమాకవనియందు
సాధ్వసంబునరుద్రజాప్యప్రభావంబు
చేనిల్వలేకవచ్చితిమిమరియు
గీ॥ ప్రతినదీతీరమునఁబ్రతిగ్రామములను
పావనారామములఁబుణ్యభవనములను

నెఱసి శ్రీరుద్రజాప్యంబునిండియుండె
నెట్లుదిరుగఁగవచ్చుమా కెచటనైన

కం॥ ప్రాయశ్చిత్తసహస్రము లేనెడనుగణింపమయ్యాయిప్పుడురుద్రా
ధ్యాయాక్షరమమరెఁదగంబాయంద్రోయంగరానిబాములఁదఱుమున్

గీ॥ లోకములఁబాతకులమైనమాకుభూరి
తరమహాఘోరపాతకపరులకెప్పుడు
రుద్రజాప్యాక్షరముమహాపద్రపంబు
రుద్రజాప్యంబుమాకునరుంతుదంబు

కం॥ కావునరుద్రాధ్యాయము చేవేదనఁబొందుమమ్ముసేవకులనుసం
భావించిత్తదీయవ్యసనావిర్భావంబువాపియరయఁగవలయున్

వ॥ అనియివ్విధంబున వినిపించిన దండధరుండాక్షణమున బ్రహ్మసన్నిధికిం
జని యతనికినాసర్వంబును యిట్లనివిన్నవించె

గీ॥ దేవదేవజగన్నాథత్రిభువనేశ!
జలజసంభవ! శరణంబుశరణమయ్య!
నీనియోగంబుమౌళిపైఁబూనినిఖిల
పాపకర్ములదండింతుఁబ్రత్యహంబు

ఉ॥ ఇప్పుడుకిల్బిషాత్ములుమహీస్థలవాసులుత్త్రియంబకం
బొప్పఁబఠించియెల్లరుననూనమహోన్నతితోఁగృతార్థులై
జెప్పనగోచరంబయినసిద్ధివహించిరిపాతకంబులన్
దెప్పునరొమ్ముదన్నిరిగణింపరునన్నొకయింతయేనియున్

ఉ॥ పాతకకోటినష్టమయివారకనారకమెల్లశూన్యమై
ఈతఱిఁబోవునట్లయిననిప్పుడునాచిరతాధిపత్యమున్
బ్రాతికిమాలినిష్ఫలతవాటిలుఁగావునరుద్రియక్రియా
ఘాతముచేసినీవుదయఁగావుమునన్నుఁద్రిలోకనాయకా!

వ॥ అనిబహుప్రకారంబుల

కం॥ ఈపగిదియెవుడువిన్నప మాపరమేష్ఠికినొనర్పనతఁడునురుద్రిం

బాపూర్ణమగుటతదపాయోపాయంబిట్లుచేసెనుచితముగాఁగన్

గీ॥ అయ్యవిద్యకునశ్రద్ధయనఁగనోర్తు
అట్లుదుర్మేధయననోర్తునాడుబిడ్డ
లట్టిచెనఁటులయోజించెనననిజనుల
శ్రద్ధయునుబాసెదుర్మేధజగమునిండె

వ॥ అట్లు శ్రద్ధాదుర్మేధలచే మోహింపంబడి లోకంబు రుద్రాధ్యాయపరాఙ్ముఖంబయ్యె యముండుస్వస్థానంబు జేరి సంతోషోన్ముఖుండయ్యె గావున

మ॥ అరయంగాగతజన్మపాపములనల్పాయుష్కులై పాపులై
ధరణిం బుట్టుదురట్టిపాపచయముల్ దారుద్రజాప్యంబుచేఁ
బరిభూతంబగుపాపనాశమయినన్ భాగ్యంబుదీర్ఘాయువున్
నిరతైశ్వర్యముజ్ఞానమున్ బలధృతుల్ నీరోగమున్ చేకుఱున్

కం॥ ఆరుద్రాధ్యాయంబున శ్రీరుద్రుఁగృతాభిషేకుఁ జేసిపిద్ధపఁద
ద్వారన్ మజ్జనమాడిన వారలుమృత్యువుఁదరించువారలుజగతిన్

కం॥ రుద్రియజప్తోదకమున భద్రమతిందానమాడుభవ్యులుమృత్యూ
పద్రవముజెందనేరరు రుద్రావాసంబుఁగాంతురుసుఖోన్నతులై

కం॥ శతరుద్రియాభిషేకవ్రతుఁడగుఘనుఁడఖిలపాపవర్జితుఁడగుచున్
శతవర్షజీవియైశాశ్వతముగనటమీఁదశంభుసఖ్యముఁగాంచున్

గీ॥ కానరుద్రాభిషేకంబుగడునొనర్ప
సంఘటించితివావర్షశతదశకము
బ్రతికితీపట్టియింద్రునిపగిదివెలయు
సన్నుతనిరామయోర్జితైశ్వర్యమహిమ

కం॥ వినుతావ్యాహతబలుఁడై తునుమున్ శత్రువులనెల్లదురితవ్రాతం
బునుద్రుంచివేయునెంతయు ఘనుఁడైరాజ్యంబకంటకంబుగనేలున్

సీ॥ అదిగానవిజ్ఞానయజ్ఞతపోనిష్ఠఁ
దగినశాంతులసముదర్శనులను

వేదవేత్తలనర్హవిప్రులరావించి
    సరవిరుద్రాధ్యాయజపవిధులను
నియమింపువారలసత్కర్మలానుష్ఠాన
    బలమునవష్టాహపార్థివేంద్రు
దుర్మృత్యుభయమదిదూరంబుగాఁబోవు
    శ్రేయోవిశేషసంసిద్ధిమొసఁగు

సీ॥ ననిననారాజవర్యుండునట్లసేయు
నప్పరాశరమునిఁదత్క్రియాగురువుగఁ
బ్రార్థనమొనర్చిమరియును బావనాత్ము
లైనవిప్రులవేవురనాహ్వాయించి

గీ॥ అట్టివిప్రులవేవురనర్హపుణ్య
తరరసంబులఁగూర్చిశాస్త్రప్రియుక్తిఁ
గలశశతముఁబ్రతిష్ఠించి వికలయనందు
రుద్రజాప్యంబుజపియించిభద్రమొదవ

వ॥ ఆరాజపుత్రుని విధ్యుక్తప్రకారంబున సంస్థాపనమొనర్చునయ్యవసరంబున నాకుమారుండాకస్మికంబుగా జెద్దరిక్షణంబున మూర్ఛాబొందియొరగియుఁ దత్క్షణంబునఁ దద్వాప్రిక్రొతరక్షణుంబై మేల్కొనివారలతో నిట్లనియె

సీ॥ ఒకదండహస్తుఁడత్యుగ్రదుష్టభయంక
    రుఁడునన్నుఁగదిసెనుబొడుపసంతే
నొకపుణ్యపురుషుఁడత్యుద్ధతిపాశబ
    ద్ధునిసల్పియీడ్చుకచనియెదవ్వు
తప్పకయిప్పుడింతయుఁగంటినంతట
    మేలుకొంటినిమీరుమేలుకొలుప
రక్షింపుమనిననారాజకుమారునా
    శీర్వదింపుచుమునిశ్రేష్ఠులంత

గీ॥ భయమువిడఁదోలిరప్పుడా పార్థివుండు
నాత్మఖేదంబుఁ బాసియయ్యఖిలవిప్ర
సంఘములకుదక్షిణార్హభోజనయథేష్ట
వినుతసత్క్రియఁ దనిపిదీవెనలుగాంచె

ఉ॥ ఆసమయంబునం బరమహర్షికులాగ్రణియైననారదుం
డాసభ కేగుదేరఁ గనియావసుధాధిపుఁడమ్మహానతో
పాసనభక్తిమ్రొక్కి వినయంబునసన్నుతరత్నవిష్టరా
ధ్యాసితుఁజేసి యర్మిలిధరాధవుఁడిట్లనియెన్ మహర్షితోన్

కం॥ మునినాథ! ముజ్జగంబులు గనుమీ కెందైనవింతగనుపించెనొకో
కనినవది తెల్పుమమ్ములఁ దనుపుము భవదుక్తిరససుధారసధారన్

సీ॥ అనిననారదుఁడిట్టులనెనో నృపాలక
వినుమిమ్మనులునీవు వేడ్క మిగుల
నాకాశమందుండియరుగుదెంచుచు నొక్క
చిత్రంబుగంటి నీపుత్త్రునొకని
పరిమార్ప మృత్యువుపటుదండహస్తుఁడై
భయదాకృతినిడాసిపట్టునంత
సర్వజ్ఞుఁడు భవుండు శంకరుండప్పుడు
పార్శ్వస్థుఁడగు వీరభద్రుఁ బనిచె

గీ॥ నతఁడు నరుదెంచి నీపట్టినంటఁబట్టి
నట్టియామృత్యుదేవతఁ గట్టిదండ
ఘట్టనంబున జర్జరాంగమును జేసి
శంభుసన్నిధికీడ్చుకోఁజనియెనంత

గీ॥ యముఁడుచనుదెంచి ప్రణమిల్లి ప్రమదమునను
దేవదేవ మహాదేవ త్రిభువనేశ!
వీరభద్రనమోఽస్తుతే విశ్వవంద్య
అనుచు వినుతియొనర్చి యిట్లనియెమఱియు

మ॥ తనకర్మంబుననాయువల్పమయినన్ ధాత్రీశసూనున్ వధిం
పనిజోద్వృత్తినివచ్చెమృత్యువటలో భద్రాత్మ యేతప్పుఁజూ
చినితాంతోద్ధతినీడ్చికొంటెదవునీచిత్తంబుతద్దోషవ
ర్తనమెట్లో కృపనానతీఁదగుఁగదా! ధర్మప్రబోధంబుగాన్

వ॥ అనివిన్నవించిన నవ్వీరభద్రుండిట్లనియె

మ॥ ధరణీనాయకనందనుండుమునురుద్రస్నానపూతోజ్జ్వలాం
తరుఁడయ్యెంబదివేలువత్సరములుద్యత్ఖ్యాతినిమ్మోఁదటన్
సిరిమించంగలయట్టిబాలునిటులాక్షేపింపఁగాఁజెల్లునే?
యురయంగాఁదగుఁజిత్రగుప్తులమనంబందున్నచందంబులన్

సీ॥ అనినదండధరుండునట్లయాచిత్రగు
ప్తునిఁబిల్వఁబంచియమ్మనుజనాథు
నందనాయుఃప్రమాణంబెట్టులన్ననా
తండువితర్కించిద్వాదశాబ్ద
పరిమితంబనుచు నేర్పడఁజెప్పిమృత్యువు
నందపరాధంబుఁజెందకుండ
విన్నపంబొనరించివిడిపించిబంధంబు
లామృత్యుదేవతకటయముండు

గీ॥ వీరభద్రానుమతినిజాగారమునకుఁ
జనియెనాస్వామికైలాససదనమునకు
విజయమొనరించెనేనునివ్విధముఁజూచి
వచ్చితినినీకుఁదెలుపనోవసుమతీశ!

కం॥ అదిగాననీసుతుఁడునసమ్మదమతినారుద్రజాప్యమహిమంబునని
ట్లాదవినమృత్యువుగడచెను బదవేల్వత్సరములిఁకశుభంబునుజెందున్

వ॥ అని యివ్విధంబున సవిశేషంబుగఁదెల్పి యన్నారదుండు దివంబు
నకుంజనియె. ఆసభాసదులగు మహర్షులు పరమ హర్షోత్కర్షుల
గుచు నమ్మహీపాలునిఁ గృతార్థునిఁజేసి యతనిచే వీడుకోలు వడసి

నిజాశ్రమంబులకుం జనిరి ఆభద్రసేనుండు రుద్రజాప్యప్రభావోన్నిద్రా
యుఃర్భద్రుండగు పుత్రుండుఁ దానుసమృద్ధిభోగభాగ్యంబుల బ్రవర్తించి
రిట్టిది రుద్రజాప్యప్రభావంబు.

శా॥ ఈరుద్రాధ్యయనప్రభావకథనం బెవ్వారు సర్వేశభ
క్త్యారూఢింబఠియింతు రెవ్వరు సమగ్రాసక్తితో విందురో
వారల్ ప్రాగ్జనికోటిపాపపటలీధ్వంసంబుఁ గావించి దు
ర్వాపప్రక్రియఁ గాంతు రిందుధరుదివ్యద్వాసముఁ హాయిగాన్

వ॥ మరియు సర్వవ్రతోత్తమంబును సర్వార్థసాధనంబును ఉమామహేశ్వరంబను వ్రతంబు గలదు తత్ప్రకారంబగు నొక్కయితిహాసంబు గలదు వినిపించెద సావధానమనస్కులరై యాకర్ణింపుఁడు

శా॥ ఆనర్తక్షితిఁ దొల్లి బ్రాహ్మణుఁ డొకం డగ్ర్యాన్వయుం డుత్తమ
జ్ఞానాఢ్యుండు కళత్రపుత్రజనతాసంపన్నుఁడై సర్వవి
ద్యానైపుణ్యఘనుండు దేవరతుఁడన్ ధన్యుండు గార్హస్థ్యధ
ర్మానూనస్థితి నొప్పు నెల్లరకు నత్యంతప్రమోదంబునన్

గీ॥ అట్టి విప్రోత్తమున కొక్కయాఁడుబిడ్డ
కన్య శారద యనుపేరఁ గమలనేత్రి
యుదితమై రూపలక్షణాభ్యుదయ మొప్పఁ
బదియు రెండేండ్లఁ దగుటయు ముద మెలర్ప

మ॥ తనరంగా నలఁ బద్మనాభుఁ డనువృద్ధబ్రాహ్మణుం డొక్కరుం
డనురక్తిన్ మృతదారుఁడై నకతసన్ యాచించె నక్కన్యకన్
ధనవంతుం డగు రాజుమిత్రుఁ డనుగాంతస్వాంతుఁ డుంగావునం
దనయన్ దండ్రియొసంగె నాతనికి యాచ్ఞాభంగభీతాత్ముఁడై

సీ॥ అట్లొసంగినఁ బెండ్లియై విప్రపర్యుండు
శ్వశురాలయమున నుత్సవ మొనర్ప
నలరుచు నొక్కనాఁ డపరసంధ్యా వేళ
సంధ్యవార్పఁగ వచ్చి సరసియందు

నిత్యకర్మముదీర్చినియతిమైమగుడంగ
నరుదెంచువేళగాఢాంధకార
బహుళమాపథమునఫణిదష్టుఁడైపోలి
మృతుఁడయ్యెఁగర్మసంగతినతండు
గీ॥ కొత్తకల్యాణమైనట్టియుత్తముండు
దైవగతినట్టులైనబాంధవజనంబు
జాలవిలపించివిలపించిజాలినొంచె
నత్తమామలశోకమేమనగవచ్చు
కం॥ శారదయునువైధవ్యం బారీతిం జెందిపితృగృహంబునవిధినిం
దూరుచుఁబతిచెల్లుటకతి భారపువగఁజెందియొక్కఫక్కినినుండెన్
ఉ॥ అంతటఁగొంతకాలమునకంధుఁడువృద్ధుఁడునౌధ్రివుండునా
నెంతయునుత్తముండొకమునీంద్రుఁడుసప్రియశిష్యవారసం
క్రాంతకరాంబుజుండయితగంధమయింటికినేగుదేరస
త్యంతముభక్తియుక్తివినయానతిశారదశారదాఖ్యయై
గీ॥ ఎచటికేనియుఁదలిదండ్రులేగిరామిఁ
దానెయెదురుగవచ్చియత్నంబుతోడ
నమ్మునికినాసనార్ఘ్యపాద్యములొసంగి
యర్చనమొసంగిగంధపుష్పాక్షతముల
సీ॥ సాక్షాత్కరించినశంభుఁడట్లతలంచి
ప్రణుతినొనర్చిసద్భక్తిఁదగను
యాత్రాపరిశ్రాంతిహరణంబుగాఁదాళ
వృంతంబువీచియత్యంతభక్తి
నర్హతైలంబుననభ్యంగనమొనర్చి
స్నానమాడించివస్త్రములొసంగి
దేవపూజకుధూపదీపాదులుఘటించి
సారచతుర్విధాహారములను

గీ॥ దృష్టినొందించిచాలసంహృష్టిఁజేసె
నంతమానినినింతియునాదరమున
నప్పుడతఁడును బ్రీతుఁడైయాత్మమెచ్చి
యాకెనిట్లనిదీవించెనరసికనక

కం॥ ఓయతివ! మగనితోడుత నాయువుగలయంతకాలమలరుచుసుగుణ
శ్రీయుతుఁగొడుకుంగనియెద్ద వాయత్తంబగుఁబ్రసాదమందుముకీర్తిన్

కం॥ అనిదీవెనఁగావించిన మునివరుపలుకాలకించిముద్దియయుబ్బిం
బునమౌళికృతాంజలియై తనవృత్తాంతంబువినుతిఁదగనిట్లనియెన్

సీ॥ స్వామి! మీరలుసత్యసంధులెయ్యెడనైనఁ
గల్లలాడనివారుగాఁదలంప
నిట్టినీపలుకింకనెట్లుసిద్ధంబగు
నకటయైదువఁగానయునన నేను
శునియందుసత్క్రియయునురాతిపైవాన
మందభాగ్యులయందుఁజెందినట్టి
ఆశీస్సువృధగదాయదిగాకదుష్కర్మ
ఫలముననిర్గతభర్తృకనగు

గీ॥ నాకుమీదీవెనఫలంబుగైకొనంగ
నెవ్విధంబునసమకూడునిప్పుడరయ
ననినసమ్మానికటకటాయనివగచియు
మరియునిట్లనిపలికెనేమంబుబలిమి

కం॥ కాననివాఁడంగావున నేనీవైధవ్యచిహ్నమెఱుఁగకప్రీతిం
బూనికఁదీవించితిన ట్లైనన్ నామాటఁజేయుమదియొఘటింతున్

గీ॥ సాధ్విజగతియుమామహేశ్వరమనంగ
నొక్కవ్రతమొప్పునీప్సితాభ్యుదయదాయి
నావ్రతముసేయునీవునాయనుమతమున
నెల్లశ్రేయస్సులునుగాంతువిప్పుడిపుడు

వ॥ అని తెలిపిన నాశారదాకన్యయు మహాత్మా! నీవుపదేశించెడు విధంబున
నెట్టిదుస్తరంబగు వ్రతంబైనను బ్రయత్నంబున నాచరించెద నానతిం
డనుటయు ధ్రువుండు తద్వ్రతవిధానం బిట్లని చెప్పందొడంగె

సీ॥ మది శ్రద్ధతో భాద్రపదమాసమందైన
నటు కార్తికమాసమందునైన
చంద్రతారాబలభద్రంబుగా వ్రతం
బాచరించుము గురువనుమతిఁ గొని
ప్రారంభ మొప్పంగఁ బౌర్ణమాసీతిథి
బుధులతో సంకల్పపూర్వకముగ
వెలయఁ బ్రాతస్స్నానవిధిఁ దీర్చి దేవర్షి
పితృతర్పణంబు సంప్రీతిఁ దీర్చి

గీ॥ నిర్మలాంబరములు దాల్చి నిజగృహమున
మంటపమున్ ఘటించి రమ్యంబులగు వి
తానములు తోరణములు ప్రసూనదామ
లలితఫలపల్లవములనలంకరించి

గీ॥ బాగుమీరంగ మున్నోక్తపద్మ మష్ట
దళము నామీఁద షోడశదళము దాని
దగ్గరగను నద్విషోడశదళము నవల
నరువదియు నాల్గుదళముల యంబుజంబు

వ॥ ఇవ్విధంబునఁ దన్మధ్యంబున సకలజగన్మాతాపితరులగు నయ్యాదిమ
దంపతులఁ గీలుకొలిపి తదాత్మకంబగు గురూపదేశమంత్రంబు యథా
శక్తిజపియించి యంజలిహస్తంబుతో

శ్లో॥ యానిపాపాని ఘోరాణి జన్మాంతరశతేషుచ
తేషాంసర్వవినాశాయ శివపూజాం సమారభేత్
సౌభాగ్యాయురారోగ్యధర్మైశ్వర్యాభివృద్ధయే
స్వర్గాపవర్గసిద్ధ్యర్థం కరిష్యే శివపూజనం.

వ॥ అనిసంకల్పంబునుడివి యంగన్యాసకరన్యాసంబొనర్చి శుద్ధసువర్ణకృతోమామహేశ్వర ప్రతిమలమూలమంత్రంబులైన మంత్రంబుల భవానీశంకరుల నావాహించి యవసరోపచారంబులను సంధించి

శ్లో॥ నమస్తేపార్వతీకాంత! నమస్తేవిభుధర్షభ
త్రియంబక! మహాదేవ! గృహాణార్ఘ్యంసదాశివ!
నమస్తేదేవవిశ్వేశ! ప్రసన్నభయహారక!
సాంబశివ! పరబ్రహ్మన్ గృహాణార్ఘ్యం నమోఽస్తుతే

వ॥ అనుమంత్రంబులుఁజెప్పుచునర్ఘ్యంబొసంగి పంచామృతశుద్ధోదకంబుల

గీ॥ మరినమస్తేఽస్తుశ్రీరుద్రమన్యవయని
పదునొకండుపర్యాయముల్ బఠనఁజేసి
వేడ్కనభిషేకమొనరించివిమలవారి
నంతనాశాంతులుగఁజేసియయ్యెదుటను

సీ॥ తనరుపద్మములపైఁదండులరాశిమీఁ
దటఁగూర్చికమునందుధాన్యపూర్ణ
కలశంబునిల్పిబంగరువల్వలమరఁగా
నుపరిభాగంబుననొనరనుని వి
మర్భవానీశశంకరులప్రతిమలను
బాటించితత్పీఠపదవినిలిపి
భూతిచంద్రనమునుబూసినానావిధ
పుష్పతిలాక్షతల్పూజసేసి

గీ॥ భూషణంబులమచ్చివిశేషమొప్ప
ధూపములుదీపములుగూర్చితోరముగను
బంచదశభక్ష్యములునపూపంబులొసఁగి
మంగళార్తిచ్చిమంత్రపుష్పంబుబెట్టి

వ॥ తాంబూలంబుసమర్పించి ప్రదక్షిణనమస్కారంబులుజేసి పరమాన్నాజ్యంబులఁదిలవ్రీహులతో నగ్నియందు మూలమంత్రంబున నష్టోత్తర

శతాహుతులు సంఘటించి తదనంతరంబున
సీ॥ సాష్టాంగముగ నమస్కారంబులు నమోఽంత
ముగ శంభునామముల్ పలికి చేసి
యభ్యర్చనఁ మొనర్చి యుపనీసురోత్తమ
దంపతులను భుక్తిఁ దనియఁ జేసి
తద్విధానంబునఁ దప్పక యుండని
శాంతరపూజయు నాచరించి
భూసురానుగ్రహంబున నంతమానినై
క్షీరభక్షహవిష్యమారగింప
గీ॥ వలయు నీరీతి నీఁబదేను వత్సరములు
సలుపఁగా వలె వ్రతమును శాంతమతిని
మరియు లెస్సగఁ గల్పోక్తమార్గముగను
వరుస నుద్యాపనముఁ జేయవలయు నపుడు
కం॥ శతరుద్రియ జలములఁ దత్ప్రతిమల మజ్జన మొనర్చి ప్రాగాగమస
మ్మతగతి నయ్యాదిమ దంపతులం బూజించి స్వర్ణమయకలశముతోఁ
ఉ॥ ఆర్యనుతుండు సమ్మతియు నర్హుఁడు నిష్కలుషుండునై నయా
చార్యునకుఁ శివాత్మునకొసంగి మహీసుర దేవకోటికౌ
దార్యము మీఱ భోజనవిధానము మున్నగ గంధవస్త్రగో
భూర్యఖిలార్థదక్షిణలఁ బొందుగఁ దేల్చియుఁ దన్నియుక్తుఁడై
గీ॥ ఇష్టజన బాంధవులతోడ శిష్టవృత్తి
భోజన మొనర్ప వలయు నిర్వ్యాజబుద్ధి
నెవ్వఁ డొనరించు భక్తితోన్నిత్రిలోక
వర్ణితంబైన శాంభవవ్రతము నతఁడు
మ॥ తనముయ్యోఁకులంబున గలయుందా వేడ్కమై నిష్టభో
గనియూర్జిత మఘవాదిదిక్పతుల లోకస్థానముల్ మెట్టియు
వ్వనజాతోద్భవవిష్ణులోకముల లోవర్తించి పెక్కేండులం

తనకల్పంబులునూఱుశంభువసతిందానుండిసౌఖ్యాఢ్యుఁడై

కం॥ అటమీఁదభోగివల్లభ కటకున్ శివుఁజెందుఁగానఁగడుఁబుణ్యాసము
త్కటమీవ్రతరాజంబో కుటిలాలకనీవుభక్తిఁగుదురుకొనంగన్

గీ॥ ఆచరింపుముదుర్లభమైననమ్మ
నోఁతఫమునీకుఫలియించుభూరిగరిమ
ననుచునాధ్రువమునియపుడానతిచ్చె
శారదాకన్యయునుజేయసమ్మతించె.

ఉ॥ తల్లియుఁదండ్రిసోదరులు తత్సమయంబునవచ్చిమౌనిను
ద్యల్లలితాసనస్థుఁగృతాభ్యవహారుఁబ్రహర్షవక్త్రున
త్యుల్లసితాత్ముఁగాంచివినయోచితసమ్మతితోడవేడ్కసం
ధిల్లఁగఁబూజసేసిరతిథిప్రియులంతటఁదన్ముఖంబునన్

గీ॥ శారదాకన్యపూజలుసలుపఁగాంచి
మనసుపండియనుగ్రహించినవిధంబు
దెలియఁగానాలకించియాత్మలనుహర్ష
మందిసాష్టాంగమెఱగియిట్లనిరిదెలియ

ఉ॥ ధన్యులమైతిమెల్లసుకృతంబులుమేలుఫలించెసర్వస
న్మాన్యతనేఁడువాటిలెసమస్తశుభంబులునేఁడుగల్గెసా
జన్యమునేఁడుచేకుఱెనుశంభుఁడునేఁడుప్రసన్నమయ్యెనో
మాన్యవతంస! మాకుశుభమూర్తినినుంగనఁగల్గెఁగావునన్

గీ॥ పాత్రమతిమాకులంబుపవిత్రమయ్యె
మాతపంబుఫలించెనుమాగృహంబు
శుభదమయ్యెనునిఖిలసంస్తుతముగాఁగఁ
దావకాగమనంబుచేతనుమునీంద్ర!

శా॥ స్వామీ! శారదపేరియీయబలపాణిగ్రహణంబునందుంగృతం
బేమోచేసిననాఁటఁదత్ఫలముచేనీశైశవంబందును
ద్దామప్రక్రమభాగ్యముందొరఁగివైధవ్యంబువాటించెనీ

శ్రీమత్పాదయుగంబుఁజేరియుఁకనిశ్చింతంబ్రమోదించెదన్

సీ॥ అతిసహ్యఘోరదుఃఖార్ణవంబును బాపి
యోస్వామి! యీబాలనుద్ధరింపు
మాపూన్కి ఫలియించునంతకుమద్గేహ
మతభాగముననసమ్మతివసింపు
మహారహంబునుమీకునభ్యర్చనంబుల
నీకన్యసవరించు నెల్లపనులు
వ్రతపూర్తిపర్యంతమతిభక్తిమీపాద
సంవిధానంబునసంవసించు

గీ॥ నాడితప్పనిచరితార్థులైనమీకు
నిగ్రహానుగ్రహక్రియనిలుచుఁగాదె
యలఘుతరశక్తిమముఁగృతార్థులుగఁజేయు
మఖిలముష్టింపచవ్రవరాగ్రగణ్య!

గీ॥ అనుచువారలుప్రార్థింపనమనుతించి
యమ్మునితదీయగృహమతాభ్యంతరము
ముదముమైనుండెఁగన్యయుఁదదుపదిష్ట
మైనక్రమమునఁదద్వ్రతంబాచరించె

వ॥ తత్ప్రతోక్త ప్రకారంబుగా నుద్యాపనంబొనరించి ఘృతాన్నభోజన యథేష్టవస్తు దక్షిణల నాచార్యపూర్వకంబుగా భూసురులఁదనిపి మాతాపితృవినీతయై యారామంబున నేకాంతచిత్తంబున గురూపదిష్ట మంత్రంబు జపియింపుచు మహేశధ్యాన పరాయణయై యుండినియమంబున

గీ॥ గౌరితోఁగూడనీరీతిఁగాలకంఠు
సాధ్విపూజించుచునొనర్చెజాగరంబు
నాథుఁడుండుననారాత్రినగతనూజ
నిష్ఠమైకొల్చిమెప్పించెనియమపరత

సీ॥ అమ్మునీంద్రుఁడు సల్పు నాజపంబా తపం
బాశమం బాదమం బామహత్త్వ
మాధ్యానమాజ్ఞానమా సావధానత
యాతంత్రమా మంత్రమా నియంత్రి
మాయాగమా యోగమా పేర్మియా కూర్మి
యారాగమా త్యాగమా ప్రయోగ
మావ్రతం బామతం బాశుద్ధియా బుద్ధి
యానిష్కళంకతనాత్మ మెచ్చి.

గీ॥ అంబ శాంభవి యపుడు ప్రత్యక్షమయ్యె
దివ్యమణిభూషణాళి దేదీప్యమాన
ధాగధగ్యంబు లక్షలదిక్తటుల నిండ
నంతమానికి నేత్రంబు లబ్బె నవుడు

గీ॥ ఇట్లు ప్రత్యక్షమైన యాయఖిలజననిఁ
గాంచి హర్షించి మునియు నక్కన్యకయును
దత్పదాంభోజములకు వందన మొనర్చి
యవనిఁ జాఁగిలి పులకదీప్తాంగులగుడు.

కం॥ ఆసమయంబున శాంభవి యాసతి నాయతిని లేపి యత్యంతకృపో
ల్లాసితమృదువగుభణితిసు ధాసారము నిగుడఁ బ్రేమఁ దగ నిట్లనియెన్

కం॥ ఓకన్య! ఓయతీశ్వర! మీకోరినకోర్కి యేమి మీకిట నిత్తున్
నాకావాసులకైనను జేకొనశక్యంబుగాని క్షేమంబైనన్

వ॥ అనిన నమ్మునివరుండు నమ్మహాదేవితో నిట్లనియె

ఉ॥ బాలిక శారదాంబ గతభర్తృక యీలలితాంగి మున్ను నం
జాలఁ బ్రసన్నఁ జేయఁ గతచక్షువఁ గావున భర్తతోఁ జిరా
త్కాలము గూడి ధన్యసుతుఁ గాంచు ఫలంచును బల్కినాఁడ నా
మేలొనఁ గూర్పఁగావలయు మెచ్చితివేని మహేశసుందరీ

వ॥ అని వేడిన నమ్మహేశ్వరి యమ్మునీశ్వరునితో సాదరంబుగా నిట్లనియె॥

సీ॥ పూర్వజన్మంబునఁ బూఁబోఁణి ద్రవిణుఁడన్
బ్రాహ్మణు రెండవ భార్య పేర
భామిని యనఁ బొల్చు భామిని నిత్యంబు
రూపమాధుర్యానురూపకళలఁ
బెనిమిటి వశముగా మనసు రంజిలఁ జేసి
కపటవన్యోపధగతుల నెలమి
సవతిఁ జెందఁగనీక సతతంబు పతితోడ
నానందవార్ధి నోలాడుచుండె
గీ॥ నంత నా జ్యేష్ఠపత్నియు నహరహంబు
శోకసంతప్తహృదయయై సుతులు లేమి
వగలఁ బొగులుచు విసికి జీవంబు విడిచె
నాత్మ నీ కాంత సంతతి సంబంధియుండ
ఉ॥ అంతట నొక్కనాఁ డొకఁ డనంగవశుండధిరూఢయౌవనుం
డంతిపురంబుఁ జొచ్చి మదినంటిన గెంటని మోహమొప్ప నే
కాంతమునం బయింబడి వికారము సేయుచు డాసి వచ్చి యి
క్కాంత కరంబు చే నొడిసి కాంతుఁ బయల్పడ నప్పు డంటినన్
ఉ॥ భామిని రోషతామ్రముఖపంకజయై తనువీడనాడినన్
భూమిసురుండు రేవగలు పుష్పశరజ్వరపీడితాత్ముఁడై
తామరసాక్షి పైఁ దలపు దప్పక యెంతయుఁ జింతనంబు చే
వేమరుఁ జిక్కి సొక్కి పరివేదనఁ బ్రాణము వీడెనంతటన్
వ॥ అవ్వనిత కొంత కాలంబునకుఁ గాలవశంబుఁ జెంది రెండవయీ జన్మంబున
కం॥ తొలిజన్మంబునఁ బతితోఁ గలయక యుండంగ సవతిఁ గాసించినయ
క్కలుషమున నిప్పు డీయమ మలినపు వైధవ్యమొందె నిక్కలిందారీ!
కం॥ ఏవనితలు పూరుషులకుఁ గావింతురొ యమితకష్టముఁ గానరములచేఁ
దా వైధవ్యము దాలుతు రావలము యొఁ జన్మములనట్లై బోచున్
గీ॥ అట్టిది యెత్తు ప్రార్జితాఘౌఘ మెల్లఁ

బూర్వభవమునననుఁజాలఁబూజఁజేసెఁ
గానవిర్గతమద్యైనీకంబుకంఠి
కఘుముపతికాలగతుఁడౌటయదియువినుము

కం॥ తొలిజన్మంబుననీసతిగలయంధ్రులపోసికాలగతుఁడై నద్విజుం
డలయూసతినీభవమున నలయంగాఁబెండ్లియాడియుంతంగడచెన్

శా॥ ఈకన్యామణిపూర్వజన్మపతిమహాసీ! పాండ్యదేశంబునన్
స్త్రీకుంటిగఁబుట్టినాఁడువరధాత్రీదేవతారత్నమై
యాకల్యాణుఁడుసీతలోదరియుస్వప్నాయ త్తతన్ మన్మథ
వ్యాకీర్ణక్రియఁగూడికాంచెదరుసత్యంబొక్కనింబుతున్విన్

కం॥ జాగరణకేళికన్ భోగంబతిహర్షమొసఁగుఁబుత్రిండమనస
ర్వాగమనిష్ణాత్ముఁడగు నీగతిక్రిందస్వప్నఁబోరయతెన్నకఁగాంచున్

మ॥ కలలోఁబెక్కులకేతులన్ విభుసనేకాంతంబునంబొందియ
క్కలిమింబుత్రకుఁగాంచునిమ్మగువయిక్కాంతామణీసంగమం
బులపుత్రిండయించుటంతియునాదత్పూజ్యాండుతిధ్యంబుగాఁ
దలియన్ స్వప్నములందునాద్విజుఁడు ప్రీతిన్ సత్యమైతోఁచఁగన్

కం॥ మున్నూటరువదియామడ యన్నగరంబుకతికన్నసధికముగానీ
చెన్నొందెడునీకిత్రియుసీ కన్నియననుఁగొలిచెమిగులగతజన్మమునన్

కం॥ ఆపుణ్యఫలంబుసని పుడాపద్మాక్షికిందలంచియవ్వరమొసఁగన్
జూపట్టెతిసాక్షాత్కృత రూపంబుననిల్చితిన్ సరోజభవనిభా!

వ॥ అనయూనతిచ్చిమరియు నమ్మహాదేవి యక్కన్యకామణితో నాదర
ణంబుగానిట్లనియె

సీ॥ వినుసాధ్వి! నీకునవ్విభునకునిటులైన
నొకకొంతకాలంబునకునొకయెడ
దర్శనంబగునుబ్రత్యక్షంబుగానప్పు
డనోన్యసల్లాపమబ్బఁగలదు
తత్సమయంబుసదనయునప్పతికిని

నేతత్వ్రతఫలంబు నెమ్మినొసఁగి
యతని గేహంబున నధివసింపుము స్వప్న
రతిగాక తనుసంగరతిపటి వ

గీ॥ న తనిభర్తయుఁడుచన్న నగ్నినుతికెక్కి
యతనితోఁగూడ మత్పదం బధిగమింపు
మబల నీపుత్రకుండు దీర్ఘాయురుదయ
వివిధవిద్యానిరూఢుఁడై వెలయు నిటను

ఉ॥ ఇట్టి విశేష వైభవ సమృద్ధి వహించుమటంచుఁ బల్కి యా
గట్టులరాజుపట్టి త్రిజగన్నుత చంద్రకిశోరమౌళికిం
బట్టపుదేవి యమ్మునియు భామయుఁ గౌతుక సంభ్రమంబుతో
నట్టిటు చూచుచుండఁగ నెనంతరితాకృతియయ్యె నయ్యెడన్

ఉ॥ ఇవ్విగిదిం దలోదరి మహేశ్వరి చేఁ గరుణామయాత్మ చే
నొప్పవరంబునుం గురునునుల్లసితాకృతిఁ బూజఁ జేసె దా
నప్పరమోపకారమునినవ్విధి నప్పుడు పూజఁ జేసె దా
నప్పరమోపకారమునియువ్విధి నప్పుడు లబ్ధతృప్తి యై
చెప్పనగోచరంబయిన చెల్వ వహించుచు నంత వేగఁగన్

ఉ॥ బాలిక తల్లిదండ్రులకు బాలకుఁ డద్వ్రితనిష్ఠమైన యు
మ్మేలు రహస్యగోష్ఠి కలిమిన్ వచియించి తదచ్ఛ తాత్ముఁడై
యాలలితాంగి పిడ్కొని మహాత్ముఁడ తండ్రుని జేచ్చ నేగినా
బాలయు నాగృహస్థులతిభక్తిఁ గఁపుందను దవ్వు వెన్కొనన్

వ॥ అంతట దినదినంబున

గీ॥ ప్రతినిశంబున శారదా పద్మనయన
స్వప్నభావంబులను భర్తృసంగమంబు
గాంచె సుఖవర్ధనంబుగా గర్భమంత
దాల్చె గౌరీవరప్రసాదంబు మహిమ

కం॥ కలలనగుభర్తృసంగతి గలిమింబూఁబోణియట్లుగర్భముదాల్పం
దెలియుచువినియెల్లవారలు జలజాక్షింబల్కిరంతజారిణియనుచున్

ఉ॥ మాటికిమాటికిన్ జనసమాజములాఁగతినిందసేయునా
నాఁటనుసర్వదుష్టుఁడగునాథునిజ్ఞాతికులాప్తబంధుల
వ్వీటిగృహస్థులన్నిగమవేదులఁదత్ప్రభుమందిరంబునం
గూటముఁగాఁగఁగూర్చినయకోవిదులందఱునేకబుద్ధితోన్

సీ॥ సాధ్వనంతర్వత్నిసన్నుతసుజ్ఞాన
          శారదాభామినిఁజేరఁబిలిచి
విముఖులైరొకకొందఱమితదుస్సహబుద్ధి
          నొకకొందఱెంతయునుద్దరిపడుచు
దుర్బుద్ధిజారిణిదుష్టాత్మయిదియేమి
          జేసెనొకులమెల్లఁజెఱచిపఱచి
యనిసంశయింపకయతినిర్దయాత్ములై
          తర్జించిమిగులఁగ్రోధంబుఁబెంచి

గీ॥ యవ్వధూటికిఁగర్ణనాసాగ్రకేశ
కృంతనమొనర్చినిజగోత్రకిల్బిషంబు
తొలఁగఁగ్రామంబువెడలింపవలయుననుచు
నిశ్చయముఁజేసిరత్యంతనిర్ణయమున

ఉ॥ అంతటనంతరిక్షమునసమ్భృతమావహిలంగధర్మసి
ద్ధాంతముగావినంబడియెఁదద్దయునేర్పడనొక్కమాటయీ
కాంతవరపవ్రితోజ్జ్వలయకల్మషదూషితగాదుదీనికై
నింతటనుండిపాపమనియెన్నినవారలజిహ్వత్రెళ్ళెడిన్

మ॥ అనిభాషించినయంతరిక్షవచనంబాలించియవ్వేళఁద
జ్జననీభ్రాతృపితృప్రియాప్తజనముత్సాహంబునుంజెందిర
త్యనుమోదంబుననాసభాజనులుహర్షాశ్చర్యభీత్యాసతా
ననులైరయ్యెడఁగొందఱాసతినసన్మానించిరత్యుద్ధతిన్

గీ॥ విశ్వసింపకతమలోనవిమలబుద్ధి
కల్లయనిపల్కిరెవ్వరాకాశవాణి
నాక్షణంబునవారిజపర్వాంచలములు
బగిలిపురుగులువెడలెనబ్బురముగాఁగ

ఉ॥ ఆతఁడుజ్ఞాతిబాంధవులునాప్తులువృద్ధులుపుణ్యభామినీ
జాతమునాసతీమణిఁబ్రశంసయొనర్చుచుఁబూజసేసియు
త్యాతతకౌతుకాద్భుతకృతాదరణంబునహర్షబాష్పసం
ఘాతపరిప్లుతాంగముగఁగౌఁగిటఁజేర్చుచుసంభ్రమంబునన్

ఉ॥ దైవముపెల్లఁబల్కెఁదదితథ్యముశీలముపోల్పఁబోకయే
యీవిధసీతలోలెరికినెటోనఁగూడెనోగర్భమంచుని
ట్లాపలసంశయాత్ములయియాసెనునాసభవారిఁజూపివి
ద్యావిశితాత్మతత్త్వఁగుమసత్కృపఁదోకానొకవృద్ధుఁడిట్లనెన్

సీ॥ వినఁబోల్చునదియునుగనఁబోల్చునదియును
సకలంబుదలఁపమాయామయంబు
సంకటభ్రమమైనసంసారమనునది
నెద్దిభావ్యముభావ్యమెద్దితలఁప
నసిమాపితంబుభూతార్థంబుసర్వంబు
మాయయోజించువ్యాఖ్యాయతముగ
నామాయయీశ్వరునాధీనమైయుండు
తచ్చేష్టితంబేటితరముదెలియ

గీ॥ మున్నువినమొకొక్కయాకేతుఁడన్నయొక్క
రాజఋషిశుక్లముద్రకపూరమునఁబడినఁ
దజ్జలంబోర్చువెలమాలుద్రావినంతఁ
తత్క్షణంబునగర్భంబుఁదాల్చెననుట.

సీ॥ మునువిభాండకశుక్లముజలముతోఁద్రావి
మృగిచూలుగొనిఋష్యశృంగుఁగనదె

సౌరాష్ట్రిచేయుంటసౌరాంగనయుమారి
యపుడుగర్భముదాల్చితపసిఁగనదె
వసురాజువీర్యంబువారిస్థితముద్రావి
శబరిగాంచదెమున్నువత్సపతిని
వసుదేవువలననెవ్వారునెఱుంగకయుండ
బలభద్రురోహిణీభామగనదె

గీ॥ సాంబుజఠరంబునందునాశ్చర్యమెసఁగ
ముసలమొక్కటిపుట్టదెమునులమహిమ
మంత్రిజలములయవనాశ్వమహివిభుండు
ద్రావిగర్భముఁజెందిమాంధాతగనఁడె

కం॥ కావునదేవమహర్షుల పావనచరితంబుశాపఘనుతులుధరణిన్
గేవలయుక్తాయుక్తము లీవిధమునఁజెందుసంశయింపందగునే?

కం॥ కావునసత్యంబగునీ పూపుంబోఁడియుమహర్షిపుంగవపదరా
జీవాయతసేవాయత హేంవాకమహావ్రతాప్తినేశుభమొందున్.

సీ॥ ఈయర్థమీకాంతనేకాంతమునఁబిల్చి
యడుగంగవలయుసత్యమునసతులు
దెలిసిసందియంబులుబాయునిమ్మహా
జనమునకనుచునాజరఠపవుంఁ
డివ్విధంబునఁబల్క నెల్లభామలురహ
స్యంబుననాసాధ్వినడిగిరదియు
సత్యాద్భుతంబైనయాత్మవృత్తాంతంబు
సర్వంబుదెలుపనిస్సంశయులయి

గీ॥ ఎల్లవారలుసంప్రీతినుల్లసిల్లఁ
దచ్చివవ్రతనిష్ఠావిధానమహిమ
మెచ్చియచ్చెరువందుచుమిగులవేడ్క
నఖిలజనులాత్మగృహములకరిగిరంత

క॥ తొమ్మిదినెలలునునిండఁగ నమ్మోయిశుభవేళనప్పుడభినవరవిబిం
బమ్మునఁబోలినపుత్త్రకు నమ్మానినిగాంచెనిర్మలాశయయగుచున్

క॥ జనియించినయత్తనయుఁడు ఘనశుభలక్షణుఁడువికచకమలేక్షణుఁడ
త్యనుపమమేధానిధియా ర్యనుతుండై శారదాహ్వయుఁడనఁబొగడొందెన్

గీ॥ అమ్మహామతిమిగులబాల్యంబునందుఁ
జాలవిద్యావిశేషంబుసంగ్రహించి
యంతనుపనీతుఁడగుచుస్వాధ్యాయమెల్ల
గరతలామలకంబుగాఁగట్టిసేసె

గీ॥ ఎనిమిదవయేటఋగ్వేదమెల్లఁజదివె
దొమ్మిదింటనుయాజుస్సుతోడముట్ట
నంతఁబదియింటసామమభ్యధిగమించె
శారదేయుండుపుంభావశారదయన

వ॥ అంతఁగొంతకాలంబునకుఁ ద్రిలోకపూజ్యంబు శివరాత్రి పర్వంబగుటయు భరతఖండవాసులగు సకలజనంబులు గోకర్ణక్షేత్త్రంబునకుం జనిరి ఆసమయంబున శారదయుఁదదీయబంధుజనంబులఁ దల్లిదండ్రులంగూడి తనపుత్త్రుండు దానును దీర్ఘయాత్త్రగా నమ్మహాక్షేత్త్రంబున కేతెంచియుండు

శా॥ కాంచెంబూర్వభవాత్మభర్తనులసత్కల్యాణునిన్ స్వప్నభా
గాంచన్మన్మథతంత్రసౌఖ్యమతిఁబ్రత్యక్షంబుగానట్టులన్
బంచాస్త్రప్రతిమానుబంధుహితుఁదృప్తప్రేమవీక్షింపరో
మాంచంబొప్పఁగహర్షబాష్పములుపైపైరాలఁగాలోలతన్

వ॥ అవ్విభుండేకాగ్రబుద్ధితోఁజూచుచుండెనపుడు.

చ॥ కలలనిరంతరంబుదనకౌఁగిటఁజొక్కిరమించుచుండున
య్యలికులవేణిరూపవతినంబుజపాణినిజాంతరాకృతిన్
లలితతనూవిలాసశుభలక్షణునాత్మతనూజుఁజూచిలో
నెలకొనిసంశయంబడరనివ్వెరగందుచువచ్చెజేరఁగన్

వ॥ వచ్చియిట్లనియె.

శా॥ కాంతా! నామదినిన్ను నొక్కటనుగంగాంక్షించియున్నాఁడనే
కాంతప్రక్రియనంచుఁబిల్చియొకచోఁగౌతూహలంబొప్పన
య్యంతింజేరిరహస్యమిట్లుపలికెన్ హేవాకపాకోచ్ఛల
త్కంతుక్రూరలతాంతబాణవితతిక్షాంతాంతరంగాంగుఁడై

కం॥ ఎవ్వతెవునీవు? నీపే రెవ్వరు? తలిదండ్రులెవ్వ రెయ్యది దేశం
బెవ్వండొకొ? నీవిభుఁడో జవ్వని! సత్యంబుపలుకుసందియమునుడుగన్

కం॥ అనిపలుకనాతలోదరి కనుఁగవబాష్పంబులొలుకఁగానాతనితోఁ
దనచిన్ననాఁటియైదువ తనముడిగినవార్తయెల్లఁదగవినిపించెన్

కం॥ నావుడువినియోభామిని ఈవిధినీచందమామకెనయగుసుతునిం
బావనమగుగర్భంబున నీవువహించితివె? నాకునిక్కముఁజెపుమా!

ఉ॥ నావినిభామయిట్లనియె నాతనయుండితఁడీతనిన్ సుధీ
పావనశారదేయుఁడనిబంధులుబిల్తురునాదుపేరనో
కేవలపుణ్యమూర్తియనఁ కేళిగనప్పుచుభూసురుండుల
జ్జావతితోడనిట్లనియెసారమనోగతులేరుపాటుగన్

గీ॥ సాధ్వికష్టతరంబునీచరితమహహ
పెండ్లియైయంతగిట్టెనుప్రియుఁడటంటి
వెట్టిగతినీకుమారుండుపుట్టెఁబిదపఁ
దెలుపవలెనన్నలజ్జతోఁదలిరుఁబోఁడి

వ॥ ఒకయించుకతడవుతలవంచి ధైర్యంబవలంబించి యతనితోనిట్లనియె.

కం॥ చాలునుబరిహాసోక్తులు పోలఁగననునీవునిన్నుబొందుఁగనేనన్
జాలనెఱుంగుదుమలజడి యేలా? సతతంబునాదుహృదిసాక్షియనన్

సీ॥ అనిపల్కిశ్రీమన్మహాదేవికరుణించి
యిచ్చినవరవిధంబేర్పరించి
వ్రతఫలంబగుకుమారకునిచేనాదృఢ
వ్రతుఁడైనసద్ధరావరునకొసఁగ

నతఁడుసంతుష్టుండునై జననీజన
కానుమతింబ్రియాంబలరె వేడ్క
నాపెగ్రహింపగానతని గేహంబునం
దుండియుఁబెక్కేండ్లుయుక్తముగను
గీ॥ నంతనబ్బాసురుఁడుచన్న నగ్నికురికె
శాంభవీదేవియానతిసమ్మతించి
యవ్వధూటియునతఁడుజన్మాంతరమున
చేసినమహాసుకృతమదిసిద్ధిజెంద
గీ॥ పేర్మిదంపతులై దివ్యధామమైన
యొకవిమానంబు నెక్కియునుల్లమలర
దివ్యభోగానుభవముల తేజరిలుచుఁ
జనిరిశ్రీమన్మహాదేవుసదనమునకు
కం॥ ఈయాఖ్యానముపుణ్యం బాయుస్సౌభాగ్యశోభనారోగ్యదముల్
శ్రీయోగభుక్తిముక్తి ప్రదాయకముగుఁజదువవిన్నసకలాత్ములకున్
కం॥ స్త్రీలకుమాంగల్యంబును జాలాసౌభాగ్యసుఖముసంతానంబున్
మేలొసఁగుసీవ్రతస్థితి వాలాయముగానువినినవారలకెల్లన్
ఉత్సాహము
ఉమామహేశ్వరవ్రతప్రయోగమిాశభక్తితో
సమాహితాత్ములైపఠింపసంభ్రమంబుతోవినన్
రమావిలాసభోగభాగ్యరమ్యసౌఖ్యమందియా
యుమామహేశలోకవాసమందుమానవుండుదాన్
కం॥ ఈవిధినీవ్రతమార్గం బావిశ్వేశ్వరుఁడుదెలిపెనఖిలజనులకున్
కేవలముముక్తిసాధన మైవెలయున్సంసృతిప్రయాసముదొలగున్
మ॥ అతిదుర్మేధసులైనవారలకుస్వాధ్యాయాధికారంబులే
నితుకీయాన్వయకోటిమాఁవులకున్ నిర్భాగ్యులైపొల్చునీ
క్షితినానావిధభూప్రజావ్రతతికిన్ జేకూర్చుమోక్షంబునీ

యతిసాధారణమైనజాడమునిదేవారాధ్యమెప్పట్టునన్

వ॥ అనియీప్రకారంబునఁ దెలిపెను

సీ॥ అజ్ఞానమోహగాఢాంధకారమునకు
జ్ఞానదృష్టిప్రభాభానురశ్మి
ప్రాక్తనజన్మాంతభవరోగసంతతి
కమృతాయమానదివ్యౌషధంబు
బహుమహాపాతకప్రచయభూధరకోటి
కాభీలవజ్రాయుధాంచలంబు
సంచితాఖిలకర్మజాలబీజౌషధ
శ్రేణికినూషరక్షేత్రసీమ

గీ॥ అతిపవిత్రతరంబు సద్యస్సమస్త
సిద్ధిదము శ్లాఘ్యమఖిలశ్రీకరంబు
శంభుచారిత్రమదివిన్న జనుఁడు మనుజ
దేహధరుఁడైన హరుఁడు సందియము లేదు

కం॥ కోరిక నెవ్వరు శంకరు చారిత్రము విందురట్లు చదువుదురయ్యన్
వారల పాదరజంబులె చేరిక తీర్థములటంచుఁ జెప్పుదురు బుధుల్

కం॥ కావున మోక్షముఁ జేరఁగఁ గావలసిన పుణ్యమతులు గడు భక్తి మహా
దేవపురాణకథామృత సేవ యొనర్పంగవలయు సిద్ధముగాఁగన్

గీ॥ చంద్రమౌళిచరిత్రంబు సంతతంబు
నలసమతితోడ వినవోపఁడయ్యె నేని
మనుజుఁ డొక ముహూర్తంబుమాత్రమైన
వినఁగవలె నాత్మనియతితో ననుదినంబు

ఉ॥ ఈవిధి నొందనిత్యము మహేశుకథల్ వినవోపకుండినన్
వావిరిఁ బుణ్యమాసతిథివారములందున నైన మానవుల్
కేవలనిష్ఠతోడ వినఁగిల్బిషకాననకోటిఁ గాల్చు స
ద్భావనతోడుతన్ భవవిబంధము వాయుదురశ్రమంబునన్

గీ॥ అరయఁగాఁగఠినమైనఁదదర్థమైన
ఋణము సేసైన భక్తితో శంభుకథలు
విందు రెవ్వరు సంతతానందకలన
జెందు వారికి దుర్గతుల్ చెందవరయ

గీ॥ అఖిలయజ్ఞంబులను జేయనైన ఫలము
నఖిలతీర్థంబులను గ్రుంకనట్టి ఫలము
నబ్బు నరునకు నొక్కముహూర్తమునను
భవపురాణంబు సత్కథాశ్రవణమహిమ

గీ॥ తలఁచి చూడ విశేషించి కలియుగమున
భవపురాణంబు వినుసువైభవము సక్క
మానవుల కెల్లముక్తిద మైన యట్టి
ధర్మ మన్యంబు లేదు సత్యంబుగాఁగ

కం॥ శివచారిత్రపురాణశ్రవణానుతకీర్తనంబు జనులకు నెల్లన్
శివయుక్తము సకలఫలదము నవిరళపుణ్యదము శ్రీమస్థితామృతఫలముల్

మ॥ అలసుల్ దుర్బలులార్తదేహులును ధర్మాచారదూరుల్ దురా
విలమేధస్కులు దీర్ఘజీవులుగ దావిశ్వంభరామండలిం
గలకాలంబును మర్త్యులంచు మదిలోఁ గారుణ్యమొప్పంగ వ్యా
సులు తత్సర్వహితంబుగాఁ దెలిపె మెచ్చంగాఁ బురాణాదులన్

గీ॥ యత్నమొప్పసుధారసంబాను నెవ్వఁ
డతఁడు యజరామరుండగు నరసి చూడఁ
గనుఁబురాణకథాసుధా పానునతని
జవ్వనంబజరామరంబగు నిజంబు

గీ॥ బాలుఁడైనను నధముఁడు పాపుఁడైన
వృద్ధుఁడైనను దారిద్ర్యవృద్ధుఁడైన
దుర్బలుండైన వంద్యుండు పరతమతికి
నెల్లమెడలఁ బురాణజ్ఞుఁడెల్లరకును

కం॥ ఎవ్వనిముఖమున వెడలిన యవ్వాణియె కామధేనువఖిలజనులకున్
అవ్విమలుఁడు పౌరాణికుఁ డవ్వానిని దైవబుద్ధి నెన్నుదు రార్యుల్

కం॥ గుణజన్మవర్ణనంబుల గణుతింపఁగ లోకములను గలరు గురువులా
గణనీయగురుకులమునకుఁ బ్రణుతగురుండరయఁ గాఁ బురాణజ్ఞుఁడిలన్

గీ॥ పూని బహుయోనికోటులు భువినియందు
వేవిధంబులఁ జన్మించి వెతలఁజిక్కు
వివిధనరులకు సంసారవృత్తి దొరఁగు
నప్పురాణజ్ఞుఁ డంటె లేఁ డధిక గురుఁడు

శా॥ శాంతుం డార్యుఁడు దాంతుఁ డుత్తముఁడు నాచార్యుండు నిర్మత్సర
స్వాంతుండై నపురాణవేత్త నియతిన్ వ్యాసప్రసన్నాముఖ్యుఁడై
యంతేవాసులకుం గృపాసహితుఁబున్ వ్యాఖ్యానగాథార్థవృ
త్తాంతంబుల్ తెలుపందగున్ మతిసముద్యత్సానుబోధంబునన్

గీ॥ పూని తెలుపంబురాణంబులోన నప్పు
డెప్పినంగఁ బునఁచియుమనావృసంగ
మైనవ్రనుకఁ బురాణజ్ఞుఁ డన్యులకును
వందనము సల్పఁదగును మద్వారిగిరిమ

సీ॥ ధూర్తులు దుర్జనుల్ దుర్వృత్తికుజనవి
శిష్టుల యెదుటవచింపరాదు
దుర్జనాకీర్ణంబు ద్యూతాదిగ్రామమునన్య
సంకీర్ణమైన చోఁ జదువరాదు
దేవతాలయనదీతీరసుక్షేత్రసి
ద్ధాశ్రమభూములఁ దెల్పఁగాను లెస్స
శ్రద్ధయు భక్తియు శౌచమేకాగ్రత
ధృతిగల్గువారికిఁ బోధింపవలయు

గీ॥ పూని పౌరాణికుఁడు పూర్ణపుణ్యకథలు
బాదరాయణుని పరరూపంబుతోడ

ధర్మసిద్ధాంతపద్ధవిశుద్ధంబుగాఁగ
దెలియసర్వంబుఁగరతలామలకమునను
సీ॥ విశ్వాసహీనుఁడై వినునరాధమునకుఁ
బుణ్యంబుదొరకదేపుట్టువునకు
విడెమాదియగుకాస్కలిడిపూజసేయక
వినువారుదారిద్ర్యమనుభవింతు
రుత్తమాంగంబునఁనుష్ణీషమువహించు
వారుపాపంబునువరుసఁగాంత్రు
పీఠంబునమలుచువినుచుండువారాత్మ
మలభుజుల్ నారకస్థలులయందు
గీ॥ అలసిశయనించివినువారలజగరములు
వినుతిఁజేయకవినువారువిషభుజములు
నగుదురదిగానఁబుణ్యాగాథాశ్రవణ
విమలనియతిప్రవృత్తితోఁవినఁగవలయు
గీ॥ దంభమొప్పంగనుత్తుంగిస్థలమునందు
నధివసించిపురాణంబులాలకింప
లల్పులక్షయపాపంబులనుభవించి
యంతజనియింతురంధవాయసములగుచు
కం॥ వీరాగ్రాసనభాగస మాంసూథతనాలకించునతిమతులగున
పూర్వాయిషులుజన్మమొందుచు రౌరయాఁగా వేరుమద్యులై యాడస్థలలోన్
కం॥ గుణతల్పసన్నిభంబగు వరపావనబోధనమునకవాసముగాంచున్
గరిమపురాణజ్ఞునితో సరసమానసతపినేసుశితమతయొందున్
కం॥ జననశతంబులమర్త్యులుసనకముసైపుట్టుదురువిశుద్ధకథాయో
జననైనద్ధత్పురాణ జ్ఞునినైనను నిందఁజేసికూర్మిమనస్కుల్
కం॥ ఏసరులైనఁబురాణ జ్ఞానకథాకథకుమర్త్యసామాన్యమతిం
బూనితలంతరువార జ్ఞానముతోవిరసులగుమజని యింతురిలన్

గీ॥ ఎవ్వరుపురాణకథలనునేకబుద్ధి
హర్షమునవిందురతిభక్తినట్టిధన్యు
లలఘుదివ్యవిమానమందధివసించి
భద్రగతిఁజేరుదురుశంభుపరమపదము

కం॥ వినియాఖ్యానమునమ్మని మనుజులుశతలక్షయేండ్లుమసలకనరకం
బునకేగియంతఁబుట్టుదు రనువేదిన గ్రామసూకరాకారములన్

కం॥ వినిపించుశ్రీమహాత్ములు ఘనపుణ్యపురాణధర్మకథలాధన్యుల్
వనజభవపదవినోదం గనిమోదింపుదురుకోటికల్పశతంబుల్

వ॥ మరియుఁబురాణజ్ఞునకునాసనార్థంబుగా గంబళాజినవాసోవిష్టరంబుల మంచిఫలకాదు లొసంగినవారలు స్వర్గంబునవసియించి యభీష్టభోగంబులనుభవించి యంతబ్రహ్మాదిలోకంబునఁ బ్రవర్తించియిమ్మోఁద నిరామయంబగు పదవినొందుదురెవ్వరేని యప్పురాణంబునకాచ్ఛాదనలేకుండిపరవస్త్రసూత్నసూత్రాదు లొసంగుదురువారలు ప్రతిజన్మంబున నధికవిజ్ఞానభోగసంపన్నులగుదురు. పురాణశ్రవణమాత్రంబున మహాపాతకయుక్తులును నిర్ఘాతతుల్యులును కల్మషులును బరమపదంబు నొందుదురు ఏతద్విషయంబైన యొక్కయాఖ్యానంబుగలదది వచించెద సావధానమనస్కులరై యాకర్ణింపుఁడు

శా॥ గ్రామంబొక్కటిబాష్పలంబనఁదగున్ క్ష్మాంధ్రదక్షిణాసీమఁద
ద్గ్రామస్థుల్ జనులెల్లవారలునుదుష్కర్మప్రచారుల్ మహా
కామాంధుల్ నయధర్మవర్జితులుమూర్ఖశ్రేష్ఠులుచ్ఛృంఖలో
ద్దాముల్ స్వైరవిహారదూషితు । క్రోధకౄరదుష్టాత్ములున్

గీ॥ బ్రాహ్మణులునప్పురంబునబ్రహ్మకర్మ
దూరులిచ్ఛావిహారులుక్రూరతములు
పీడితమనోవికారులామ్రేడితాదిఘ
ఘోరకలుషోక్తిదుష్టప్రచారులరయ

సీ॥ స్వాధ్యాయపఠనంబుసర్వేశ్వరుఁడెఱుంగు

బ్రహ్మజపంబునిప్పచ్చరంబు
సంధ్యానియమహోమసంధానముహుళిక్కి
కలలోనివార్తయాగంబుకరణి
దేవపూజాసమాదృతిసర్వపరిహాస
మతిథిసంతర్పణోద్యమమునున్న
వేదాంతవిజ్ఞానవిధినభఃపుష్పంబు
గ్రంథార్థకథనంబుకానిమాట
గీ|| కల్లలాడుటశాస్త్రార్థకౌశలంబు
బేరమాడుటకృతిసేఁతఁజోరకత్వ
మాదియగునన్యధర్మంబులాచరించి
పొలుతురాద్విజబ్రాహ్మణబ్రువులుదలఁప
గీ|| వనితలాగ్రామమునవెల్లవారలహహ
సువ్రతాచారరహితులస్తోకమదన
వివశవివిధేష్టవర్తనావిష్కృతుణులు
దుర్మతులుజాతినీతివిదూరమతులు
ఉ|| ఆనగరంబునందువిదురాఖ్యుఁడొకానొకబ్రాహ్మణుండువి
జ్ఞానవిదూరుఁడంగజవశంవదుఁడూర్జితసర్వపాపుఁడై
తానువివాహమైనసహధర్మిణిఁబైరుచిదప్పియుండివే
శ్యానిలయాగ్రవాసములనత్యనురక్తివిటావతంసుఁడై
కం|| ఎవ్వేళలఁజంచలయను జవ్వనిఁగులభార్యవిడిచిసంతతముమదిన్
గ్రొవ్వితనయిచ్చవచ్చిన యవ్వెలయాండ్రిలకులోలుఁడైయిట్లుండెన్
గీ|| అతనిభార్యయుఁగొన్నినాళ్ళాజ్ఞనుండి
యంతకంతకుమించుపంచాస్త్రబారి
జిక్కిభరియింపఁగారానిమిక్కుటంపు
జవ్వనంబునజారపరిచారియగుచు
ఉ|| అంతటనొక్కనాఁడునిశినాప్తునివేడుకకానిఁగూడియె

కాంతమునందుశయ్యపయిఁగామవిహారముతోడనుండఁద
త్కాంతుఁడెఱింగి వేగఁజనికన్గొనఁబైకొనుసాధ్వసోచ్చల
త్స్వాంతముతోడఁజారుఁడిలసత్వరమొప్పఁగఁబారిపోయినన్

గీ|| భార్యఁబోడువంగఁబట్టి యాబ్రాహ్మణుండు
గట్టగాఁగట్టిబలముష్టిఘట్టనములఁ
జాలనొప్పించినొప్పించిచట్టువేసి
కొట్టఁగమకించునంతనక్కోమలియును

వ|| అతనితోనిట్లనియె

మ|| ప్రతివారంబునునీవువారవనితాభావంబుసంజిక్కయీ
గతివర్తింపఁగనింతజవ్వనము నాకారంబుసొంపొప్పనేఁ
బతితోడన్ రతికేళిఁదక్కవెసనే భంగింబ్రవర్తింతునే
గతిజీవింతునటన్న నయ్యధముఁడుం గంజాక్షితోనిట్లనెన్

గీ|| నీవుపలికినపలుకెల్లనిక్కువంబు
సుదతినీకొకప్రియముఁజెప్పెదనువినుము
ధనముఁగొనిజారులరమించుతద్ధనంబు
నాకునొసఁగూర్పుపణ్యకాంతలకునొసఁగ

కం|| అట్లైననీకునాకును గట్టిగనొనఁగూడుఁగామకౌతుకమనిసన్
నెట్టుకొనువేడ్కనాకెయు నట్టులకానియ్యకొనియెననుకూలముగాన్

వ|| ఇవ్విధంబున సదురాచారక్రియాలంపటులగు నద్దంపతులు యథేష్ట కామభోగంబులఁ బ్రవర్తింప నంతఁగొంతకాలంబునకు నవ్వృషభపతి కృతాంతపురంబునకుంజనియె నంత నావృషలియుఁగుండులగు పుత్త్రులతోఁగూడనిజాలయంబునకు గమకించికించి దుత్క్రాంత యౌవనయై కొంతకాలంబుండి తదనంతరంబున.

శా|| ఆయత్తంబగుదైవయత్నమునననన్యోన్యానురక్తాత్మయై
త్రియోగంబునవైదికప్రతతితోదివ్యామృతశ్రీవధూ
కాయంబైనశివాశ్రయంబయినగోకర్ణస్థలించేరియుం

దాయాసంబుఫలింపవచ్చెనుసముద్రాంభోవిశుద్ధాంగియై
గీ॥ అచటనొక్కశివాలయాభ్యంతరస్థ
మంటపంబునదోషజ్ఞమణియొకండు
కలుషమోచ్ఛపురాణార్థములువచింప
నతనిముఖమునసనాబిడయిట్టువినియె
కం॥ నారకములయమదూతలు దారుణగతిఁదప్తలోహదండముయోని
ద్వారములఁజొనిపిపొడుతురు జారిణులంబట్టియధికసాధ్వసమొదవన్
మ॥ అనిపౌరాణికుఁడీగతిం దెలుపుబల్కాలించియక్కాంతయా
తనితోనేకతమొప్పనిట్లనియెనోధన్యాత్మ! యీపాపవ
ర్తనమాత్మంబరికింపనేనుమదినిందర్పంబునందర్పకుం
డునఁసంధించుటదుష్టజారసురతవ్యాసక్తివర్తించితిన్
గీ॥ ఇప్పుడిభ్భంగిగామీరలీపురాణ
సంహితార్థంబుపలుకంగసాధ్వసంబు
పెద్దయయ్యెనుమేనుగంపింపఁదొణఁగె
మాటిమాటికిఁగటకటయేటిబ్రదుకు
సీ॥ అల్పసౌఖ్యమునకైయకటపారములేని
ఘోరదుర్గతులలోఁగూలవలసె
మరణకాలమునఁనేకరణిఁగృతాంతకిం
కరపాశబంధసంగతిభరింప
నేభంగినిసహింతునాభీలనరకభా
గమునఁదనూఖండఖండఘటన
నేరీతినోర్వుదునెదుటఁదప్తకటాహ
కర్దమక్వాథావగాహబాధ
గీ॥ కటకటా! యెట్లుక్రిమికీటఖగమృగాది
యోనికోటులనందంబనుదయమంది
తత్తదవిలంఘ్యదుఃఖార్తిఁదగులుపడుదు?

ఉ॥ ఎట్టుగనాకునేఁడుమొదలిచ్చుఘటిల్లునుభోజనంబుపై
నెట్టుగనిద్రవచ్చునిఁకనేమనుదుర్విధియింతచేసెనే
కట్టడియైనపూవిలుతుఁగర్జములంబడఁగొట్టివైచెనే
నెట్టుభరించుదానమదియెచ్చఁగఁగూరితిఁబేరుమాలితిన్

గీ॥ తుంగశైలాగ్రమునునుండితోడరిజారి
పడినవారికిమరి.గొర్త పడినవారి
కెంతదుఃఖంబువాటిల్లునంతకంటెఁ
గోటిగుణమైనబాధనెక్కొనియెనాకు

మ॥ హరిమేధంబులునూరుజేసిమరినూరబ్దంబులాజాహ్నవీ
పరిషేకంబొనరింపనైనజనునేపైకొన్ననాపాపమె
వ్వరికిన్ శరణొందుదానద్దయ నెవ్వారల్ ననుంబ్రోతురో
నరకాగ్నింబడకుండనెందుజనుదున్ నాకేదికర్జంబొకో !

కం॥ నీవేనాకుగురుండవు నీవేతల్లివినితండ్రివీవేనాకున్
గేవలముశరణుఁబొందితి కావుమునన్నుద్ధరింపుఘనతత్త్వనిధీ !

వ॥ అనివగచివగచినిర్వేదంబుతోఁజరణంబులపైవ్రాలినయవ్వృషలింజూ
చిఃగుణాయత్తచిత్తుఁడై యమ్మహీసురుండిట్లనియె.

కం॥ ఓవెలఁది! యిమ్మహాకథ దైవగతిన్ వినుటఁదెలివిదాక్కొనియెఁగదా
కేవలసుఖతరమగుకథ నేవ వియించెదను వెలవకింతటిలోనన్

గీ॥ సన్నుతంబగుసత్కథాశ్రవణమునను
గాదెనీకిట్లుమదినొప్పఁగడువిరక్తి
యింద్రియార్థంబునందునీకేవిధమున
యధికమైనపశ్చాత్తాపమావహిల్లె

కం॥ పాపములకెల్లఁబశ్చాత్తాపమునిష్కృతిదలంపఁదగ్గతినిమహా
పాపప్రాయశ్చిత్తము నేప్రాయశ్చిత్తమనచునెన్నుదురార్యుల్

గీ॥ సత్కథాశ్రవణంబుసజ్జనులసేవ
యుత్తమక్షేత్రవసతియుఁజిత్తశుద్ధి

కరములందువిశేషించివరపురాణ
కథలుదక్కంగహృద్వివేకంబులెవ్వి?

కం॥ ముకురముబహుతరశోధన సకలంకతనొందునెట్టులట్టులనతిపు
ణ్యకథాస్వాదననిరతిం బ్రకటంబుగనతివిశుద్ధిబడయంగనేర్చున్

శా॥ చేతఃప్రీతివిశుద్ధిమైతనరినన్ శ్రీశంకరధ్యానసే
వాతంకంబుఘటిల్లునప్పుడుమనోవాక్కాయసంపాదితో
గ్రాతిక్రూరసమస్తపాతకనికాయంబెల్లజాడించియు
చ్చాతుర్యజ్ఞుడుగాంచురోహణధనుశ్చంచత్పదావాసమున్

ఉ॥ కానసమస్తపుణ్యమునుగైకొనసత్కథకారణంబగున్
ధ్యానముతత్కథాశ్రవణతత్పరతన్ ఘటియిల్లనేర్చుద
ద్ధ్యానముమోక్షసిద్ధికినిధానముధ్యానములేకమైన స
న్మానముతోఁగథల్వినెడుమర్త్యుఁడుముక్తుఁడుప్రాగ్భవంబునన్

కం॥ నామోచ్చారణమాత్రము చేమృత్యువుఘాతలణఁచిజామిఘుఁడనన్
భూమిసురుఁడుపశ్చాత్తా పామలసుధ్యానకలనఁబదవింగాంచెన్

కం॥ సకలశ్రేయఃకారణ ముకథాశ్రవణంబునిరతమునుద్దమ్రిచిలే
నికళంకిమనుజపశువుల నకటాబంధములఁబొఁపనన్యముగలదే

వ॥ అదియునుంగావున నీవుసకల విషయాసక్తియు ద్వ్యక్తంబుజేసిభక్తిం బ్రవర్తించిన నేతత్ఫలంబుననీకుఁ జేతశ్శుద్ధివాటించెడుదాన విశ్వేశ్వరధ్యానంబునందు సంభవించునంటుముక్తింజెందెద్దవు శివపదధ్యానంబునొనర్చెడువారలకు నొక్కజన్మంబున మోక్షంబుచేకూరు సందియంబులేదు నీకుందెల్పినయది సత్యంబు సత్యంబు

సీ॥ అనితెల్పవినిబ్రాహ్మణాంగనయుశ్రివ్ర
తాక్షి మైపౌరాణికావతంస
పాదయుగ్మంబుపైఁబడియికనుండి
చరితార్థనైతినోపరమపురుష
యనుటఁబశ్చాత్తాపమునఁబొక్కియమ్మహా

క్షేత్రంబునందువసించియెవ్వ
కైవల్యపదములుఘనకథాభాగంబు
లతనిచెప్పెనిఁజెప్పెనహరహంబు

గీ॥ విషయవాసనలెయ్యవివినిననరులు
విడుతురాకెమనంబెల్లఁగడువిరక్తిఁ
బెనఁగునారీతివైరాగ్యమునుహితములు
సత్కథాభాగములతండుసంఘటించె

శా॥ ఏయేభంగులనెవ్వధూటికిమనంబేకాగ్రసంబోధమా
నాయాభంగినిశైవతత్కథలుసన్న్యాసంబుగావించెన
త్తోయేజాతభవాన్వయుండుసతికిందోడ్తోడఁజేకూరెన
త్త్యాయత్తంబగుశంభుపాదయుగవాంఛాభోగముల్ పెల్చనన్ !

సీ॥ దృఢనిష్ఠనిత్యంబుతీర్థంబుపూరంబు
నందుఁబ్రాతస్స్నానమాచరించి
భసితముద్ధూళించిపవిత్రరుద్రాక్ష
భూషణంబులుమేనఁబొందుపఱచి
జటిలయైవల్కలాచ్ఛాదనంబొనరించి
పద్మబంధాసనాభ్యాసయగుచు
శంభునామప్రసక్తనిర్మలవృత్తి
సత్కథాశ్రవణదీక్షానిరూఢి

గీ॥ సుతసుతాదులమోహంబుసొక్కువిడిచి
భక్తిభజియించెఁదద్దేశికోక్తసరణి
నీలకంఠునిమానసకేళినిలిపి
నీలకుంతలస్వరజితనీలకంఠ

గీ॥ విశ్వనాయకశాశ్వతవిశ్వవేద్య
శివమహేశ్వరవిధ్వస్తశీలవినుత
యఖిలజననస్థితిలయక్రియాగుణాప

భాస! నామీఁదఁజిలుకుకృపాసమీక్ష

గీ॥ శంభుఁడశశాంకశేఖరశాంతమూర్తి
గిరిశనాగేంద్రభూషణసురపదార్చ
పాదపీఠగంగాధరభక్తదైన్య
హరణననుజూడవయ్యదయార్ద్రదృష్టి

గీ॥ విశ్వమూర్తిగిరీశ్వరవిశ్వనాథ
భూతనాథజగత్త్రయగీతకీర్తి
భర్గమదనాంతకత్రిశూలపాణిసీల
కంఠనామీఁదనిలుపుముకరుణఁచూపు

వ॥ అనియివ్విధంబున విప్రసాధ్వి చిదానందమయుండును శ్రీమన్మహేశ్వ
రు నిరంతరంబునఖండవిజ్ఞానధ్యానయోగంబునఁదలంచుచు సద్గురుము
ఖంబున తత్పుణ్యకథావిశేషంబులాకర్ణింపుచుఁ గర్మబంధంబువెడ
లించియంతటఁగొంతకాలంబునకుఁ బ్రాకృతకళేబరంబుదిగనాడి శం
కరకింకరానీత దివ్యవిమానారూఢయైమమందానంద సుందరమగున
ప్పరమహేశ్వరమందిరమునకుఁజని యుండు

సీ॥ విఘ్నేశవీరేశవృషభేశభృంగీశ్వ
రాదులుడాసియుండందకొలువ
యానతాస్యాంభోజులైసర్వదేవతా
వర్యులునుభయపార్శ్వములనిలువ
విద్యుదచ్ఛచ్ఛవివిప్రద్యోతితాంగియై
గౌరివామాంకభాగమునమెరయ
బహువిధాభరణవిభ్రమలీలశేషాది
భుజగపుంగవులుపైఁబొలుపుమీర

గీ॥ బంచవదను డుశతకోటిభానుదీప్త
హాలహాలకంధరుఁడులలాటాక్షుఁడపుడు
నిండుకొలువుండఁగన్నులపండువుగను

గాంచిసాష్టాంగమెరఁగెనాకంబుకంఠి

శా॥ ఆనందాశ్రులువెల్లియైతొరఁగరోమాంచంబుసంధిల్లఁగా
నానారీమణియమ్మహేశ్వరులచేనత్యంతకారుణ్యరే
ఖానూనస్థితినాదరంబుగనిసాంద్రానందసంధాయకం
బైనిత్యంబయిదివ్యదీప్తివిమలంబౌనట్టిలోకంబులన్

వ॥ నివాసంబొనరించియభీష్టసుఖంబులం బ్రవర్తింపుచునయ్యెడ నొక్క-
నాఁడు నిఖిలలోక జననియగు సర్వమంగళసన్నిధికింజని దండప్రణా
మంబొనరించి వినయభక్త్యనూనంబుగా నిట్లనివిన్నవించెను

గీ॥ దేవిలోకైకకల్యాణిత్రిభువనేశి!
నామగండెట్టిగతిఁజెందినాఁడొభువినిఁ
దెలియఁగోరెదనన్నయాదేవదేవి
యలరిదయమీరనిట్లనియానతిచ్చె

వ॥ అతఁడుదురాచారుఁడైసద్గతింజెడిభువిఁబ్రభవించెనని వినిపించి మరియు
నమ్మహాదేవియిట్లనియె

కం॥ అతఁడుకదాచిత్తైనను వితతాస్మత్ప్రకథలువినెనేనియుదు
ర్గతులెల్లఁబాసియాయు స్నతలోకముఁజేరఁగలఁడునళినదళాక్షీ!

కం॥ నావినిబ్రాహ్మణిగౌరీ దేవింబ్రార్థించిమరియుదీనాననయై
యావిభుపాపవిశోధన గావింపఁగనిటలఫలకఘటితాంజలియై

సీ॥ అట్లుబ్రాహ్మణసాధ్వియనురక్తిమాటికిఁ
బ్రార్థింపఁగరుణించిభవునిరాణి
యాచెంతఁదుంబురుండనుపేరిగంధర్వు
గాంధర్వవిద్యాప్రగల్భుఁబిలిచి
యోయితుంబురుఁడ! యీయుత్పలాక్షియునీవు
వింధ్యశైలమునకువేగనేగి
యచటఁబిశాచకంబైయున్నవాఁడీశు
భాంగివిభుండుదుష్టాత్మకుండు

గీ॥ వానిచెంగటఁబాపనివర్తకములఁ
బరమదివ్యకథాపరంపరలనుడివి
యతనిమద్గతిఁబాపిశివాంతికమున
కర్థిఁదోల్తెమ్మునీవుకల్యాణముగను

కం॥ అనిదేవిబనుపబ్రాహ్మణ వనితయుసుందానుదివ్యవర్ణవిమానం
బునవచ్చివింధ్యగిరికిన్ ఘనుఁడానారదసఖుండుకడువేగమునన్

వ॥ వచ్చియవ్వింధ్యాప్రదేశంబునఁ గుటిలవికట పరుషపాషాణనిర్జల నీర
సారణ్యమధ్యంబున వికృతాకారుండై నగుచు నేడ్చుచు నురుకుచుఁ
బొరలుచు వగచుచుఁ బొగులుచు భయంకర మహాకాయంబుతో
నతిదీర్ఘ బాహువులతోఁ బరువులిడుచున్న నప్పిశాచుఁగని బలాత్కా
రంబునఁబట్టి పాశంబులబంధించి యొకచోటనుంచి తత్సమీపంబున

సీ॥ త్రిపురతాటంకినీధృతరత్నతాటంక
పాటచ్చరశ్రియాప్రౌఢిమంబు
ఆలోలహాలాహలానలజ్వాలావ
లేహనప్రక్రమమోత్సాహమహిమ
దర్పితాంధకజలంధరసింధురాసుర
కంధరగ్రంధినిర్బంధఘటన
యక్షయ్యబలదక్షదక్షదీక్షాధ్యక్ష
శిక్షాక్రమాక్షమక్షేపవిహృతి

గీ॥ యాదిగాఁగలశ్రీమన్మహామహేశ
తత్తదఖిలమహోద్యత్ప్రతాపకథలు
వల్లకీహస్తుఁడై పాడెనుల్లసించి
దేవతలగూడసంతుష్టిఁదేలుకొనఁగ

ఉ॥ తుంబురుఁడివ్విధంబునమృదూక్తినిశంకరసత్కథావిశే
షంబులుపాడఁగావినిపిశాచతనుండతఁడేనునాళ్ళక
బ్రింబడనెల్లపాపములుబాసిపిశాచతవీడిదివ్యరూ

సంబునహించితన్గలసిపాడఁగఁజొచ్చెనుసత్ప్రబంధముల్

ఉ॥ అంతటఁదుంబురుండునునిజాంగనయుందనుగౌరవింపబ
ల్వింతవిమానమెక్కి హరవిశ్రుతపుణ్యకథాప్రబంధముల్
సంతసమొప్పఁబాడుచునుజయ్యనఁజేరెనుఁగేవలత్వసి
ద్ధాంతపదంబనామయమతంద్రసనాతనచిత్సుఖాంకమున్

కం॥ ఈదివ్యాఖ్యానంబుమ హాదేవప్రీతికరమహానహామతిస
మ్మోదపదనిర్మలజ్ఞానోదయకారణమువెలయునుత్తమమగుచున్

కం॥ భవరోగమహౌషధమీ భవుచరితంబెవ్వఁడేనిఁబఠియించువినున్
భువినెల్లభోగములుగని యవలన్ మోక్షంబుగాంచువతఁడున్నతుఁడై

ఉ॥ ఎవ్వరుకర్ణగోళములనీశ్వరునామమునాలకించువా
రెవ్వరిజిహ్వయీశ్వరునినెంచునుశంకరయోగినిష్ఠమా
నెవ్వరియాత్మయెవ్వరుమహేశుకథల్ చెవినానిసొక్కువా
రవ్విమలాత్ములీధరఁగృతార్థులుసంసృతిఁబాఁటువారలున్

వ॥ పరమానందజనకంబులు పాపనాశంబులునగు పరమేశ్వరుకథా విశే
షంబులు వీనిమీకువినిపించితి మీరుకదామహాభాగులు మునీంద్రు
లందుఁగృతార్థులని యాశౌనకాదులకు సూతుండు పరమహర్షసమే
తుండై తెలిపె నివ్విధంబున

క॥ నాచేతనైనయట్టుల నాచంద్రకిరీటిఁగూర్చిహర్షంబొదవన్
ఈచరితమెల్లఁజెప్పితి వాచింపఁగనింద్రవశమె? వనజజువశమే

శా॥ కారుణ్యాకర! బిక్కనోలివసుధాకాంతావతంసేంద్రకా
మారెడ్డిక్షితిపాలసంభవజగన్మాన్యప్రభావాఢ్య! మ
ల్లారెడ్డీంద్రసమర్చితాంఘ్రియుగ! యెల్లారెడ్డిభూపాలచే
తోరాజీవవిభాకరా! సుగుణసంతుష్టత్రిలోకా! ప్రభూ!

మాలిని

బంధురాభ్రసింధుసత్కబంధబంధుచూళికా
సింధుజావసుంధరేశసేవితాంఘ్రిమాలికా

కంధిజాత కాలకూటకంధరాపరిగ్రహా
గంధసింధురాంధకాదిగంధహారివిగ్రహా

కం॥ ఎల్లాగెడ్డినృపార్పిత ఫుల్లాంబుజహల్లకౌఘపూజాసంభా
రోల్లాసజాతకుండలి హల్లీసకముఖ్యతాండవార్భటిలోలా!

గద్యము

శ్రీమద్భవానీ శంకరకింకర తాఖిల ప్రియంకర కవితాపట్ట భద్రపట్ట మెట్టాన్వయ వేంకటామాత్య పుత్రహరిత సగోత్రాపస్తంబసూత్రి సాధు మేధావిరాజిత సోమనాథ సోమయాజి ప్రణీతంబైన బ్రహ్మోత్తరఖండంబనుమహాప్రబంధంబునందు సర్వంబునుబంచమాశ్వాసము

సమాప్తము

ప్రకటన

---:o:---

శ్రీదోమకొండ సంస్థాన ప్రభువులచేఁ బ్రచురింపఁబడిన యీక్రింది గ్రంథములు గ్రంథాలయముల కుచితముగానీయబడును. కావునఁగావలసిన వారు యీక్రింది చిరునామాకువ్రాయవలెను.

1 శివధర్మోత్తరము.

2 షట్చక్రవర్తి చరిత్రము.

3 పద్మపురాణము.

4 ఉమాపత్యభ్యుదయము.

5 బ్రహ్మోత్తర ఖండము.

6 సూతసంహిత (అచ్చులోనున్నది)

శ్రీరాజా రాజేశ్వరరావు బహదూర్